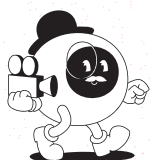

PRIJEDLOG KURIKULUMA ZA NASTAVU

Filmske umjetnosti

**FILMSKA
PISMENOST**

**Hrvatski
audiovizualni
centar**
Croatian Audiovisual Centre

Prijedlog kurikuluma za nastavu Filmske umjetnosti

Naručitelj

Hrvatski audiovizualni centar
Trg J. J. Strossmayera 4
10 000 Zagreb

U izradi sudjelovali

Nikica Gilić
Marina Gabelica
Dubravka Kalinić Lebinec
Marina Zlatarić
Ana Đorđić
Jelena Modrić
Dejan Đurić
Krunoslav Lučić

Za izdavača

Christopher Peter Marcich

Urednica

Ingrid Padjen Đurić

Lektorica

Antonija Jurčić

Grafička obrada i prijelom

Antonio Britvar

PRIJEDLOG KURIKULUMA ZA NASTAVU

Filmske umjetnosti

**FILMSKA
PISMENOST**

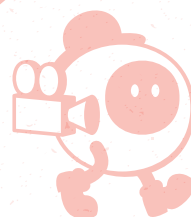

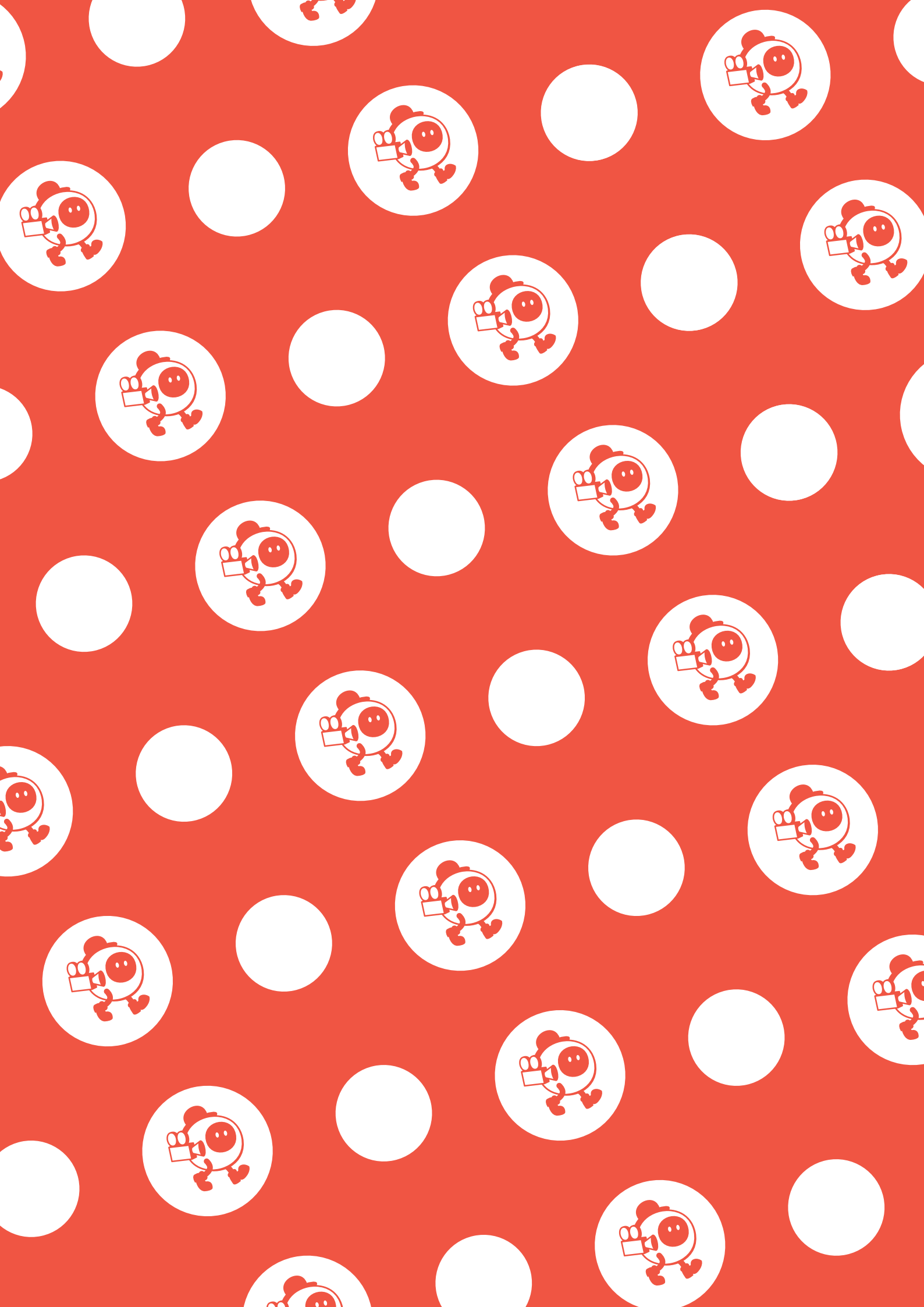
**Hrvatski
audiovizualni
centar**
Croatian Audiovisual Centre

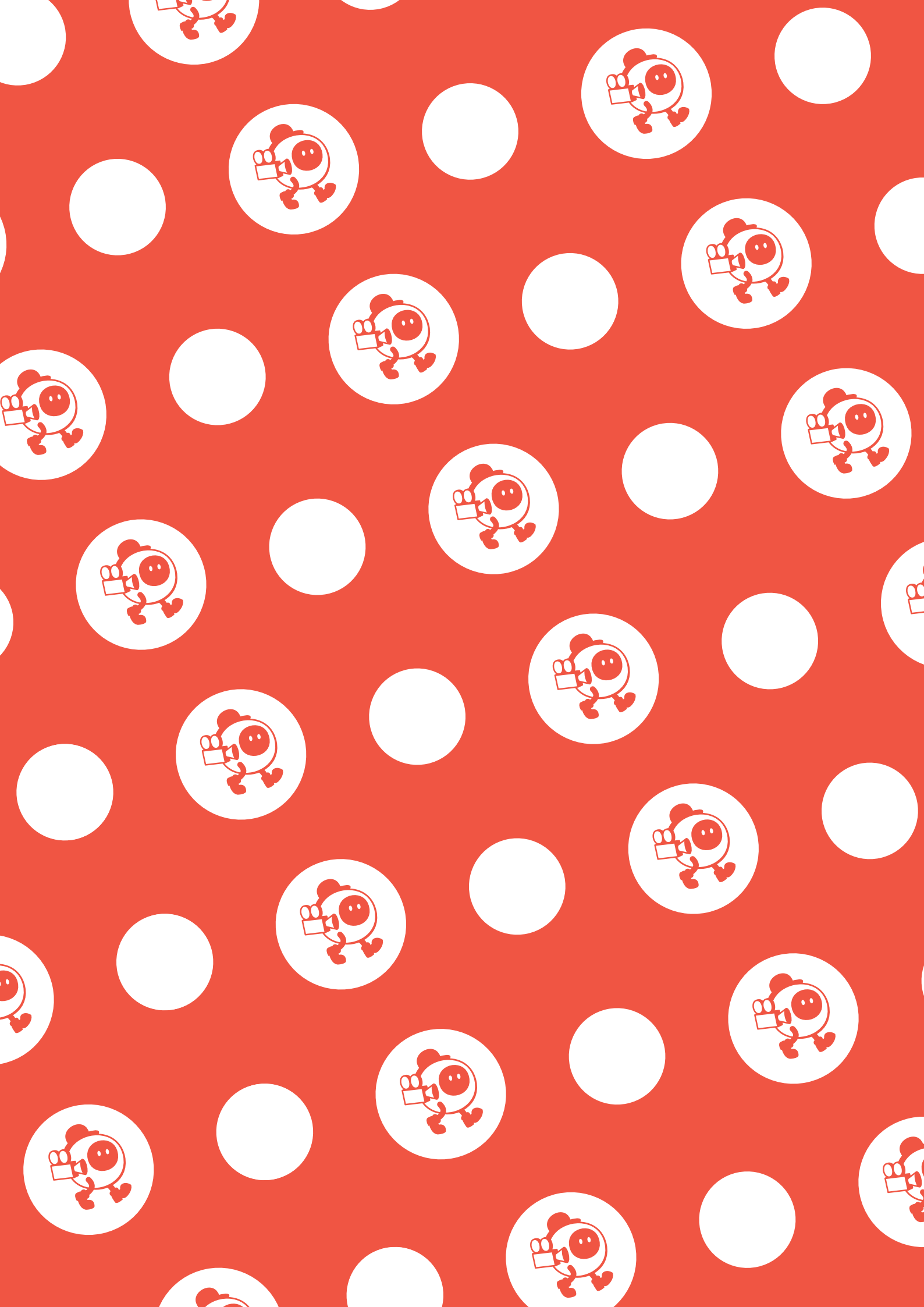
Sadržaj

- 1. Nastava filmologije i filma na zagrebačkim fakultetima i akademijama (Nikica Gilić) 8**
- 2. Rani i predškolski odgoj i obrazovanje (Marina Gabelica) 18**
- 3. Razredna nastava (Dubravka Kalinić Lebinec) 38**
- 4. Predmetna nastava (Marina Zlatarić) 84**
- 5. Srednja škola (Ana Đorđić, Jelena Modrić, Dejan Durić) 144**

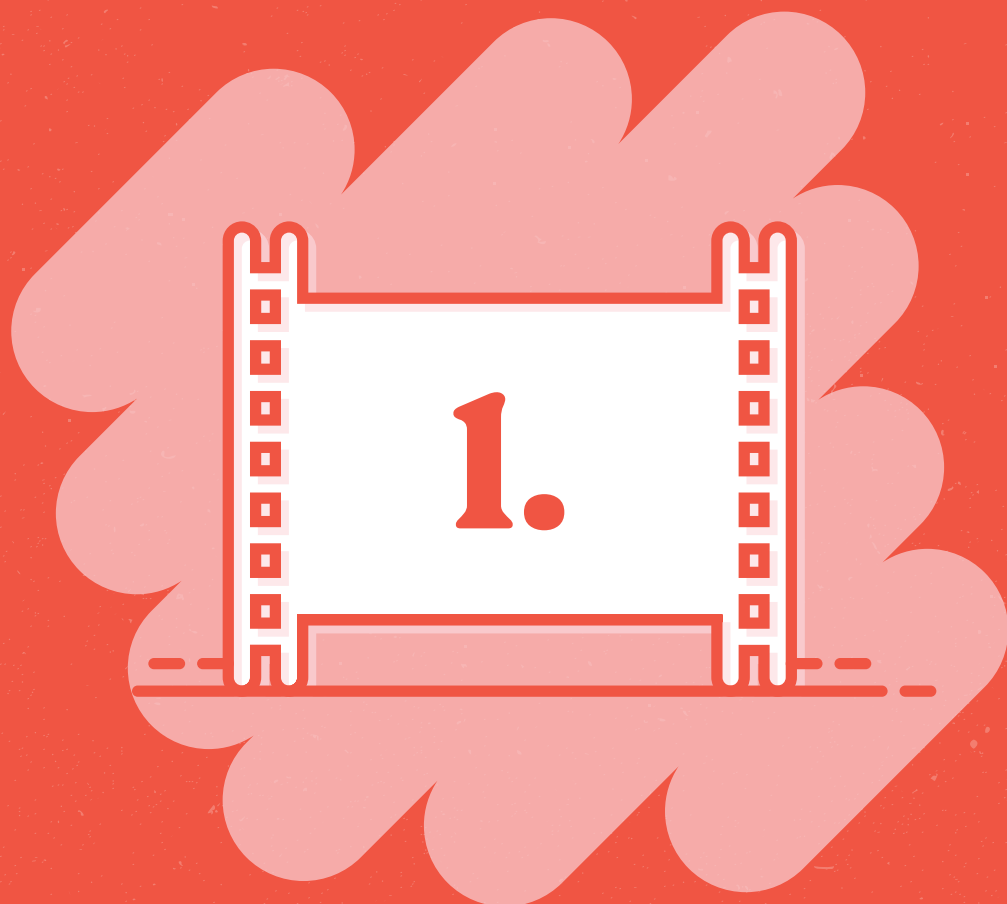

Nastava filmologije i filma na zagrebačkim fakultetima i akademijama

Nikica Gilić

1. Uvod

S obzirom da je filmska umjetnost 50-ih godina dvadesetog stoljeća polako počela stjecati ugled u europskim i američkim društvenim strukturama (pa i u širim geografskim okvirima), može se postaviti i pitanje uzroka takvog razvoja baš u tom trenutku. Najvažniji uzroci bi se mogli pronaći u tehnološkom i komunikacijskom razvoju medija, u pojavi televizije koja čini stare filmove dostupnima (nakon toga slijede video i DVD), a možda i u trendovima kritičkog i akademskog rada. Recimo, semiotika, odnosno semiologija, znanstvena struja popularna otprilike u razdoblju rasta ugleda filma, proučava kulturu bez vrijednosnog diskriminiranja, bez načelnih hijerarhijskih podjela prema umjetničkim i sličnim kriterijima.¹ Međutim, često je u ovim raspravama zanemarena činjenica da su na pozicije utjecaja u institucijama u tom razdoblju došli ljudi odrasli uz pokretne slike, oni koji od djetinjstva prate film. Isti je mehanizam, čini se prilično očitim, utjecao i na druge slične promjene, recimo na ulazak televizije, jazza, bluesa ili Beatlesa u akademske programe i u kanon kulture,² a taj se proces širenja prema popularnom u 21. stoljeću čak i ubrzava.

U novije vrijeme sve je više i diplomskih radova, doktorata i kolegija koji se bave ne samo filmom i televizijom, nego i internetom i videoigrama, za što također ima jako puno razloga. No, i ovdje, uz tehnologiju i društvene promjene, ne treba zaboraviti da je do utjecajnih položaja sada počela dolaziti generacija odrasla u svijetu videoigara. Toj će generaciji film, nema sumnje, biti puno manje važan nego generaciji utemeljitelja, prvih proučavatelja filma na akademskoj razini. Ili njihovim izravnim nasljednicima.

Dakako, nakon uspostave na fakultetima u Zagrebu, nastava filma širi se i po drugim sveučilištima i fakultetima u Hrvatskoj (u Rijeci, Splitu, Osijeku, Zadru...), kao što se, u istom razdoblju, proširila i nastava iz izvedbenih umjetnosti i teatrologije. No, kako je Zagreb bio prvi centar te nastave u Hrvatskoj, jezgra koja je pomogla obrazovanju radnika iz drugih centara u Hrvatskoj, pa i šire,³ vjerojatno će biti od interesa pregledati početke i neke važne smjernice u zagre-

bačkom krugu,⁴ a u idućim fazama rada na širenju filmske pismenosti trebat će napisati detaljnu povijest sveučilišne nastave filma u Hrvatskoj, povijest kinotečnih programa, televizijskih i drugih inicijativa koje su pokretale i razvijale filmsku pismenost u nas. Ovom ćemo prigodom u dodatku tekstu, dakako, navesti dostupne podatke o počecima nastave filma najstarijih kontinuiranih sveučilišta u Republici Hrvatskoj kako bismo pomogli buduća istraživanja ovog aspekta povijesti filmske edukacije.

Diljem socijalističke Jugoslavije, dakako, postojali su projekti i inicijative širenja filmske edukacije u isto vrijeme pa i u tom kontekstu treba promatrati fakultetsku i sveučilišnu situaciju u Hrvatskoj. No, kao što to obično biva, unatoč sve povoljnijim društvenim okolnostima za razvoj filmskog obrazovanja i kulture (neki bi govorili i o duhu vremena), također ne treba podcijeniti ni pojedinačne inicijative konkretnih ljudi.

2. Komparatistika

Kad je Ivo Hergešić, zagrebački doktor romanistike i predratni naslovni docent komparativne književnosti, osmislio studij komparativne književnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, htio je da komparatistika, u skladu s najmodernijim idejama, uključi i film, kao i kazalište. Jesu li te ideje, barem u određenoj mjeri, uvezene sa Zapada (Hergešić je najviše slijedio francusku školu komparatistike)? Vrlo vjerojatno.

U skladu s često biografskim metodama komparatistike Hergešićevog vremena, ovdje se sigurno smije spomenuti da je ovaj začinjavac radio u distribuciji američkih filmova u objema Jugoslavijama, rojalističkoj i socijalističkoj što mu je, svakako, produbilo poznavanje medija iz praktične i populističke perspektive. Ali, Hergešić je bio i predratni filmski kritičar, katkada i teorijskih ambicija (Detoni-Dujmić, 2002). S druge strane, ne treba zaboraviti da su u povijesti edukacije golemu ulogu imali sovjetska montažna škola i moskovska inteligencija. Čuveni VGIK, visoka filmska škola u glavnom ruskom gradu, osnovana još 1919. godine, smatra se prvom u svijetu. I u drugim socijalističkim zemljama nicali su ugledne filmske škole

1 Izvori informacija, uz knjižnice, baze podataka i navedene publikacije, bili su i zaposlenici te suradnici ADU-a i Učiteljskog fakulteta u Zagrebu izv. prof. art. Jelena Modrić, doc. art. Hana Jušić, Marija Salopek, izv. prof. art. Vinko Brešan, dr. sc. Ana Đorđić, izv. prof. dr. sc. Marina Gabelica, prof. dr. sc. Hrvoje Turković, kao i komparatist, filmski kritičar i bivši asistent na Filozofskom fakultetu u Zagrebu Tomislav Kurelec. Pomogli su i suradnik Sveučilišta u Splitu doc. dr. sc. Jurica Pavičić, kao i izvanredni profesor dr. sc. Dejan Đurić te redoviti profesori dr. sc. Adriana Car-Mihec i dr. sc. Milorad Stojević s Filozofskog i Pedagoškog fakulteta Sveučilišta

u Rijeci, gdje su i članovi fakultetskih i sveučilišnih uprava i službi pokušali doći do nekih podataka, kao i prof. dr. sc. Goran Rem i prof. dr. sc. Krešimir Purgar sa Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku.

2 Njemačko-američki teoretičar likovnih umjetnosti i filma Rudolf Arnheim (Berlin, 1904. – Ann Arbor, Mich., 2007.) u svoj široki dijapazon proučavanja zahvatio je i radio (usp. Vancour, 2010).

3 Na ADU su studenti često dolazili izvan Hrvatske.

4 O filmskom obrazovanju pišu Ana Đorđić (2021), Jelena Modrić (2024) i Dejan Kosanović (2007).

visoke (sveučilišne i akademijske) razine. Najvažnije su, dakako, praška FAMU, utemeljena 1946. (Bernard, ?),⁵ i Filmska škola u Łódźu utemeljena 1948. godine.⁶ I socijalizam je volio film, a ne samo kapitalizam, premda iz ponešto drukčijih razloga. I možda se upravo negdje u socijalističkoj ideji progresa i moderniteta, o kojoj je uvjerljivo pisao naš filmolog Hrvoje Turković (2009), mogu tražiti razlozi interesa i dobre klime za pokretanje filmskih kolegija na sveučilištima. Modernizacija je obuhvaćala sve tehnologije, a film je, utemeljen u strojevima, idealno dopunjavao druge simbole modernosti – hidroelektrane, gradnju cesta i tvornica.

Teško je, dakle, opredijeliti se za jednu od navedenih smjernica kao ključnu, za zapadne ili istočne utjecaje, no za tim nema ni potrebe jer se čini da su i zapad i istok gurali u istom pravcu, u pravcu filma. A Hergešić je ostvario sve što je naumio. Njegovom je inicijativom 1956. godine osnovana Katedra za komparativnu književnost koja je kasnije postala Odsjekom, a 1963. godine su na tom studiju bili održani prvi filmski kolegiji ne samo na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, nego i na sveučilištima u Hrvatskoj (Peterlić, 2008: 5; Đordić, 2021: 96).⁷ Film je tu isprva, kao vanjski suradnik, predavao istaknuti filmski kritičar te redatelj dokumentarnih filmova Rudolf Sremec, inače Slavonac iz Vinkovaca. Riječ je o kolegijima *Povijest filma* i *Filmski jezik* („Sremec, Rudolf“ 2019).⁸ Zanimljivo, i bez sveučilišne predavačke karijere, Sremec bi bio na glasu kao vrlo svestran filmski radnik. Bio je jedan od rijetkih poznavatelja malih i „novih“ svjetskih kinematografija u nas, ali i scenarist Oscarom nagrađenog animiranog filma *Surogat* Dušana Vukotića. No, ponajprije je bio cijenjeni dokumentarist.⁹ I kad je mlađi kolega Peterlić od njega preuzeo nastavu iz *Teorije filma*, Sremec je i dalje neko vrijeme predavao *Povijest filma* (Peterlić, 2008: 6).

Među demonstratorima i asistentima koje je Ivo Hergešić birao među studentima komparatistike uz, primjerice, Maju Hribar-Ožegović, koja je predavala kazališne kolegije na Odsjeku do mirovine, bio je, naime, i Ante Peterlić. On je, kao asistent, prvo predavao uvodni kolegij iz književnosti, a nešto kasnije mu se pridružio i Tomislav Kurelec koji se na Sveu-

čilištu nije zadržao, ali je postao filmski i kazališni kritičar te televizijski redatelj i urednik Filmskog programa Televizije Zagreb (kasniji HTV). Peterlić je, pak, radeći i u filmskoj praksi (uz pisanje filmskih komentara, kritika i eseja), doktorirao disertacijom o filmskom vremenu 1974. godine u Zagrebu, pod mentorstvom utjecajne profesorice povijesti umjetnosti Vere Horvat Pintarić. Horvat Pintarić, koja se nije posvetila filmologiji, a bila je važna sudionica u nas pionirskih akademskih rasprava o televiziji, 1966. godine na Odsjeku za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta pokrenula je Katedru za teoriju vizualnih umjetnosti¹⁰ (Horvat Pintarić, 1972).

Peterličeva disertacija *Pojam i struktura filmskog vremena* svakako je prvi filmski doktorat obranjen u Hrvatskoj, a iste godine je, malo kasnije, u Beogradu doktorirao i teoretičar filma Dušan Stojanović (usp. Daković, 1997).¹¹ Inače, Vlada Petrić, filmolog koji je utjecao i na hrvatsku nastavu filma na sveučilištima, u New Yorku je doktorirao 1973. godine, malo prije Peterliča, pa bi se paralele o srodnim tendencijama u znanosti, obrazovanju i kulturi mogle povlačiti preko različitih kontinenata, a ne samo kroz pojedine republike druge Jugoslavije.

Unatoč golemim naporima i sustavnom radu metodičara filma Stjepka Težaka, na jugoslavistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu je, ističu Mato Kukuljica (1988: 130) i Ana Đordić (2021: 111), prvi filmski kolegij uveden tek 1977. godine s tim da je, prema Đordić, sam Težak govorio o 1978. godini i o dvama kolegijima na tom studiju (*Osnove filmske kulture i Metodika nastave filma*). Nažalost, nastava filma na kroatistici (nastaloj iz jugoslavistike nakon raspada SFRJ-a) zapravo nije nadživjela profesora Težaka dok se na komparatistici nastava filma dobro drži (u akademskoj godini 2023./2024. na Odsjeku za komparativnu književnost film predaju jedan profesor i jedan docent, uz povremene filmske kolegije književnih stručnjaka). Filmologija je ušla u nastavu i na drugim odsjecima Fakulteta – na Odsjeku za talijanistiku i Katedri za skandinavistiku čak su zaposlene doktorice filmologije – Etami Borjan, odnosno Janica Tomić. No, i znanstvenici koji nemaju filmološki doktorat često drže predavanja i objavljuju tekstove o filmu.

5 Detaljan tekst o povijesti FAMU-a nema godinu jer je preuzet sa starih (arhiviranih) stranica FAMU-a.

6 <https://www.filmschool.lodz.pl/en/szkola/historia>

7 Dakako, tada je sveučilišta bilo puno manje nego 20-ih godina 21. stoljeća.

8 Tako navode i službeni podaci sa stranica Odsjeka za komparativnu književnost Filozofskog fakulteta. <https://www.ffzg.unizg.hr/kompk/index.php?show=page.php&idPage=183>

9 Među Sremčevim velikim međunarodnim autorskim uspjesima ističu se *Crne vode* iz 1956., poetski film o parku prirode

Kopački rit, te moderniji, socijalno kritički film *Ljudi na točkovima* (1963), u kojem tek skupoća filmske vrpce ograničava prikaz ljudi dok govore riječi koje čujemo.

10 <http://povum.ffzg.unizg.hr/?p=1458> Prema tim službenim stranicama Odsjeka za povijest umjetnosti, 1972. katedra postaje Katedra za vizualne komunikacije, dizajn i teoriju umjetnosti da bi 1978. godine postala Katedrom za vizualne komunikacije i dizajn. Danas se zove Katedra za modernu umjetnost i vizualne komunikacije.

11 Petar Volk je prije njih doktorirao u Pragu, a 1980-ih stekao filmološki doktorat u Beogradu.

3. Na Kazališnoj i Pedagoškoj akademiji

Početak nastave filma na zagrebačkoj Kazališnoj akademiji, kako je popularno zvana još od svog osnutka 1950. godine (Turković, 2019: 14),¹² posebno je zanimljiva tema. Godine 1967. na Akademiji se uvodi i nastava filma, isprva zamišljena kao pomoćni element u studiju kazališne režije (Turković, 2019: 14; Đorđić, 2021: 101). Međutim, veliki redatelj Ante Babaja, kao autor koncepta, odmah je zamislio samostalan filmski studij, vjerojatno malo i premašivši zamisao rektora Koste Spaića koji ga je pozvao na Akademiju.¹³ Tako Ante Peterlić već od 1967. godine predaje na Akademiji teoriju filma, a Ante Babaja od 1968. drži filmsku režiju (Đorđić, 2021: 101). Peterliću se 1977. godine u nastavi teorijskih predmeta na Akademiji pridružuje i Hrvoje Turković koji je, nakon studija na Filozofskom fakultetu, diplomirao film u New Yorku, a kasnije doktorirao pod Peterličevim mentorstvom u Zagrebu. Kako tada nije bilo adekvatne teorijske katedre na ADU-u, Turković je primljen na Odsjek za montažu (a predavao je, među ostalim, i teoriju montaže).

Godine 1969. osnivaju se, inače, odsjeci za snimanje i montažu (Đorđić, 2021: 101-4). Prvi utemeljuje Nikola Tanhofer, a drugi Radojka Tanhofer i Branko Belan (Turković, 2019),¹⁴ a 1976. godine definitivno se osamostaljuje studij filmske režije (Đorđić, 2021: 108) utemeljenjem Odsjeka filmske i televizijske režije. Studij dramaturgije na ADU-u, pak, osnivaju 1978. godine teatrolozi Nikola Švacov i Nikola Batušić. To je isprva, možda, najviše koristilo kazalištu i teatrologiji, ali se razvila i filmska dramaturgija. Godine 1979. Akademija ulazi u sastav Sveučilišta u Zagrebu pa umjesto rektora nakon toga ima dekane, od 1996. godine katkada i dekanice. Nadalje, studij produkcije, koja također obuhvaća i kazalište i film, dakako i televiziju, na ADU je uveden 2001. godine.¹⁵

Godine 1985., inicijativom dekana, profesora glume te kazališnog i filmskog redatelja Tomislava Radića, ustanova dobiva ime Akademija dramske umjetnosti – ADU (Jelić, 2001; Đorđić, 2021: 108; „Akademija

dramske umjetnosti“, 2021). Ime, doduše, nije nikada sasvim prihvaćeno pa se u javnosti, katkada čak i u tekstovima studenata i diplomanata ustanove, pojavljuje množina („dramskih“), a tu grešku često čine i novinari i drugi javni radnici koji ne osjećaju pojam dramske umjetnosti kao cjelinu. Naime, taj je naziv trebao obuhvatiti i film i kazalište i, dakako, televiziju. No, teško je prihvatiti ideju da bi i dokumentarni i eksperimentalni film, i neverbalni teatar i performans i poetski teatar spadali u dramsku umjetnost, barem ne na isti način na koji bi tamo možda mogli spadati igrani film, komedija, tragedija, ibsenovska građanska drama ili teatar apsurdna (talijanski izraz *spettacolo* je dosta zgodan za nazive nekih talijanskih studijskih programa o filmu i kazalištu).

Napokon, ne treba zaboraviti da je na današnjem Učiteljskom fakultetu, tada Pedagoškoj akademiji, već spomenuti kroatist i metodičar nastave filma, profesor doktor Stjepko Težak uveo film kao sastavni dio obrazovanja nastavnika gdje je kontinuirano i ostao (uz promjene naziva, nastavnika i kolegija tijekom ovog razdoblja). Tako je već 1966. godine uveden kolegij *Radio, televizija i film*, a 1969. godine i kolegij *Filmska i radio-televizijska kultura* (Težak, 2013; o Težakovom životu usp. i Popović, 2002).¹⁶ I do dana današnjeg, na različitim smjerovima i kolegijima Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, kao i na drugim srodnim ustanovama u Hrvatskoj, podučava se i proučava film. Potonji je kolegij bio prisutan i na studiju za učitelje i na studiju za odgojitelje, iz čega vidimo koliko je film bio važan u obrazovanju učitelja i odgojitelja od samih početaka,¹⁷ što nije čest slučaj, po čemu smo prednjačili pred puno poznatijim europskim sveučilišnim centrima. Težak je pokušavao utemeljiti film i na nižim obrazovnim razinama kao konstantu i neupitnu sastavnicu obrazovnog procesa (onako kako mu je to uspjelo na današnjem Učiteljskom fakultetu), no na toj mu razini obrazovanja to nije sasvim uspjelo, premda je filmska komponenta ušla u školske programe osnovnih i srednjih škola.

12 Ime „Kazališna akademija“ ostalo je i u nazivu studentske smotre FRKA (Filmska revija kazališne akademije).

13 Akademija je bila izvan Sveučilišta u Zagrebu i do 1978. godine je imala rektora.

14 Čini se da je u izradi programa montaže pomagao i Peterlić (Belan, 2019: 70). To navodi Turković u bilješci uz objavu pisma Branka Belana u monografiji povodom 50. obljetnice studija montaže.

15 Prema starim službenim (arhiviranim) stranicama Akademije, dostupnim na adresi <http://snimanje.adu.hr/stivo/tekst04-2.html>

te svjedočenju izv. prof. art. Jelene Modrić (2023) koja je upisala montažu u isto vrijeme kad je upisana i prva generacija produkcije, riječ je 2001. godini, premda se katkada može čuti i tvrdnja da je studij produkcije počeo već 2000. godine.

16 O strukturi Učiteljskog fakulteta usp. i Đorđić, 2021; Gazdić Alerić i Aladrović, 2009.

17 Kolegij su predavali prof. dr. sc. Dubravka Težak i prof. Vlado Škarica.

4. Nastava u 21. stoljeću

Krajem 20. stoljeća usporio se, ako ne i zaustavio, razvoj nastave filma na zagrebačkom sveučilištu – na studiju kroatistike čak je i zaustavljen, filmski kolegiji nestali su iz ponude, premda su studenti i dalje imali nastavu filma i scenske kulture u programu. U 21. stoljeću stvar se, međutim, polako obnavlja. Premda su prvi doktorati o filmu obranjeni u Zagrebu još 70-ih godina dvadesetog stoljeća, tek je u idućem stoljeću prvi put ostvareno službeno priznanje filmološke struke. Godine 2005. doktorat Nikice Gilića prvi je u Hrvatskoj dobio formalnu službenu oznaku filmologije, grane znanosti o umjetnosti (dakle, znanosti o filmu).¹⁸ To je olakšalo i stvarno i formalno uvođenje filmologije kao ravnopravnog elementa nastave na doktorskoj razini te potaklo povećanje broja doktora s filmskim temama na Sveučilištu u Zagrebu.¹⁹

Formalno, doduše, filmologija u sustavu znanosti, postoji u Hrvatskoj još od 1997. godine (Midžić, 2017: 33; Modrić, 2024), a film je 2008. godine ušao u naziv i program novog dokorskog studija književnosti Filozofskog fakulteta nazvanog Doktorski studij književnosti, izvedbenih umjetnosti, filma i kulture (prvi mu je voditelj bio teatrolog Boris Senker) da bi kasnije ustupio mjesto proširenom i obnovljenom Doktorskom studiju znanosti o književnosti, teatrologije i dramaturgije, filmologije, muzikologije i studija kulture. Oba doktorska studija karakterizira i izbornost kolegija, na čemu se temelji i studij komparativne književnosti iz kojega su nastali, pa studenti (uz razna praktična ograničenja u raznim razdobljima) mogu birati između književnih, filmskih, kazališnih, kulturoloških i sličnih kolegija.

S druge strane, među brojnim modernizacijskim elementima na Akademiji dramske umjetnosti u 21. stoljeću, vrijedi napomenuti da se u prvoj polovici 20-ih godina dvadeset i prvog stoljeća priprema i studij videoigara, a filmski se sadržaji i studiji nalaze i na drugim zagrebačkim visokim školama. To je, možda, najistaknutije na privatnom sveučilištu VERN, no i Akademija likovnih umjetnosti drži nastavu iz animacije i novih medija što, sasvim sigurno, ima snažnu filmsku komponentu. Filmskih programa i

kolegija ima i izvan Zagreba, vjerojatno najistaknutije na splitskom UMAS-u (Umjetnička akademija Split), ali i u Osijeku, Rijeci, Zadru... Među najvrjednijim trenucima obnove programa na zagrebačkom ADU-u važna je i 2006. godina kada je, inicijativom dvojice profesora, filmskog redatelja Brune Gamulina i kazališnog redatelja Želimira Mesarića, uveden kolegij *Rad s glumcem*. Prvi je nastavnik predmeta bio diplomirani, već tada vrlo uspješan redatelj Vinko Brešan kojem je asistirao Zvonimir Rumboldt.²⁰

5. O literaturi

Koje su najvažnije knjige u povijesti nastave filma na Sveučilištu u Zagrebu, pa i šire? Dakako, nije svejedno radi li se o umjetničkom ili filmološkom kolegiju. Krajem SFRJ, ali i kasnije, i na našim obrazovnim ustanovama veliku ulogu igraju prijevodi izdani u beogradskom Institutu za film (knjige angloameričkih, francuskih, poljskih, sovjetskih i inih stručnjaka). No, u Hrvatskoj i Jugoslaviji je izdavanje filmske literature, prijevodne i originalne, počelo puno ranije, uskoro nakon Drugog svjetskog rata. Stoga se kao povijesno važna izdanja i temelji budućih razvoja u podučavanju i proučavanju filma mogu spomenuti, recimo, prijevodi Renata Maya, Béle Balázsa ili Vsevoloda Pudovkina, kao i prijevod sovjetske monografije o Chaplinu (Charlie Chaplin; usp. Ataševa i Ahuškov, 1948).²¹ Od hrvatskih je filmoloških i pedagoških pionira u ovom predakademsom razdoblju važan bio, recimo, Zvane Črnja (1961. i 1962.).

No, u ovom kontekstu treba skrenuti pažnju na neke od najvažnijih autorskih izdanja i prijevoda koji su se koristili ili se još uvijek koriste u nastavi filma, na svim navedenim institucijama. Dakako, prvo je ime Ante Peterlić čije su *Osnove teorije filma* zamišljene kao temeljni udžbenik te su, od drugog, izmijenjenog izdanja (Peterlić, 1982) postale kanonskim štivom, i među studentima i među ljubiteljima filma.²² Potom, posebnu težinu ima i Peterlićev urednički posao – bio je autor koncepta i glavni urednik dvotomne *Filmske enciklopedije* Jugoslavenskog leksikografskog zavoda „Miroslav Krleža“ koja je predstavljala događaj i u međunarodnim razmjerima. Neobično širokog ras-

18 Prvi su filmski doktori u Hrvatskoj – Peterlić, Turković, Vjekoslav Majcen, Mato Kukuljica – titulu formalno stjecali u starijim strukama (književnost, povijest umjetnosti, informacijske znanosti). Dakako, u Zagrebu su, obranjeni i magisteriji znanosti (Goran Tribuson, Dario Marković, Slaven Zečević, Aida Mešinović, Vesna Delić-Gozze...). Magisterij znanosti branili su i buduću doktori znanosti (Majcen, Kukuljica, Nikica Gilić, Bruno Kragić, Irena Paulus...).

19 Bilo je i povratnika iz inozemstva pa je na Sveučilištu u Rijeci i zagrebačkom ADU-u brojne kolegije o filmu održala profesora

rica Saša Vojković koja je diplomirala režiju u Zagrebu, a doktorirala filmologiju u Nizozemskoj.

20 Svjedočenje Vinka Brešana potvrđuje i informatička evidencija nastave na stranici sustava ISVU-a (<https://www.isvu.hr/visokaucilista/hr/podaci/1053/nastavnici/akademskogodina/2006>)

21 Knjigu je preveo Rudolf Sremec koji je diplomirao jezike na Filozofskom fakultetu.

22 Do 2024. godine je izašlo sveukupno pet njenih izdanja.

pona za zemlju slabo razvijene filmologije, *Enciklopedija* je okupila urednike i suradnike iz cijele Jugoslavije te je pokrivala ne samo autore, teorijske pojmove i članke o nacionalnim (i republičkim) kinematografijama, nego i članke o najzapaženijim filmskim likovima (npr. James Bond, Flash Gordon i Tarzan). Korištena i zbog teorijskih i zbog biografskih članaka, mnogima je ova enciklopedija bila jedan od glavnih, ako ne i jedini izvor podučavanja i proučavanja u eri prije interneta, kad su strane knjige i časopisi uglavnom bili teško dostupni. Danas je i *Filmska enciklopedija* dostupna na internetu (<https://filmska.lzmk.hr/Default.aspx>).

Što se tiče povijesti filma, za pretpostaviti je da je u prvim danima nastave filma na studiju komparatistike barem u pripremi predavanja korišten prijevod utjecajne knjige Georgesada Sadoula *Povijest filmske umjetnosti*. Nakon Sremecovog razdoblja, kad je i na komparatistici i na ADU-u povijest filma predavao Ante Peterlić, temeljno je izdanje godinama bio srpski prijevod *Istorije filmske umjetnosti*, njemačkih znanstvenika Ulricha Gregora i Enna Patalasa, koji je u novije vrijeme uglavnom zamijenila knjiga Ante Peterlića *Povijest filma: rano i klasično razdoblje* (autor se razbolio i preminuo dok je radio na njoj; zamisao mu je bila pokriti čitavu povijest filma).

Dakako, i knjige Vlade Petrića (*Uvođenje u film i Istorija filmskih vrsta*) su se koristile i na zagrebačkim fakultetima, premda u puno manjoj mjeri nego Peterličeve, odnosno knjiga Gregora i Patalasa. Nastava povijesti nacionalnog (samo hrvatskog) filma na ADU-u započela je tek 1986. godine, a glavna literatura je bila povijest Ive Škrabala s dvama izdanjima, onim iz 1984. godine i kasnijim iz 1998. godine. Svakako je zanimljivost te knjige u tome što je pokušala kontekstualizirati kinematografiju u političke, društvene i ekonomske okvire puno detaljnije i s više mara nego što je iskazala za prikaz filmske stilistike, što ne čudi znamo li da je Škrabalo bio i magistar društvenih znanosti (konkretno – prava), a ne samo diplomant ADU-a.²³

Dodatak, za buduća istraživanja

S obzirom na ranije spomenute poteškoće nabave podataka o počecima poučavanja i proučavanja filmske umjetnosti (posebice u sklopu samostalnih predmeta, izvan okvira medijske nastave), bez posebnog

²³ Škrabalo je bio i filmski dramaturg, scenarist, kao i redatelj. Njegovi dokumentarni filmovi, kao što su *Velika porodica* (1961) i *Slamarke divojke* (1970), predstavljaju vrijedan prilog hrvatskoj umjetničkoj baštini.

projekta istraživanja projekti i pothvati izvan Zagreba ostat će slabo zabilježeni te ih tek treba obraditi. No, ipak, vrijedi upozoriti na pionirske uloge autora poput čuvenog splitskog povjesničara umjetnosti Duška Kečkemeta koji je već 1969. godine objavio knjigu *Počeci kinematografije i filma u Dalmaciji (1897-1918)*. Premda film zauzima tek manji dio njegove bibliografije, vrijedi istaknuti i taj dio rada ovog velikana hrvatske humanistike. Na splitskom sveučilištu pionirska uloga osnivača nastave filma pripada Vedranu Gligi, klasičnom filologu koji je volio i poznao film i predavao Filmsku i TV kulturu na učiteljskim studijima, odnosno na Visokoj pedagoškoj školi.²⁴ Nakon njega su filmologiju na raznim studijima tog Sveučilišta predavali, između ostalih, Jurica Pavičić, Jasna Pervan, Dora Baras, Silvana Dunat i Ante Jerić.

U Rijeci, prema dostupnim podacima (smanjenim zbog gubitka dijela dokumentacije u jednoj poplavi), prvenstvo u nastavi filma bi pripadalo književniku i profesoru Pedagoškog i Filozofskog fakulteta Miloradu Stojeviću. Nakon njega, na Sveučilištu u Rijeci različite su kolegije s filmom kao središtem ili jednim od najvažnijih središta predavali ili predaju i Saša Vojković, Daša Drndić, Ante Jerić, Antonija Primorac, Dejan Durić, Boris Ružić, Saša Stanić i Marin Lukanović.

Na Sveučilištu J. J. Strossmayera u Osijeku prvi je filmološki kolegij (na Pedagoškom fakultetu, ranijoj Pedagoškoj akademiji) još 1977. godine držao već spominjani filmolog Ante Peterlić. Naslijedio ga je filmolog i arhivist Mato Kukuljica. Nakon njih, film su predavali na tom Sveučilištu u raznim studijima, u raznim formatima, i Ivan Ladislav Galeta, Krešimir Purgar, Davor Šarić, Barbara Balen, Kristina Kumrić i drugi.

U Zadru (isprva je riječ o Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu, a potom o samostalnom Sveučilištu u Zadru) film su predavali ili ga predaju Vanda Babić, Rajko Petković i Mario Županović, a danas se filmologija predaje na čitavom nizu novijih sveučilišta i drugih visokih učilišta (na zagrebačkom VERN-u su je, primjerice, predavali ili je predaju Krešimir Mikić, Bruno Kragić, Petra Belc Krnjaić, Davor Žmegač, Hrvoje Turković i drugi.)

Popis literature

„Akademija dramske umjetnosti“, 2021. *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža. <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=1061> Pristupljeno 19. 9. 2023. u 18 sati.

²⁴ „Od 1961. zove se Pedagoška akademija, od 1978. Filozofski fakultet — Nastavnički studij Filozofskog fakulteta u Zadru” (Vratović 1998).

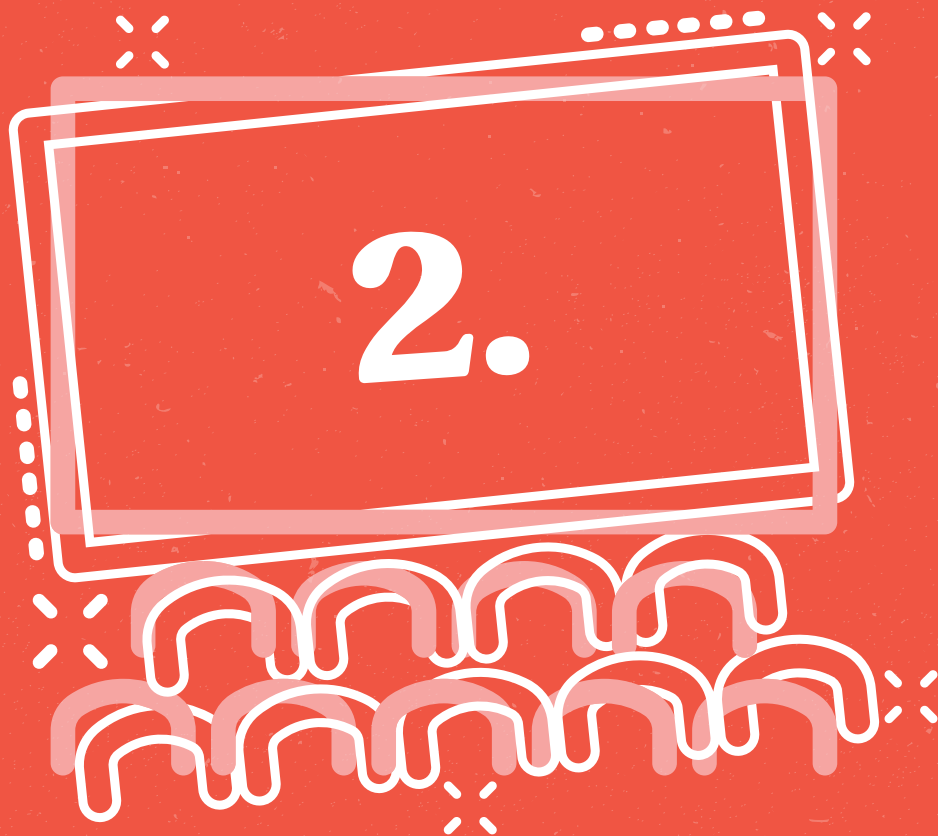
- Ataševa, P. i Ahuškov, Š, ur. 1948. *Charles Spencer Chaplin*, Zagreb: Biblioteka komisije za kinematografiju Vlade N. R. Hrvatske (Moskva: Goskinoizdat, 1945).
- Belan, Branko, 2019. „O nastavnom planu. Pismo Branka Belana Radojki Tanhofer“, u *50 godina studija montaže 1969. – 2019.*, glavni urednik Hrvoje Turković, Zagreb: Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatsko društvo filmskih redatelja, str. 70-1.
- Bernard, Jan, ?, „FAMU at its origins“, <http://old.famu.cz/fakulta/historie/famu-at-its-origins/>. Pristupljeno 19. 9. 2023. u 13 sati.
- Črnja, Zvane, 1961. *Zvijezde bez maske*, Zagreb: Epoha.
- Črnja, Zvane, 1962. *Filmska umjetnost*, Zagreb: Školska knjiga.
- Daković, Nevena, 1997. „Velika avantura filma i teorije“, <https://fdu.bg.ac.rs/uploads/files/Institut/ezbornik/Zbornik%2030/Nevena%20Dakovi%C4%87-VELIKA%20AVANTURA%20FILMA%20I%20TEORIJE.pdf> Pristupljeno 1. 9. 2023. u 10 sati.
- Detoni-Dujmić, Dunja, 2002. „Hergešić, Ivo“, *Hrvatski biografski leksikon*, Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža. <https://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=60> Pristupljeno 8. 9. 2023. u 19 sati.
- Đorđić, Ana, 2021. *Film u školi. Uspostavljanje modela filmske edukacije u srednjoj školi*, Zagreb: Hrvatski filmski savez.
- Gazdić Alerić, Tamara i Aladrović, Katarina, 2009. „Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu“, *Lahor*, Vol. 1 No. 7. Str. 139-145.
- Gregor, Ulrich i Patalas, Enno, 1977. *Istorija filmske umjetnosti*, Beograd: Institut za film.
- Horvat Pintarić, Vera, ur. 1972. *Televizija danas*, Zagreb: Galerije Grada Zagreba.
- Jelić, Anita, prir., 2001. „Pedeset godina Akademije dramske umjetnosti“, *Kazalište*, 5-6/2001, str. 6-9, <https://hrcak.srce.hr/file/278623> Pristupljeno 19. 9. 2023. u 12 sati.
- Kosanović, Dejan, 2007. „Najstariji pokušaji školovanja za film u Hrvatskoj: zagrebačke filmske škole 1917-1947“, *Hrvatski filmski ljetopis*, god. 13, br. 49. str. 3-11.
- Kečkemet, Duško, 1969. *Počeci kinematografije i filma u Dalmaciji (1897-1918)*, Split: Muzej Grada Splita.
- Kukuljica, Mato, 1988. „Film u funkciji odgoja“, *Suvremeni problemi odgoja*, ur. Ante Bežen, Zagreb: Školske novine, Sekcija za odgoj i obrazovanje RK SSRNH, *Vjesnik*, str. 131-134.
- Midžić, Enes, 2017. „Novi prilozi o prvim filmskim projekcijama u dvorani Kola uz njihovu 121. godišnjicu“, *Hrvatski filmski ljetopis*, god. 23, br. 92. Str. 31-80.
- Modrić, Jelena, 2024. *Razvoj i uloga montaže zvuka u hrvatskoj kinematografiji od 1940-ih do 1970-ih*, Zagreb: Sveučilište u Zagrebu. Doktorska disertacija (u pripremi).
- Peterlić, Ante, 2008. „Studij filma na Odsjeku za komparativnu književnost“, *Hrvatski filmski ljetopis*, god. 14, br. 53. str. 5-7.
- Peterlić, Ante, 1982. *Osnove teorije filma* Zagreb: Filmoteka 16, 2. izdanje (1977, Zagreb: Filmoteka 16).
- Peterlić, Ante, 1976. *Pojam i struktura filmskog vremena*, Zagreb: Školska knjiga.
- Peterlić, Ante, glavni urednik, 1986-1990, *Filmska enciklopedija*, Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod Miroslav Krleža. (dostupno i na <https://filmska.lzmk.hr/Default.aspx>)
- Petrić, Vlada, 1968. *Uvođenje u film*, Beograd: Umetnička akademija u Beogradu.
- Petrić, Vlada, 1970. *Istorija filmskih vrsta*, Beograd: Umetnička akademija u Beogradu.
- Popović, Duško, 2002. „Stjepko Težak (1926-2006)“, *zapis, Bilten Hrvatskog filmskog saveza*, br. 55, http://www.hfs.hr/nakladnistvo_zapis_detail.aspx?sif_clanci=1717 Pristupljeno 19. 9. 2023. u 18 sati.
- Sadoul, Georges, 1962. *Povijest filmske umjetnosti*, Zagreb: Naprijed, 1962.
- „Sremec, Rudolf“, 2019. *Filmska enciklopedija, mrežno izdanje*. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, <http://filmska.lzmk.hr/Natuknica.aspx?ID=4878>. Pristupljeno 18. 9. 2023. u 13 sati.
- Šakić, Tomislav, 2021. „Trajna veza filma i učenja“, u *Predmet: Hrvatski*, ur. Ana Čavar i Ana; Lahorka Plejić Poje. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; FF Press, str. 215-221.
- Škrabalo, Ivo, 1984. *Između publike i države. Povijest hrvatske kinematografije 1896-1980*, Zagreb: Znanje.
- Škrabalo, Ivo, 1998. *101 godina filma u Hrvatskoj 1896-1997.*, Zagreb: Nakladni zavod Globus.
- Težak, Dubravka, 2013. „Stjepko Težak (1926 – 2006) – ljubav prema filmu i svijest o potrebi uključivanja filma u školu“, http://www.hfs.hr/novosti_detail.aspx?sif=2867 Pristupljeno 23.8. 2023. u 15 sati.
- Turković, Hrvoje, 2019. „Studij montaže na Akademiji dramske umjetnosti – povijesni pregled“, u *50 godina studija montaže 1969. – 2019.*, glavni urednik Hrvoje Turković, Zagreb: Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatsko društvo filmskih redatelja, str. 14-43.
- Turković, Hrvoje, 2009. „Filmski modernizam u ideološkom i populističkom okruženju“, *Hrvatski filmski ljetopis* br. 59, godište 15, str. 92-106. <http://www.hfs.hr/doc/ljetopis/hfl59-web.pdf>. Pristupljeno 21. 5. 2023. u 18 sati.
- Hrvoje Turković, 2007. „Paradigma Peterlić“, *Hrvatski filmski ljetopis*, br. 51, godište 13, str. 3-11.
- Vancour, Shawn, 2010. „Arnheim on radio. Metatheory and Beyond“, u *Arnheim for Film and Media studies*, ur. Scott Higgins, New York, London: Routledge, str. 177-194. https://www.academia.edu/2547477/_Arnheim_on_Radio_Materialtheorie_and_Beyond_ Pristupljeno 18.9.2023. u 18 sati.
- Vratović, Vladimir, 1998. „Gligo, Vedran“, *Hrvatski biografski leksikon*, Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža <https://hbl.lzmk.hr/clanak/gligo-vedran> Pristupljeno 20. siječnja 2024. u 11 sati.

Rani i predškolski odgoj i obrazovanje

Marina Gabelica

Okvir za kurikulum filmske pismenosti u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju

1. Uvod

Kvaliteta odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću uvelike ovisi o prilagodljivosti i otvorenosti sustava za konstantnu nadogradnju i usavršavanje temeljeno na praćenju iskustava iz odgojno-obrazovne prakse te novih dostignuća znanosti i struke. Suvremena odgojno-obrazovna praksa 21. stoljeća treba reflektirati nove spoznaje o razvoju i dobrobiti djeteta u suvremenom okruženju te biti usmjerena na stjecanje znanja, razvoj sposobnosti, kompetencija i vještina djeteta koje će mu omogućiti kvalitetniji život i obrazovanje, kao i ravnopravno sudjelovanje u društvenom i kulturnom životu zajednice.

Film je društvena i kulturna tekovina, umjetnost, medij komunikacije, tehnologija i industrija koja obilježava život djeteta od najranijih dana. Opismenjavanje u području filma (audiovizualne umjetnosti i medija pokretne slike) nameće se kao jedna od važnijih zadaća suvremenog odgojno-obrazovnog procesa, a filmska se pismenost često navodi kao jedna od ključnih pismenosti 21. stoljeća (UK Film Council, 2012).

Filmska je pismenost, kao i ostale ključne pismenosti, kompleksna mreža znanja, sposobnosti, kompetencija i vještina koje pojedincu omogućuju participaciju u društvenom, kulturalnom i političkom životu posredstvom različitih medija (v. UNESCO, 1982; BFI, 2008). Razvoj filmske pismenosti od rane dobi ističe se kao ključna obrazovna potreba, ali i kao pravo svakog djeteta (BFI, 2008) koje je djeci zajamčeno i člankom 13. Konvencije o pravima djeteta (UNICEF, 1989).

Rani i predškolski odgoj i obrazovanje predstavljaju prvu razinu odgojno-obrazovnog sustava koju je potrebno funkcionalno povezati i integrirati s ostalim dijelovima odgojno-obrazovnog sustava kako bi se osigurao kontinuitet u odgoju i obrazovanju te „nesmetana i što „prirodnija“ prohodnost“ (MZOS, 2015). Također, povećanje razina temeljnih pismenosti već od rane i predškolske dobi radi postizanja bolje prohodnosti prema visokom obrazovanju prepoznato je i u *Nacionalnom planu oporavka i otpornosti*

2021. – 2026. (Vlada Republike Hrvatske, 2021: 851) što pretpostavlja da je i razvoj filmske pismenosti djece rane i predškolske dobi nužan prvi korak k cjelovitom, sustavnom i kontinuiranom vertikalnom obrazovanju, tj. razvoju filmske pismenosti i filmske kulture djece i mladih.

O važnosti filmske pismenosti u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju već se dugi niz godina promišlja u Europi pa tako i u Hrvatskoj, o čemu svjedoče strateški dokumenti¹, brojni izvaninstitucijski programi obrazovnih i kulturnih ustanova i organizacija civilnog društva (v. BFI, 2013a i HAVC, 2023), kao i iznimno bogato iskustvo iz neposredne vrtićke prakse brojnih vrtića diljem zemlje.

Filmska pismenost

Filmska pismenost definira se kao „sposobnost razumijevanja, analize i interpretacije filmskog jezika i specifičnih obilježja filma kao umjetnosti i medija, kinematografije kao kulturne, socijalne i komunikacijske činjenice te drugih pojmova i fenomena koji su predmet proučavanja filmološke znanosti općenito“ (HAVC, 2024).

U kontekstu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja važno je naglasiti da je riječ o dugotrajnom, postupnom i sustavnom procesu stjecanja filmskoga iskustva i konstruiranja filmskih znanja, razvoja vještina i kompetencija koji će često zahtijevati cikličko ponavljanje, vertikalno uslošnjanje i prilagodbu individualnim potrebama i interesima svakog djeteta.

Film je medij s kojim se djeca susreću svakodnevno, ponajprije u svojim domovima. Istraživanja² pokazuju da 97,2 % djece rane i predškolske dobi gleda televiziju u prosjeku 2 – 3 sata dnevno, 60 % djece koristi računalo, 27 % djece u svojim spavaćim sobama ima televizor i čak 90 % djece samostalno bira sadržaje koje će gledati. Djeca najviše gledaju animirane filmove, a zatim i ostale sadržaje koji su im dostupni. Stručnjaci upozoravaju da dijete do 5. godine života može imati poteškoća s razumijevanjem medijskih sadržaja pa čak i razlikovanjem fikcije od stvarnosti³.

1 Analiza stanja i strateške smjernice razvoja filmske edukacije i poticanja filmske pismenosti za razdoblje 2023. – 2026. (HAVC, Media, 2023) na kojem se i temelji ovaj dokument.

2 Prvo nacionalno istraživanje o predškolskoj djeci i malim ekranima (Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba i Hrabri telefon, 2017).

3 v. Josephson, 1995.

Stoga je od posebne važnosti od rane dobi razvijati svjesnost prilikom gledanja filmova i poticati dječji angažman s filmskim i drugih medijskim sadržajima, posebice u vidu razgovora o gledanim filmovima, doživljajima filma, izražavanjem i stvaranjem potaknutim filmom što može imati izuzetno povoljne učinke na razvoj dječjeg razumijevanja filma i stvaranja vlastitih strategija u pristupu filmu i drugim multimodalnim tekstovima⁴.

Djeca od rane dobi mogu uživati u gledanju filmova i istraživati ih u procesu zajedničkoga gledanja u vrtiću te putem igre i istraživanja u spontanim (slobodnim) ili vođenim aktivnostima. Danas je među stručnjacima filmskog odgoja i obrazovanja uvriježen stav da bi djeca već u dobi od 3. do 6. godine trebala gledati i istraživati film kako bi ojačala svoje razumijevanje filmskog jezika i medija (BFI, 2003; Cinemini Europe⁵, 2019; DFI, 2022).

Uz primjerene i kvalitetne poticaje i vodstvo, gledanje filmova može postati blagodatno iskustvo refleksije i razgovora o filmu, uz stvaranje osobnog stava prema filmu i dijeljenje doživljaja s vršnjacima. U poticajnom prostorno-materijalnom okruženju njeguje se dječje izražavanje, stvaranje i kreativnost u različitim umjetnostima, medijima i tehnologijama.

Poštujući specifičnosti razvoja djeteta rane i predškolske dobi, uvažavajući dijete kao proaktivnog sukreatora vlastitog razvoja i procesa učenja te poštujući ključna metodička načela (npr. načela primjernosti i akceleracije, postupnosti i sustavnosti, korelacije i dr.), filmsku edukaciju djece rane i predškolske dobi možemo sagledavati kao:

- postupno razvijanje sposobnosti dječjeg razumijevanja filma i njegovih specifičnih obilježja
- poticanje razvoja kompetencija i vještina putem stvaralaštva u filmskom mediju
- razvijanje filmske kulture koja se postiže izlaganjem baštinskom i suvremenom hrvatskom, europskom i svjetskom filmu, posjetima kinima i drugim kulturnim ustanovama
- stvaranje pozitivnih navika i stavova prema cjelovitom istraživanju i (kritičkom) promišljanju o filmu u vlastitom životu, kao umjetnosti, kulturnom i društvenom dobru (HAVC, Media, 2023).

4 v. Bazalgette, 2022.

5 Cinemini Europe (cinemini-europe.eu) filmski program namijenjen je djeci od 3. do 6. godine. Program je financiran sredstvima iz Kreativne Europe, potprogram MEDIA. Provodi se od 2019. godine. Partneri na projektu: Njemački filmski institut i filmski muzej (Deutsche Filminstitut & Filmmuseum), Taartrovers (Nizozemska), Eye filmski muzej (Eye Filmmuseum, Nizozemska), Austrijski filmski muzej (Österreichisches Filmmuseum) i Kinodvor (Slovenija). U

Filmska edukacija od rane dobi ima i iznimno važnu dodatnu dimenziju u RPOO-u unutar umjetničkog odgoja i obrazovanja, a očituje se u sveobuhvatnijem, integriranom i sistematiziranom pristupu filmu i drugim vidovima umjetnosti (i medijskih formi) – istodobno.

Okvir filmske pismenosti kao podrška Nacionalnom kurikulumu za rani predškolski odgoj i obrazovanje

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje sadrži polazišta, vrijednosti, načela i ciljeve koji čine okosnicu oblikovanja kurikuluma svakog vrtića i oblikovanje odgojno-obrazovnog procesa. U *Nacionalnom kurikulumu* ne polazi se od parcijalnih ciljeva i sadržaja učenja jer se proces planiranja odgojno-obrazovne prakse temelji na promišljanju o dobrobiti djeteta i specifičnostima vrtićke zajednice te nastaje kao rezultat zajedničkog promišljanja i rada svih koji u njemu sudjeluju (MZO, 2015).

Ovaj je dokument koncipiran na sličan način tako da postavlja okvir za izradu kurikuluma vrtića u području razvoja filmske pismenosti. U njemu se postavljaju dimenzije ili domene filmske pismenosti, navode temeljne postavke i načela filmske edukacije temeljeni na višedesetljetnim iskustvima razvoja filmske odgojno-obrazovne prakse, spoznaja i dosega hrvatskih i međunarodnih stručnjaka u području filmske pismenosti i filmske edukacije. Filmska edukacija u RPOO-u podrazumijeva sustavno i, na dječjoj dobi primjeren način, metodički osmišljeno bavljenje filmom, a obuhvaća tri ključne dimenzije (tzv. 3K)⁶:

- kritičnost
- kreativnost
- kulturalnost.

Okvir kurikuluma predstavlja alat za izrađivanje modela prakse u vrtiću. U njemu se postavljaju ključne dimenzije filmske pismenosti, u različitim procesima, praksama i oblicima dječje participacije u razvoju vlastite filmske pismenosti, smjernice za izvođenje ciljeva i izbora sadržaja učenja, pri čemu se integriraju postavljena načela, vrijednosti i ciljevi utemeljeni u

drugoj fazi projekta od 2021. projektu se priključuju: Baltički institut za film, medije i umjetnost (Balti filmi, meedia ja kunstide instituut, Estonija), Europska udruga filmova za djecu i mlade (engl. European Children's Film Association) i Serralves Foundation (Fundação de Serralves, Portugal).

6 Dimenzije 3K temelj su Okvira za filmsku edukaciju Britanskog filmskog instituta na koji se ovaj Okvir naslanja (BFI, 2014). U

Nacionalnom kurikulumu. Također, Okvir potiče takvu organizaciju odgojno-obrazovne prakse koja počiva na vrijednostima naznačenima u *Nacionalnom kurikulumu* (znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost i autonomija, kreativnost) te u svoj model integrira osam temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje (komunikacija na materinskom jeziku, komunikacija na stranim jezicima, matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju, digitalna kompetencija, učiti kako učiti, socijalna i građanska kompetencija, inicijativnost i poduzetnost, kulturna svijest i izražavanje).

Okvir je izrađen na temelju *Nacionalnoga kurikuluma* i strateških dokumenta i publikacija ključnih dionika

u filmskoj edukaciji u Hrvatskoj i Europi. No, njegova implementacija u odgojno-obrazovni rad zahtijeva prilagodbu odgojno-obrazovnih djelatnika u vrtiću, s obzirom na specifične materijalno-tehničke uvjete rada vrtića, društvenu sredinu, profesionalna iskustva i interese odgojno-obrazovnih djelatnika, roditelja i šire zajednice, kao i interese i potrebe djece svake vrtićke skupine.

Stoga je cilj ovog dokumenta dati smjernice i oprijemiti načine kako filmu pristupiti u novim kurikulumskim dokumentima te kako uspješno implementirati filmske sadržaje i aktivnosti u kurikulumu vrtića i u neposredan odgojno-obrazovni rad s djecom rane i predškolske dobi.

Tablica 1. Okvir filmske edukacije u RPOO

Ključne dimenzije filmske edukacije	KULTUROLOŠKA		KRITIČKA		KREATIVNA
Ključni pojmovi	Filmska kultura		Filmski diskurs		Filmska igra i stvaralaštvo
PROCESI	KULTUROLOŠKA I KRITIČKA RECEPCIJA		FILMSKI JEZIK (film kao sinteza umjetnosti)		TESTIRANJE I EKSPERIMENTIRANJE
PRAKSE	KULTUROLOŠKI DIJALOG		DOŽIVLJAJ FILMA I REFLEKSIJA (dijalog s filmom)		KREATIVNO IZRAŽAVANJE I STVARANJE (kreativna tehnologija)
PARTICIPACIJA	KULTURNI ANGAŽMAN		KRITIČKI ANGAŽMAN		KREATIVNI ANGAŽMAN
Postavke za izvođenje ciljeva	Film kao kulturno dobro	Osobni kritički odnos prema filmu Refleksivno učenje	Film kao medij Film kao umjetnost Film i tehnologija	Film kao osobni i suradnički proces	
Pristupi filmu	FILM KAO IGRA, ZABAVA I ISTRAŽIVANJE FILM KAO POTICAJ NA STVARALAŠTVO FILM KAO SREDIŠNJA AKTIVNOST FILM KAO PROJEKT				
Kompetencije	Kulturna svijest i izražavanje Socijalna i građanska kompetencija Učiti kako učiti Inicijativnost i poduzetnost Digitalna kompetencija Komunikacija na materinskome jeziku Komunikacija na stranim jezicima Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju				
Vrijednosti	Znanje	Humanizam i tolerancija	Identitet	Odgovornost	Autonomija Kreativnost

2. Okvir za filmsku pismenost u RPOO – 3K

Unutar Okvira filmska se pismenost promatra kroz tri ključne dimenzije (tzv. 3K) – kulturološku, kritičku i krea-tivnu dimenziju. Svaka se dimenzija ostvaruje kroz različite aspekte **procesa** učenja, konkretne **prakse** i individualne i suradničke **participacije** djeteta u razvoju vlastite filmske kulture. U razradi 3K dimenzija stoga se navode poddimenzije – procesi, prakse i participacija – koje služe kao smjernice za samostalno izvođenje ciljeva i osmišljavanje aktivnosti za provedbu u vrtiću (procesa, praksi i oblika dječje participacije u filmskoj kulturi).

Okvir ne propisuje specifične ciljeve i odgojno-obrazovne ishode, već upućuje na dimenzije filmske pismenosti upravo kako bi se naglasila važnost njegovanja individualnih potreba svakog djeteta unutar šireg spektra kompetencija i vrijednosti koje unapređuju dječji intelektualni, društveni, moralni, duhovni i (senzo) motorički razvoj, a kao što je i propisano *Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje*.

Kulturološka dimenzija

Kulturološki aspekt filmske pismenosti podrazumijeva razvoj djetetove filmske kulture stjecanjem spoznaja o raznolikosti filmske umjetnosti te njezinom utjecaju na društveni, kulturni i osobni život pojedinca. Širina kulturološkog pristupa filmu povratno će utjecati na širinu dječje spoznaje o filmu kao kulturnom dobru. Tematski raznoliki filmovi omogućuju uvid u širu sliku svijeta, u živote drugih i drukčijih. Izborom filmova starije i novije produkcije, domaće, europske i svjetske kinematografije, stvara se vrijedno iskustvo gledanja koje je potrebno za razumijevanje vlastitog kulturološkog i nacionalnog identiteta, ali i drugih kultura, ideja i vrijednosti. Izborom filmova različitih rodova, vrsti i žanrova potiče se učenje o ekspresivnim i komunikacijskim mogućnostima filmske umjetnosti.

Kulturološki aspekt podrazumijeva i individualni angažman svakog djeteta u kritičkom procesu samo-

kulturalnost

kritičnost

kreativnost

refleksije, stvaranju vlastitog odnosa prema filmskoj umjetnosti, stvaranju pozitivnih navika posjete kinima i drugim kulturnim ustanovama, potreba za vlastitim izborom filmova i razvijanju ljubavi prema filmu.

Proces **kulturološke i kritičke recepcije** usko je vezan uz organiziranje odgojno-obrazovne prakse koja njeguje svjesno i aktivno gledanje kvalitetnih i pomno izabranih filmova primjerenih dobi i interesima djeteta. **Kulturološki dijalog** naglašava poticanje aktivnog angažmana djeteta u stjecanju filmske kulture, istraživanju, postavljanju pitanja, uočavanju specifičnosti filma kao kulturnog i društvenog dobra, industrije i tehnologije što uključuje i upoznavanje s tehnološkim aspektima filma. **Kulturni angažman** dodatno upućuje na važnost participacije u kulturnom životu i osobnog angažmana djeteta u razvoju vlastite filmske (i kino) kulture.

KULTUROLOŠKA DIMENZIJA

Filmska kultura

PROCESI	PRAKSA	PARTICIPACIJA
Kulturološka i kritička recepcija	Kulturološki dijalog (kultura i tehnologija)	Kulturni angažman

Kritička dimenzija

Kritički aspekt odnosi se na postupno i sustavno razvijanje kritičkih sposobnosti djeteta putem njegovanja refleksije i promišljanja o filmu. Kritički odnos prema filmu razvija se tijekom vremena poticanjem dječjeg izražavanja doživljaja, poticanjem djece na postavljanje pitanja, refleksije na sadržaje i uočene elemente filmskoga jezika, kao i dijeljenje dojmova i spoznaja s drugom djecom. Spontanim i vođenim razgovorom o filmu, upućivanjem na specifičnosti filmskoga jezika, kao i istraživanjem filmskog jezika u kreativnoj domeni, djecu se potiče na promišljanje o filmu, razmjenu mišljenja, poštivanje tuđeg mišljenja i propitivanje vlastitih spoznaja te stvaranje kritičkog odnosa prema filmu.

Kritička i kreativna dimenzija posebno se oslanjaju na **osnaživanje filmskog diskursa** – filmski jezik i filmski diskurs postaju komunikacijski sustav koji djeca razumiju, kojim se aktivno služe u izražavanju doživljaja, misli, spoznaja i interesa te ih dijele s

drugima, a i putem kojeg artikuliraju vlastite misli i doživljaje u kreativnom procesu.

Proces učenja o filmu u odgojno-obrazovnoj praksi za djecu rane i predškolske dobi vezan je uz specifičnost **filmskoga jezika te filma kao sinteze umjetnosti**. Takav je pristup filmu inherentno i intuitivno dječji te će se osnaživati kroz različite kritičke i kreativne prakse. Unutar kritičke dimenzije naglasak je na poticanju djeteta na izražavanje **doživljaja i refleksije o filmu**, kao složenog kognitivnog i emocionalnog procesa koji dolazi nakon zamjedbe (gledanja filma). U procesu refleksije potiče se svojevrsni dijalog djeteta s filmom; u spontanim, vođenim ili organiziranim aktivnostima, dijete se potiče na intuitivno i spontano zamjećivanje specifičnosti filmskoga jezika i uporabu naučenoga u kreativnome procesu. **Kritički angažman** odnosi se na aktivnu participaciju i autonomiju djeteta u izboru aktivnosti, samoorganizaciju u procesu učenja, istraživanja i stvaranja i participacije u vlastitom procesu filmskog opismenjavanja.

KRITIČKA DIMENZIJA

Filmski diskurs

PROCESI	PRAKSA	PARTICIPACIJA
Filmski jezik (film kao sinteza umjetnosti)	Doživljaj filma i refleksija (dijalog s filmom)	Kritički angažman

Kreativna dimenzija

Kreativni aspekt podrazumijeva izražavanje i stvaranje, praktično i konkretno istraživanje i eksperimentiranje u različitim medijima i tehnologijama. Film kao audiovizualni medij može biti poticaj za spontano dječje izražavanje, istraživanje i stvaranje, a vođenim se aktivnostima mogu dodatno pota-

knuti istraživanja specifičnosti filmskoga jezika i filma u kontekstu ostalih umjetnosti. U takvim se procesima dijete potiče na estetsko i kritičko prosuđivanje, na razvoj intelektualnih, intuitivnih, imaginativnih i kreativnih sposobnosti te razvoj istraživačkih, analitičkih, eksperimentalnih, praktičnih, tehničkih i izražajnih vještina.

KREATIVNA DIMENZIJA

Filmska igra i stvaralaštvo

PROCESI	PRAKSA	PARTICIPACIJA
Testiranje i eksperimentiranje	Kreativno izražavanje i stvaranje (kreativna tehnologija)	Kreativni angažman

Filmsko opismenjavanje u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju nužno podrazumijeva igru i stvaralaštvo **potaknuto medijem filma i u samom filmskom mediju**. Dječja igra i stvaralaštvo u kreativnoj dimenziji podrazumijevaju opetovane, ponavljajuće ili cikličke procese **testiranja i eksperimentiranja** s idejama i konceptima, kao i strategijama pristupa filmu. Djeca se potiču na promišljanje, testiranje poznatih ili stvaranje novih spoznaja, na odlučivanje, djelovanje i (samo)organizaciju kreativnog procesa. **Kreativno izražavanje i stvaranje** uključuju raznolike metode praktičnog istraživanja filma, filmskog jezika i srodnih umjetnosti i tehnologija. Film je usko vezan uz tehnologiju te proces

istraživanja **kreativne tehnologije** podrazumijeva i razvoj digitalnih kompetencija djece koja, kroz igru, istraživanje i učenje, stječu određenu razinu tehničke osposobljenosti pri korištenju filmskih tehnika. U tom se procesu posebno razvija odgovornost i autonomnost djeteta prilikom upravljanja resursima i filmskom opremom u činu izražavanja ili kreacije. U konačnici, dječje stvaralaštvo u filmskom mediju ili potaknuto filmom osnažuje **kreativni i društveni angažman** djeteta – dijete je član zajednice, potiče se na izražavanje svojih zamisli i ideja, slušanje i uvažavanje tuđih ideja, vlastito i zajedničko stvaranje, otvorenost, dijalog, dogovor i poštivanje drugih u činu zajedničke kreacije.

Tablica 2. Primjeri aktivnosti u 3K dimenzijama

KULTUROLOŠKA DIMENZIJA		
Filmska kultura		
PROCESI	PRAKSA	PARTICIPACIJA
<p>KULTUROLOŠKA I KRITIČKA RECEPCIJA</p> <p>Angažman djece različitim filmovima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • filmovi hrvatske, europske i svjetske kinematografije • filmovi iz različitih povijesnih razdoblja (crno-bijeli film, film u boji, nijemi i zvučni film) • filmovi različitih rodova i žanrova • tematski raznovrsni filmovi • filmovi različitih trajanja (kratki i srednji metar) 	<p>KULTUROLOŠKI DIJALOG (kultura i tehnologija)</p> <ul style="list-style-type: none"> • upoznavanje s radom mjesnog kina • upoznavanje s projekcijskom tehnologijom u kinu (projektor, zvuk, platno) • upoznavanje sa zanimanjima vezanima za film, kinoprojekcijama i drugim srodnim kulturnim ustanovama • istraživanje specifičnosti prostora kinodvorane i uspoređivanje doživljaja gledanja filma u kinu, u vrtiću, kod kuće • osvještavanje gledanja i doživljaja filma u činu samostalne recepcije i prilikom zajedničkog gledanja (u obitelji, s vršnjacima i sl.) • istraživanje tehničkih specifičnosti filma – upoznavanje sa starijom i novijom tehnologijom vezanom uz filmsku i srodne vizualne i audiovizualne umjetnosti (analogni i digitalni uređaji, kamere, filmske vrpce, uređaji za projekciju, montažu i dr.) • prilagođeno dječjoj dobi, upoznavanje s procesom snimanja filma kao i zanimanjima i poslovima u filmskoj industriji 	<p>KULTURNI ANGAŽMAN</p> <ul style="list-style-type: none"> • posjećivanje kinoprojekcija primjerenih uzrastu i interesima djece • redoviti posjeti mjesnim kinima i filmskim festivalima, kulturnim programima i izložbama, ovisno o mogućnostima • posjeti projekcijama i pohađanje radionica u obližnjim kulturnim centrima (suradnja vrtića i lokalnih kina i udruga civilnoga društva) • upoznavanje s pravilima ponašanja u kinu kao kulturnoj ustanovi • posjećivanje senzornih kinoprojekcija • uočavanje specifičnosti i značaja inkluzije vezano uz senzorne projekcije • zajedničko čitanje TV programa (emisije i filmovi za djecu), opisa i sažetaka programa i izbor sadržaja za gledanje na televiziji • poticanje na izbor filmova za samostalno i obiteljsko gledanje te gledanje filmova u vrtićkoj skupini • poticanje na razmjenu doživljaja i iskustava te preporuku filmova drugoj djeci • izražavanje doživljaja nakon posjeta kulturnim događajima crtežom, slikom, govorom, pokretom, pjesmom, glazbom • poticanje angažmana djeteta (samostalno i u skupini) prilikom organizacije filmskih projekcija u prostoru vrtića i izložbi dječjeg stvaralaštva potaknutog filmom

KRITIČKI ASPEKT**Filmski diskurs**

PROCES	PRAKSA	PARTICIPACIJA
<p style="text-align: center;">FILMSKI JEZIK (Film kao sinteza umjetnosti)</p> <ul style="list-style-type: none"> • uočavanje simboličke funkcije filmskoga jezika (film kao medij, posrednik komunikacije u odnosu na stvarnost) • zamjećivanje odnosa između filma i drugih umjetnosti (pokret, zvuk/glazba, slika, fotografija i sl.) • uočavanje prostorne i vremenske dimenzije filma (film kao slika u pokretu) • upoznavanje s optičkim igračkama (istraživanje kako funkcioniraju) te povezivanje s pojmom animacije • upoznavanje s različitim vrstama animacije • uočavanje sličnosti i razlika u različitim vrstama animacije (npr. animacija crteža, animacija lutaka, animacija gline, kolažna animacija i sl.) • istraživanje specifičnosti filmskoga jezika na filmskim primjerima – spontano ili vođenim aktivnostima 	<p style="text-align: center;">DOŽIVLJAJ FILMA I REFLEKSIJA (Dijalog s filmom)</p> <ul style="list-style-type: none"> • poticanje svjesnog gledanja filma (obraćanje pažnje na likove, njihove karakteristike, radnju filma i sl.) • spontani i vođeni razgovor nakon gledanja filma • poticanje djece na izražavanje doživljaja o filmu i postavljanje pitanja • uočavanje filmskih elemenata u ponovljenom gledanju filma • spontano istraživanje filmskih izražajnih sredstava: slika, fotografija i kadrova iz filma, glazbe i ostalih zvukova, glume, scenografije i dr. • poticanje refleksije i promišljanja o filmu te iskazivanje osobnog razumijevanja filma • zamjećivanje likova, njihovih karakteristika i međuodnosa • zamjećivanje filmske priče i događaja te njihove uzročno-posljedične povezanosti • osnaživanje filmskog diskursa – poticanje djece na primjenu novonaučenih riječi i pojmova (npr. crtani film kao jedna od vrsta animiranog filma) • poticanje djece na samostalno postavljanje istraživačkih pitanja i tema proizašlih iz doživljaja filma (za samostalne ili zajedničke projekte) 	<p style="text-align: center;">KRITIČKI ANGAŽMAN</p> <ul style="list-style-type: none"> • poticanje dijaloga između djeteta i filma te djeteta i druge djece • poticanje komunikacije dogovorenim znakovima za ocjenu filmskoga naslova • poticanje povezivanja filmskih tema (likova, događaja) s vlastitim životom i iskustvima • poticanje djece na stvaranje osobnog odnosa prema filmu (što mi se sviđa, što gledam i dr.) • osvještavanje osobnog odnosa prema filmu i tehnologiji (gdje gledam film, na kojim uređajima, koliko često i dr.) • osvještavanje (kritičkog) gledanja filma na ekranima različite veličine i u različitim tehničkim uvjetima (zamračena ili osvijetljena prostorija; veći ili manji ekran i sl.) • uživanje u filmu u različitim okolnostima (projekcije na igralištu, večernje projekcije; projekcije s roditeljima i drugim gostima itd.) • poticanje na izbor filmova i obrazlaganje vlastitog izbora • poticanje razmjene ideja i mišljenja s drugom djecom; artikulacija vlastitih stavova i mišljenja te uvažavanje drugih.

KREATIVNI ASPEKT
Filmska igra i stvaralaštvo

PROCES	PRAKSA	PARTICIPACIJA
<p style="text-align: center;">TESTIRANJE I EKSPERIMENTIRANJE</p> <ul style="list-style-type: none"> • poticanje djece na iskazivanje interesa za teme istraživanja nakon gledanja filma i razgovora o filmu • poticanje na samostalno postavljanje problema i plana istraživanja (npr. istraživanje boje, glume ili filmskih planova kroz igru fotoaparatom, fotografiranje vrtičke okoline, njihovih vršnjaka i sl.). • poticanje promišljanja o idejama kako pristupiti aktivnosti (obrazložiti izbor metoda, tehnika i medija) • testiranje poznatih metoda i strategija na novim problemima istraživanja te adekvatna prilagodba izbora strategija i tehnika 	<p style="text-align: center;">KREATIVNO IZRAŽAVANJE I STVARANJE (kreativna tehnologija)</p> <ul style="list-style-type: none"> • spontano izražavanje potaknuto filmom – riječju, pokretom, zvukom i dr. • spontani ili vođeni izbor medija, tehnologija i didaktičkih sredstava za istraživanje i igru • povezivanje filmske umjetnosti s ostalim umjetnostima i ekspresivnim metodama (npr. istraživanje boja u neposrednom likovnom stvaralaštvu te u simboličkim jezicima poput ilustracije u knjigama ili na filmskom plakatu i dr.). • poticajne aktivnosti koje potiču promišljanje, testiranje poznatih ili stvaranje novih spoznaja • uočavanje kreativnih rješenja na filmu (npr. prikaz emocija na filmu, prikaz likova i njihovih osobina i sl. s ciljem osvještavanja filmskog jezika) i primjena sličnih rješenja u vlastitom stvaralačkom radu <p style="text-align: center;">Istraživanje tehničkih aspekata filma</p> <ul style="list-style-type: none"> • poticanje stvaralaštva u filmskom mediju: • fotografiranje, snimanje (audio i videosnimke) • izrada stop-animacije • izrada optičkih igračaka • istraživanje svjetla: slikanje na filmskim vrpčama, uporaba grafoskopa, svjetlosnih stolova i dr. • izrada kućnog projektora, zvučnika za mobitel i slične praktične aktivnosti. 	<p style="text-align: center;">KREATIVNI ANGAŽMAN</p> <ul style="list-style-type: none"> • provedba zajedničkih projekata vezanih uz određeni filmski naslov (tematski ili strukturalno) ili filmsku umjetnost općenito • osnaživanje suradništva u zajedničkim projektima – dijeljenje ideja, razvoj zajedničkog projekta ili ideje istraživanja, poštivanje drugih u procesu istraživanja i dr. • osnaživanje djece u preuzimanju odgovornosti te samoprocjeni vlastitog angažmana u projektu ili istraživanju • razvijanje kritičkog stava prema vlastitim uradcima (samoprocjena i dijalog s ostalom djecom; promatrati svoj rad u odnosu i na druge) • organiziranje izložbi dječjih radova, projekcija i premijera dječjih filmova i druge oblike kulturnih događaja kojima se promovira dječje stvaralaštvo

3. Smjernice za izvođenje ciljeva

Iz triju dimenzija filmske pismenosti – kulturološke, kritičke i kreativne – mogu se izvesti specifični ciljevi i odgojno-obrazovni ishodi filmske edukacije i razvoja filmske pismenosti. Ciljevi trebaju biti prilagođeni specifičnostima razvoja djece rane i predškolske dobi, a mogu se vezivati uz jednu, dvije ili sve tri dimenzije filmske pismenosti. Ipak, tijekom planiranja odgojno-obrazovnog procesa, a kao što je navedeno u *Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje*, važno je promišljati o dobrobiti svakog djeteta unutar vrtičke skupine što znači da će ciljevi, ishodi, a sukladno tome i sadržaji učenja uvelike ovisiti o individualnim značajkama svakog djeteta.

U nastavku se, stoga, ne navode specifični ciljevi ili sadržaji učenja već **sedam načela ili postavki** koje predstavljaju skupove ključnih spoznaja o filmu važnih za početno filmsko opismenjavanje. Iz navedenih se postavki, a prema potrebama i mogućnostima vrtičke skupine i svakog djeteta individualno, mogu oblikovati specifični ciljevi i osmisliti adekvatne aktivnosti.

1. Film kao medij

a) Film je medij – posrednik stvarnosti

Dijete rane i predškolske dobi usmjereno je na osjetilno istraživanje svijeta. Film je medij, posrednik stvarnosti. Tijekom istraživanja filmske umjetnosti djeca će postupno prepoznavati i razlikovati specifičnosti filmskoga jezika, no u samim je počecima filmskoga opismenjavanja važno opetovano istraživati i testirati film kao medij (posrednik) i odnos filma prema stvarnosti. Primjerice, kako bismo od rane dobi razvijali tzv. svjesno gledanje filma gdje djeca obraćaju pozornost na film sa željom da ga razumiju, a ne samo kao reakciju na podražaj, potrebno je osmisliti uvodne aktivnosti i svojevrsne rituale koji djecu pripremaju na gledanje filma. Također, s djecom je blagodatno često provoditi aktivnosti koje uključuju istraživanje od neposredne okoline do medijske reprezentacije, odnosno od osjetilnog istraživanja okoline do istraživanja simboličkih jezika. Na primjer, od spontanog istraživanja okoline različitim osjetilima do fotografiranja i snimanja te uočavanja razlike u doživljaju stvarnosti i medijske reprezentacije stvarnosti (slika, ilustracija, fotografija, snimka); od spontane dječje igre, preko dramatizacije i glume u lutkarskim i kazališnim predstavama do osvješćivanja glume na filmu i sl.

Primjeri aktivnosti

- Osvješćavanje trenutka gledanja filma kao poticaj na svjesno gledanje – provedbom specifičnih uvodnih aktivnosti i rituala, djeca se pripremaju za gledanje filma (trenutka koji se razlikuje od ostatka dana i ostalih aktivnosti).
- Gledanje sa zadatkom (za stariju djecu): zadanje istraživačkog pitanja, upućivanje djece na što obratiti posebnu pozornost tijekom gledanja filma (npr. obraćamo posebnu pozornost na boje ili zvuk u filmu).
- Spontano ili tematsko istraživanje prirodnoga okoliša, izbor motiva (npr. lišće), istraživanje različitim osjetima i u centrima za istraživanje (promatranje lista pod povećalom, na svjetlosnim stolovima i sl.), zatim fotografiranje. Uočavanje sličnosti i razlika između medijske reprezentacije (slike lista) i lista u stvarnosti. Istraživanje kako kamerom možemo istraživati objekt (zumiranje, položaj kamere, namještanje svjetla za izradu kvalitetnije fotografije i sl.).
- Izvedba lutkarske ili dramske predstave uživo i snimanje predstave. Uočavanje razlika između izvedbe i doživljaja predstave uživo i snimke predstave.
- Poticanje djece na razumijevanje razlike između filmova i reklama.
- Poticanje djece na razumijevanje razlika i sličnosti između videoigara i animiranog filma.

b) Film je medij komunikacije

Film je medij kojim se vrlo efikasno mogu komunicirati poruke i ideje. Načini na koje se obrađuju različite teme i oblikuje filmska priča, sa svim događajima, likovima i njihovim međusobnim odnosima, uvelike mogu angažirati publiku u promišljanjima o kompleksnim temama i idejama. Filmovi djeluju na naše emocije i raspoloženja, mogu nas rastužiti ili razveseliti, na zanimljiv i inovativan način mogu se baviti temama do kojih nam je stalo ili koje su nam bliske ili nas mogu senzibilizirati za teme o kojima do tada nismo razmišljali. Neki nas filmovi mogu i nagovarati (propagandni film), a to je posebno uočljivo u promidžbenim porukama koje se služe filmskim jezikom, a počesto imaju i zanimljive likove ili priču, jarke boje ili glasnu, pamtljivu glazbu. Tijekom sazrijevanja i sustavnog istraživanja filma, djeca će postupno razvijati razumijevanje filmskoga jezika i komunikacije posredovane filmskim medijem što će im povratno omogućiti bolje razumijevanje i drugih audiovizualnih poruka, kao što su reklame.

Osim što film komunicira poruke (filmskim jezikom), komunikacijski potencijal filma može biti poticaj na komunikaciju djece **o filmu** (izražavanje doživljaja, razmišljanja i ideja), komunikaciju djece **o filmu međusobno** i komunikaciju **putem filma** (filmskim stvaralaštvom). Od rane dobi preporuča se poticati djecu na izražavanje doživljaja filma (u različitim znakovnim sustavima: riječju, gestom, pokretom, slikom itd.), artikulaciju misli i stavova o filmu, uočavanje poruke u filmu te dijeljenje dojmova i mišljenja s drugom djecom radi stvaranja kritičkog stava prema filmskom mediju. U konačnici, stvaralaštvo u filmu, kao izražavanje misli i ideja u filmskom mediju, predstavlja vrhunac filmske pismenosti djece.

Primjeri aktivnosti

- Uporaba dogovorenih znakova za ocjenu filmskog djela nakon gledanja.
- Uporaba gesti za prikaz osobnog stava prema filmu.
- Vođeni razgovor prije i nakon gledanja filma.
- Poticanje djece na usporedbu likova ili događaja s vlastitim životom i iskustvima.
- Uočavanje da film djeluje na naše emocije i raspoloženja (što nas je u filmu rastužilo ili razveselilo).
- Uočavanje filmskoga jezika u reklamama za djecu – kako se bojama, zvukovima i pričom utječe na naše emocije, odnosno, kakva se poruka šalje.
- Kreativna uporaba tehnologije. Naprimjer, istražujemo emocije i raspoloženja – od iskusnog istraživanja (razgovor o emocijama i raspoloženjima, učenje ispravnih naziva za pojedine emocije i raspoloženja, istraživanje emocija glumom, dramaturgijom) do fotografiranja na temu emocija i uočavanja emocija i raspoloženja likova u filmu.

2. Film kao umjetnost

a) Film ima specifični jezik

Film kao audiovizualno sredstvo komunicira putem slike i zvuka – diskursa koji i sami mogu biti bremeniti porukama i značenjima. Mnoga od tih značenja djeca će intuitivno prepoznati i razumjeti, posebice u procesu istraživanja i stvaralaštva potaknutog filmskim djelom. Djeca će od najranije dobi iskazati želju i interes da nakon gledanja filma izraze svoje utiske spontanom izražavanjem u srodnom mediju (govorom, crtanjem, slikanjem, plesom i dr.). Osim spontanosti istraživanja filma, djeci se mogu

ponuditi i vođene aktivnosti gdje ih postupno i na njihovoj dobi prigodan način upoznajemo s filmskom gramatikom, tj. pravilima filmske umjetnosti. Primjerice, primjerenim aktivnostima djecu potičemo na istraživanje prostorne i vremenske dimenzije filma (kronološko prepričavanje filmske priče prema kadrovima), filma kao slike u pokretu, odnosa slike i zvuka ili specifičnih filmskih izražajnih sredstava korištenih u stvaranju filmske priče. Recepcijom velikog broja različitih filmskih oblika (rodova, žanrova, tema) djeca se mogu upoznati s različitim kreativnim rješenjima u filmskoj umjetnosti, a u kreativnoj dimenziji mogu istraživati različite načine (filmsko) jezične komunikacije.

Primjeri aktivnosti

- Spontano (slobodno) proučavanje kadrova ili fotografija iz filma.
- Uočavanje vizualne razine slike u mirovanju i slike u pokretu.
- Vođeno promatranje kadrova ili fotografija iz filma upućivanjem na određeni element (boju, oblike, teksturu, svjetlo, sjenu i sl.); istraživanje istoga aspekta u drugim umjetnostima (riječju, pokretom, slikom...).
- Prepričavanje filmske priče na različite načine (sličicama, kamišibaj i srodnim tehnikama pripovijedanja, crtežom, kroz igru i pokret, pantomimom i dr.).
- Prva montaža: slaganje sličica iz filma prema redoslijedu u filmskoj priči.
- Uočavanje što se događa s filmskom pričom ako se ukloni neka sličica.
- Prepričavanje filmske priče s promjenom kraja priče i sl.
- Izbor filmskog elementa (slika, zvuk, glazba, gluma, pokret) i stvaralačko izražavanje u srodnom mediju (slikanjem, plesanjem, dramaturgijom...).
- Bojanje kadrova iz filma.
- Prikazivanje scena iz filma s isključenom slikom, obraćanje pažnje na zvuk na filmu (šumovi, govor, glazba, tišina).
- Prikazivanje scene iz filma s isključenim zvukom, poticanje na zaključivanje o važnosti zvuka za razumijevanje filma.
- Ozvučivanje kadrova ili scena iz filma; osmišljavanje zvukova (s rekvizitima ili samo glasovima i tijelom) za filmske kadrove ili filmske scene prikazivane bez filmskoga zvuka.

b) Film je sinteza umjetnosti

Film je audiovizualna umjetnost, no u sebi sadrži odlike brojnih drugih umjetnosti. Djeca se potiču na istraživanje svih umjetničkih aspekata filma i na spontano izražavanje i stvaranje potaknuto filmom – kroz druge medije, umjetnosti i tehnologije. Takav je način izražavanja – dramatizacijom, pjevanjem, slikanjem, plesanjem i dr. – svojstven djeci rane i predškolske dobi. Njegovanjem spontane i prirodne integracije različitih umjetničkih izričaja djeci se ukazuje na sinkronističku prirodu filmske umjetnosti i obogaćuje učenje o filmskom jeziku.

Primjeri aktivnosti

- Plesanje i pokret uz filmsku glazbu.
- Slikanje uz filmsku glazbu.
- Slikanje potaknuto doživljajem filma.
- Dramatizacija odabranih scena iz filma.
- Kostimografija na filmu – crtanje odjeće likova, prerađivanje u omiljeni lik i sl.
- Scenografija – crtanje prostora u kojemu se odvija filmska priča; izrada diorama (priča u kutiji), kazališne i lutkarske scenografije za dramatizaciju odabranih filmskih scena.
- Izrada lutaka za prikaz filmske priče u lutkarskoj predstavi.

3. Film i tehnologija

Film je usko vezan uz tehnologiju potrebnu za njegovo snimanje, montažu, produkciju i reprodukciju. Djeca se s različitim aspektima filmske tehnologije mogu upoznati na različite načine: recepcijom filmova iz različitih povijesnih razdoblja (od crno-bijelog do filma u boji, od nijemog do zvučnog filma), istraživanjem optičkih igračaka (upoznavanje s optičkim igračkama (thaumatrope, flip book, zoetrope, phenakistoscope) i različitih animacijskih tehnika, istraživanjem procesa nastanka filma i samostalnim filmskim stvaralaštvom (fotografiranje, snimanje zvuka, snimanje videozapisa itd.). Djecu se od samih početaka filmskoga opismenjavanja potiče na uporabu digitalne tehnologije, kao i na upoznavanje sa starijom ili analognom tehnologijom. U tom ih se procesu, a prilagođeno dječjoj dobi, potiče na razmišljanje o utjecaju tehnologije na nastanak filma (primjerice, uočavanje tehnika animacije u crtanom, lutkarskom, kolažnom ili računalno animiranom filmu) te na uočavanje promjene dojma, doživljaja ili značenja filma s obzirom na različite tehnike. U tom će procesu od posebnog značaja biti stvaralačke aktivnosti u kojima djeca mogu testirati i eksperimentirati s kreativnom uporabom tehnologije za izražavanje vlastitih ideja.

Primjeri aktivnosti

- Spontano fotografiranje, snimanje zvuka i videosnimki (izbor motiva po želji i interesima djeteta).
- Vođeno fotografiranje i snimanje (autoportret, portret, snimanje zanimljivih detalja iz okoline).
- Jednostavna obrada fotografije (kontrast, svjetlina, boje).
- Istraživanje zvukova u okolini, a zatim snimanje zvukova, govora, razgovora i sl.
- Istraživanje crno-bijelih i fotografija u boji te istraživanje svjetla i sjene (istraživanje filmske trake, pozitiva i negativa na fotografiji, istraživanje svjetline boje, kontrasta i drugih likovnih problema u likovnom stvaralaštvu, a zatim i na fotografiji ili filmu).
- Različiti oblici dramatizacije kao oblik „prve animacije“ (od animacija igračaka i različitih vrsta lutaka u slobodnoj dječjoj igri, do istraživanja kazališta sjena, igra slikama i lutkama na grafoskopu, ispred izvora svjetla i sl.).
- Upoznavanje s optičkim igračkama (thaumatrope, flip book, zoetrope, phenakistoscope).
- Izrada optičkih igračaka (npr. thaumatrope), prilagođeno dobi djece.
- Istraživanje i/ili izrada različitih aparatura za istraživanje svjetla, boja, refleksija i sl. (kaleidoskop, camera obscura, folije u boji na izvoru svjetla i sl.).
- Stop-animacija uz podršku odgojitelja.

4. Film kao kulturno dobro

Filmska umjetnost izuzetno je raznolika i bogata – i u kreativnim mogućnostima izričaja u filmskom jeziku i u dosezima društvenog i kulturnog djelovanja. U posljednjih 130 godina film je ostavio neizmjeran utjecaj na kulturni identitet pojedinaca i cijelih zajednica. Kroz vrijeme je evoluirao kroz različite rodove, žanrove i teme te za različite publike. Gledanje filmova iz različitih epoha i kinematografija omogućuje širi uvid i razumijevanje društvenog i povijesnog konteksta filma kao medija i kao umjetnosti. Film nam također može približiti teme od osobnog interesa, a može nas senzibilizirati i za svijet drugih i drukčijih. Brojne kulturološke dimenzije filma mogu se ostvariti recepcijom raznolikih (rodovski, žanrovski i tematski) filmskih formi, kao i filmova različitih kinematografija. U tom se vidu posebno ističu djela hrvatske i europske kinematografije čija recepcija od najmlađe dobi doprinosi jačanju svijesti o lokalnoj, nacionalnoj i europskoj kulturnoj baštini, kao i jačanju vlastitoga identiteta u široj zajednici.

U ranom i predškolskom odgoju potiče se njegovanje odnosa djece s bogatstvom filmske umjetnosti radi stvaranja aktivnih i angažiranih gledatelja filma i znatiželjnih istraživača filmske umjetnosti. Predlaže se i izbor filmova različitih tematika, društveno angažiranih filmova u skladu s dječjom dobi, a radi širenja obzora o osobnim i društvenim pitanjima. Izborom kvalitetnih filmova utječe se i na razvijanje i podizanje estetskih kriterija koji će djeci biti od koristi i prilikom osobnog izbora filma u njihovom svakodnevnom životu.

Primjeri aktivnosti

- Gledanje filmova različitih kinematografija, s naglaskom na domaću produkciju.
- Uočavanje da je govor na filmu na određenom jeziku (primjerice, sinkroniziran na hrvatski jezik).
- Uočavanje prepoznatljivog vizualnog znaka (plavi konjić) Zagrebačke škole crtanog filma istaknutog na uvodnoj špici filma.
- Prepoznavanje profesora Baltazara i drugih fiktivnih likova iz hrvatske kinematografije.
- Predstavljanje nekoliko filmova i filmskih tema i poticanje djece na izbor filma koji žele gledati.
- Razgovor o temama o kojima djeca žele gledati film.
- Čitanje priče (slikovnice) i zatim gledanje filmske ekranizacije iste priče.
- Poticanje na prepoznavanje različitih filmskih tehnika (djeca uočavaju da je riječ o crtanom, lutkarskom, kolažnom ili računalno animiranom filmu promatranjem sličica iz filma i usporedbom s vlastitim stvaralačkim radovima).
- Poticanje na prepoznavanje likovnih tehnika u animiranom filmu (crtež, vodene boje, tempere, glina i sl.).
- Istraživanje gega (slapstick komedija); uočavanje kako se pokretom nadomjestio govor na filmu.
- Usporedba filmova u crno-bijeloj tehnici i filmova u boji (bojanje sličica iz filma, uspoređivanje boja i nijansi sive boje u pretvorbi slike u crno-bijelu i sl.).

5. Film kao osobni i suradnički proces

U stjecanju šire filmske kulture djeca se od najranije dobi potiču na izražavanje i stvaranje potaknuto filmom ili u samom filmskom (ili filmu srodnom) mediju. U takvom kompleksnom kritičkom i kreativnom procesu ističu se dvije značajne postavke dječjeg angažmana.

Prva se tiče dječje potrebe za osobnim angažmanom i individualnim izražavanjem. Djeca imaju potrebu izraziti vlastiti doživljaj i mišljenje o filmu, samostalno birati aktivnosti i poticajne materijale za istraživanje i vlastitu ekspresiju. Svjestan i samoorganiziran proces donošenja odluka i izbora tehničkih sredstava i ekspresivnih oblika u filmskim aktivnostima povratno će utjecati i na kvalitetniju recepciju filma.

Druga se tiče komunikacije i suradnje među djecom. Gledanje filma i razgovor o filmu društveni su događaji i iskustva. Djecu se potiče na razmjenu ideja i mišljenja što uključuje artikulaciju vlastitih zamisli, slušanje drugoga i poštivanje i uvažavanje tuđih mišljenja. Aktivnosti ili projekti vezani uz film često ovise o suradnji više članova skupine koji se trebaju dogovoriti oko podjele zadataka, zajednički isplanirati proces i sl.

Film je najčešće u srži kolaborativne prirode. Za nastanak filma potreban je angažman velikog broja stručnjaka koji usko surađuju. Čak i filmska projekcija ili održavanje lokalnog kina zahtijevaju suradnju različitih stručnjaka. U konačnici, i gledanje filma može biti društveni događaj: film se može gledati i u dvoje ili u skupini. Uvid u kompleksnost nastanka filma, što uključuje i upoznavanje s različitim zanimanjima vezanima uz filmsku produkciju ili filmsku projekciju (rad lokalnog kina), može biti vrlo blagodatno za dječje razumijevanje kolaborativne prirode filma.

Razvoj filmske pismenosti u ranom i predškolskom odgoju uvelike se temelji na suradničtvu i dijalogu. Djeca se potiču na razmjenu mišljenja s drugima, a i filmske aktivnosti često zahtijevaju suradnju više članova skupine te se djeca potiču na suradnju.

Primjeri aktivnosti

- Osmišljavanje i/ili izrada zajedničkih priča, stripa, stop-animacije i dr. oblici suradničkog stvaralačkog rada.
- U zajedničkom projektu poticanje djece na izbor aktivnosti i organizaciju (tko će preuzeti pojedine uloge u dramatizaciji, tko će napraviti scenografiju i sl.).
- Zajednička izrada kinoulaznica za projekcije filma u vrtiću.
- Izrada filmskih plakata i poziva na projekciju u vrtiću.
- Organizacija zajedničkih izložbi dječjih radova (crteža, predstava, fotografija, snimki i dr.)
- Upoznavanje sa zanimanjima u filmskoj industriji (snimatelj, snimatelj zvuka, redatelj i sl.). S obzirom na mogućnosti vrtića, organizirane posjete lokalnim producenčkim kućama, setu za snimanje ili gostovanja filmskih djelatnika.
- Tko radi u našem kinu? Upoznavanje s radom mjesnog kina i s osobama koje omogućuju projekciju.

6. Osobni kritički odnos prema filmu

U svim fazama razvoja filmske pismenosti važno je njegovati dječji osobni odnos prema filmu. Osobni odnos prema filmu podrazumijeva sposobnost djeteta da doživi film, da ga poveže sa svojim iskustvima svijeta i života, da izrazi svoj doživljaj filma, da ga dijeli s drugima sa sigurnošću i uvjerenjem, da je u mogućnosti prezentirati i obraniti svoja mišljenja i stavove, ali i uvažiti tuđa mišljenja i ideje.

Redovitim gledanjem kvalitetnih filmova i sustavnim poticanjem na istraživanje filmske umjetnosti, djeca će intuitivno razviti vlastite kriterije za kritički i kreativni odnos prema filmu. Eksperimentiranjem i testiranjem ideja, koncepata, metoda i strategija u samostalnim i skupnim aktivnostima djeca će razviti svoj individualan okvir za vrednovanje, interpretaciju i istraživanje različitih aspekata filma.

Filmske aktivnosti trebaju biti tako osmišljene da potiču kritičko mišljenje, razvoj estetske senzibiliteta, samostalnost i autonomnost djeteta u svim fazama rada, inicijativnost i poduzetnost, slobodu u planiranju i vođenju vlastitih aktivnosti i projekata.

Primjeri aktivnosti

- Samostalni izbor tehnika i metoda za istraživanje.
- Samostalno postavljanje istraživačkih pitanja u poticajnom okruženju i s različitim materijalima.
- Razgovor o tome što djeca gledaju samostalno ili s obitelji.
- Sa starijom djecom, poticanje na vođenje filmskog dnevnika. Na papiru djeca crtežom bilježe filmove koje su gledala. Njihove crteže stavljamo u mapu filmskih aktivnosti i povremeno ih potičemo da promatraju svoje uratke i prisjete se što su sve gledali s ciljem osvještavanja svojih medijskih navika.
- Poticanje na prepričavanje i preporuku filmova koje su gledali kod kuće.
- Poticanje na samostalni izbor filmova koji će se gledati u kinu ili kod kuće.
- Promatranje filmskih plakata ili sličica iz filma. Poticanje na zaključivanje o kakvim je filmovima riječ, likovima koji će se pojaviti u filmu i sl.
- Organizacija filmskog ili medijskog kutića u kojem se nalaze slikovnice, stripovi, ali i filmski plakati, sličice iz filmova i drugi rekviziti koji su vezani uz filmove koje smo gledali ili koje djeca mogu izabrati za gledanje.
- Poticanje dijaloga između djece o filmovima koje smo gledali i zajedničko dogovaranje filmskih naslova koje ćemo gledati.

7. Refleksivno učenje

Razvoj filmske pismenosti uvelike se oslanja na osobni angažman djeteta i njegovo promišljanje o vlastitom procesu učenja, kao i angažman u planiranju i organiziranju toga procesa. Sposobnost da se vlastiti proces učenja osvijesti, analizira, vrednuje i korigira, izuzetno je važna za postizanje kvalitetne razine filmske pismenosti, u svim trima dimenzijama.

Stoga je potrebno odgojno-obrazovni proces organizirati na način da se njeguju i osnažuju metakognitivne sposobnosti djeteta te potiče samomotivirano i samoregulirano učenje.

Aktivnosti vezane uz filmsko djelo trebaju poticati dijete na stalno i ponavljajuće testiranje i eksperimentiranje s idejama i strategijama u praktičnim aktivnostima, samostalni izbor strategija, metoda i tehnika, postavljanje istraživačkih pitanja te artikulaciju osobnih interesa u istraživanju filma.

Primjeri aktivnosti

Filmske aktivnosti koje se provode u vrtiću mogu biti **spontane, vođene ili organizirane**. Spontane aktivnosti ponekad će se provesti bez posebnog planiranja, na inicijativu samoga djeteta koje se, pod dojmom pogledanog filma ili drugih filmskih aktivnosti, odluči za daljnje istraživanje nekoga pojma ili ideje. Takve se aktivnosti posebice oslanjaju na intrinzičnu motivaciju djeteta.

Vođene aktivnosti podrazumijevaju stvaranje poticajnoga okruženja koje će motivirati dijete da istražuje ponuđene materijale i na taj se način uključi u proces istraživanja filma. Organizirane aktivnosti su takve aktivnosti u kojima se zajedničkim radom odgojitelja i djece jasnije definira cilj aktivnosti, dijele se zadatci, prati se provedba aktivnosti i djeca se potiču na samoregulaciju i samoorganizaciju – u individualnom ili suradničkom radu.

4. Pristupi filmu u RPOO – prijedlozi

U ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju film se može koristiti na različite načine. Predlažu se četiri temeljna pristupa: film kao igra, zabava i istraživanje (spontani istraživački pristup), film kao poticaj, film kao središnja aktivnost i film kao projekt.

Film kao igra, zabava i istraživanje (spontani istraživački pristup)

Gledanje filma nije pasivna aktivnost; uzbuđenje i radost koju djeca iskazuju u susretu s omiljenim ili novim, kvalitetnim i poticajnim filmovima može se spontano pretvoriti u dječju igru. U takvim će okolnostima djeca rado posegnuti za oponašanjem likova, dramaturgijom zanimljivih scena, crtanjem, slikanjem, plesom i drugim aktivnostima kojima će intuitivno razrađivati svoj doživljaj filma. Iskustvo filma kao izvora zabave i poticaja na igru izuzetno je blagodatno, posebice za djecu rane dobi. Za djecu možemo pripremiti i poticajne aktivnosti prije ili nakon gledanja filma koje djeca zatim samostalno izabiru, no od posebne su važnosti i raznolike aktivnosti i igre koje nisu usko vezane uz filmski naslov, ali koje će svojim ciljevima pridonijeti boljem razumijevanju filmskoga medija. U takvim će se aktivnostima djeca upoznati s različitim metodama i tehnikama koje kasnije mogu primijeniti u istraživanju filma.

Primjeri aktivnosti

- spontana dječja igra
- oponašanje omiljenog lika iz filma (gluma)
- oponašanje zvukova na filmu ili govora lika
- prepričavanje radnje omiljenih filmova
- pjevanje pjesama iz filmova
- plesanje na filmsku glazbu
- glasanje skupine za najsmješniji film i sl.
- oslušivanje zvukova u prirodi i uočavanje odlika zvuka u našoj okolini (npr. najglasniji, najtiši, dolazi s lijeva, zdesna, zvuk koji se stišava ili postaje glasniji...)
- snimanje zvukova u prirodi
- istraživanje tekstura oko nas (sakupljanje kamenčića, lišća, bilja...), uočavanje boja, linija i oblika
- slobodno fotografiranje ili snimanje vrtičke okoline, potraga za zanimljivim detaljima
- fotografiranje s temom: autoportret, portret vršnjaka...
- igre s obradom fotografije, crtanje na fotografiju, izrade stripa i fotostripa i dr.

Film kao poticaj na stvaranje

Filmska edukacija u RPOO-u može se provoditi na način da se nakon gledanja filma (obično kratki metar) djecu potiče na slobodno istraživanje i stvaranje potaknuto doživljajem filma. Nakon gledanja, djeca se spontano izražavaju riječju, pokretom (gluma, ples, ples pisanja), istraživanjem boja, oblika, tekstura i slično. Takav je oblik filmske edukacije od posebnog značaja za rad s djecom rane dobi.

Gotovo svaki film koji djeca gledaju bit će poticaj na igru i stvaralaštvo. No, posebno se preporučuju animirani eksperimentalni filmovi u kojima naglasak nije toliko na sadržajnoj razini filma (likovi i filmska priča), već na vizualnim i zvučnim poticajima.

Primjer aktivnosti

- Filmsko djelo: *Danse serpentine*, Cinématographe Lumière, Francuska, 1897. (trajanje: 1 minutu)

Izvor filma: Cinemini Europe⁷

Aktivnosti nakon gledanja:

- ples s maramama u boji
- likovne aktivnosti uz odabranu glazbu

- bojanje vodenim bojama (prelijevanje boja)
- šaranje ili slikanje dlanom i prstima; bojanje prozirne folije
- bojanje filtera za kavu vodenim bojama; izrada lutkica od obojenih filtera
- animacija lutkica uz glazbu
- slobodna igra.

Film kao središnja aktivnost

Gledanje filma, kao i čitanje književnoga djela, može biti središnja aktivnost tijekom dana u vrtiću. Prije gledanja filma s djecom možemo provesti aktivnosti u različitim centrima koje će ih pripremiti na razumijevanje filma i na kvalitetniji doživljaj. Aktivnostima nakon gledanja filma prepričavamo filmsku priču, istražujemo odnose među likovima, ali i istražujemo filmski jezik.

Primjer aktivnosti

- Filmsko djelo: *Ježeva kuća*, red. Eva Cvijanović, Hrvatska i Kanada, 2017. (trajanje 10 minuta)

Izvor filma: Bonobo studio Vimeo kanal⁸

Aktivnosti prije gledanja filma:

- taktilno istraživanje materijala različitih kvaliteta rukama (vuna, filc, koža, vata); stariju djecu potičemo na imenovanje predmeta ili karakteristika (hladno, glatko, toplo, meko, tvrdo...)
- taktilna staza – istraživanje taktilnih kvaliteta nogama, hodanjem po materijalima različitih kvaliteta (šljunak, meki tepih, trava, beton...)
- ILI
- istraživanje šumskih životinja (likova u filmu) – promatranje fotografija, imenovanje životinja, taktilno istraživanje i razlikovanje osobitosti izgleda životinja (bodlji, čekinja i dlake) i sl.
- aktivnosti spajanja i razvrstavanja tematski vezane uz šumske životinje (npr. spajanje slika različitih staništa i životinja)
- razgovor o našem domu (gdje živimo, što volimo u svojem domu i sl.)
- čitanje slikovnice *Ježeva kućica* Branka Ćopića.

Aktivnosti nakon gledanja:

- prepričavanje filmske priče odabranom metodom (usmeno, prema sličicama iz filma, crtežom...)

- proučavanje sličica iz filma i uočavanja odabranog filmskog elementa (npr. vizualnog prikaza teksture postignutog uporabom vune i filca u lutkarskom filmu, boje u kadrovima)
- izrada lutkica (likova) ili maski
- animacija lutkica uz ples ili prepričavanje priče
- dramatisacija odabranog dijela filmske priče
- ozvučavanje odabranih kadrova ili scena (rekvizitima, glasom)
- istraživanje kako fotografijom dočarati taktilnost materijala (npr. fotografiranje materijala različitih taktilnih odlika, istraživanje položaja kamere, filmskog plana, svjetla, sjene i sl.)
- razgovor o važnosti doma i o tome gdje mi živimo, što volimo u svome domu i sl.
- crtanje svoje sobe ili nekog dijela svoga doma

Film kao projekt

U RPOO-u se tijekom godine provode cjelodnevni, tjedni ili višetjedni projekti. Isto tako, u vrtiću se mogu provoditi filmski projekti – projekti u čijem je središtu istraživanje odabranog filmskog naslova ili specifičan element filma (npr. boja, gluma, filmska glazba i sl.). S obzirom na specifičnosti filmskoga naslova, osmišljavaju se aktivnosti koje će omogućiti kvalitetniji doživljaj i spoznaju filma.

Primjer aktivnosti

Projektna tema: Boje

Filmsko djelo: *Kutija boja (A Colour Box)*, red. Len Lye, Velika Britanija, 1935. (trajanje 3 minute)

Izvor filma: Cinemini Europe⁹

Aktivnosti u danima ili tjednu prije gledanja filma:

- čitanje slikovnica o bojama
- imenovanje boja na karticama
- istraživanje senzornih kutija u boji (kutija u kojima se nalaze materijali iste boje, a različitih taktilnih kvaliteta (npr. pijesak u boji, kamenčići, tkanine, kocke, olovke/bojice, špekule itd.)

7 <https://cinemini-europe.eu/film-catalogue/danse-serpentine>
 8 <https://vimeo.com/410179682>
 9 <https://cinemini-europe.eu/film-catalogue/a-colour-box>

- igre u pokretu s temom boje (npr. pronađi i dodirni predmet određene boje, skoči na polje zadane boje i sl.)
- bojanje prstima i dlanovima
- bojanje temperama i pjenom za brijanje, istraživanje pretapanja boja, postizanje različite svjetline i sl.
- bojanje na različitim materijalima: papiru, tkanini, prozirnoj foliji i sl.
- bojanje pedagoški nestrukturiranih materijala (npr. bojanje kamenčića, komadića vate i sl.)
- uporaba različitih didaktičkih sredstava za grupiranje i razvrstavanje boja na odgovarajuća mjesta (npr. razvrstavanje obojenih kamenčića u tuljce, razvrstavanje igračaka u obojene kutije, rukom, pincetom i na druge načine, ovisno o cilju aktivnosti)
- istraživanje miješanja boja u čaši bojilima za hranu itd.
- u centru za građenje, gradnja kule, kuće i sl. u određenoj boji
- po mogućnosti, istraživanje naočala s različitim bojama stakla (ružičaste, žute, zatamnjene)...

Gledanje filma

Aktivnosti nakon gledanja:

- projekcija filmskog isječka bez zvuka, oponašanje kretanja linija na filmu pokretima ruke i tijela
- ples na filmsku glazbu (projekcija bez slike)
- slikanje ili crtanje linija u bojama uz filmsku glazbu
- bojanje kadrova iz filma koji su prebačeni u crno-bijelu tehniku
- bojanje filmske trake (filma za analogne fotoaparate) na izvoru svjetla – uočavanje kako negativ slike na svjetlu prikazuje boju
- slikanje ili pisanje linija bojom ili u pijesku na folijama, pod izvorom svjetla ili na svjetlosnim stolovima
- slaganje obojenih kamenčića ili špekula u određene oblike (geometrijske oblike, mandale i sl.), po mogućnosti na svjetlosnim stolovima
- istraživanje kako se svjetlost može obojiti: npr. folija u boji ispred izvora svjetla (ručna svjetiljka)
- pronalaženje i fotografiranje zanimljivih objekata u okolini koji su određene boje

- promjena svjetline, kontrasta ili dodavanje efekata na fotografije kojima se utječe na boju fotografije; uspoređivanje originalne fotografije s novim uratkom.
- uz pomoć odgojitelja, izrada .gif formata radi stvaranja animacije pretapanja boja na fotografiji i sl.

Literatura

Ključni dokumenti na kojima se temelji Okvir za kurikulum filmske pismenosti u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju:

- *Analiza stanja i strateške smjernice razvoja filmske edukacije i poticanja filmske pismenosti za razdoblje 2023. – 2026.* (HAVC, Media, 2023)
- *Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje* (MZOS, 2015)
- *Film Education Framework for Europe* (British Film Institute, 2014)
- *Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju* i odgovarajući podzakonski propisi (Hrvatski sabor, 2022)
- *Konvencija o pravima djeteta* (UNICEF, 1989)
- *Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe* (Hrvatski sabor, 2008)
- *Nove boje. Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije* (Hrvatski sabor i MZO, 2014).
- *Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026.* (Vlada Republike Hrvatske, 2021)
- *Europski film u digitalnom dobu. Rezolucija Europskog parlamenta od 28. travnja 2015. o europskom filmu u digitalnom dobu* (Europska komisija, 2015)
- *Zaključci Vijeća o medijskoj pismenosti u svijetu koji se neprestano mijenja* (Vijeće Europske unije, 2020)

Nacionalni dokumenti

- *Analiza stanja i strateške smjernice razvoja filmske edukacije i poticanja filmske pismenosti za razdoblje 2023. – 2026.* (2023), ur. Tatjana Aćimović. Hrvatski audiovizualni centar – HAVC, Media, obrt za poslovne i ostale usluge
- Hrvatski sabor (2008). *Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe* https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_06_63_2128.html
- Hrvatski sabor (2014). *Nove boje. Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije.* Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta <https://mzo.gov>.

<hr/UserDocsImages/dokumenti/Obrazovanje/Strategija%20obrazovanja,%20znanosti%20i%20tehnologije.pdf>

- Hrvatski sabor (2022). *Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju* <https://zakon.hr/z/492/Zakon-o-pred%C5%A1kolskom-odgoju-i-obra-zovanju>
- *Konvencija o pravima djeteta* (2001), Zagreb: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži
- MZOS (2015). *Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje* <https://mzo.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Obrazovanje/Predskolski/Nacionalni%20kurikulum%20za%20rani%20i%20predskolski%20odgoj%20i%20obrazovanje%20NN%2005-2015.pdf>
- Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Hrabri telefon (2017). *Prvo nacionalno istraživanje o predškolskoj djeci pred malim ekranima (rezultati)*. [Prvo nacionalno istraživanje o predškolskoj djeci pred malim ekranima \(rezultati\) | Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba \(poliklinika-djeca.hr\)](https://www.poliklinika-djeca.hr)
- Vlada Republike Hrvatske (2021). *Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026.* (srpanj 2021.) <https://planoporavka.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Plan%20oporavka%20i%20otpor-nosti%2C%20srpanj%202021..pdf?vel=13435491>

Međunarodni dokumenti i publikacije

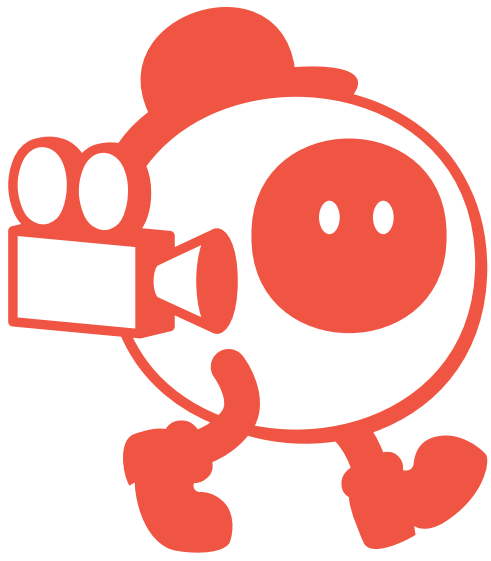
- Bazalgette, Cary (2022). *How Toddlers Learn the Secret Language of Movies*. Springer International Publishing, Palgrave Macmillan.
- British Film Institute (2003). *Look again! A teaching guide to using film and television with three- to eleven-year olds*. London: British Film Institute, Department for Education and Skills. [bfi_cover_04c.pdf](https://www.bfi.org.uk/sites/bfi.org.uk/files/downloads/bfi-education-reframing-literacy-2013-04.pdf)
- British Film Institute (2008). *Reframing Literacy*. London: British Film Institute. <https://www2.bfi.org.uk/sites/bfi.org.uk/files/downloads/bfi-education-reframing-literacy-2013-04.pdf>
- British Film Institute (2013a). *Screening Literacy: Countries Profiles*. British Film Institute. https://ec.europa.eu/assets/eac/culture/library/studies/literacy-country-profiles_en.pdf
- British Film Institute (2013b). *Screening Literacy: Executive Summary*. British Film Institute. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/cbc5f0fb-3a04-4b44-898b-8b61b0b1c520>
- British Film Institute (2014). *Film Education Framework for Europe*. British Film Institute. [bfi-a-framework-for-film-education-brochure-2015-06-12.pdf](https://www.bfi-a-framework-for-film-education-brochure-2015-06-12.pdf)
- Europski parlament (European Parliament). Directorate General for Internal Policies of the Union.

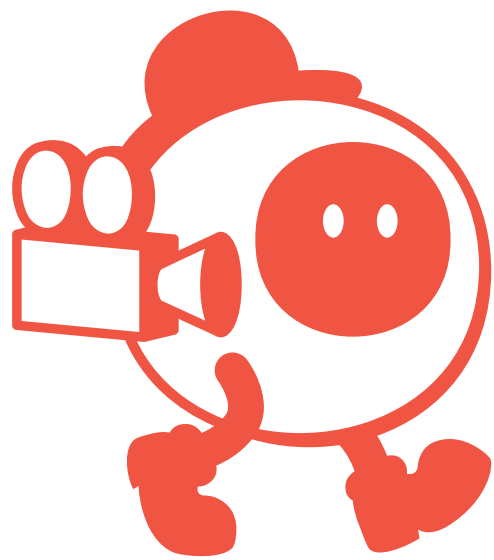
Policy Department Structural and Cohesion Policies Culture and Education (2008). *An Overview of Media Literacy*. Brussels: European Parliament.

- Europska komisija (2013). Komunikacija komisije o državnoj potpori za filmove i ostala audiovizualna djela. U: *Službeni list Europske unije* (15. 12. 2013.), C 332/1 – C 332/11
- Europska komisija (2015). Europski film u digitalnom dobu. Rezolucija Europskog parlamenta od 28. travnja 2015. o europskom filmu u digitalnom dobu (2014/2148(INI)) U: *Službeni list Europske unije* (28. travnja 2015.), C 346/10 – C 346/16 [IZVJEŠĆE o europskom filmu u digitalnom dobu | A8-0123/2015 | Europski parlament \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XG0609(04)&from=HR)
- Josephson, W. L. (1995). *Television Violence: A Review of the Effects on Children of Different Ages*. Ottawa: Canadian Heritage. [CH4-1-8-1995E.pdf \(publications.gc.ca\)](https://www.canada.ca/content/dam/canada/heritage/CH4-1-8-1995E.pdf)
- UK Film Council – Reports UK Film Council (2012). „Film 21st Century Literacy, the Film Education Strategy for the UK“ <https://www2.bfi.org.uk/about-bfi/policy-strategy/consultations-publications/publications-archive>
- UNESCO (1982). *The Grünwald Declaration on Media Education*. (Symposium on Media Education at Grunwald, Federal Republic of Germany)
- UNICEF (1989). *Konvencija o pravima djeteta*. https://www.unicef.hr/wp-content/uploads/2017/05/Konvencija_20o_20pravima_20djeteta_full.pdf
- Vijeće Europske unije (2014). *Zaključci Vijeća o europskoj audiovizualnoj politici u digitalnom dobu* [Zaključci Vijeća o europskoj audiovizualnoj politici u digitalnom dobu - Publications Office of the EU \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XG0609(04)&from=HR)
- Vijeće Europske unije (2020). *Zaključci Vijeća o medijskoj pismenosti u svijetu koji se neprestano mijenja*. [eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XG0609\(04\)&from=HR](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XG0609(04)&from=HR)

Mrežne stranice

- Cinemini Europe <<https://cinemini-europe.eu/>>
- Danski filmski institut (dan. Det Danske Filminstitut), (DFI, 2022). Odjel za djecu i mlade Danskog filmskog instituta <<https://www.dfi.dk/>>
- HAVC (2024) – Hrvatski audiovizualni centar. Mrežna stranica Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/>
- Bonobo studio. Vimeo kanal: <https://vimeo.com/410179682>

Razredna nastava

Dubravka Kalinić Lebinec

Kurikulum nastavnog predmeta Film za osnovne škole (razrednu nastavu)

A. Svrha i opis

Uvod

Kurikulum nastavnog predmeta Film za razrednu nastavu je dokument koji se nadovezuje na Okvir za kurikulum filmske pismenosti u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju i prethodi Kurikulumu nastavnog predmeta Film za predmetnu nastavu te Kurikulumu nastavnog predmeta Film za srednje škole i gimnazije.

Svrha učenja i poučavanja predmeta Film u razrednoj nastavi je doprinijeti, kroz razvoj filmske pismenosti i kulture, oblikovanju osobnog i društvenog identiteta učenika, razvoju kritičkog mišljenja, poticanju kreativnog rasta i djelovanja, istraživačkim oblicima rada, ovladavanju vještinama za praktičnu primjenu tehnika i alata u stvaralačkim aktivnostima te odgajanju osobe koja razvija interes i naklonost prema nacionalnim, europskim i svjetskim kulturnim vrijednostima.

Konkretne odrednice učenja i poučavanja nastavnog predmeta Film u razrednoj nastavi navode se u opisu predmeta.

Strukturu na kojoj su zasnovani odgojno-obrazovni ishodi nastavnog predmeta Film u razrednoj nastavi čine kulturološka, kritička i kreativna domena. Navedene domene su međusobno povezane, prožimaju se i prikazuju kulturološki, kritički i kreativni pristup nastavi filma.

Film kao nastavni predmet je kroz tri navedene domene usko povezan s ishodima ostalih nastavnih predmeta razredne nastave, kao i s odgojno-obrazovnim očekivanjima međupredmetnih tema pripadajućih odgojno-obrazovnih ciklusa (1. ciklus – 1. i 2. razred OŠ, 2. ciklus – 3., 4. i 5. razred OŠ).

U B. dijelu kurikulumuma *Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja* govori se o baznim načinima učenja i poučavanja u okviru nastave Filma.

G. dio *Vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda* prikazani su pristupi vrednovanju.

Opis nastavnog predmeta Film

Nastavni predmet Film pripada umjetničkom i društveno-humanističkom području odgoja i obrazovanja. Budući da je film dio kulturnog i društvenog nasljeđa, umjetnička forma, tehnologija, oblik vizualne komunikacije koji obuhvaća književnost, likovnost, glazbu, fotografiju, izvedbene umjetnosti, podrazumijeva se da ga i unutar odgojno-obrazovnog rada treba povezivati s navedenim formama. Iz tog razloga je unutar ishoda i razrade ishoda ovog kurikulumuma vidljiva međupredmetna i unutarpredmetna korelacija. Učitelj razredne nastave ima slobodu prilagođavanja procesa rada potrebama i mogućnostima svojih učenika te nastavi filma pristupiti holistički.

Nastavni predmet Film realizira se kroz 35 nastavnih sati godišnje što može značiti jedan sat tjedno, no preporučuje se (a u razrednoj nastavi je lako izvedivo) nastavu filma vezati u blok-satove, posebice kad se radi na filmovima dugog metra. Valjalo bi povremeno organizirati integriranu, tematsku i projektnu nastavu filma za što ovaj kurikulum nudi niz mogućnosti povezivanja ishoda kroz sve tri domene te kroz koncentrično-spiralno usložjavanje ishoda.

Osim gledanja filmova različitih rodova, žanrova i duljina u učionici, potrebno je učenicima (ako to dopušta sredina u kojoj se nalazi škola, tj. ako postoji lokalno kino) organizirati nastavu filma u kinu i/ili uz kinoprojeksijske uvažavajući stav da je uz gledanje filma u kinu doživljaj filma najpotpuniji, najsnažniji i najdulje zaokuplja pažnju učenika. Sam kurikulum uz niz odgojnih djelovanja sadrži i naputke vezane uz kulturu gledanja filma, tj. uz ponašanje u kinu usklađeno s ponašanjem u kulturnim ustanovama općenito te uvažavanjem filma kao umjetničke forme koja jest zabava, ali i daleko više od toga.

B. Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja

Učenik će:

- gledati filmove nacionalne, europskih i svjetskih kinematografija primjerene filmskom opismenjanju i recepcijskim mogućnostima uzrasta
- usvojiti i razumjeti filmski jezik i razviti filmsku pismenost upoznavajući filmska izražajna sredstva od intuitivne razine, preko uočavanja, imenovanja, razumijevanja do primjene u stvaralačkom (kreativnom) i analitičkom procesu
- razvijati kritičko mišljenje, stavove i vrijednosti uspostavljanjem aktivnoga, selektivnog i kritičkog odnosa prema filmskom stvaralaštvu uključujući profesionalni film i osobne filmske uratke/vježbe te radove vršnjaka
- izabirati filmove za samostalno gledanje, gledanje u društvu, s obitelji uz savjetovanje s odraslima pritom razvijajući filmski ukus i praveći odmak od populizma, kiča i šunda
- istraživati tehničke aspekte filma vođenim i spontanom aktivnostima
- koristiti filmsko stvaralaštvo kao način komunikacije te kroz vizualno, glazbeno i dramsko izražavanje primjenjivati filmski jezik
- sudjelovati u kulturno-umjetničkim, obrazovnim i znanstvenim događanjima, radionicama i priredbama koje organizira škola i/ili šira društvena zajednica te ih uvažavati kao kulturno nasljeđe i kulturno dobro
- posjećivati senzorne kino projekcije ukoliko su organizirane u okruženju u kojem je škola i pritom sudjelovati i razumjeti inkluzivne procese i postupke

C. Struktura – područja predmetnog kurikuluma

Filmska edukacija podrazumijeva sustavno i, na dječjoj dobi primjeren način, metodički osmišljeno bavljenje filmom, a obuhvaća tri ključne dimenzije (tzv. 3K), odnosno domene u ovom dokumentu: kulturalnost, kritičnost i kreativnost. Svaka se domena ostvaruje kroz različite procese učenja, konkretne prakse i oblike individualne i suradničke participacije učenika u razvoju vlastite filmske pismenosti.

Kulturološka domena

Kulturološka domena podrazumijeva procese, prakse te individualne i suradničke oblike participacije učenika u procesu razvoja filmske kulture stjecanjem spoznaja o raznolikosti filmske umjetnosti te njezinom utjecaju na društveni, kulturni i osobni život.

Širina učeničke spoznaje o filmu kao kulturološkom i društvenom dobru ovisit će o širini kulturološkog pristupa filmu. Recepcija filmova iz različitih epoha i kinematografija omogućuje širi uvid i razumijevanje društvenog i povijesnog konteksta filma kao medija, tehnologije i umjetnosti. Izborom filmova domaće, europske i svjetske kinematografije stvara se vrijedno iskustvo gledanja koje je potrebno za razumijevanje vlastitog kulturološkog i nacionalnog identiteta, ali i drugih kultura, ideja i vrijednosti. U tom se vidu posebno ističu djela hrvatske i europske kinematografije čija recepcija doprinosi jačanju svijesti o lokalnoj, nacionalnoj i europskoj kulturnoj baštini, kao i jačanju vlastitoga identiteta u široj zajednici. Izborom filmova različitih rodova, vrsti i žanrova potiče se učenje o ekspresivnim i komunikacijskim mogućnostima filmske umjetnosti. Tematski raznoliki filmovi omogućuju uvid u širu sliku svijeta, u vlastite živote, kao i živote drugih i drugačijih.

Kulturološka domena podrazumijeva i individualni angažman svakog djeteta u kritičkom procesu samo-refleksije, stvaranju vlastitog odnosa prema filmskoj umjetnosti, stvaranju pozitivnih navika posjete kinima i drugim kulturnim ustanovama, potreba za vlastitim izborom filmova i razvijanju ljubavi prema filmu.

Kritička domena

Kritička domena podrazumijeva procese, prakse i oblike participacije u adekvatnom savladavanju filmskog diskursa, odnosno, specifičnoga filmskoga jezika. Filmski jezik i filmski diskurs postaju komunikacijski sustav koji učenici razumiju, kojim se aktivno služe u izražavanju doživljaja, misli, spoznaja i interesa te ih dijele s drugima, a i putem kojeg artikuliraju vlastite misli i doživljaje u kreativnom procesu.

Kritička domena se odnosi na postupno i sustavno razvijanje kritičkih sposobnosti djeteta putem njegovanja refleksije i promišljanja o filmu. Spontanom i vođenim razgovorom o filmu, upućivanjem na specifičnosti filmskoga jezika, kao i istraživanjem filmskog jezika u kreativnoj domeni, djecu se potiče na promišljanje o filmu, razmjenu mišljenja, poštivanje tuđeg mišljenja i propitivanje vlastitih spoznaja te stvaranje kritičkog odnosa prema filmu. Kritička domena podrazumijeva i angažman učenika, aktivnu participaciju i autonomiju u izboru aktivnosti, samoorganizaciju u procesu učenja, istraživanja, stvaranja i participacije u vlastitom procesu filmskog opismenjavanja.

Kreativna domena

Kreativni aspekt podrazumijeva izražavanje i stvaranje, praktično i konkretno istraživanje i eksperimentiranje u različitim medijima i tehnologijama. Učenici se potiču na promišljanje, testiranje poznatih ili stvaranje novih spoznaja, na odlučivanje, djelovanje i (samo)organizaciju kreativnog procesa. Kreativno izražavanje i stvaranje uključuje raznolike metode praktičnog istraživanja filma, filmskog jezika i srodnih umjetnosti i tehnologija. Film je usko vezan uz tehnologiju te proces istraživanja tehnologije podrazumijeva i razvoj digitalnih kompetencija djece koja, kroz igru, istraživanje i učenje, stječu određenu razinu tehničke osposobljenosti pri korištenju filmskih tehnika. U tom se procesu posebno razvija odgovornost i autonomnost djeteta prilikom upravljanja resursima i filmskom opremom u činu izražavanja ili kreacije. U konačnici, učeničko stvaralaštvo u filmskom mediju ili potaknuto filmom osnažuje kreativni i društveni angažman djeteta – učenik je član zajednice, potiče se na izražavanje svojih zamisli i ideja, slušanje i uvažavanje tuđih ideja, vlastito i zajedničko stvaranje, otvorenost, dijalog, dogovor i poštivanje drugih u činu zajedničke kreacije. U takvim se procesima dijete potiče na estetsko i kritičko prosuđivanje, na razvoj intelektualnih, intuitivnih, imaginativnih i kreativnih sposobnosti te razvoj istraživačkih, analitičkih, eksperimentalnih, praktičnih, tehničkih i izražajnih vještina.

Osnovna škola Film 1. razred – 35 sati godišnje

A. Kulturološka dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.1.1.</p> <p>Učenik gleda hrvatske filmove primjerene početnomu filmskom opismenjavanju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> gleda hrvatske filmove kratkog i srednjeg metra gleda hrvatske filmove različitih filmskih rodova: animirane, igrane i dokumentarne posjećuje senzorne kinoprojekcije uočava specifičnosti i značaj inkluzije vezano uz senzorne projekcije odgovara na pitanja o gledanom filmu postavlja pitanja o gledanom filmu razvija interes i naklonost prema nacionalnoj kinematografiji 	<ul style="list-style-type: none"> uz pomoć učitelja odgovara na pitanja o gledanim hrvatskim filmovima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- filmovi hrvatske kinematografije
- filmovi kratkog metra (do 30 minuta) i filmovi srednjeg metra (do 60 minuta)
- animirani, igrani, dokumentarni
- nijemi, zvučni, crno-bijeli, u boji

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik gleda hrvatske cjelovite filmove kratkog i srednjeg metra prema izboru učitelja na temelju kriterija: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, raznolika rodovska zastupljenost filmova, raznolika tematska zastupljenost filmova, podjednaka zastupljenost klasika i suvremenih filmova te tehničko-tehnoloških uvjeta.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.1.2</p> <p>Učenik gleda i upoznaje filmove Zagrebačke škole crtanog filma primjerene dobi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> upoznaje animirane filmove Zagrebačke škole crtanog filma primjerene dobi iskazuje osobne dojmove o gledanom filmu izdvaja jedan ili više podataka iz filma na osnovi pitanja uočava prepoznatljiv vizualni znak (plavi konjić) Zagrebačke škole crtanog filma istaknut na uvodnoj špici filma razvija interes i naklonost prema nacionalnoj kinematografiji izražava svoj doživljaj filma crtežom, slikom, govorom, pokretom, pjevanjem 	<ul style="list-style-type: none"> prepoznaje filmove Zagrebačke škole crtanog filma na osnovi vizualnog znaka i uz pomoć pitanja izdvaja podatke o gledanom filmu

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- filmovi Zagrebačke škole crtanog filma primjereni recepcijskim mogućnostima učenika

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik gleda filmove Zagrebačke škole crtanog filma primjerene recepcijskim, doživljajnim i spoznajnim mogućnostima te tematski povezane s njegovim interesima i životnom stvarnošću.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.1.3. Učenik gleda filmove europskih i svjetskih kinematografija primjerene početnomu filmskom opismenjavanju.	<ul style="list-style-type: none"> • gleda filmove europskih i svjetskih kinematografija kratkog i srednjeg metra • gleda filmove europskih i svjetskih kinematografija različitih filmskih rodova: animirane, igrane i dokumentarne • odgovara na pitanja o gledanom filmu • postavlja pitanja o gledanom filmu • zaključuje da su filmovi drugih jezičnih područja često sinkronizirani 	<ul style="list-style-type: none"> • uz pomoć učitelja odgovara na pitanja o gledanim filmovima europskih i svjetskih kinematografija

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- filmovi europskih i svjetskih kinematografija primjereni recepcijskim mogućnostima učenika

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik gleda cjelovite filmove kratkog i srednjeg metra europskih i svjetskih kinematografija prema izboru učitelja, a na temelju kriterija: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, raznolika rodovska zastupljenost filmova, raznolika tematska usmjerenost filmova, podjednaka zastupljenost klasika i suvremenih filmova te tehničko-tehnoloških uvjeta.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.1.4. Učenik prepoznaje film kao sliku u pokretu.	<ul style="list-style-type: none"> • izrađuje, prema uputama, jednostavnu optičku igračku (taumatrop, flip book) • povezuje optičke igračke s razvojem filmske umjetnosti tj. slike u pokretu • prepoznaje značenje sintagme „slika u pokretu“ i povezuje ju s pojmom film • uočava vizualnu razliku fotografije i niza fotografija koje se stapaju u sliku u pokretu 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje film kao niz slika koje daju iluziju pokreta

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- optičke igračke jednostavnijeg tipa, demonstracija i/ili izrada flip booka

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj učestalo uz pojam film navodi i jednostavnu definiciju slika u pokretu te potiče učenike na isto.

Učitelj osmišljava aktivnosti praktičnog tipa kroz koje učeniku oprimjeruje film kao sliku u pokretu.

Demonstracija i/ili izrada optičkih igračaka jednostavnijeg tipa koje dvije ili više sličica stapaju u jednu sliku ili pokret (flip book – mali blok s crtežima koji imaju pomak na svakoj od stranica).

Učitelj navodi učenike na povezivanje optičke igračke s počecima otkrivanja slike u pokretu/filma.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.1.5.</p> <p>Učenik uočava razliku između zvučnog i nijemog filma te crno-bijelog i filma u boji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uočava razliku između zvučnog i nijemog filma te crno-bijelog i filma u boji • razlikuje tehničke aspekte filma vezane uz boju i zvuk • povezuje crno-bijeli i nijemi film s počecima razvoja filma/filmske tehnologije 	<ul style="list-style-type: none"> • povezuje pojmove crno-bijeli film i nijemi film s počecima razvoja filmske tehnologije

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- crno-bijele komedije i/ili isječci iz filmova Charlesa Chaplina sadržajno razumljivi učenicima (*Zubar/The Dentist*, isječak s lavom u kavezu iz filma *Cirkus* i slično)
- recentni crno-bijeli film prema odabiru učitelja

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj organizira aktivnosti prikupljanja crno-bijelih i u boji fotografija iz obiteljskih albuma. Potiče učenike na uočavanje vremenskog odmaka u nastajanju crno-bijelih fotografija i fotografija u boji. Učenici izrađuju dva plakata odvajajući kromatske od akromatskih fotografija.

Povezuju boju u fotografiji s bojom u filmu. Na satovima Likovne kulture upoznaje se kontrast boje/kromatskog i neboje/akromatskog.

Potrebno je pri prvom gledanju nijemog filma projicirati film bez zvuka. Preporučuje se da uz drugo gledanje učenici imaju projekciju uz glazbenu pozadinu te da im se opiše način na koji su pojedini glazbenici i cijeli orkestri u vrijeme kinoprojekcija svirali prateći film na filmskom platnu.

Učitelj potiče učenike na uočavanje vremenskog odmaka u nastajanju nijemih i zvučnih filmova.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.1.6.</p> <p>Učenik posjećuje kinoprojekcije, izložbe i druge kulturne događaje primjerene dobi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • posjećuje kino projekcije primjerene dobi organizirane u okviru nastave • posjećuje filmske festivale, festivale dječjeg filmskog stvaralaštva, kulturne programe i izložbe primjerene uzrastu • posjećuje senzorne kinoprojekcije • prepoznaje specifičnosti i značaj inkluzije vezano uz senzorne projekcije • razgovara s ostalim učenicima nakon kulturnoga događaja • izražava svoj doživljaj kulturnoga događaja crtežom, slikom, govorom, pokretom, pjesmom, glazbom 	

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kulturni sadržaji: kinopredstave, kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene dobi i interesima učenika, susreti s autorima stripova, ilustratorima u školi ili knjižnicama, dječji književni, filmski, obrazovni, tradicijski festivali, kulturni projekti namijenjeni djeci, radionice primjerene uzrastu

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ostvarivanje ishoda prati se formativno.

Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su dobi i interesima učenika, fizičkim okruženjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učitelja, ali i učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija u smislu neposrednoga iskustvenoga učenja. Ishodom se potiče osobni razvoj te aktivno uključivanje učenika u kulturni i društveni život zajednice.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.1.7.</p> <p>Učenik primjenjuje i pojašnjava pravila ponašanja prilikom posjete kulturnom događaju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • posjećuje kinoprojekcije primjerene dobi, organizirano u okviru nastave • posjećuje dječje filmske festivale, programe i izložbe • primjenjuje i pojašnjava pravila ponašanja u kinu i drugim kulturnim ustanovama 	<ul style="list-style-type: none"> • učenik se primjereno ponaša poštujući pravila ponašanja u kinu i drugim kulturnim ustanovama u skladu s hrvatskim i europskim kulturnim okruženjem

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kulturni sadržaji: kinopredstave, kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene dobi i interesima učenika, susreti s autorima stripova, ilustratorima u školi ili knjižnicama, dječji književni, filmski, obrazovni, tradicijski festivali, kulturni projekti i radionice namijenjeni djeci

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj će s učenicima raditi na usvajanju pravila ponašanja u kulturnim ustanovama i na kulturnim događanjima u skladu s hrvatskim i europskim kulturnim okruženjem.

Gleda li se film kao dio nastavnog procesa u školi ili u kinu, valja osvijestiti da vrijede pravila jednaka kao za svaki oblik nastave.

Film se gleda, sluša i ne ometaju se ostali u njihovom doživljaju filma.

Na nastavi filma se ne konzumiraju hrana i piće. Film se prati od početka najavne špice do završetka odjavne špice.

Kao što se u kazalištu na kraju predstave zaplješe u znak zahvalnosti ljudima koji su stvarali predstavu, tako je u kinu važno pristojno odgledati i odjavnu špicu filma s imenima svih koji su sudjelovali u njegovu stvaranju. Time gledatelji pokazuju da cijene njihov rad, a ujedno stignu u miru srediti misli i doživljaj filma.

Iako se često kaže da film i kokice idu zajedno, to baš nije posve točno. Naime, osobe koje doista poštuju film ne idu u kino zbog kokica, hrane i pića.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.1.8.</p> <p>Učenik izabire filmove za samostalno gledanje, gledanje u društvu, s obitelji, uz savjetovanje s odraslima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje film kao kulturno nasljeđe i kao kulturno i društveno dobro • upoznaje se s prostorom mjesnog kina, kulturnog centra • upoznaje se s radom u mjesnom kinu • posjećuje mjesno kino, kulturne centre, festivale i sl. • upoznaje se s različitim vrstama filmova na filmskim platformama namijenjenim djeci • preporučuje pogledane filmove drugim učenicima • razgovara o gledanim filmovima 	<ul style="list-style-type: none"> • uz pomoć učitelja odgovara na pitanja o gledanim filmovima europskih i svjetskih kinematografija

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno.

Učenik prema preporuci učitelja i/ili u dogovoru s obitelji povremeno izabire film između ponuđenih filmova primjerenih uzrastu.

Sastavlja s učiteljem i prijateljima u razredu popis filmova za gledanje i gledanih filmova.

B. Krićka dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F B.1.1.</p> <p>Ućenik spontano izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon gledanja filma i povezuje ih s vlastitim iskustvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ućenik spontano govori o ćemu razmišlja i kako se osjećaje nakon gledanja filma • izražava pokretom, rijećima, crtežom viđene situacije i doživljeno u filmu • izražava mišljenje o postupcima likova • uspoređuje postupke likova i događaja iz filma s vlastitim postupcima i događajima • objašnjava razloge zbog kojih su mu postupci likova prihvatljivi ili neprihvatljivi • iskazuje, uz pomoć poticajnih pitanja, svoje misli i osjećaje nakon gledanja filma i opisuje situacije iz svakodnevnoga života slične viđenima u filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • uz pomoć ućitelja izražava svoje misli i osjećaje nakon gledanja filma i opisuje situacije iz svakodnevnoga života slične onima u filmu

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ućitelj planira vrijeme za gledanje filmova u školi i/ili kinu te organizira projekcije za cijeli razredni odjel. Filmovi su primjereni ućenikovim recepcijskim, doživljajnim i spoznajnim mogućnostima te tematski povezani s interesima ućenika i njegovom životnom stvarnošću.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F B.1.2.</p> <p>Ućenik prepoznaje i imenuje filmske rodove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje razlike između animiranog, igranog i dokumentarnog filma • pronalazi, uz pomoć ućitelja, osnovne odrednice pojedinih filmskih rodova 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje i imenuje filmske rodove (animirani, igrani, dokumentarni film)

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- animirane, igrane i dokumentarne filmove odabire ućitelj pazeći na kvalitetu filma i primjerenost uzrastu

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ućitelj će kroz višekratne razgovore o gledanim filmovima s ućenicima osvjestiti osnovne odrednice za razlikovanje filmskih rodova. Igrani film je film u kojem igraju/glume glumci. Animirani film je film u kojem se likovi oživljavaju/animiraju/pokreću. Animirani film se može oprmjeriti pomoću izrade optićkih igraćaka. Dokumentarni film prikazuje stvarne likove, događaje, mjesta.

Povremeno se mogu koristiti kvalitetni filmovi djece autora s ciljem upoznavanja dječjeg filmskog stvaralaštva.

Nagrađeni animirani, igrani, dokumentarni filmovi djece autora nalaze se na <https://filmskanastava.hfs.hr/>.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F B.1.3.</p> <p>Ućenik prepoznaje i razlikuje različite vrste animiranih filmova.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje i razlikuje vrste animiranih filmova (animacija crteža ili crtani film, animacija lutka ili lutka film, animacija predmeta, animacija gline i drugi) 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje i razlikuje različite vrste animiranih filmova

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- animirani filmovi Zagrebaćke škole crtanog filma te recentni filmovi hrvatske, europskih i svjetskih kinematografija

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Jedan od, ućeniku najmlađeg uzrasta, najblićkih načina razlikovanja vrsta animiranih filmova je razvrstavanje na osnovi (likovne) tehnike/terminologije: animacija crteža, animacija gline, kolažna animacija, animacija predmeta, animacija lutaka.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F.B.1.4. Učenik kazuje tijek događaja u filmu, filmsku priču.	<ul style="list-style-type: none"> • prepričava filmsku priču vlastitim riječima uz poticajna pitanja • prepričava filmsku priču prema nizu slika/fotografija iz filma 	<ul style="list-style-type: none"> • prepričava filmsku priču vlastitim riječima uz pomoć poticajnih pitanja i/ili niza fotografija iz filma

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj priprema slajdove koji prikazuju ključne dijelove filmske priče (4 do 7 slajdova) na osnovi kojih učenik nakon gledanja i interpretacije filma priča filmsku priču.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F.B.1.5. Učenik koristi pojam lik u filmu.	<ul style="list-style-type: none"> • koristi pojam lik u filmu • opisuje likove u filmu • izražava mišljenje o postupcima likova • uspoređuje postupke likova iz filma s vlastitim postupcima i postupcima osoba koje ga okružuju 	<ul style="list-style-type: none"> • koristi pojam lik u filmu i opisuje odabrani lik i njegove postupke

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ovaj se ishod ostvaruje nakon ili paralelno sa spoznavanjem načina opisivanja likova u predmetnom području književnost.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F.B.1.6. Učenik uočava obilježja filma na razini zvuka i boje.	<ul style="list-style-type: none"> • uočava razliku između crno-bijelog filma i filma u boji • uočava razliku između nijemog i zvučnog filma (govor, glazba, šumovi). • imenuje tehničke aspekte filma vezane uz boju i zvuk • prepoznaje na intuitivnoj razini značenje boje i zvuka u filmu • koristi izraze vezane uz tehničke aspekte filma 	<ul style="list-style-type: none"> • na osnov promatranja filmskih inserata razlikuje tehničke aspekte filma i pravilno koristi pojmove crno-bijeli film, film u boji, nijemi film, zvučni film

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- crno-bijeli filmovi iz početnog razdoblja razvoja filma (*Ulazak vlaka u stanicu, Izlazak radnika iz tvornice*)
- crno-bijele komedije i/ili isječci iz filmova Charlesa Chaplina sadržajno razumljive učenicima (*Zubar/The Dentist, isječak s lavom u kavezu iz filma Cirkus*)
- recentni crno-bijeli filmovi prema odabiru učitelja

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj organizira aktivnosti prikupljanja crno-bijelih i u boji fotografija iz obiteljskih albuma. Potiče učenike na uočavanje vremenskog odmaka u nastajanju crno-bijelih fotografija i fotografija u boji. Učenici izrađuju dva plakata odvajajući kromatske od akromatskih fotografija. Povezuju boju na fotografiji s bojom u filmu. Na satovima Likovne kulture upoznaje se kontrast boje i neboje.

C. Kreativna dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F C.1.1.</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima filma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> stvaralački se izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima filma koristi se različitim vještinama radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje istražuje, eksperimentira i slobodno radi na aktivnosti koja mu je bliska stvara različite individualne uratke: crta izabrane scene ili dijelove filmske priče, likove, izražava se pokretom, oblikuje u različitim likovnim tehnikama likove iz filma, priču u nizu slika, strip 	

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ostvarivanje ishoda prati se formativno.

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Učenik vlastite uratke predstavlja razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman interes i uloženi trud.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F C.1.2.</p> <p>Učenik istražuje tehničke aspekte filma vođenim i spontanim aktivnostima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> istražuje tehničke aspekte filma izrađuje optičke igračke, stop-animacije, fotografije, audiozapise 	<ul style="list-style-type: none"> učenik pokazuje interes i zalaganje pri radnim aktivnostima vezanim uz istraživanje tehničkih aspekata filma

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj potiče učenike, demonstrira i motivira učenike na istraživački način rada ukazujući na poveznice s filmom i filmskim izražajnim sredstvima. Ostvarenost ovog ishoda se uglavnom formativno vrednuje. Sumativno se vrednuju interes, zalaganje i uloženi trud.

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Učenik vlastite uratke predstavlja razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman interes i uloženi trud.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F C.1.3.</p> <p>Učenik izrađuje jednostavne optičke igračke.</p>	<ul style="list-style-type: none"> izrađuje, prema uputama, jednostavnu optičku igračku (taumatrop, flip book) prepoznaje značenje sintagme „slika u pokretu“ i povezuje ju s pojmom film 	<ul style="list-style-type: none"> učenik pokazuje interes i zalaganje pri radnim aktivnostima vezanim uz izradu jednostavne optičke igračke

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- optičke igračke jednostavnijeg tipa, demonstracija i/ili izrada flip booka, taumatropa i slično

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj učestalo uz pojam film navodi i jednostavnu definiciju slika u pokretu te potiče učenike na isto.

Učitelj osmišljava aktivnosti praktičnog tipa kroz koje učeniku oprimjeruje film kao sliku u pokretu.

Demonstracija i/ili izrada optičkih igračaka jednostavnijeg tipa koje dvije ili više sličica stapaju u jednu sliku ili pokret (flip book – mali blok s crtežima koji imaju mali pomak na svakoj od stranica; taumatrop – kružno izrezan karton s crtežima na svakoj strani i užetom pomoću kojeg se vrti i stapa dvije slike u jednu, npr. ptica s jedne strane kartona, a kavez s druge strane).

Ostvarenost ovog ishoda se uglavnom formativno vrednuje. Sumativno se vrednuju interes, zalaganje i uloženi trud.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.1.4. Učenik prepoznaje film kao način komunikacije i kroz likovno izražavanje koristi filmski jezik.	<ul style="list-style-type: none"> osmišljava i izrađuje filmski plakat osmišljava i izrađuje priču u nizu slika i/ili priču u kamišibaj tehnici 	<ul style="list-style-type: none"> učenik pokazuje interes i zalaganje pri radnim aktivnostima vezanim uz izradu filmskog plakata i/ili niza slika koje prate filmsku priču

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Učenik vlastite uratke predstavlja razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman interes i uloženi trud.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.1.5. Učenik prepoznaje film kao način komunikacije i kroz glazbeno izražavanje koristi filmski jezik.	<ul style="list-style-type: none"> istražuje okolinu, snima/bilježi zvukove i šumove iz okoline te ih stvaralački koristi u multimodalnom pripovijedanju pjeva u skupini ili samostalno odabranu pjesmu iz gledanog filma 	<ul style="list-style-type: none"> učenik pokazuje interes i zalaganje pri radnim aktivnostima vezanim uz glazbeno izražavanje koristeći filmski jezik

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Učenik vlastite uratke predstavlja razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman interes i uloženi trud.

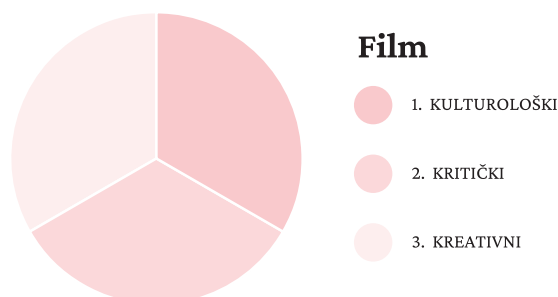
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.1.6. Učenik prepoznaje film kao način komunikacije i kroz dramsko izražavanje koristi filmski jezik.	<ul style="list-style-type: none"> odabire scenu iz gledanog filma osmišljava i izvodi kratku dramsku igru prema odabranoj sceni 	<ul style="list-style-type: none"> učenik pokazuje interes i zalaganje pri radnim aktivnostima vezanim uz dramsko izražavanje koristeći filmski jezik

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Učenik vlastite uratke predstavlja razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman interes i uloženi trud.

Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u 1. razredu OŠ

U planiranju i programiranju ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda učitelj može odstupiti od preporučene postotne zastupljenosti pojedinoga predmetnog područja do 10 %.

Osnovna škola Film 2. razred – 35 sati godišnje

A. Kulturološka dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.2.1.</p> <p>Učenik gleda hrvatske filmove primjerene početnomu filmskom opismenjavanju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • gleda hrvatske filmove kratkog i srednjeg metra • gleda hrvatske animirane filmove dugog metra • razlikuje hrvatski film od filmova ostalih kinematografija • gleda hrvatske filmove različitih filmskih rodova: animirane, igrane i dokumentarne • prepoznaje filmski rod gledanog filma • odgovara na pitanja o gledanom filmu • postavlja pitanja o gledanom filmu • razvija interes i naklonost prema nacionalnoj kinematografiji 	<ul style="list-style-type: none"> • odgovara na pitanja o gledanim hrvatskim filmovima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- filmovi hrvatske kinematografije
- filmovi kratkog metra (do 30 minuta) i filmovi srednjeg metra (do 60 minuta),
- animirani, igrani, dokumentarni
- nijemi, zvučni, crno-bijeli, u boji
- animirani filmovi dugog metra

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik gleda hrvatske cjelovite filmove kratkog i srednjeg metra prema izboru učitelja na temelju kriterija: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, raznolika rodovska zastupljenost filmova, raznolika tematska zastupljenost filmova, podjednaka zastupljenost klasika i suvremenih filmova te tehničko-tehnoloških uvjeta.

Povremeno se mogu gledati i hrvatski animirani filmovi dugog metra ukoliko učenici imaju naviku gledanja filma. Preporučuje se animirane filmove dugog metra gledati u kinu zbog veće mogućnosti dugotrajnijeg zadržavanja pažnje.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.2.2</p> <p>Učenik gleda i upoznaje filmove Zagrebačke škole crtanog filma primjerene dobi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • iskazuje osobne dojmove o gledanom filmu • izdvaja jedan ili više podataka iz filma na osnovi pitanja • pronalazi podatke o gledanom filmu prema uputi • povezuje prepoznatljiv vizualni znak (plavi konjić) sa Zagrebačkom školom crtanog filma istaknut na uvodnoj špici filma • upoznaje animirane filmove Zagrebačke škole crtanog filma te prema smjernicama pronalazi sličnosti sa svakodnevnim životom • uočava jednostavan crtež i reduciranu animaciju kao specifičnost Zagrebačke škole crtanog filma • razvija interes i naklonost prema nacionalnoj kinematografiji 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje filmove Zagrebačke škole crtanog filma na osnovi vizualnog znaka i uz pomoć učitelja uočava jednostavan crtež i jednostavne pokrete likova

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- filmovi Zagrebačke škole crtanog filma primjerene recepcijskim mogućnostima učenika

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik gleda filmove Zagrebačke škole crtanog filma primjerene recepcijskim, doživljajnim i spoznajnim mogućnostima te tematski povezane s njegovim interesima. Preporučuje se uvrstiti filmove različitih animacijskih tehnika (animacija crteža, animacija kolaža, animacija lutaka).

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.2.3.</p> <p>Učenik gleda filmove europskih i svjetskih kinematografija primjerene početnomu filmskom opismenjavanju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • gleda filmove europskih i svjetskih kinematografija kratkog i srednjeg metra • gleda animirane sinkronizirane filmove europskih i svjetskih kinematografija • gleda filmove europskih i svjetskih kinematografija različitih filmskih rodova: animirane, igrane i dokumentarne • posjećuje senzorne kinoprojekcije • uočava specifičnosti i značaj inkluzije vezano uz senzorne projekcije • odgovara na pitanja o gledanom filmu • postavlja pitanja o gledanom filmu • zaključuje da su filmovi drugih jezičnih područja sinkronizirani ili titlovani 	<ul style="list-style-type: none"> • odgovara na pitanja o gledanim filmovima europskih i svjetskih kinematografija

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- filmovi europskih i svjetskih kinematografija primjereni recepcijskim mogućnostima učenika

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik gleda cjelovite filmove kratkog i srednjeg metra europskih i svjetskih kinematografija prema izboru učitelja, a na temelju kriterija: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, raznolika rodovska zastupljenost filmova, raznolika tematska zastupljenost filmova, podjednaka zastupljenost klasika i suvremenih filmova te tehničko-tehnoloških uvjeta.

Povremeno se mogu gledati i sinkronizirani animirani filmovi dugog metra ukoliko učenici imaju naviku gledanja filma. Preporučuje se animirane filmove dugog metra gledati u kinu zbog veće mogućnosti dugotrajnijeg zadržavanja pažnje.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.2.4.</p> <p>Učenik prepoznaje film kao sliku u pokretu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • izrađuje, prema uputama, jednostavnu optičku igračku (taumatrop, flip book) • koristi sintagmu „slika u pokretu“ povezujući je s pojmom film • povezuje efekt igračke (taumatrop) s tromašću ljudskog oka • povezuje efekt igračke s počecima razvoja filmske tehnologije 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje film kao sliku u pokretu

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- optičke igračke jednostavnijeg tipa, demonstracija i/ili izrada flip booka, taumatropa i slično

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj osmišljava aktivnosti praktičnog tipa kroz koje učeniku oprimjeruje film kao sliku u pokretu.

Učitelj navodi učenike na povezivanje optičke igračke s počecima otkrivanja slike u pokretu/filma.

Prijedlog kurikuluma za nastavu Filmske umjetnosti

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.2.5. Učenik uočava razliku između zvučnog i nijemog filma te crno-bijelog i filma u boji.	<ul style="list-style-type: none">• uočava razliku između zvučnog i nijemog filma te crno-bijelog i filma u boji• imenuje tehničke aspekte filma vezane uz boju i zvuk• povezuje crno-bijeli i nijemi film s počecima razvoja filma/filmske tehnologije• objašnjava povezanost crno-bijelog i nijemog filma s počecima razvoja filmske tehnologije• prepoznaje pojmove redatelj i glumac	<ul style="list-style-type: none">• povezuje i objašnjava povezanost crno-bijelog filma i nijemog filma s počecima razvoja filmske tehnologije

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- crno-bijeli filmovi iz početnog razdoblja razvoja filma (filmovi braće Lumière *Ulazak vlaka u stanicu* i *Izlazak radnika iz tvornice*)
- crno-bijele komedije i/ili isječci iz filmova Charlesa Chaplina sadržajno razumljivi učenicima (*Mališan/The Kid*)
- recentni crno-bijeli film prema odabiru učitelja

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj će učenicima skrenuti pozornost na ime Charlesa Chaplina kao redatelja i kao glumca/lik skitnice u filmu *Mališan/The Kid*.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.2.6. Učenik posjećuje kinoprojeksije, izložbe i druge kulturne događaje primjerene dobi.	<ul style="list-style-type: none">• posjećuje kinoprojeksije primjerene dobi organizirane u okviru nastave• posjećuje filmske festivale, festivale dječjeg filmskog stvaralaštva, kulturne programe i izložbe primjerene uzrastu• posjećuje senzorne kinoprojeksije• obrazlaže specifičnosti i značaj inkluzije vezano uz senzorne projekcije• uspoređuje redovne sa senzornim kinoprojeksijama• raspravlja s ostalim učenicima nakon kulturnoga događaja• donosi zaključke na osnovi vodene rasprave o kulturnom događaju	

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kulturni sadržaji: kinopredstave, kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene dobi i interesima učenika, susreti s autorima stripova, ilustratorima u školi ili knjižnicama, dječji književni, filmski, obrazovni, tradicijski festivali, kulturni projekti i radionice namijenjeni djeci

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno.

Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su dobi i interesima učenika, fizičkim okruženjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima, bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učitelja, ali i učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija za neposredno iskustveno učenje. Ishodom se potiče osobni razvoj te stvara navika aktivnog uključivanja učenika u kulturni i društveni život zajednice.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.2.7.</p> <p>Učenik primjenjuje i pojašnjava pravila ponašanja prilikom posjeta kulturnom događaju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • posjećuje kinoprojekcije primjerene dobi, organizirano u okviru nastave • posjećuje dječje filmske festivale, programe i izložbe • gleda film od početka najavne do završetka odjavne špice filma • pojašnjava važnost gledanja najavne i odjavne špice filma 	<ul style="list-style-type: none"> • učenik se primjereno ponaša poštujući pravila ponašanja u kinu i drugim kulturnim ustanovama u skladu s hrvatskim i europskim kulturnim okruženjem • pažljivo prati najavnu i odjavnu špicu filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kulturni sadržaji: kinopredstave, kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene dobi i interesima učenika, susreti s autorima stripova, ilustratorima u školi ili knjižnicama, dječji književni, filmski, obrazovni, tradicijski festivali, kulturni projekti i radionice namijenjeni djeci

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj će s učenicima raditi na usvajanju pravila pristojnog ponašanja u kulturnim ustanovama i na kulturnim događanjima u skladu s hrvatskim i europskim kulturnim okruženjem.

Gleda li se film kao dio nastavnog procesa u školi ili u kinu, valja osvijestiti da vrijede pravila jednaka kao za svaki oblik nastave.

Film se gleda, sluša i ne ometaju se ostali u njihovom doživljaju filma.

Na nastavi filma ne jedemo, ne šušamo, ne razgovaramo. Jednostavno pratimo film.

Potrebno je navikavati učenike na praćenje filma od početka najavne špice do završetka odjavne špice.

Važno je da učenici shvate filmske špice kao integralne dijelove filma.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.2.8.</p> <p>Učenik izabire filmove za samostalno gledanje, gledanje u društvu, s obitelji uz savjetovanje s odraslima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje film kao kulturno nasljeđe i kao kulturno i društveno dobro • upoznaje se s radom u mjesnom kinu • posjećuje mjesno kino, kulturne centre, festivale i sl. • izabire filmove • koristi različite filmske platforme namijenjene djeci • preporučuje uz obrazloženje pogledane filmove drugim učenicima • raspravlja o gledanim filmovima • izabire, u dogovoru s odraslima, filmove za samostalno/obiteljsko gledanje • izrađuje popis filmova za gledanje primjerenih uzrastu • objašnjava vlastiti izbor filmova 	

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno.

Učenik prema preporuci učitelja i/ili u dogovoru s obitelji povremeno izabire film između ponuđenih filmova primjerenih uzrastu.

Sastavlja s učiteljem i prijateljima u razredu popis filmova za gledanje i gledanih filmova.

B. Krićka dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F B.2.1.</p> <p>Ućenik izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon gledanja filma i povezuje ih s vlastitim iskustvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ućenik opisuje o ćemu razmišlja i kako se osjećá nakon gledanja filma • izražava rijećima, crtežom, pokretom videne situacije i doživljeno u filmu • izražava mišljenje o postupcima likova • odvaja postupke likova od glumaćkog zadatka • uspoređuje postupke likova i događaja iz filma s vlastitim postupcima i događajima • objašnjava razloge zbog kojih su mu postupci likova prihvatljivi ili neprihvatljivi • iskazuje, samostalno, svoje misli i osjećaje nakon gledanja filma i opisuje situacije iz svakodnevnoga života slične viđenima u filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • samostalno izražava svoje misli i osjećaje nakon gledanja filma i opisuje situacije iz svakodnevnoga života slične onima u filmu

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ućitelj planira vrijeme za gledanje filmova u školi i/ili kinu te organizira projekcije za cijeli razredni odjel. Filmovi su primjereni ućenikovim recepcijskim, doživljajnim i spoznajnim mogućnostima te tematski povezani s interesima ućenika i njegovom životnom stvarnošću.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F B.2.2.</p> <p>Ućenik prepoznaje i imenuje filmske rodove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje razlike između animiranog, igranog i dokumentarnog filma • pronalazi, uz pomoć ućitelja, osnovne odrednice pojedinih rodova • uočava elemente pojedinog roda (glumci, gluma, dokumentarnost, stvarne osobe, oživljavanje crteža, lutaka i slično) 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje, imenuje i uz pomoć ućitelja pronalazi osnovne odrednice filmskih rodova (animirani, igrani, dokumentarni film)

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- animirane, igrane i dokumentarne filmove odabire ućitelj pazeći na kvalitetu filma i primjerenost uzrastu

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ućitelj će kroz višekratne razgovore o gledanim filmovima s ućenicima ukazati na osnovne odrednice za razlikovanje filmskih rodova. Igrani film je film u kojem igraju/glume glumci (glumac, uloga, gluma). Animirani film je film u kojem se nacrtani likovi, likovi od plastelina, kolaža, lutke oživjavaju/animiraju/pokreću. Animirati dolazi od rijeći anima (duša), dati dušu ili oživjeti. Dokumentarni film prikazuje stvarne likove, događaje, mjesta.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F B.2.3.</p> <p>Ućenik prepoznaje i razlikuje različite vrste animiranih filmova.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje i razlikuje vrste animiranih filmova (animacija crteža ili crtani film, animacija lutaka ili lutka film, animacija predmeta, animacija gline i drugi) • uočava animacijsku tehniku i na osnovi nje prepoznaje vrste animiranih filmova • razumije pojam animacija kao pokretanje/oživljavanje 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje i razlikuje različite vrste animiranih filmova te razumije pojam animacija kao pokretanje/oživljavanje

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- animirani filmovi Zagrebaćke škole crtanog filma te filmovi hrvatske, europskih i svjetskih kinematografija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.2.4. Učenik kazuje tijek događaja u filmu, filmsku priču.	<ul style="list-style-type: none"> • samostalno prepričava filmsku priču • prepričava filmsku priču prema nizu slika/fotografija iz filma • prepoznaje čudesne i izmišljene elemente u filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • samostalno prepričava filmsku priču uz pomoć niza fotografija iz filma

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj priprema slajdove koji prikazuju ključne dijelove filmske priče (6 do 10 slajdova) na osnovi kojih učenik nakon gledanja i interpretacije filma priča filmsku priču.

Isti ishod može se ostvariti s ispisanim fotografijama ključnih dijelova filma koje učenici trebaju složiti prema redoslijedu događaja u filmu.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.2.5. Učenik koristi pojmove glumac, uloga (lik), gluma u filmu.	<ul style="list-style-type: none"> • razlikuje pojmove glumac, uloga (lik), gluma u igranom filmu i pojam lik u animiranom filmu • opisuje situacije, događaje i likove u filmu • izražava mišljenje o postupcima likova • uspoređuje postupke likova iz filma s vlastitim postupcima i postupcima osoba koje ga okružuju • uočava komičnost gega u crno-bijelim nijemim <i>slapstick</i> komedijama 	<ul style="list-style-type: none"> • koristi pojmove glumac, uloga (lik), gluma u filmu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.2.6. Učenik razlikuje zanimanja vezana uz rad na filmu.	<ul style="list-style-type: none"> • razlikuje zanimanja ljudi vezana uz rad na filmu: redatelj, glumac, scenarist • povezuje zanimanje filmskih radnika s njihovim zadacima u filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • razlikuje i imenuje zanimanja redatelj, glumac, scenarist

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ FP B.2.7. Učenik uočava obilježja filma na razini zvuka i boje.	<ul style="list-style-type: none"> • uočava razliku između crno-bijelog filma i filma u boji • uočava razliku između nijemog i zvučnog filma (govor, glazba, šumovi) • imenuje tehničke aspekte filma vezane uz boju i zvuk • uočava značenje boje i zvuka u filmu • koristi izraze vezane uz tehničke aspekte filma 	<ul style="list-style-type: none"> • na osnovi promatranja filmskih inserata razlikuje tehničke aspekte filma i pravilno koristi pojmove crno-bijeli film, film u boji, nijemi film, zvučni film te prepoznaje elemente zvuka (glazba, govor, šumovi, tišina)

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj pri interpretaciji filma može projicirati dijelove filma bez zvuka kako bi se naglasak stavio na boju, odnosno reproducirati zvuk bez slike kako bi učenici pažnju usmjerili na govor, glazbu i šumove u filmu.

Napomena: Prvo prikazivanje filma treba biti bez prekidanja, cjelovito. Tek kod ponovljenih gledanja film se može dijeliti na pojedine inserte.

C. Kreativna dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F C.2.1.</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima filma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> stvaralački se izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima filma koristi različite vještine radi oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje istražuje, eksperimentira i slobodno radi na aktivnosti koja mu je bliska stvara različite individualne uratke: crta izabrane scene ili dijelove filmske priče, likove i prostor, izražava se pokretom, pantomimom, oblikuje u različitim likovnim tehnikama likove iz filma, izrađuje slikopriču ili priču u nizu slika, strip 	

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno.

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Učenik vlastite uratke predstavlja razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman interes i uloženi trud.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F C.2.2.</p> <p>Učenik istražuje tehničke aspekte filma vođenim i spontanim aktivnostima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> istražuje tehničke aspekte filma izrađuje optičke igračke, stop-animacije, fotografije, video i audiozapise fotografijom bilježi školsku aktivnost stvarajući fotopriču kao slijed događaja u dokumentarnom filmu izrađuje strip potaknut gledanim filmom i/ili na osnovi osobne ideje 	<ul style="list-style-type: none"> učenik pokazuje interes i zalaganje pri radnim aktivnostima vezanim uz istraživanje tehničkih aspekata filma

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj potiče učenike, demonstrira i motivira učenike na istraživački način rada ukazujući na poveznice s filmom i filmskim izražajnim sredstvima. Ostvarenost ovog ishoda se uglavnom formativno vrednuje. Sumativno se vrednuje interes, zalaganje i uloženi trud.

Pri izradi fotopriče učitelj učenike upoznaje s jednostavnim alatima za obradu fotografije i načinom redanja fotografija u fotopriču. Učenik može imenovati fotografije rednim brojem i staviti ih poredane u mapu s nazivom fotopriče ili ih poredati kao slajdove u nekom od prezentacijskih alata.

Prije izrade stripa učitelj će učenike upoznati s nekim od stripova primjerenih uzrastu i ukazati na sličnosti kadra u stripu s kadrom u filmu (bliži i dalji planovi, različiti rakursi na razini prepoznavanja, imenovanje planova i rakursa nije potrebno pri ovom uzrastu).

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Učenik vlastite uratke predstavlja razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman interes i uloženi trud.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.2.3. Učenik izrađuje jednostavne optičke igračke.	<ul style="list-style-type: none"> izrađuje jednostavan pokus koji prikazuje iluzivnu percepciju kretanja (prividno kretanje) izrađuje jednostavan pokus kao ilustraciju tromosti ljudskog oka 	<ul style="list-style-type: none"> učenik pokazuje interes i zalaganje pri radnim aktivnostima vezanim uz izradu jednostavnih pokusa

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj izvodi pokus koji prikazuje phi-fenomen (fi-pojavu) kao prikaz iluzivne percepcije kretanja (prividno kretanje). Phi-fenomen nastaje ako se na tamnoj pozadini uzastopno pojavljuje svjetlo jednakog oblika, ali na drugom mjestu. Najčešći primjer su svjetlosne reklame.

Tromost ljudskog oka učitelj ilustrira tako da pusti treperenje jednog izvora svjetlosti na istom mjestu. Dobiva se dojam stalnog svjetla.

Ostvarenost ovog ishoda se uglavnom formativno vrednuje. Sumativno se vrednuju interes, zalaganje i uloženi trud.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.2.4. Učenik prepoznaje film kao način komunikacije i kroz likovno izražavanje koristi filmski jezik.	<ul style="list-style-type: none"> osmišljava i izrađuje filmski plakat osmišljava i izrađuje strip na osnovi gledanog filma osmišljava i izrađuje priču u nizu slika i/ili priču u kamišibaj tehnici kao aktivnost blisku filmskoj montaži uz pomoć niza slika i/ili kamišibaj tehnike prepričava filmsku priču uočava ime redatelja filma kao jedno od zanimanja na filmu 	<ul style="list-style-type: none"> učenik pokazuje interes i zalaganje pri radnim aktivnostima vezanim uz izradu filmskog plakata i/ili niza slika koje prate filmsku priču

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ovaj se ishod formativno prati.

Sumativno se može vrednovati/nagraditi poseban interes i zalaganje.

Pri prepričavanju filmske priče kamišibaj tehnikom učitelj može s učenicima izraditi butaj (kofer za slike i prikaz slika) od kartonske kutije.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.2.5. Učenik prepoznaje film kao način komunikacije i kroz glazbeno izražavanje koristi filmski jezik.	<ul style="list-style-type: none"> istražuje okolinu, snima/bilježi zvukove i šumove iz okoline te ih stvaralački koristi u multimodalnom pripovijedanju pjeva u skupini ili samostalno odabranu pjesmu iz gledanog filma ozvučuje odabrani kadar ili scenu glasom ili rekvizitima ozvučavanje kadrova ili filmskih scena govorom, glasom ili rekvizitima uočava autora glazbe (skladatelja) kao jedno od zanimanja na filmu 	<ul style="list-style-type: none"> istražuje okolinu, snima/bilježi zvukove i šumove iz okoline te ih stvaralački koristi u multimodalnom pripovijedanju pjeva odabranu pjesmu iz gledanog filma

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Učenik vlastite uratke predstavlja razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman interes i uloženi trud.

Učitelj potiče učenike da ozvučavaju odabrani kadar ili scenu glasom ili rekvizitima. Na odabranom dijelu filma stiha se zvuk i učenici ozvučavaju na svoj način.

Prijedlog kurikuluma za nastavu Filmske umjetnosti

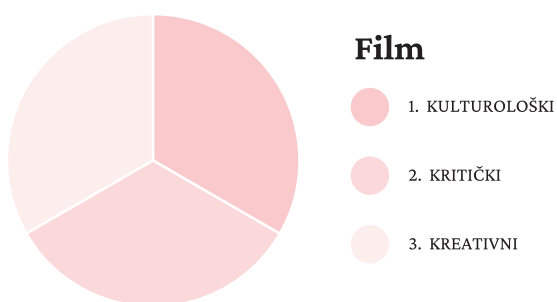
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.2.6. Učenik prepoznaje film kao način komunikacije i kroz dramsko izražavanje koristi filmski jezik.	<ul style="list-style-type: none">• odabire scenu iz gledanog filma• osmišljava i izvodi kratku dramsku igru prema odabranoj sceni• osmišljava i izvodi kratku dramsku igru prema osobnoj ideji, a na osnovi gledanog filma• uočava scenarista kao jedno od zanimanja na filmu	<ul style="list-style-type: none">• učenik pokazuje interes i zalaganje pri radnim aktivnostima vezanim uz dramsko izražavanje koristeći filmski jezik

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Učenik dramsku igru pokazuje razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman interes i uloženi trud.

Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u 2. razredu OŠ

U planiranju i programiranju ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda učitelj može odstupiti od preporučene postotne zastupljenosti pojedinoga predmetnog područja do 10 %.

Osnovna škola Film 3. razred – 35 sati godišnje

A. Kulturološka dimenzija		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.3.1.</p> <p>Učenik gleda hrvatske filmove primjerene uzrastu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • gleda hrvatske filmove kratkog, srednjeg i dugog metra • razlikuje hrvatski film od filmova ostalih kinematografija • uočava vidljive specifičnosti hrvatskog filma • gleda hrvatske filmove različitih filmskih rodova: animirane, igrane i dokumentarne, eksperimentalne • posjećuje senzorne kinoprojekcije • uočava specifičnosti i značaj inkluzije vezano uz senzorne projekcije • stvara popis gledanih filmova uz navođenje naslova, redatelja, glavnih likova/glumaca i njihovih uloga • uočava vidljive specifičnosti hrvatskog filma (govor, narječje, scenografiju, reducirani crtež u animiranom filmu i sl.) • povezuje značaj pojedinih filmskih naslova za djecu s razvojem hrvatske kinematografije (prvi hrvatski filmovi za djecu, prvi hrvatski animirani 3D film, najpoznatiji animirani serijal <i>Profesor Baltazar</i> i drugi) • uočava i uspoređuje naslove iz hrvatske dječje književnosti i prema književnom predlošku snimane filmove 	<ul style="list-style-type: none"> • odgovara na pitanja o gledanim hrvatskim filmovima koristeći filmski jezik

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- filmovi hrvatske kinematografije
- filmovi kratkog metra (do 30 minuta), filmovi srednjeg metra (do 60 minuta), filmovi dugog metra (iznad 60 minuta)
- animirani, igrani, dokumentarni, eksperimentalni
- nijemi, zvučni, crno-bijeli, u boji
- animirani filmovi dugog metra

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik gleda hrvatske cjelovite filmove kratkog, srednjeg i dugog metra prema izboru učitelja na temelju kriterija: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, raznolika rodovska zastupljenost filmova, raznolika tematska zastupljenost filmova, podjednaka zastupljenost klasika i suvremenih filmova te tehničko-tehnoloških uvjeta.

Učenik ovog uzrasta počinje redovito gledati i filmove dugog metra.

Ako dozvoljavaju organizacijske mogućnosti, prednost bi trebalo dati gledanju filmova u kinu.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.3.2. Učenik gleda filmove europskih i svjetskih kinematografija primjerene uzrastu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • gleda filmove europskih i svjetskih kinematografija kratkog, srednjeg i dugog metra • gleda filmove europskih i svjetskih kinematografija različitih filmskih rodova: animirane, igrane, eksperimentalne i dokumentarne • posjećuje senzorne kinoprojekcije • uočava specifičnosti i značaj inkluzije vezano uz senzorne projekcije • stvara popis gledanih filmova uz navođenje naslova, redatelja, glavnih likova/glumaca i njihovih uloga • zaključuje da su filmovi drugih jezičnih područja sinkronizirani ili titlovani • uočava prednosti i nedostatke sinkronizacije/titlovanja • uočava i tumači prednosti filmova, posebice animiranih, koji zbog mogućeg odsustva govora brišu jezične granice 	<ul style="list-style-type: none"> • odgovara na pitanja o gledanim filmovima europskih i svjetskih kinematografija koristeći filmski jezik

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- filmovi europskih i svjetskih kinematografija primjereni recepcijskim mogućnostima učenika (titlovani i/ili sinkronizirani)

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik gleda cjelovite filmove europskih i svjetskih kinematografija kratkog, srednjeg i dugog metra prema izboru učitelja na temelju kriterija: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, raznolika rodovska zastupljenost filmova, raznolika tematska zastupljenost filmova, podjednaka zastupljenost klasika i suvremenih filmova te tehničko-tehnoloških uvjeta.

Učenik ovog uzrasta počinje redovito gledati i filmove dugog metra.

Preporučuje se pri odabiru sinkroniziranih/titlovanih filmova dati prednost titlovanim filmovima stranih kinematografija.

Ako organizacijske mogućnosti dozvoljavaju, prednost bi trebalo dati gledanju filmova u kinu.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.3.3. Učenik definira film kao sliku u pokretu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje filmsku traku kao prethodnicu elektroničkog filmskog zapisa • uočava na filmskoj traci nizanje statičnih fotografija/cртеža/sličica snimljenih kontinuiranim radom kamere 	<ul style="list-style-type: none"> • definira film kao sliku u pokretu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.3.4. Učenik tumači razliku između zvučnog i nijemog filma te crno-bijelog i filma u boji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tumači razliku između zvučnog i nijemog filma te crno-bijelog i filma u boji • uočava natpise u nijemom filmu kao način tumačenja radnje filma i/ili zamjenu za dijalog • otkriva različitost glume u nijemom i zvučnom filmu • uočava komičnost gega u crno-bijelim nijemim <i>slapstick</i> komedijama 	<ul style="list-style-type: none"> • tumači povezanost crno-bijelog filma i nijemog filma s počecima razvoja filmske tehnologije

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Može se prikazati i film koji je u boji i ima pojedine dijelove u crno-bijeloj tehnici ili obrnuto, s time da se učenike navodi na uočavanje značenja boje u filmu.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.3.5. Učenik posjećuje kinoprojekcije, izložbe i druge kulturne događaje primjerene dobi.	<ul style="list-style-type: none"> • posjećuje kinoprojekcije primjerene dobi organizirane u okviru nastave • posjećuje filmske festivale, festivale dječjeg filmskog stvaralaštva, kulturne programe i izložbe primjerene uzrastu • posjećuje senzorne kinoprojekcije • obrazlaže prednosti sredina koje imaju kino, filmske festivale, galerije, različite kulturne programe 	

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kulturni sadržaji: kinopredstave, kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene dobi i interesima učenika, susreti s autorima stripova, ilustratorima u školi ili knjižnicama, dječji književni, filmski, obrazovni, tradicijski festivali, kulturni projekti i radionice namijenjene djeci

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno.

Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su dobi i interesima učenika, fizičkim okruženjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima, bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učitelja, ali i učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija za neposredno iskustveno učenje. Ishodom se potiče osobni razvoj te stvara navika aktivnog uključivanja učenika u kulturni i društveni život zajednice.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.3.6. Učenik izabire filmove za samostalno gledanje, gledanje u društvu, s obitelji uz savjetovanje s odraslima.	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje film kao kulturno nasljeđe i kao kulturno i društveno dobro • posjećuje mjesno kino, kulturne centre, festivale i sl. • koristi različite filmske platforme namijenjene djeci • razvija osobni filmski ukus • prepoznaje filmove koji nisu za njegov uzrast • razumije i uvažava razloge dobnih oznaka 12, 15, 18 • raspravlja o gledanim filmovima 	

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ostvarivanje ishoda prati se formativno.

Učenik prema preporuci učitelja i/ili u dogovoru s obitelji povremeno izabire film između ponuđenih filmova primjerenih uzrastu.

Sastavlja s učiteljem i prijateljima u razredu popis filmova za gledanje i gledanih filmova.

B. Krićka dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F B.3.1. Ućenik povezuje sadržaj i temu filmskog djela s osobnim iskustvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> povezuje sadržaj i temu filma s osobnim iskustvom iskazuje samostalno misli i osjećaje o gledanom filmu prepoznaje temu filma uspoređuje osobne stavove nakon gledanja filma sa stavovima ostalih ućenika prepoznaje etićke vrijednosti filma 	<ul style="list-style-type: none"> samostalno izražava svoje misli i osjećaje nakon gledanja filma iznoseći osobne stavove

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ućitelj planira vrijeme za gledanje filmova u školi i/ili kinu te organizira projekcije za cijeli razredni odjel. Filmovi su primjereni ućenikovim recepcijskim, doživljajnim i spoznajnim mogućnostima te tematski povezani s interesima ućenika i njegovom životnom stvarnošću.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F B.3.2. Ućenik razlikuje zanimanja vezana uz rad na filmu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> razlikuje zanimanja ljudi vezana uz rad na filmu: redatelj, glumac, scenarist, autor glazbe, animator povezuje zanimanje filmskih radnika s njihovim zadacima u filmu 	<ul style="list-style-type: none"> razlikuje i imenuje zanimanja redatelj, glumac, scenarist, autor glazbe, animator

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F B.3.3. Ućenik navodi dominantna obilježja pojedinih filmskih rodova.</p>	<ul style="list-style-type: none"> navodi dominantna obilježja pojedinih filmskih rodova (animiranog, igranog, dokumentarnog i eksperimentalnog filma) obrazlaže, uz vođenje, elemente pojedinog roda (glumci, gluma, dokumentarnost, stvarne osobe, oživljavanje crteža, lutaka i slično vezano uz animirani, igrani, dokumentarni i eksperimentalni film) razlikuje, na razini prepoznavanja, eksperimentalni film od ostalih filmskih rodova 	<ul style="list-style-type: none"> navodi dominantna obilježja pojedinih filmskih rodova

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- animirane, igrane, dokumentarne i eksperimentalne filmove odabire ućitelj pazeći na kvalitetu filma i primjerenost uzrastu
- jedan od eksperimentalno-animiranih filmova primjeren uzrastu je film Ane Hušman *Plac*

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ućitelj će kroz višekratne razgovore o gledanim filmovima s ućenicima ukazati na osnovne odrednice za razlikovanje filmskih rodova. Igrani film je film u kojem igraju/glume glumci (glumac, uloga, gluma). Animirani film je film u kojem se nacrtani likovi, likovi od plastelina, kolaža, lutke oživljavaju/animiraju/pokreću. Animirati dolazi od rijeći anima (duša), dati dušu ili oživjeti. Dokumentarni film prikazuje stvarne likove, događaje, mjesta. Eksperimentalni film je film koji obilježava neke inovacije na području filmskog izražavanja, npr. paralelne projekcije, eksperimente s okvirom i oblikom ekrana, sa samom filmskom vrpcom. To su filmovi koji se poigravaju tehničkim aspektima filma.

Ovom su uzrastu bliskiji eksperimentalni animirani filmovi.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.3.4. Učenik prepoznaje i razlikuje različite vrste animiranih filmova.	<ul style="list-style-type: none"> opisuje odrednice raznih vrsta animiranih filmova (animacija crteža ili crtani film, animacija lutaka ili lutka film, animacija predmeta, animacija gline, animacija ljudi ili piksilacija) upoznaje animirano-igrani film kao hibridnu formu 	<ul style="list-style-type: none"> prepoznaje i razlikuje različite vrste animiranih filmova te razumije pojam animacija kao pokretanje/oživljavanje prepoznaje kombinacije filmskih rodova unutar filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- jedan od animiranih filmova s igranim dijelovima primjeren uzrastu je film Dušana Vukotića *Igra*

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.3.5. Učenik kazuje tijek događaja u filmu, filmsku priču.	<ul style="list-style-type: none"> kazuje tijek događaja u filmu, filmsku priču rašćlanjuje radnju filma na uvod, razvoj radnje, vrhunac, rasplet i završetak prepričava film po dijelovima radnje prepoznaje pojam scenarij kao svojevrsnu filmsku priču 	<ul style="list-style-type: none"> rašćlanjuje radnju filma na uvod, razvoj radnje, vrhunac, rasplet i završetak te prepričava filmsku priču

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.3.6. Učenik izražava mišljenje o pojedinostima vezanim uz likove u filmu.	<ul style="list-style-type: none"> razlikuje pojmove glumac, uloga, gluma u igranom filmu i pojam lik u animiranom filmu zamjećuje razinu uvjerljivosti glume u igranom filmu - povezuje način animiranja kretnji likova s osobinama likova u animiranom filmu uočava uvjerljivost prikaza likova (i događaja) u dokumentarnom filmu uočava komičnost gega u crno-bijelim nijemim <i>slapstick</i> komedijama 	<ul style="list-style-type: none"> izražava mišljenje o pojedinostima vezanima uz likove u filmu koristeći filmski jezik

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ FP B.3.7. Učenik obrazlaže ulogu filmskih izražajnih sredstava: zvuka i boje.	<ul style="list-style-type: none"> obrazlaže ulogu filmskih izražajnih sredstava: zvuka i boje koristi pojmove vezane uz zvučnu sliku filma (šumovi, govor, glazba) povezuje boju kao filmsko izražajno sredstvo sa znanjima o boji kao likovnom izražajnom sredstvu 	<ul style="list-style-type: none"> obrazlaže ulogu boje i zvuka u filmu, pravilno koristi pojmove crno-bijeli film, film u boji, nijemi film, zvučni film te prepoznaje elemente zvuka (glazba, govor, šumovi, tišina)

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj pri interpretaciji filma može projicirati dijelove filma bez zvuka kako bi se stavio naglasak na boju, odnosno reproducirati zvuk bez slike kako bi učenici pažnju usmjerili na govor, glazbu i šumove u filmu.

Napomena: Prvo prikazivanje filma treba biti bez prekidanja, cjelovito. Tek kod ponovljenih gledanja se film može dijeliti na pojedine inserte.

C. Kreativna dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F C.3.1. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima filma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> stvaralački se izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima filma izrađuje priču u slikama (storyboard) na osnovi storyboarda snima inserte iz školske svakodnevice prepoznaje pojam kadar kao jednu snimku kamerom razumije da se kadrovi vežu u cjelinu koristi pojam kadar na razini prepoznavanja i imenovanja uočava da se snima iz različitih položaja kamere povezuje kadrove u smislenu cjelinu koristi jednostavne alate za montažu videozapisa 	

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno.

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Učenik vlastite uratke predstavlja razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman interes i uloženi trud.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F C.3.2. Učenik razlikuje i imenuje zanimanja vezana uz rad na filmu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> razlikuje i imenuje zanimanja ljudi vezana uz rad na filmu: redatelj, glumac, scenarist, autor glazbe, animator, montažer povezuje zanimanja filmskih radnika s njihovim zadacima u filmu 	<ul style="list-style-type: none"> razlikuje i imenuje zanimanja vezana uz rad na filmu

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj potiče učenike na uporabu pojmova vezanih uz zanimanja ljudi na filmu tako da učenici prilikom stvaranja filmskih vježbi/uradaka međusobno podijele zadatke. Onaj koji smišlja filmski priču je scenarist, onaj koji snima je snimatelj, oni koji imaju uloge su glumci i slično. Na najavnoj ili odjavnoj špici potrebno je uz ime učenika zapisati i njegovu ulogu/zadatak pri stvaranju filmskih vježbi/uradaka.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F C.3.3.</p> <p>Učenik istražuje tehničke aspekte filma vođenim i spontanim aktivnostima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • istražuje tehničke aspekte filma • uočava potrebu korištenja stativa za izradu stop-animacije • koristi stativ pri snimanju stop-animacije i/ili videouradaka • koristi jednostavne aplikacije na mobilnom telefonu za snimanje i montažu • izrađuje fotopriču kao aktivnost koja intuitivno podsjeća na filmsku montažu • izrađuje strip koristeći različite planove i kutove unutar kadra stripa • izrađuje strip pomoću jednostavnih online alata s predlošcima 	<ul style="list-style-type: none"> • učenik pokazuje interes i zalaganje pri radnim aktivnostima vezanim uz istraživanje tehničkih aspekata filma

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj potiče učenike, demonstrira i motivira učenike na istraživački način rada ukazujući na poveznice s filmom i filmskim izražajnim sredstvima. Ostvarenost ovog ishoda se uglavnom formativno vrednuje. Sumativno se vrednuju interes, zalaganje i uloženi trud.

Pri izradi fotopriče učitelj učenike upoznaje s jednostavnim alatima za obradu fotografije i načinom redanja fotografija u fotopriču. Učenik može imenovati fotografije rednim brojem i staviti ih poredane u mapu s nazivom fotopriče ili ih poredati kao slajdove u nekom od prezentacijskih alata. Redanjem i mijenjanjem redoslijeda slika učenik intuitivno radi na filmskoj montaži.

Prije izrade stripa učitelj će učenike upoznati s nekim od stripova primjerenih uzrastu i ukazati na sličnosti kadra u stripu s kadrom u filmu (bliži i dalji planovi, različiti rakursi na razini prepoznavanja; imenovanje planova i rakursa nije potrebno pri ovom uzrastu).

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Učenik vlastite uratke predstavlja razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman interes i uloženi trud.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F C.3.4.</p> <p>Učenik prepoznaje film kao način komunikacije i kroz likovno i/ili fotografsko izražavanje koristi filmski jezik.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osmišljava i izrađuje strip na osnovi gledanog filma • koristi različite rakurse i planove pri izradi stripa • fotografira odabrane motive na različitim udaljenostima od objekta • fotografira odabrane motive iz različitih kutova u odnosu na objekt 	<ul style="list-style-type: none"> • učenik pokazuje interes i zalaganje pri radnim aktivnostima vezanim uz izradu filmskog plakata i/ili niza slika koje prate filmsku priču

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ovaj se ishod formativno prati.

Sumativno se može vrednovati/nagraditi poseban interes i zalaganje.

Pri prepričavanju filmske priče kamišibaj tehnikom učitelj može s učenicima izraditi butaj (kofer za slike i prikaz slika) od kartonske kutije.

Prijedlog kurikuluma za nastavu Filmske umjetnosti

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.3.4. Učenik prepoznaje film kao način komunikacije i kroz glazbeno izražavanje koristi filmski jezik.	<ul style="list-style-type: none">osmišljava i stvara audiozapis sa zvukovima za odabrani filmski rododabire glazbenu pozadinu za snimljeni videozapiskoristi mikrofonski pri snimanju zvuka	<ul style="list-style-type: none">istražuje okolinu, snima/bilježi zvukove i šumove iz okoline te ih stvaralački koristi u multimodalnom pripovijedanju- osmišljava i snima različite šumove (škripanje, šuškanje, kuckanje i sl.)pjeva odabranu pjesmu iz gledanog filma

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Učenik vlastite uratke predstavlja razrednom odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman interes i uloženi trud.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.3.5. Učenik prepoznaje film kao način komunikacije i kroz dramsko izražavanje koristi filmski jezik.	<ul style="list-style-type: none">osmišljava vlastitu kratku priču pogodnu za snimanje kratkog videouratkaprilagođava vlastitu priču umetanjem naputaka potrebnih za snimanje videouratkaizrađuje <i>storyboard</i> prema vlastitoj pričisnima videozapis prema vlastitoj priči	<ul style="list-style-type: none">učenik pokazuje interes i zalaganje pri radnim aktivnostima vezanim uz dramsko izražavanje koristeći filmski jezik

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

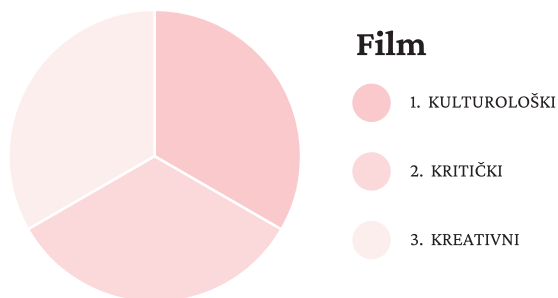
Učenik pokazuje interes i zalaganje pri radnim aktivnostima vezanim uz dramsko izražavanje koristeći filmski jezik.

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Učenik dramsku igru pokazuje razrednom odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman interes i uloženi trud.

Učitelj sugerira učeniku načine prilagođavanja vlastite priče umetanjem naputaka potrebnih za snimanje videouratka. Primjerice: „Kamera je bliže objektu. Kamera je iznad objekta. Snima se u učionici. Snimaju se detalji.“

Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u 3. razredu OŠ

U planiranju i programiranju ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda učitelj može odstupiti od preporučene postotne zastupljenosti pojedinoga predmetnog područja do 10 %.

Osnovna škola Film 4. razred – 35 sati godišnje

A. Kulturološka dimenzija		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.4.1.</p> <p>Učenik gleda filmove nacionalne, europskih i svjetskih kinematografija primjerene uzrastu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • gleda filmove europskih i svjetskih kinematografija kratkog, srednjeg i dugog metra • gleda filmove različitih rodova (animirane, igrane, eksperimentalne i dokumentarne) • posjećuje senzorne kinoprojekcije • uočava specifičnosti i značaj inkluzije vezano uz senzorne projekcije • gleda filmove različitih povijesnih razdoblja • gleda crno-bijele nijeme komedije • prepoznaje pojam filmski žanr • imenuje dobi bliske igrano-filmske žanrove u filmovima za djecu (komedija, ljubavni film, znanstvenofantastični film, pustolovni film, glazbeni film, kriminalistički film) • stvara popis gledanih filmova uz navođenje naslova, redatelja, godine proizvodnje, filmskog roda, glavnih likova/glumaca i njihovih uloga te zemlju porijekla filma • doživljava prednosti i nedostatke sinkronizacije/titlovanja • sluša i prepoznaje jezik stranog filma • objašnjava povezanost filmske baštine s identitetom domovine • razvija interkulturalne vrijednosti • upoznaje druge kulture 	<ul style="list-style-type: none"> • odgovara na pitanja o gledanim filmovima nacionalne, europskih i svjetskih kinematografija koristeći filmski jezik

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- filmovi nacionalne kinematografije primjereni recepcijskim mogućnostima učenika
- filmovi europskih i svjetskih kinematografija primjereni recepcijskim mogućnostima učenika (titlovani i/ili sinkronizirani)

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik gleda cjelovite filmove europskih i svjetskih kinematografija kratkog, srednjeg i dugog metra prema izboru učitelja na temelju kriterija: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, raznolika rodovska zastupljenost filmova, raznolika tematska zastupljenost filmova, podjednaka zastupljenost klasika i suvremenih filmova te tehničko-tehnoloških uvjeta.

Preporučuje se, umjesto sinkroniziranih, gledanje titlovanih filmova stranih kinematografija.

Ako organizacijske mogućnosti dozvoljavaju, prednost bi trebalo dati gledanju filmova u kinu.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.4.2.</p> <p>Učenik definira film kao sliku u pokretu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • povezuje broj sličica u sekundi s prirodnim pokretom na filmu • povezuje ubrzani pokret u crno-bijelim komedijama s manjim brojem sličica u sekundi i s počecima razvoja filmske tehnologije 	<ul style="list-style-type: none"> • povezuje ubrzani pokret u crno-bijelim komedijama s manjim brojem sličica u sekundi i s počecima razvoja filmske tehnologije

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- crno-bijeli nijemi filmovi s početka razvoja filma

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.4.3.</p> <p>Učenik tumači razliku između zvučnog i nijemog filma te crno-bijelog i filma u boji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obrazlaže ulogu natpisa u nijemom filmu • komentira različitost glume u nijemom i zvučnom filmu • uočava prednosti i nedostatke kromatskog i akromatskog filma 	<ul style="list-style-type: none"> • tumači razliku između zvučnog i nijemog filma, crno-bijelog i filma u boji te ulogu natpisa u nijemom filmu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.4.4.</p> <p>Učenik posjećuje kinoprojekcije, izložbe i druge kulturne događaje primjerene dobi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • posjećuje kinoprojekcije primjerene dobi organizirane u okviru nastave • posjećuje filmske festivale, festivale dječjeg filmskog stvaralaštva, kulturne programe i izložbe primjerene uzrastu • posjećuje senzorne kinoprojekcije • predlaže rješenja za sredine koje nemaju navedene mogućnosti za organizaciju kulturnih događanja 	

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kulturni sadržaji: kinopredstave, kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene dobi i interesima učenika, susreti s autorima stripova, ilustratorima u školi ili knjižnicama, dječji književni, filmski, obrazovni, tradicijski festivali, kulturni projekti i radionice namijenjeni djeci

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ostvarivanje ishoda prati se formativno.

Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su dobi i interesima učenika, fizičkim okruženjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učitelja, ali i učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija za neposredno iskustveno učenje. Ishodom se potiče osobni razvoj te stvara navika aktivnog uključivanja učenika u kulturni i društveni život zajednice.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.4.5.</p> <p>Učenik izabire filmove za samostalno gledanje, gledanje u društvu, s obitelji, uz savjetovanje s odraslima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje film kao kulturno nasljeđe i kao kulturno i društveno dobro • posjećuje mjesno kino, kulturne centre, festivale i sl. • koristi i preporučuje različite filmske platforme namijenjene djeci • razvija osobni filmski ukus • uvažava razloge dobnih oznaka 12, 15, 18 • raspravlja o gledanim filmovima • izabire, u dogovoru sa starijom odgovornom osobom, filmove za samostalno/obiteljsko gledanje • izrađuje popis filmova za gledanje primjeren uzrastu • prepoznaje neka od imena filmskih radnika: redatelja, glumaca... 	<ul style="list-style-type: none"> • tumači razliku između zvučnog i nijemog filma, crno-bijelog i filma u boji te ulogu natpisa u nijemom filmu

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ostvarivanje ishoda prati se formativno.

Učenik prema preporuci učitelja i/ili u dogovoru s obitelji povremeno izabire film između ponuđenih filmova primjerenih uzrastu.

Sastavlja s učiteljem i prijateljima u razredu popis filmova za gledanje i gledanih filmova.

B. Kritička dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F B.4.1.</p> <p>Učenik raspravlja s ostalim učenicima o gledanom filmu zastupajući osobne stavove i uvažavajući stavove drugih.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • povezuje sadržaj i temu filma s osobnim iskustvom • sudjeluje u raspravi vezanoj uz gledani film • razumije odnose među likovima • odvaja glumca od uloge • komentira glazbu u filmu • uočava komične, znanstvenofantastične, glazbene i druge specifične elemente filma, komentira ih • uvažava stavove učenika koji su u suprotnosti s osobnim stavovima • prepoznaje etičke vrijednosti filma • utvrđuje aktualnost sadržaja filma 	<ul style="list-style-type: none"> • raspravlja s ostalim učenicima o gledanom filmu zastupajući osobne stavove i uvažavajući stavove drugih

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj može organizirati debatu, „okrugli stol“, parlamentarnu ili neki drugi oblik rada koji omogućuje raspravu o gledanom filmu.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F B.4.2.</p> <p>Učenik navodi dominantna obilježja pojedinih igrano-filmskih žanrova bliskih uzrastu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • navodi dominantna obilježja pojedinih igrano-filmskih žanrova bliskih uzrastu • obrazlaže, uz vođenje, obilježja pojedinog žanra u filmovima za djecu (komedija, ljubavni film, znanstvenofantastični film, pustolovni film, glazbeni film, kriminalistički film) 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi dominantna obilježja pojedinih igrano-filmskih žanrova bliskih uzrastu

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- filmovi za djecu različitih žanrova: komedija, ljubavni film, znanstvenofantastični film, pustolovni film, glazbeni film, kriminalistički film odabire učitelj pazeći na kvalitetu filma i primjerenost uzrastu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F B.4.3.</p> <p>Učenik prepoznaje i razlikuje različite vrste animiranih filmova.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje odrednice raznih vrsta animiranih filmova (animacija crteža ili crtani film, animacija lutaka ili lutka film, animacija predmeta, animacija gline, animacija ljudi ili piksilacija) • uočava, prosuđuje i zaključuje da animirani film usko povezuje filmsko i likovno stvaralaštvo • - uočava uporabu animacijskih tehnika u kombinaciji s drugim filmskim rodovima 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje i razlikuje različite vrste animiranih filmova te razumije pojam animacija kao pokretanje/oživljavanje • prepoznaje kombinacije animiranog filma s drugim filmskim rodovima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- animirani filmovi različitih animacijskih tehnika/vrsta (animacija crteža ili crtani film, animacija lutaka ili lutka film, animacija predmeta, animacija gline, animacija ljudi ili piksilacija)
- dokumentarni film sniman tehnikom animacije
- igrano-animirani film
- eksperimentalni film sniman tehnikom animacije

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Jedan od ovoj dobi primjerenih filmova je eksperimentalni film Ane Hušman *Plac* sniman animacijskom tehnikom.

Primjer kombinacije dokumentarnog, igranog i animiranog filma primjerenog uzrastu je film Dušana Vukotića *1001 crtež*.

Prijedlog kurikuluma za nastavu Filmske umjetnosti

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.4.4. Učenik uspoređuje književno djelo s filmskim rađenim na osnovi književnog predloška.	<ul style="list-style-type: none">• uspoređuje književno djelo s filmom rađenim na osnovi književnog predloška• razlikuje filmska izražajna sredstva od književnih izražajnih sredstava• uvažava pravo filmskog autora na promjene u odnosu na književni predložak• imenuje autora književnog djela (pisca) i autora filma (redatelja)• prepoznaje pojam scenarij kao svojevrsnu filmsku priču• prepoznaje neka od imena osoba koje rade na filmu: ime redatelja, imena nekih glumaca, animatora scenarista, autora glazbe (skladatelja)	<ul style="list-style-type: none">• uspoređuje književno djelo s filmskim rađenim na osnovi književnog predloška

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Pri usporedbi književnog i filmskog djela važno je da se ne ostaje samo na usporedbi sadržaja, već da se učenike potiče na uočavanje izražajnih sredstava književnog djela i izražajnih sredstava filmskog djela.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.4.5. Učenik uočava pojedinosti vezane uz likove u filmu.	<ul style="list-style-type: none">• upotrebljava pojmove glumac, uloga (lik), gluma u igranom filmu i pojam lik u animiranom filmu• procjenjuje razinu uvjerljivosti glume u igranom filmu• povezuje način animiranja kretnji likova s osobinama likova u animiranom filmu• komentira uvjerljivost prikaza likova (i događaja) u dokumentarnom filmu• prepoznaje utjecaj filmskih izražajnih sredstava (boje, položaja kamere, udaljenosti kamere u odnosu na snimani lik) na karakterizaciju lika ili prikaz njegovih raspoloženja i emocija	<ul style="list-style-type: none">• izražava mišljenje o pojedinostima vezanima uz likove u filmu koristeći filmski jezik

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- igrani, dokumentarni i animirani filmovi prikladni dobi i interesima učenika.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj potiče učenike na uočavanje emocija i raspoloženja likova, na uočavanje glume emocija, facijalnu ekspresiju, položaj tijela promatranjem „zamrznute“ slike iz filma.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ FP B.4.6. Učenik obrazlaže i pronalazi primjere koji ukazuju na ulogu filmskih izražajnih sredstava: zvuka i boje.	<ul style="list-style-type: none">• obrazlaže ulogu filmskih izražajnih sredstava: zvuka i boje• koristi pojmove vezane uz zvučnu sliku filma (šumovi, govor, glazba, tišina)• povezuje boju kao filmsko izražajno sredstvo sa znanjima o boji kao likovnom izražajnom sredstvu• prepoznaje boju i zvučnu sliku filma kao pojačivače emocionalnog doživljaja filma	<ul style="list-style-type: none">• obrazlaže i pronalazi primjere koji ukazuju na ulogu filmskih izražajnih sredstava: zvuka i boje te pravilno koristi pojmove crno-bijeli film, film u boji, nijemi film, zvučni film i imenuje elemente zvuka (glazba, govor, šumovi, tišina)

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj pri interpretaciji filma može projicirati dijelove filma bez zvuka kako bi se stavio naglasak na boju, odnosno reproducirati zvuk bez slike kako bi učenici pažnju usmjerili na govor, glazbu i šumove u filmu.

Napomena: Prvo prikazivanje filma treba biti bez prekidanja, cjelovito. Tek kod ponovljenih gledanja film se može dijeliti na pojedine inserte.

C. Kreativna dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F C.4.1.</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima filma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stvaralački se izražava prema vlastitom interesu, potaknut različitim iskustvima i doživljajima filma • izrađuje priču u slikama (storyboard) • na osnovi storyboarda snima inserte iz školske svakodnevnice • prepoznaje pojam kadar kao jedan neprekinuti rad kamere od uključenja do isključenja • razumije da se kadrovi vežu u cjelinu • koristi pojam kadar na razini prepoznavanja i imenovanja • uočava da filmski planovi mogu biti bliži i dalji • razumije povezanost bližih filmskih planova s emocijom lika • razumije povezanost daljih filmskih planova s prikazom mjesta radnje, nerijetko i vremena radnje te suodnosom lika i okoline • uočava da snimanje iz različitih položaja kamere ima svoju funkciju • razumije povezanost snimke iz gornjeg/donjeg rakursa s njihovim djelovanjem na gledatelja • povezuje kadrove u smislenu cjelinu • koristi jednostavne alate za montažu videozapisa 	

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno.

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Učenik vlastite uratke predstavlja razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman interes i uloženi trud.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F C.4.2.</p> <p>Učenik imenuje i pojašnjava značaj pojedinih zanimanja vezanih uz rad na filmu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razlikuje i imenuje zanimanja ljudi vezana uz rad na filmu: redatelj, glumac, scenarist, autor glazbe, animator • pojašnjava zanimanje filmskih radnika navodeći neke od njihovih poslova na filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • imenuje i pojašnjava značaj pojedinih zanimanja vezanih uz rad na filmu

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj potiče učenike na uporabu pojmova vezanih uz zanimanja ljudi na filmu tako da učenici prilikom stvaranja filmskih vježbi/uradaka međusobno podijele zadatke. Onaj koji smišlja filmski priču je scenarist, onaj koji snima je snimatelj, oni koji imaju uloge su glumci i slično. Na najavnoj ili odjavnoj špici potrebno je uz ime učenika zapisati i njegovu ulogu/zadatak pri stvaranju filmskih vježbi/uradaka.

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F C.4.3.</p> <p>Učenik istražuje tehničke aspekte filma vođenim i spontanim aktivnostima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • istražuje tehničke aspekte filma • stvara priču u slikama kao svojevrsni <i>storyboard</i> • koristi mobilni telefon i postavke kamere • pravilno rukuje kamerom i popratnom opremom • koristi osnovne postavke kamere • uočava potrebu korištenja stativa za izradu stop-animacije • koristi stativ pri snimanju stop-animacije i/ili videouradaka • koristi jednostavne aplikacije na mobilnom telefonu za snimanje i montažu 	<ul style="list-style-type: none"> • učenik pokazuje interes i zalaganje pri radnim aktivnostima vezanim uz istraživanje tehničkih aspekata filma

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učitelj potiče učenike, demonstrira i motivira učenike na istraživački način rada ukazujući na poveznice s filmom i filmskim izražajnim sredstvima. Ostvarenost ovog ishoda se uglavnom formativno vrednuje. Sumativno se vrednuju interes, zalaganje i uloženi trud.

Pri izradi fotopriče učitelj učenike upoznaje s jednostavnim alatima za obradu fotografije i načinom redanja fotografija u fotopriču. Učenik može imenovati fotografije rednim brojem i staviti ih poredane u mapu s nazivom fotopriče ili ih poredati kao slajdove u nekom od prezentacijskih alata. Fotopriča se ovdje koristi na razini intuitivnog shvaćanja filmske montaže. Fotografije se mogu poredati nelogičnim načinom kako bi učenici uočili važnost smislenosti montaže u filmu.

Prije izrade stripa učitelj će učenike upoznati s nekim od stripova primjerenih uzrastu i ukazati na sličnosti kadra u stripu s kadrom u filmu (bliži i dalji planovi, različiti rakursi na razini prepoznavanja. Imenovanje planova i rakursa nije potrebno pri ovom uzrastu).

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F C.4.3.</p> <p>Učenik koristi filmsko stvaralaštvo kao način komunikacije te kroz vizualno, glazbeno i dramsko izražavanje primjenjuje filmski jezik.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • snima odabrane motive na različitim udaljenostima od objekta • snima odabrane motive iz različitih kutova u odnosu na objekt • odabire glazbenu pozadinu za snimljeni videozapis • koristi mikrofonski pri snimanju zvuka • odabire glumačku ekipu • uvježbava glumu, dijaloge • odabire lokaciju i vrijeme snimanja • prikuplja potrebne rekvizite 	<ul style="list-style-type: none"> • koristi filmsko stvaralaštvo kao način komunikacije te kroz vizualno, glazbeno i dramsko izražavanje primjenjuje filmski jezik

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

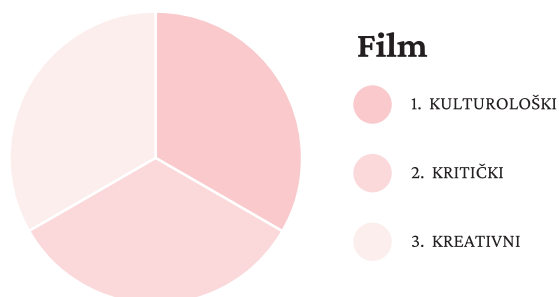
Za ostvarivanje ovog ishoda učenici mogu samoinicijativno i/ili u dogovoru s učiteljem stvarati videouradak odabranog sadržaja.

S obzirom na uzrast učenika i na utjecaj reklama na svakodnevicu učenicima je snimanje reklamnih poruka izazovno.

Reklama i antireklama su oblici audiovizualnog sadržaja kroz koji se ovaj ishod može u cijelosti ostvariti.

Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u 4. razredu OŠ

U planiranju i programiranju ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda učitelj može odstupiti od preporučene postotne zastupljenosti pojedinoga predmetnog područja do 10 %.

E. Povezanost s drugim predmetima i međupredmetnim temama

Nastavni predmet Film pripada umjetničkom i društveno-humanističkom području odgoja i obrazovanja. Film, a tako i sama nastava filma vezani su uz tehnološke aspekte filma.

Film u okviru razredne nastave sa svojim ishodima i sadržajima učenja i poučavanja ima dodirne točke sa svim predmetima i međupredmetnim temama.

S nastavom **Hrvatskoga jezika** nastava filma povezana je filmskom pričom, dramskim izrazom i različitim oblicima jezičnog izražavanja (dijalog, monolog, razgovor, rasprava).

S **Likovnom kulturom** Film se veže kroz komunikacijske kanale koristeći likovni/vizualni jezik.

S nastavom **Glazbene kulture** povezana je zvučna slika filma (glazba, govor, šumovi, tišina).

S nastavom **Zdravstvene i tjelesne kulture** film je povezan kroz ritam u pokretu i plesne sadržaje.

S nastavom **Prirode i društva** blisko su povezani stvaralaštvo i dokumentarističko-istraživački pristup filmu.

Film ima sponu i s nastavom **stranih jezika** kroz titlove i sinkronizaciju te kroz upoznavanje drugih kultura i običaja prikazanih filmovima primjerenima učenicima mlađih razreda osnovne škole.

Učenici zainteresirani za razumijevanje filma kao slike u pokretu te za funkcioniranje iluzivne slike kretanja uočiti će povezanost s **matematikom**, matematičkim principima (odnos broja slika u sekundi s brzinom pokreta u filmu).

Film svoje mjesto nalazi u svim međupredmetnim temama koje se redovito provode u razrednoj nastavi.

Unutar **Građanskog odgoja i obrazovanja** uporabom književnih i filmskih sadržaja, igranjem uloga i dramizacijom, snimanjem dokumentarnih videozapisa, intervjua, audiovizualnih formi i sl. učenici osvještavaju probleme oblikovanja demokratske zajednice.

U okviru međupredmetne teme **Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije** učenici razredne nastave mogu preoblikovati tekst u multimedijски sadržaj – priče u animirani film, odabirati jednostavne programe, alate i aplikacije za snimanje stop-animacije, obradu fotografije, snimanje i obradu zvuka, montažu audio i videouradaka. Digitalno okruženje u kojem se nalaze današnji učenici može biti alat koji omogućuje različite oblike filmskog stvaralaštva, no važno je da se uz to podučavaju o načinima sigurnog korištenja tog okruženja i kriterijima prema kojima biraju vjerodostojne i njima primjerene informacije.

Održivi razvoj i Zdravlje su međupredmetne teme koje su vrlo pogodne za gledanje animiranih, dokumentarnih i igranih filmova o dobrim i lošim zdravstvenim navikama, o higijeni, o međuljudskim odnosima i o odnosima ljudi i životinja te nizom ekoloških tema o utjecajima čovjeka na prirodu i okoliš. Pritom se mora paziti da film ne bude samo sredstvo podučavanja, već da bude sadržaj podučavanja. Učenici mogu snimati audio i videozapise s navedenom tematikom.

Osobni i socijalni razvoj je međupredmetna tema, uključiva u cjelokupan odgojno-obrazovni rad pa tako i u nastavu filma. Kroz filmsko opismenjavanje učenik radi na razvoju slike o sebi, upravlja emocijama i ponašanjem te razvija osobne potencijale. Ta se tema posebice očituje unutar kritičke i kreativne domene nastave filma.

Međupredmetna tema **Učiti kako učiti** je tema kroz koju učenik uz pomoć učitelja traži nove informacije, strategije učenja i rješavanje problema iz različitih izvora i uspješno ih primjenjuje pri filmskom opismenjavanju na teorijskoj i praktičnoj razini.

F. Učenje i poučavanje predmeta

Okružje

Nastava Filma uglavnom se provodi u učionici, ali i kao izvanučionička nastava. Izvanučionička nastava podrazumijeva odlaske na kinoprojekcije, filmske festivale, radionice, filmske klubove, kulturne centre, knjižnice i druge prostore u kojima su događanja vezana uz film i druge audiovizualne sadržaje. Izvanučionička nastava će ovisiti i o sredini u kojoj se škola nalazi, tj. o dostupnosti objekata i manifestacija vezanih uz film, a ujedno primjerenih uzrastu učenika razredne nastave. Po potrebi se za realizaciju nastave koristi i virtualni prostor.

Određeno vrijeme

Za nastavni predmet Film je predviđena satnica u svim četirima razredima razredne nastave 35 sati godišnje.

Prva četiri razreda imaju prilagodljivu organizaciju nastave, bez formalnoga rasporeda sati i vremenskoga ograničenja trajanja nastavnoga sata što učiteljima omogućava veći stupanj prilagodbe odgojno-obrazovnoga rada potrebama i interesima učenika te kvalitetnijoj realizaciji ishoda učenja i poučavanja.

Učitelj svojim izvedbenim planom samostalno planira sate obrade, uvježbavanja, ponavljanja, usustavljivanja i provjeravanja s obzirom na ostvarivanje ishoda i napretka učenika u pojedinome razrednom odjelu.

Broj sati s obzirom na tri domene raspoređuje se podjednako prema načelu unutarpredmetne korelacije i integracije, tj. tijekom jednoga nastavnoga sata preporuča se poučavanje i učenje sadržaja svih triju domena.

G. Vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda

Ostvarenost ishoda u nastavnom predmetu Film planira se i provodi na način zadan Pravilnikom o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi.

Sustavno se prikupljaju podaci o radu, zalaganju, znanjima i vještinama uz poštivanje jedinstvenosti svakog učenika s obzirom na kognitivno, društveno-afektivno i psihomotoričko razvojno područje vrednovanja.

Cilj svakog vrednovanja unutar nastavnog procesa je motivirati učenike na rad, dati povratnu informaciju učeniku, učitelju, roditelju/staratelju, obrazovnim institucijama i prosvjetnim vlastima.

Svakako je potrebno poticati učenike i na samovrednovanje.

Sastavnice vrednovanja u predmetu proizlaze iz odgojno-obrazovnih ishoda organiziranih u trima domenama nastavnog predmeta Film: kulturološka domena (A), kritička domena (B) i kreativna domena (C).

Sastavnice vrednovanja u predmetu Film:

- kulturološka domena (A)
- kritička domena (B)
- kreativna domena (C).

Sastavnicama vrednovanja se u svim trima domenama opaža, prati i vrednuje dubina i širina usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda u kognitivnome i afektivnome području (znanja, vještine, stavovi i vrijednosti).

Kao numerički pokazatelj razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda definiranih kurikulumom je ljestvica školskih ocjena od pet stupnjeva. Zaključna ocjena izriče se riječju i brojkom (nedovoljan – 1, dovoljan – 2, dobar – 3, vrlo dobar – 4, odličan – 5).

Kurikulum za nastavni predmet Hrvatski jezik (Predmetno područje Kultura i mediji) Dubravka Kalinić Lebinec

Prijedlog dopune ishoda predmetnog područja Kultura i mediji unutar nastavnog predmeta Hrvatski jezik

1. razred osnovne škole

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
KULTURA I MEDIJI		
<p>OŠ HJ C.1.1. Učenik gleda filmove nacionalne, europskih i svjetskih kinematografija primjerene početnomu filmskom opismenjanju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • gleda filmove kratkog i srednjeg metra, različitih filmskih rodova: animirane, igrane i dokumentarne • gleda i upoznaje filmove Zagrebačke škole crtanog filma • odgovara na pitanja o gledanom filmu • uočava prepoznatljiv vizualni znak (plavi konjić) Zagrebačke škole crtanog filma istaknut na uvodnoj špici filma • razvija interes i naklonost prema nacionalnoj kinematografiji i uvažava ostale kinematografije • izražava svoj doživljaj filma crtežom, slikom, govorom, pokretom, pjevanjem • postavlja pitanja o gledanom filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • uz pomoć učitelja odgovara na pitanja o gledanim filmovima
<p>OŠ HJ C.1.2. Učenik prepoznaje film kao sliku u pokretu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • izrađuje, prema uputama, jednostavnu optičku igračku (taumatrop, flip book) • povezuje optičke igračke s razvojem filmske umjetnosti tj. slike u pokretu • prepoznaje značenje sintagme „slika u pokretu“ i povezuje ju s pojmom film 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje film kao niz slika koje daju iluziju pokreta
<p>OŠ HJ C.1.3. Učenik prepoznaje i imenuje filmske rodove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje razlike između animiranog, igranog i dokumentarnog filma • pronalazi, uz pomoć učitelja, osnovne odrednice pojedinih filmskih rodova 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje i imenuje filmske rodove (animirani, igrani, dokumentarni film)

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- filmovi hrvatske i drugih kinematografija
- filmovi kratkog metra (do 30 minuta) i filmovi srednjeg metra (do 60 minuta)
- animirani, igrani i dokumentarni filmovi
- filmovi Zagrebačke škole crtanog filma

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik gleda cjelovite filmove kratkog i srednjeg metra prema izboru učitelja na temelju kriterija: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, raznolika rodovska zastupljenost filmova, raznolika tematska zastupljenost filmova, podjednaka zastupljenost klasika i suvremenih filmova te tehničko-tehnoloških uvjeta.

Učenik gleda filmove Zagrebačke škole crtanog filma primjerene recepcijskim, doživljajnim i spoznajnim mogućnostima te tematski povezane s njegovim interesima i životnom stvarnošću.

Učitelj učestalo uz pojam film navodi i jednostavnu definiciju slika u pokretu te potiče učenike na isto.

Učitelj osmišljava aktivnosti praktičnog tipa kroz koje učeniku oprimjeruje film kao sliku u pokretu.

Demonstracija i/ili izrada optičkih igračaka jednostavnijeg tipa koje dvije ili više sličica stapaju u jednu sliku ili pokret (flip book – mali blok s crtežima koji imaju pomak na svakoj od stranica).

Učitelj će kroz višekratne razgovore o gledanim filmovima s učenicima osvijestiti osnovne odrednice za razlikovanje filmskih rodova. Igrani film je film u kojem igraju/glume glumci. Animirani film je film u kojem se likovi oživljavaju/animiraju/pokreću. Animirani film se može oprimjeriti pomoću izrade optičkih igračaka. Dokumentarni film prikazuje stvarne likove, događaje, mjesta.

2. razred osnovne škole

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
KULTURA I MEDIJI		
<p>OŠ HJ C.2.1. Učenik gleda filmove nacionalne, europskih i svjetskih kinematografija primjerene uzrastu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • gleda filmove kratkog i srednjeg metra • gleda hrvatske animirane filmove dugog metra • razlikuje hrvatski film od filmova ostalih kinematografija • gleda hrvatske filmove različitih filmskih rodova: animirane, igrane i dokumentarne • upoznaje animirane filmove Zagrebačke škole crtanog filma te prema smjericama uočava jednostavan crtež i reduciranu animaciju kao specifičnost Zagrebačke škole crtanog filma • prepričava filmsku priču uz pomoć učitelja i/ili niza slika • postavlja pitanja o gledanom filmu • razvija interes i naklonost prema nacionalnoj i drugim kinematografijama 	<ul style="list-style-type: none"> • odgovara na pitanja o gledanim filmovima navodeći osnovne odrednice gledanih filmova (duljina filma, domaći ili strani film)
<p>OŠ HJ C.2.2. Učenik uočava razliku između zvučnog i nijemog filma te crno-bijelog i filma u boji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uočava razliku između zvučnog i nijemog filma te crno-bijelog i filma u boji • imenuje tehničke aspekte filma vezane uz boju i zvuk • povezuje crno-bijeli i nijemi film s počecima razvoja filma/filmske tehnologije • prepoznaje pojmove redatelj i glumac 	<ul style="list-style-type: none"> • imenuje tehničke aspekte filma vezane uz boju i zvuk (crno-bijeli film, film u boji, nijemi, zvučni)
<p>OŠ HJ C.2.3. Učenik prepoznaje i imenuje filmske rodove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje razlike između animiranog, igranog i dokumentarnog filma • pronalazi, uz pomoć učitelja, osnovne odrednice pojedinih rodova • uočava elemente pojedinog roda (glumac, uloga (lik) gluma, dokumentarnost, stvarne osobe, oživljavanje crteža, lutka i slično) 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje, imenuje i uz pomoć učitelja pronalazi osnovne odrednice filmskih rodova; animirani, igrani, dokumentarni film
<p>OŠ HJ C.2.4. Učenik prepoznaje i razlikuje različite vrste animiranih filmova.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje i razlikuje vrste animiranih filmova (animacija crteža ili crtani film, animacija lutka ili lutka film, animacija predmeta, animacija gline i drugi) • uočava animacijsku tehniku i na osnovi nje prepoznaje vrste animiranih filmova • razumije pojam animacija kao pokretanje/oživljavanje 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje i razlikuje različite vrste animiranih filmova te razumije pojam animacija kao pokretanje/oživljavanje
<p>OŠ HJ C.2.5. Učenik izrađuje jednostavne optičke igračke.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • izrađuje jednostavan pokus koji prikazuje iluzivnu percepciju kretanja (prividno kretanje) • izrađuje jednostavan pokus kao ilustraciju tromosti ljudskog oka 	<ul style="list-style-type: none"> • učenik pokazuje interes i zalaganje pri radnim aktivnostima vezanim uz izradu jednostavnih pokusa

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- filmovi hrvatske, europskih i svjetskih kinematografija primjereni recepcijskim mogućnostima učenika
- crno-bijeli filmovi iz početnog razdoblja razvoja filma (filmovi braće Lumière *Ulazak vlaka u stanicu*, *Izlazak radnika iz tvornice*)
- crno-bijele komedije i/ili isječi iz filmova Charlesa Chaplina sadržajno razumljive učenicima (*Mališan/The Kid*)
- recentni crno-bijeli film prema odabiru učitelja
- animirani, igrani i dokumentarni filmovi
- animirani filmovi Zagrebačke škole crtanog filma

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik gleda cjelovite filmove kratkog i srednjeg metra prema izboru učitelja na temelju kriterija: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, raznolika rodovska zastupljenost filmova, raznolika tematska zastupljenost filmova, podjednaka zastupljenost klasika i suvremenih filmova te tehničko-tehnoloških uvjeta.

Povremeno se mogu gledati i hrvatski animirani filmovi dugog metra ukoliko učenici imaju naviku gledanja filma. Preporučuje se animirane filmove dugog metra gledati u kinu zbog veće mogućnosti dugotrajnijeg zadržavanja pažnje.

Učenik gleda filmove Zagrebačke škole crtanog filma primjerene recepcijskim, doživljajnim i spoznajnim mogućnostima te tematski povezane s njegovim interesima. Preporučuje se uvrstiti filmove različitih animacijskih tehnika (animacija crteža, animacija kolaža, animacija lutaka).

Povremeno se mogu gledati i sinkronizirani animirani filmovi dugog metra ukoliko učenici imaju naviku gledanja filma. Preporučuje se animirane filmove dugog metra gledati u kinu zbog veće mogućnosti dugotrajnijeg zadržavanja pažnje.

Učitelj će učenicima skrenuti pozornost na ime Charlesa Chaplina kao redatelja i kao glumca/lik skitnice u filmu *Mališan/The Kid*.

Učitelj pri interpretaciji filma može projicirati dijelove filma bez zvuka kako bi se naglasak stavio na boju, odnosno reproducirati zvuk bez slike kako bi učenici pažnju usmjerili na govor, glazbu i šumove u filmu.

Napomena: Prvo prikazivanje filma treba biti bez prekidanja, cjelovito. Tek kod ponovljenih gledanja film se može dijeliti na pojedine inserte.

Pri prepričavanju filmske priče može se koristiti niz slika koje prikazuju ključne dijelove filma i/ili prepričavanje kamišibaj tehnikom. Učitelj može s učenicima izraditi butaj (kofer za slike i prikaz slika) od kartonske kutije za prepričavanje kamišibaj tehnikom.

OŠ HJ C.2.5. Učenik izrađuje jednostavne optičke igračke je ishod koji se formativno prati.

Sumativno se može vrednovati/nagraditi poseban interes i zalaganje.

3. razred osnovne škole

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
KULTURA I MEDIJI		
<p>OŠ HJ C.3.1.</p> <p>Učenik gleda filmove nacionalne, europskih i svjetskih kinematografija primjerene uzrastu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • gleda filmove kratkog, srednjeg i dugog metra • razlikuje hrvatski film od filmova ostalih kinematografija • uočava vidljive specifičnosti filma • gleda filmove različitih filmskih rodova: animirane, igrane i dokumentarne, eksperimentalne • stvara popis gledanih filmova uz navođenje naslova, redatelja, glavnih likova/glumaca i njihovih uloga • uočava vidljive specifičnosti hrvatskog filma (govor, narječje, scenografiju, reducirani crtež u animiranom filmu i sl.) • povezuje značaj pojedinih filmskih naslova za djecu s razvojem hrvatske kinematografije (prvi hrvatski filmovi za djecu, prvi hrvatski animirani 3D film, najpoznatiji animirani serijal Profesor Baltazar i drugi) • uočava i uspoređuje naslove iz hrvatske dječje književnosti i prema književnom predlošku snimane filmove • zaključuje da su filmovi drugih jezičnih područja sinkronizirani ili titlovanj • uočava prednosti i nedostatke sinkronizacije/titlovanja • uočava i tumači prednosti filmova, posebice animiranih, koji zbog mogućeg odsustva govora brišu jezične granice 	<ul style="list-style-type: none"> • odgovara na pitanja o gledanim filmovima koristeći filmski jezik

OŠ HJ C.3.2.

Učenik obrazlaže ulogu filmskih izražajnih sredstava: zvuka i boje.

- obrazlaže ulogu filmskih izražajnih sredstava: zvuka i boje
- koristi pojmove vezane uz zvučnu sliku filma (šumovi, govor, glazba)
- povezuje boju kao filmsko izražajno sredstvo sa znanjima o boji kao likovnom izražajnom sredstvu
- pravilno koristi pojmove crno-bijeli film, film u boji, nijemi film, zvučni film te prepoznaje elemente zvuka (glazba, govor, šumovi, tišina)
- uočava natpise u nijemom filmu kao način tumačenja radnje filma i/ili zamjenu za dijalog
- otkriva različitost glume u nijemom i zvučnom filmu
- uočava komičnost gega u crno-bijelim nijemim *slapstick* komedijama
- obrazlaže ulogu filmskih izražajnih sredstava zvuka i boje koristeći filmski jezik te ulogu natpisa u nijemom filmu

OŠ HJ C.3.3.

Učenik izabire filmove za samostalno gledanje, gledanje u društvu, s obitelji, uz savjetovanje s odraslima.

- prepoznaje film kao kulturno nasljeđe i kao kulturno i društveno dobro
- posjećuje mjesno kino, kulturne centre, festivale i sl.
- koristi različite filmske platforme namijenjene djeci
- razvija osobni filmski ukus
- prepoznaje filmove koji nisu za njegov uzrast
- razumije i uvažava razloge dobnih oznaka 12, 15, 18
- raspravlja o gledanim filmovima
- realizacija ishoda se prati formativno

OŠ HJ C.3.4.

Učenik razlikuje zanimanja vezana uz rad na filmu.

- razlikuje zanimanja ljudi vezana uz rad na filmu: redatelj, glumac, scenarist, autor glazbe, animator
- povezuje zanimanje filmskih radnika s njihovim zadacima u filmu
- razlikuje i imenuje zanimanja redatelj, glumac, scenarist, autor glazbe, animator

OŠ HJ C.3.5.

Učenik navodi dominantna obilježja pojedinih filmskih rodova.

- navodi dominantna obilježja pojedinih filmskih rodova (animiranog, igranog, dokumentarnog i eksperimentalnog filma)
- obrazlaže, uz vođenje, elemente pojedinog roda (glumci, gluma, dokumentarnost, stvarne osobe, oživljavanje crteža, lutaka i slično vezano uz animirani, igrani, dokumentarni i eksperimentalni film)
- razlikuje, na razini prepoznavanja, eksperimentalni film od ostalih filmskih rodova
- navodi dominantna obilježja pojedinih filmskih rodova

OŠ HJ C.3.6.

Učenik istražuje tehničke aspekte filma vođenim i spontanom aktivnostima.

- istražuje tehničke aspekte filma
- izrađuje fotopriču
- koristi stativ pri snimanju stop-animacije i/ili videouradaka
- izrađuje strip koristeći različite planove i kutove unutar kadra stripa
- učenik pokazuje interes i zalaganje pri radnim aktivnostima vezanim uz istraživanje tehničkih aspekata filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- filmovi hrvatske, europskih i svjetskih kinematografija primjereni recepcijskim mogućnostima učenika (titlovani i/ili sinkronizirani)
- filmovi kratkog metra (do 30 minuta), filmovi srednjeg metra (do 60 minuta), filmovi dugog metra (iznad 60 minuta)
- animirani, igrani, dokumentarni, eksperimentalni
- nijemi, zvučni, crno-bijeli, u boji
- animirani filmovi dugog metra

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik gleda hrvatske cjelovite filmove kratkog, srednjeg i dugog metra prema izboru učitelja na temelju kriterija: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, raznolika rodovska zastupljenost filmova, raznolika tematska zastupljenost filmova, podjednaka zastupljenost klasika i suvremenih filmova te tehničko-tehnoloških uvjeta.

Učenik ovog uzrasta počinje redovito gledati i filmove dugog metra.

Preporučuje se pri odabiru sinkroniziranih/titlovanih filmova dati prednost titlovanim filmovima stranih kinematografija.

Ako organizacijske mogućnosti dozvoljavaju, prednost bi trebalo dati gledanju filmova u kinu.

Pri realizaciji ishoda OŠ HJ C.3.2. Učenik obrazlaže ulogu filmskih izražajnih sredstava: zvuka i boje može se prikazati i film koji je u boji i ima pojedine dijelove u crno-bijeloj tehnici ili obrnuto, s time da se učenike navodi na uočavanje značenja boje u filmu.

Ostvarivanje ishoda OŠ HJ C.3.3. Učenik izabire filmove za samostalno gledanje, gledanje u društvu, s obitelji uz savjetovanje s odraslima prati se formativno.

Učenik prema preporuci učitelja i/ili u dogovoru s obitelji povremeno izabire film između ponuđenih filmova primjerenih uzrastu.

Sastavlja s učiteljem i prijateljima u razredu popis filmova za gledanje i gledanih filmova.

Učitelj će kroz višekratne razgovore o gledanim filmovima s učenicima ukazati na osnovne odrednice za razlikovanje filmskih rodova. Igrani film je film u kojem igraju/glume glumci (glumac, uloga, gluma). Animirani film je film u kojem se nacrtani likovi, likovi od plastelina, kolaža, lutke oživljavaju/animiraju/pokreću. Animirati dolazi od riječi anima (duša), dati dušu ili oživjeti. Dokumentarni film prikazuje stvarne likove, događaje, mjesta. Eksperimentalni film je film koji obilježava neke inovacije na području filmskog izražavanja, npr. paralelne projekcije, eksperimenti s okvirom i oblikom ekrana, sa samom filmskom vrpcom. To su filmovi koji se poigravaju tehničkim aspektima filma.

Ovom su uzrastu bliskiji eksperimentalni animirani filmovi. Jedan od eksperimentalno-animiranih filmova primjeren uzrastu je film Ane Hušman *Plac*.

Vezano uz ishod OŠ HJ C.3.6. Učenik istražuje tehničke aspekte filma vođenim i spontanom aktivnostima učitelj demonstrira, potiče učenike na istraživački način rada ukazujući na poveznice s filmom i filmskim izražajnim sredstvima. Ostvarenost ovog ishoda se uglavnom formativno vrednuje. Sumativno se vrednuje interes, zalaganje i uloženi trud.

Pri izradi fotopriče učitelj učenike upoznaje s načinom niza nja fotografija u fotopriču. Učenik može imenovati fotografije rednim brojem i staviti ih poredane u mapu s nazivom fotopriče ili ih poredati kao slajdove u nekom od prezentacijskih alata.

Prije izrade stripa učitelj će učenike upoznati s nekim od stripova primjerenih uzrastu i ukazati na sličnosti kadra u stripu s kadrom u filmu (bliži i dalji planovi, različiti rakursi na razini prepoznavanja; imenovanje planova i rakursa nije potrebno pri ovom uzrastu).

Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Učenik vlastite uratke predstavlja razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman interes i uloženi trud.

4. razred osnovne škole

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
KULTURA I MEDIJI		
<p>OŠ HJ C.4.1.</p> <p>Učenik gleda filmove nacionalne, europskih i svjetskih kinematografija primjerene uzrastu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • gleda filmove europskih i svjetskih kinematografija kratkog, srednjeg i dugog metra • gleda filmove različitih rodova (animirane, igrane, eksperimentalne i dokumentarne) • gleda filmove različitih povijesnih razdoblja • gleda crno-bijele nijeme komedije • prepoznaje pojam filmski žanr • imenuje dobi bliske igrano-filmske žanrove (film za djecu, komedija, ljubavni film, znanstveno-fantastični film, pustolovni film, glazbeni film, kriminalistički film) • stvara popis gledanih filmova uz navođenje naslova, redatelja, godine proizvodnje, filmskog roda, glavnih likova/glumaca i njihovih uloga te zemlju porijekla filma • izabire filmove za samostalno gledanje, gledanje u društvu, s obitelji uz savjetovanje s odraslima • doživljava prednosti i nedostatke sinkronizacije/titlovanja • sluša i prepoznaje jezik stranog filma • objašnjava povezanost filmske baštine s identitetom domovine • razvija interkulturalne vrijednosti • upoznaje druge kulture 	<ul style="list-style-type: none"> • odgovara na pitanja o gledanim filmovima nacionalne, europskih i svjetskih kinematografija koristeći filmski jezik
<p>OŠ HJ C.4.2.</p> <p>Učenik raspravlja s ostalim učenicima o gledanom filmu zastupajući osobne stavove i uvažavajući stavove drugih.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • povezuje sadržaj i temu filma s osobnim iskustvom • sudjeluje u raspravi vezanoj uz gledani film • razumije odnose među likovima • odvaja glumca od uloge • komentira glazbu u filmu • uočava komične, znanstvenofantastične, glazbene i druge specifične elemente filma, komentira ih • uvažava stavove učenika koji su u suprotnosti s osobnim stavovima • prepoznaje etičke vrijednosti filma • utvrđuje aktualnost sadržaja filma 	<ul style="list-style-type: none"> • raspravlja s ostalim učenicima o gledanom filmu zastupajući osobne stavove i uvažavajući stavove drugih
<p>OŠ HJ C.4.3.</p> <p>Učenik navodi dominantna obilježja pojedinih igrano-filmskih žanrova bliskih uzrastu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • navodi dominantna obilježja pojedinih igrano-filmskih žanrova bliskih uzrastu • obrazlaže, uz vođenje, obilježja pojedinog žanra (film za djecu, komedija, ljubavni film, znanstvenofantastični film, pustolovni film, glazbeni film, kriminalistički film) 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi dominantna obilježja pojedinih igrano-filmskih žanrova bliskih uzrastu

OŠ HJ C.4.4.

Učenik koristi filmsko stvaralaštvo kao način komunikacije te kroz vizualno, glazbeno i dramsko izražavanje primjenjuje filmski jezik.

- snima odabrane motive na različitim udaljenostima od objekta
- snima odabrane motive iz različitih kupova u odnosu na objekt
- odabire glazbenu pozadinu za snimljeni videozapis
- koristi mikrofonski pri snimanju zvuka
- odabire glumačku ekipu
- uvježbava glumu, dijaloge
- odabire lokaciju i vrijeme snimanja
- prikuplja potrebne rekvizite
- razlikuje i imenuje zanimanja ljudi vezana uz rad na filmu: redatelj, glumac, scenarist, autor glazbe, animator
- koristi filmsko stvaralaštvo kao način komunikacije te kroz vizualno, glazbeno i dramsko izražavanje primjenjuje filmski jezik

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- filmovi nacionalne kinematografije primjereni recepcijskim mogućnostima učenika
- filmovi europskih i svjetskih kinematografija primjereni recepcijskim mogućnostima učenika (titlovani i/ili sinkronizirani)

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Učenik gleda cjelovite filmove europskih i svjetskih kinematografija kratkog, srednjeg i dugog metra, različitih rodova i žanrova prema izboru učitelja na temelju kriterija: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, raznolika rodovska zastupljenost filmova, raznolika tematska zastupljenost filmova, podjednaka zastupljenost klasika i suvremenih filmova te tehničko-tehnoloških uvjeta.

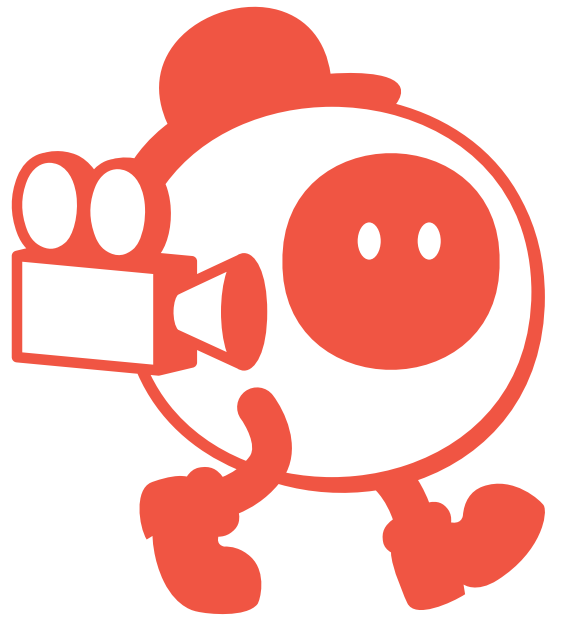
Učitelj može organizirati debatu, „okrugli stol“, parlaonicu ili neki drugi oblik rada koji omogućuje raspravu o gledanom filmu.

Preporučuje se, umjesto sinkroniziranih, gledanje titlovanih filmova stranih kinematografija.

Ako organizacijske mogućnosti dozvoljavaju, prednost bi trebalo dati gledanju filmova u kinu.

Vezano uz ishod OŠ HJ C.4.4. Učenik koristi filmsko stvaralaštvo kao način komunikacije te kroz vizualno, glazbeno i dramsko izražavanje primjenjuje filmski jezik učitelj potiče učenike na uporabu pojmova vezanih uz zanimanja ljudi na filmu tako da učenici prilikom stvaranja filmskih vježbi/uradaka međusobno podijele zadatke. Onaj koji smišlja filmsku priču je scenarist, onaj koji snima je snimatelj, oni koji imaju uloge su glumci i slično. Na najavnoj ili odjavnoj špici potrebno je uz ime učenika zapisati i njegovu ulogu/zadatak pri stvaranju filmskih vježbi/uradaka.

Predmetna nastava

Marina Zlatarić

Kurikulum nastavnog predmeta Film za osnovne škole (predmetnu nastavu)

A. Svrha i opis

Uvod

Film u predmetnoj nastavi osnovne škole odvijek je imao (ili je trebao imati) važnu ulogu u procesu filmskoga odrastanja učenika da bi se danas uvođenje posebnoga predmeta *Film* nametnulo gotovo kao obveza. Generacije su izložene sadržajima bez ograničenja i izgrađenim kritičkim mišljenjem u odabiru filmskoga sadržaja. Film kao umjetnost učenici mogu prepoznati i doživjeti tek s poznavanjem filmskoga jezika, razumijevanjem filmskih izražajnih sredstava, sposobnošću analize filmova i izgrađenim kritičkim mišljenjem. Poznavanje područja filma doprinosi boljem razumijevanju i drugih umjetnosti (književnosti, kazališta, likovne i glazbene umjetnosti) i razvija kvalitetnu filmsku publiku koja sadržaje (ali i ne samo film) izabire i doživljava s razumijevanjem.

U opisu predmeta *Film* istaknuta je svrha postojanja predmeta, učenja o filmu i poticanja kritičkoga mišljenja i kreativnosti. Navode se domene i njihove smjernice na kojima se temelji sustav poučavanja učenika na temu filmska pismenost.

Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja predmeta predstavljaju očekivanja od učenika – što će naučiti i čime će naučeno rezultirati.

Domene 3K međusobno su povezane i zajednički doprinose filmskom opismenjavanju učenika.

Odgojno-obrazovni ishodi donose jasna očekivanja od učenika – znanja, vještine, kritičko mišljenje, kreativnost. Očekivanja, koja proizlaze iz odgojno-obrazovnih ciljeva učenja i poučavanja predmeta *Film*, iskazani su prema razredima.

Kurikulum predmeta *Film* povezan je i s drugim odgojno-obrazovnim područjima međupredmetnim i unutarpredmetnim.

U dijelu o učenju i poučavanju navode se okvirne smjernice o načinima učenja i poučavanja. U dijelu o vrednovanju odgojno-obrazovnih ishoda navode se odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda.

Opis nastavnog predmeta Film

Svrha novoga predmeta učenja o filmu je razumijevanje filma, poticanje kritičkoga mišljenja i kreativnoga stvaralaštva, ali i stjecanje iskustava za život. Razvijanje kreativnosti potiče učenike na istraživanje, razvijanje vještina; potiče maštu i inovacije; uči timskome radu, pravilnoj komunikaciji i uvažavanju tuđega mišljenja. Razvija samopouzdanje, samopoštovanje i poštovanje drugih. Uči gledati i vidjeti, slušati i čuti, razvija empatiju, potiče razvoj *kognitivnih sposobnosti*. Predmet *Film* u predmetnoj se nastavi dijeli u tri domene – kulturološku, kritičku i kreativnu i one se međusobno kroz teme isprepliću. Sve tri domene podjednako su zastupljene unutar 35 sati godišnje. Teme se obrađuju postupno kroz kratke filmske primjere, najave / trailere ili kratkometražne, srednjometražne ili dugometražne filmove. Svaka obrada novoga ishoda potiče učenike na kritičko mišljenje i razgovor o filmu kroz primjere iz prikazanih filmova. Zadnji dio teme odnosi se na kreativni rad učenika (samostalno, u paru ili skupini – ovisno o temi i zahtjevnosti zadatka). U svakome razredu obrađuju se teme vezane uz filmska izražajna sredstva, njihovo uočavanje, prepoznavanje i razumijevanje. Dugometražni filmovi često su vezani uz filmove nastale prema književnom djelu za cjelovito učenje što pridonosi razumijevanju djela koje učenici čitaju za lektiru. Klasici hrvatskog kratkog dokumentarnog, igranog i animiranog filma kod učenika razvijaju interes i razumijevanje za filmove koji su dio naše filmske nacionalne baštine. Dječje filmsko stvaralaštvo i stvaralaštvo mladih poticaj su na razmišljanje o temama koje su područje interesa mladih, ali i na samostalno snimanje filma. Svrha je mlade filmski opismeniti postupnim razvijanjem generičkih kompetencija kako bi bili spremni za potrebe suvremenog života, lakše se snašli u svakodnevnim životnim situacijama, ali i zadovoljili svoje interese.

B. Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja

Učenik:

- usvaja nova znanja o filmskim izražajnim sredstvima, razvija sposobnost uočavanja, prepoznavanja, razumijevanja i primjenjivanja stečenih znanja
- razvija kritičko mišljenje, iznosi svoje mišljenje potkrjepljujući ga primjerima
- prepoznaje film kao umjetnost, primjenjuje znanja i u drugim područjima umjetnosti kao i života
- razvija kreativnost i vještine, stvara i realizira nove ideje, rješava probleme
- razvija sposobnost timskoga rada, uvažava tuđa mišljenja, poštuje različitost, razumije važnost timskoga rada, razvija samopouzdanje

C. Struktura – područja predmetnog kurikuluma

Predmet *Film* organiziran je u tri međusobno povezane 3K domene: kulturološka, kritička i kreativna domena.

Kulturološka domena

Kulturološka domena temelji se na gledanju dugometražnih, srednjometražnih ili kratkometražnih filmova kao i kratkih filmskih primjera ili najave / *trailer*a. Učenici stječu naviku aktivnoga gledanja filma prema zadanim smjernicama. Kroz filmove učenici usvajaju nova znanja o filmu (filmska izražajna sredstva, rodovi, žanr, povijest filma...).

Kritička domena

Učenik iznosi svoja zapažanja i zaključke tijekom analize filmova i novih filmskih pojmova. Nove pojmove prepoznaje uz navođenje učitelja i potkrjepljuje ih primjerima iz filma. Razvija kritičko mišljenje. Prihvaća tuđa mišljenja i argumentirano sudjeluje u raspravi s drugim učenicima. Učenik više nije pasivni, već aktivni gledatelj koji film doživljava s razumijevanjem.

Kreativna domena

Učenik istražuje mogućnosti kreativnosti na zadani zadatak. Radi samostalno, u paru ili skupini. Otkriva svoje sposobnosti i sa svakim ih zadatkom dodatno razvija i pomiče. Razvija samopouzdanje, vještine i potiče timski rad.

D. Odgojno-obrazovna očekivanja po odgojno-obrazovnim ciklusima i ključnim domenama/makrokonceptima

Odgojno-obrazovni ishodi nadovezuju se od prvog do osmog razreda osnovne škole. Ishodi u predmetnoj nastavi u odnosu na razrednu proširuju se i produbljuju, vještine postaju brojnije, kreativnost sadržajnika, a kritičko mišljenje razvijenije.

Odgojno-obrazovne ishode čine tri sastavnice: odgojno-obrazovni ishod, razrada ishoda i odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda.

Osnovna škola Film 5. razred – 35 sati godišnje

A. Kulturološka dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.5.1. Učenik gleda kratkometražne filmove različitih rodova (igrani, dokumentarni, animirani i eksperimentalni), zapaža kadrove.	<ul style="list-style-type: none"> prepoznaje kadar uočava kratki i dugi kadar prepoznaje statični i dinamični kadar zapaža dubinski i plošni kadar 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje kadar navodi primjere za kratki i dugi kadar uočava dubinski i plošni kadar usvaja, uz pomoć učitelja, pojam dubinskog i plošnog kadra

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni filmovi različitih rodova

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.5.2. Učenik gleda kratkometražne filmove različitih rodova, upoznaje planove i vertikalne kutove snimanja.	<ul style="list-style-type: none"> prepoznaje planove uočava različite planove snimanja prepoznaje vertikalne kutove snimanja uočava različite vertikalne kutove snimanja (gornji, donji rakurs, u visini očiju) 	<ul style="list-style-type: none"> usvaja filmska izražajna sredstva (plan, vertikalni kut snimanja / vrste rakurs) imenuje, uz pomoć učitelja, vrste planova i vertikalnih kutova snimanja (gornji, donji rakurs, u visini očiju)

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni filmovi različitih rodova

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.5.3. Učenik uspoređuje kratke filmove različitih rodova.	<ul style="list-style-type: none"> uspoređuje filmove različitih rodova uočava razlike između filmova različitoga roda 	<ul style="list-style-type: none"> navodi, uz pomoć učitelja, razlike između igranog, dokumentarnog, animiranog i eksperimentalnog filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki filmovi različitih rodova (igrani, dokumentarni, animirani, eksperimentalni)

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.5.4. Učenik gleda film obogaćen različitim zvukovima.	<ul style="list-style-type: none"> sluša različite zvukove u filmu zapaža prizorne i neprizorne zvukove 	<ul style="list-style-type: none"> usvaja filmsko izražajno sredstvo – zvuk navodi, uz pomoć učitelja, vrste zvukova u filmu usvaja informaciju o prizornim i neprizornim zvukovima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- srednjometražni ili kratkometražni film obogaćen različitim zvukovima

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.5.5. Učenik gleda kratke animirane filmove.	<ul style="list-style-type: none"> gleda različite vrste kratkih animiranih filmova uočava razliku između različitih vrsta animiranoga filma 	<ul style="list-style-type: none"> uspoređuje filmove različitih vrsta navodi, uz pomoć učitelja, razlike između različitih vrsta animiranoga filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki animirani filmovi – različite vrste

Prijedlog kurikuluma za nastavu Filmske umjetnosti

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.5.6. Učenik gleda kratkometražne filmove i prepoznaje odabir ambijenta.	<ul style="list-style-type: none">• uočava ambijent• prepoznaje povezanost ambijenta i radnje filma• uočava prirodni i građeni ambijent	<ul style="list-style-type: none">• navodi primjere ambijenta• povezuje, uz pomoć učitelja, ambijent i radnju filma• razlikuje, uz pomoć učitelja, prirodni i građeni ambijent

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni filmovi s različitim i izraženim scenskim ambijentom

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.5.7. Učenik gleda kratkometražne filmove i prepoznaje odabir kostima.	<ul style="list-style-type: none">• uočava različitost kostima• prepoznaje povezanost kostima s likovima• prepoznaje povezanost kostima s radnjom filma	<ul style="list-style-type: none">• navodi uočene kostime u filmu• povezuje, uz pomoć učitelja, kostime i likove• povezuje, uz pomoć učitelja, kostime i radnju filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni filmovi s izraženom kostimografijom

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.5.8. Učenik gleda dugometražni igrani film u kinu ili školi.	<ul style="list-style-type: none">• gleda film prema zadanim smjernicama• uočava odgovore na zadane zadatke / upute prije projekcije filma	<ul style="list-style-type: none">• iznosi svoj doživljaj filma navodeći primjere• odgovara, uz pomoć učitelja, na zadane zadatke / upute prije projekcije filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.5.9. Učenik gleda srednjometražni film ili kratke dokumentarne filmove u kinu ili školi.	<ul style="list-style-type: none">• uočava temu / teme dokumentarnog filma• prepoznaje način odabira tema za dokumentarni film• prepoznaje dokumentarni film kao svjedok vremena• prepoznaje karakteristike dokumentarnoga filma	<ul style="list-style-type: none">• navodi temu / teme filma / filmova• povezuje stvarnost s temom i radnjom u filmu• navodi, uz pomoć učitelja, karakteristike dokumentarnoga filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- srednjometražni dokumentarni film ili kratki dokumentarni filmovi

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.5.10. Učenik u školi ili u kinu prisustvuje projekciji dječjih filmova različitih rodova.	<ul style="list-style-type: none">• uočava razliku između dječjega filma i filma za djecu• prepoznaje odabir tema u dječjim filmovima• prepoznaje iste teme u različitim rodovima filma	<ul style="list-style-type: none">• usvaja pojmove dječji film i film za djecu• navodi izbor tema u dječjim filmovima• izdvaja filmove s istom temom i, uz pomoć učitelja, uspoređuje ih

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dječji filmovi – filmsko stvaralaštvo osnovnoškolaca

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.5.11. Učenik otkriva početke filma (dokumentarni filmovi).	<ul style="list-style-type: none"> otkriva kameru obscuru gleda dokumentarne filmove <i>Izlazak radnika iz tvornice Lumière</i> i <i>Ulazak vlaka u stanicu</i> prepoznaje rad braće Lumière prepoznaje vrijeme projekcije dokumentarnih filmova <i>Izlazak radnika iz tvornice Lumière</i> i <i>Ulazak vlaka u stanicu</i> u Hrvatskoj 	<ul style="list-style-type: none"> iznosi dojmove o kameri obscuri iznosi dojmove o dokumentarnim filmovima braće Lumière navodi važnost rada braće Lumière prepoznaje interes za film u Hrvatskoj već u samim počecima filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- camera obscura, dokumentarni filmovi braće Lumière *Izlazak radnika iz tvornice Lumière* i *Ulazak vlaka u stanicu*

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.5.12. Učenik sudjeluje u završnom predstavljanju najuspješnijih radova učenika.	<ul style="list-style-type: none"> odabire jedan od svojih radova nastalih tijekom školske godine priprema se za prezentaciju svojega rada 	<ul style="list-style-type: none"> iznosi kriterije izbora svojega rada prezentira svoj izabrani rad

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- radovi učenika tijekom školske godine

B. Kritička dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.5.1. Učenik prema zadanim smjernicama uspoređuje kadrove u kratkometražnim filmovima, iznosi zaključke i tumači ih.	<ul style="list-style-type: none"> uspoređuje kadrove u različitim filmskim rodovima iznosi zaključke o izboru kadrova u prikazanim filmovima 	<ul style="list-style-type: none"> iznosi svoje mišljenje o rasporedu vizualnih komponenti u kadrovima navodi, uz pomoć učitelja, zaključke o potrebi promišljanja prije izbora i snimanja kadrova

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni filmovi različitih rodova

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.5.2. Učenik prema zadanim smjernicama uspoređuje planove i vertikalne kutove snimanja u kratkometražnim filmovima, iznosi zaključke i obrazlaže ih.	<ul style="list-style-type: none"> prepoznaje ulogu različitih planova u filmskoj priči prepoznaje karakteristike vertikalnih kutova snimanja / gornji i donji rakurs, snimanje u visini očiju prepoznaje poruke različitog vertikalnog kuta snimanja 	<ul style="list-style-type: none"> uspoređuje, uz pomoć učitelja, različite planove i radnju filma iznosi svoja razmišljanja o odabiru planova i vertikalnih kutova snimanja u filmu navodeći primjere iz filma uočava, uz upute učitelja, potrebu izmjenjivanja različitih planova u filmu

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni filmovi različitih rodova

Prijedlog kurikuluma za nastavu Filmske umjetnosti

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.5.3. Učenik uspoređuje kratkometražne filmove različitih rodova i iznosi zaključke i primjere.	<ul style="list-style-type: none">• prepoznaje karakteristike igranoga, dokumentarnoga, animiranoga i eksperimentalnoga filma i navodi ih	<ul style="list-style-type: none">• uočene karakteristike različitih filmskih rodova, uz pomoć učitelja, potkrjepljuje primjerima iz prikazanih filmova

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni filmovi različitih rodova (igrani, dokumentarni, animirani, eksperimentalni)

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.5.4. Učenik sluša zvukove u filmu, izdvaja primjere i objašnjava njihovu ulogu.	<ul style="list-style-type: none">• prepoznaje povezanost zvukova s radnjom u filmu• prepoznaje izbor zvukova u filmu• izdvaja kadrove s tišinom	<ul style="list-style-type: none">• navodi i, uz pomoć učitelja, analizira ulogu zvukova u izabranim kadrovima• navodi primjer tišine u filmu i, uz pomoć učitelja, opisuje kadar i komentira ulogu zvukova

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- srednjometražni ili kratkometražni film obogaćen različitim zvukovima

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.5.5. Učenik gleda kratke animirane filmove i uočava razlike.	<ul style="list-style-type: none">• zapaža karakteristike crtanoga filma• razumije način nastanka stop-animacije• uočava različite tehnike stop-animacije• prepoznaje 3D animaciju• zapaža zvukove	<ul style="list-style-type: none">• izdvaja karakteristike crtanoga filma i, uz pomoć učitelja, potkrjepljuje odgovore primjerima iz filma• iznosi svoje zaključke o nastanku stop-animacije• navodi, uz pomoć učitelja, tehnike stop-animacije i potkrjepljuje odgovore primjerima iz filma• iznosi zaključke o nastanku 3D animacije• navodi primjere zvukova i komentira njihovu ulogu u kadrovima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki animirani filmovi – različite vrste

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.5.6. Učenik uspoređuje ambijent u kratkometražnim filmovima.	<ul style="list-style-type: none">• prepoznaje odabir ambijenta• uočava važnost izbora prirodne scene i / ili gradnju scena za potrebe filma	<ul style="list-style-type: none">• iznosi svoj doživljaj izbora ambijenta potkrjepljujući ga primjerima iz prikazanih filmova• donosi, uz pomoć učitelja, zaključak o važnosti scenografije kao umjetničkoga područja tijekom stvaranja filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni filmovi s različitim i izraženim scenskim ambijentom

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F B.5.7. Učenik gleda kratkometražne filmove i uspoređuje kostime.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uočava ulogu kostima u naglašavanju karaktera likova • povezuje kostime s vremenom, mjestom radnje i statusom likova u filmu • prepoznaje važnost izbora kostima u filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi svoj doživljaj likova kroz kostime i obrazlaže ga • donosi, uz pomoć učitelja, zaključak o važnosti kostimografije kao umjetničkoga područja tijekom stvaranja filma te ga obrazlaže

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni filmovi s izraženom kostimografijom

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F B.5.8. Učenik gleda dugometražni igrani film u kinu ili školi i prema zadanim smjernicama prije projekcije filma iznosi primjere i zaključke.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje razvoj fabule u filmskoj priči • izdvaja kadrove s različitim planovima • izdvaja kadrove s različitim vertikalnim kutovima snimanja • izdvaja kadrove s različitim zvukovima • navodi likove i način glume • uspoređuje kostime i uloge glumaca • povezuje izbor scene i radnju 	<ul style="list-style-type: none"> • iznosi svoje mišljenje o razvoju radnje, događaja i odnosu među likovima u filmskoj priči • izdvaja, uz pomoć učitelja, kadrove s različitim planovima i opisuje ih • navodi, uz pomoć učitelja, kadrove s različitim vertikalnim kutovima snimanja i opisuje ih • navodi kadrove s različitim zvukovima • iznosi svoje mišljenje o izboru zvukova • komentira glumu glumaca potkrjepljujući mišljenje kadrovima iz filma • iznosi svoje mišljenje o izboru kostima za određene uloge • iznosi svoje mišljenje o izboru scena i / ili gradnji scena

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F B.5.9. Učenik gleda srednjometražni film ili kratke dokumentarne filmove u kinu ili školi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapaža emocije koje izaziva dokumentarni film • uspoređuje dokumentarni i igrani film 	<ul style="list-style-type: none"> • imenuje emocije koje dokumentarni film izaziva • izdvaja, uz pomoć učitelja, razlike između dokumentarnoga i igranoga filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- srednjometražni dokumentarni film ili kratki dokumentarni filmovi

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.5.10. Učenik u školi ili u kinu prisustvuje projekciji dječjih filmova različitih rodova.	<ul style="list-style-type: none"> uspoređuje dječji film i film za djecu procjenjuje filmske priče dječjih filmova 	<ul style="list-style-type: none"> navodi, uz pomoć učitelja, primjere razlike iz dječjih filmova i filmova za djecu izražava svoje mišljenje o prikazu filmskih priča

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dječji filmovi – filmsko stvaralaštvo osnovnoškolaca

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.5.11. Učenik upoznaje početke filma (dokumentarni filmovi).	<ul style="list-style-type: none"> prepoznaje ulogu camere obscure za početke filma prepoznaje emocije publike izazvane tijekom projekcije filmova 	<ul style="list-style-type: none"> tumači, uz pomoć učitelja, povezanost camere obscure i filma iznosi svoja razmišljanja o prvim dojmovima i emocijama publike

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- camera obscura, dokumentarni filmovi braće Lumière *Izlazak radnika iz tvornice Lumière* i *Ulazak vlaka u stanicu*

C. Kreativna dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.5.1. Učenik na zadanu temu mobitelom, tabletom, kamerom ili fotoaparatom snima kadrove.	<ul style="list-style-type: none"> istražuje motive na zadanu temu samostalno i promišljeno snima kadrove razvija sposobnost zapažanja 	<ul style="list-style-type: none"> prezentira snimljene kadrove uspoređuje snimljene kadrove drugih učenika iznosi svoja razmišljanja o snimljenim kadrovima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- snimljeni kadrovi učenika na zadanu temu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.5.2. Učenik mobitelom, tabletom, kamerom ili fotoaparatom snima različite planove i vertikalne kutove snimanja.	<ul style="list-style-type: none"> promišlja o vrsti plana tijekom snimanja prizora promišlja o vrsti vertikalnog kuta snimanja tijekom snimanja prizora razvija sposobnost naglašavanja osjećaja i / ili radnje snimljenim kadrovima 	<ul style="list-style-type: none"> prezentira svoje kadrove pred učenicima i učiteljem aktivno sudjeluje u razgovoru o snimljenim kadrovima drugih učenika navodi, uz pomoć učitelja, kadrove drugih učenika koji naglašavaju osjećaje i radnju

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- snimljeni kadrovi učenika na zadanu temu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.5.3. Učenik (u paru / skupini) prema zajedničkoj, zadanoj temi mobitelom, tabletom, kamerom ili fotoaparatom snima kratke primjere / vježbe za svaki filmski rod.	<ul style="list-style-type: none"> • istražuje zadanu temu i mogućnosti snimanja kratkih primjera / vježbi • promišlja o načinu snimanja kratkih primjera • kadrovima naglašava karakteristike svakog filmskog roda 	<ul style="list-style-type: none"> • sudjeluje u pisanju sinopsisa za kratke vježbe • prezentira kratke vježbe (u paru / skupini) • iznosi svoje mišljenje o kratkim primjerima / vježbama drugih učenika i potkrjepljuje ga primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki filmski primjeri učenika, primjeri različitih rodova prema zadanim uputama

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.5.4. Učenik snima kadar i obogaćuje ga zvukovima.	<ul style="list-style-type: none"> • izabire kadar i snima ga • promišlja o izboru zvukova za snimljeni kadar • istražuje različite vrste zvukova • obogaćuje kadar različitim vrstama zvukova (snimljenim i s interneta) 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentira svoj kadar pred učenicima • komentira snimljene kadrove i izabrane zvukove u primjerima drugih učenika • izdvaja najbolji kadar obogaćen zvukovima i obrazlaže svoj izbor

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- radovi učenika – kadar obogaćen različitim vrstama zvukova

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.5.5. Učenik samostalno snima kratki animirani film – stop-animaciju.	<ul style="list-style-type: none"> • razmišlja o ideji za film • piše priču • izrađuje storyboard • izrađuje likove • izrađuje scenografiju • snima kadrove • spaja / montira kadrove u jednostavnom programu za montažu (na mobitelu ili računalu) • snima i / ili odabire zvukove s interneta • montira zvukove • dodaje naslov i odjavu (navodi izvor zvukova) 	<ul style="list-style-type: none"> • predstavlja svoj kratki animirani film pred učenicima u razredu • iznosi tijekom rada od ideje do kratkoga filma • prihvaća sugestije i komentare učenika i učitelja • iznosi svoje mišljenje o filmovima ostalih učenika i mišljenje potkrjepljuje primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki animirani filmovi učenika – stop-animacija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.5.6. Učenik opisuje scenu prema zadanom kratkom tekstu.	<ul style="list-style-type: none"> • piše kratki tekst smještajući radnju i likove u prostor i vrijeme prema vlastitoj ideji • opisuje scene u koje smješta radnju teksta 	<ul style="list-style-type: none"> • predstavlja svoj rad učenicima u razredu • iznosi svoje mišljenje o radovima drugih učenika • izdvaja tri najuvjerljivija ambijenta i obrazlaže svoj izbor

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- razrađeni tekstovi učenika – gradnja scena

Prijedlog kurikuluma za nastavu Filmske umjetnosti

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.5.7. Učenik opisuje kostime prema zadanom kratkom tekstu.	<ul style="list-style-type: none">• piše kratki tekst smještajući radnju i likove u mjesto i vrijeme prema vlastitoj ideji• istražuje kostime izabranoga doba i mjesta radnje• opisuje kostime kojima naglašava odnose između likova i karakterizira ih	<ul style="list-style-type: none">• predstavlja svoje ideje učenicima u razredu• objašnjava izbor mjesta, vremena i kostima• iznosi svoje mišljenje o radovima drugih učenika• izdvaja tri najuvjerljivija kostima i obrazlaže svoj izbor

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- razrađeni tekstovi učenika – kostimografija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.5.8. Učenik u skupini (4) mobitelom, tabletom, fotoaparatom ili kamerom snima kratki igrani film prema zadanim smjernicama (do 3 minute).	<ul style="list-style-type: none">• razmišlja o temi filma• piše kratku filmsku priču• navodi planove, vertikalne kutove snimanja i zvukove• snima kratki igrani film u skupini	<ul style="list-style-type: none">• prezentira u skupini film• sudjeluje u analizama snimljenih filmova skupina• svoja mišljenja potkrepljuje primjerima iz prikazanih filmova skupina

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki igrani filmovi učenika prema zadanim uputama

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.5.9. Učenik (u paru) istražuje teme za kratki dokumentarni film i snima ga.	<ul style="list-style-type: none">• istražuje teme u razredu, školi, mjestu u kojem živi• priprema snimanje filma• snima kratki dokumentarni film	<ul style="list-style-type: none">• prezentira film pred učenicima iznoseći način i razloge odabira teme• iznosi svoje mišljenje o snimljenim filmovima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki dokumentarni filmovi učenika

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.5.10. Učenik izrađuje plakat za festival dječjeg filmskog stvaralaštva.	<ul style="list-style-type: none">• izabire motive iz dječjeg filma / filmova za plakat• osmišljava izgled plakata• izabire podatke za plakat• izrađuje plakat	<ul style="list-style-type: none">• prezentira svoj plakat• analizira plakate ostalih učenika iznoseći svoje mišljenje uz argumente• sudjeluje u odabiru najboljega plakata

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- filmski plakat učenika – filmovi dječjeg filmskog stvaralaštva

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.5.11. Učenik izrađuje kameru obscuru.	<ul style="list-style-type: none"> • istražuje na internetu podatke o izradi camere obscure • izrađuje kameru obscuru prema izabranom materijalu 	<ul style="list-style-type: none"> • iznosi pojedinosti o svojem radu pred učenicima • prezentira učenicima i učitelju fotografiju kroz svoju kameru obscuru • analizira radove učenika i svoje mišljenje obrazlaže

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- radovi učenika – camera obscura

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.5.12. Učenik sudjeluje u pripremanju završne prezentacije radova učenika.	<ul style="list-style-type: none"> • priprema završno filmsko događanje 	<ul style="list-style-type: none"> • sudjeluje, uz pomoć učitelja, u realizaciji završnoga događanja prema dodijeljenoj ulozi

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

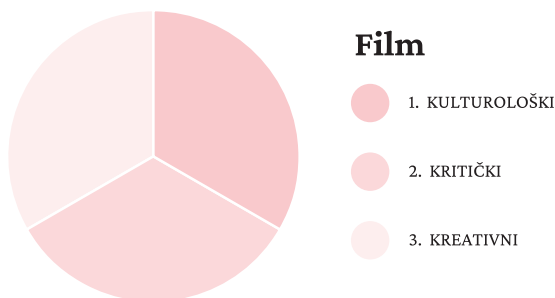
- radovi učenika tijekom školske godine

Mrežni izvor

- Kragić, Bruno, Gilić, Nikica. 2003. *Filmski leksikon*. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža. <https://film.lzmk.hr/Projekt>

Metodički priručnici

- Zlatarić, Marina, Đorđić Ana. 2023. *Metodički priručnik za nastavu - filmovi s obradom*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/12/Filmska-pismenost-Metodicki-prirucnik-za-nastavu-Filmovi-s-obradom.pdf>
- Zlatarić, Marina. 2023. *Filmski priručnik za vrtiće, osnovne i srednje škole*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/12/FILMSKI-PRIRUCNIK-MARINA-ZLATARIC.pdf>
- Zlatarić, Marina. 2023. *Animirani film*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/11/Animirani-film-Marina-Zlataric.pdf>

Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u 5. razredu OŠ

Osnovna škola Film 6. razred – 35 sati godišnje

A. Kulturološka dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.6.1. Učenik gleda kratke filmove s dječjih filmskih festivala.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje interes djece za određene teme • prepoznaje filmske priče • prisjeća se pojmova dječji film i film za djecu 	<ul style="list-style-type: none"> • prepričava filmske priče uz pomoć učitelja • uočava važnost dječjeg filmskog stvaralaštva • koristi pojam dječji film

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dječji filmovi – Smotra hrvatskog školskog filma, Revija hrvatskog filmskog stvaralaštva djece, DUFF – Dubrovnik film festival

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.6.2. Učenik gleda dugometražni igrani film, upoznaje stanje kamere.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uočava odgovore na zadane zadatke / upute prije projekcije filma • prepoznaje različita stanja kamere • razlikuje statičnu i dinamičnu kameru 	<ul style="list-style-type: none"> • sudjeluje, uz pomoć učitelja, u razgovoru o filmu • usvaja nova filmska izražajna sredstva (stanje kamere) • koristi nazive (statična i dinamična kamera)

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.6.3. Učenik gleda kratkometražne igrane filmove s različitim filmskim ulogama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uočava različite filmske uloge • uočava elemente uvjerljive glume • uočava važnost glumca 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje različite filmske uloge • imenuje, uz pomoć učitelja, elemente uvjerljive glume • prepoznaje, uz pomoć učitelja, utjecaj glume na uspješnost filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni filmovi različitih rodova (igrani, dokumentarni, animirani, eksperimentalni)

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.6.4. Učenik gleda dugometražni igrani film u kinu ili školi te pažnju usmjerava na glumu u filmu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uočava odgovore na zadane zadatke / upute prije projekcije filma • izdvaja uloge u filmu • navodi način glume 	<ul style="list-style-type: none"> • odgovara na zadane zadatke / upute prije projekcije filma • opisuje uloge u filmu • nabraja primjere za mimiku lica, gestikulacije

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.6.5. Učenik gleda dugometražni igrani film u kinu ili školi te pažnju usmjerava na filmsku priču.	<ul style="list-style-type: none"> • uočava odgovore na zadane zadatke / upute prije projekcije filma • prepoznaje filmsku priču • navodi elemente razvoja fabule 	<ul style="list-style-type: none"> • odgovara na zadane zadatke / upute prije projekcije filma • prepričava filmsku priču uz pomoć učitelja

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.6.6. Učenik gleda isječke iz igranih filmova različitoga žanra.	<ul style="list-style-type: none"> • upoznaje žanrove igranoga filma • uočava karakteristike različitih filmskih žanrova 	<ul style="list-style-type: none"> • izdvaja, uz pomoć učitelja, karakteristike različitih filmskih žanrova • imenuje, uz pomoć učitelja, različite žanrove

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- isječci iz igranih filmova različitoga žanra

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.6.7. Učenik gleda dugometražni igrani film.	<ul style="list-style-type: none"> • prati filmsku priču • uočava odgovore na zadane zadatke / upute prije projekcije filma • prepoznaje žanr filma 	<ul style="list-style-type: none"> • iznosi svoje zaključke o žanru filma • prepričava filmsku priču uz pomoć učitelja • odgovara, uz pomoć učitelja, na pitanja tijekom analize filma • navodi žanr i svoj odgovor potkrjepljuje primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.6.8. Učenik sluša izlaganje o povijesti igranoga filma, gleda kratke filmove.	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje karakteristike prvih igranih filmova • slijedi smjernice tijekom izlaganja učitelja • uočava odgovore na zadane zadatke / upute prije projekcije filma 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi, uz pomoć učitelja, karakteristike prvih igranih filmova • prepoznaje tijek razvoja igranoga filma kroz povijest • odgovara, uz pomoć učitelja, na zadane zadatke / upute prije projekcije filmova

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- povijesni pregled igranoga filma, kratki filmski primjeri (crno-bijeli film i film u boji, nijemi i zvučni film)

Prijedlog kurikuluma za nastavu Filmske umjetnosti

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.6.9. Učenik gleda dugometražni igrani film <i>Mališan</i> Charlieja Chaplina i prema zadanim smjernicama prije projekcije filma iznosi primjere i zaključke.	<ul style="list-style-type: none">• prepoznaje razvoj fabule u filmskoj priči• uočava temu filma• prepoznaje vrijeme nastanka filma• uočava ulogu glume u filmu• izdvaja zvukove• prepoznaje humor• uočava kostimografiju	<ul style="list-style-type: none">• iznosi svoje mišljenje o razvoju radnje, događaja i odnosu među likovima u filmskoj priči• navodi, uz pomoć učitelja, temu filma i komentira ju• smješta film u određeno doba (nijemi, crno-bijeli)• iznosi, uz pomoć učitelja, primjere glume u filmu (mimika lica, gestikulacije)• opisuje kadrove i zvukove u opisanim kadrovima• iznosi svoj doživljaj humora u filmu• opisuje i komentira kostime

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film *Mališan* Charlieja Chaplina

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.6.10. Učenik gleda kratkometražne klasike hrvatskog kratkog dokumentarnog filma.	<ul style="list-style-type: none">• uočava odgovore na zadane zadatke / upute prije projekcije filma• uočava teme dokumentarnih filmova• prepoznaje filmske priče	<ul style="list-style-type: none">• odgovara na zadane zadatke / upute prije projekcije filma• navodi teme filmova• prepričava, uz pomoć učitelja, filmske priče

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni klasici hrvatskog kratkog dokumentarnog filma

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.6.11. Učenik gleda kratkometražne klasike hrvatskog kratkog animiranog filma.	<ul style="list-style-type: none">• uočava odgovore na zadane zadatke / upute prije projekcije filma• uočava teme animiranih filmova• prepoznaje filmske priče	<ul style="list-style-type: none">• odgovara na zadane zadatke / upute prije projekcije filma• navodi teme filmova• prepričava, uz pomoć učitelja, filmske priče

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni klasici hrvatskog kratkog animiranog filma

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.6.12. Učenik sudjeluje u završnom predstavljanju najuspješnijih radova učenika.	<ul style="list-style-type: none">• odabire jedan od svojih radova• priprema se za prezentaciju svojega rada	<ul style="list-style-type: none">• iznosi kriterije svojega izbora• prezentira svoj izabrani rad

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- radovi učenika tijekom školske godine

B. Krićka dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.6.1. Učenik gleda nagrađene kratke filmove s dječjih filmskih festivala.	<ul style="list-style-type: none"> • razvija kritičko mišljenje • uočava razloge odabira filmova kao najboljih 	<ul style="list-style-type: none"> • iznosi svoje mišljenje o filmovima i potkrjepljuje ga primjerima iz filmova • prepoznaje, uz pomoć učitelja, razloge izbora filmova kao najboljih

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- nagrađeni dječji filmovi – Smotra hrvatskog školskog filma, Revija hrvatskog filmskog stvaralaštva djece, DUFF – Dubrovnik film festival

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.6.2. Učenik prema zadanim smjernicama uspoređuje stanja kamere.	<ul style="list-style-type: none"> • uočava karakteristike različitih pokreta kamere • prepoznaje ulogu različitih planova u prikazu filmske priče 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi, uz pomoć učitelja, primjere planova u kadrovima, iznosi zaključke o karakteristikama • komentira, uz pomoć učitelja, ulogu planova u prikazu radnje filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.6.3. Učenik gleda kratkometražne igrane filmove s različitim filmskim ulogama.	<ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje glumu glumaca • iznosi emocije koje gluma izaziva kod gledatelja 	<ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje glumu glumaca opisujući uloge • izdvaja pojedine uloge glumaca i navodi emocije koje pobuđuju kod gledatelja

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki filmovi različitih rodova (igrani, dokumentarni, animirani, eksperimentalni)

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.6.4. Učenik gleda dugometražni igrani film u kinu ili školi i prema zadanim smjernicama prije projekcije filma iznosi primjere i zaključke.	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje povezanost razvoja fabule i glume • povezuje glumu i emocije 	<ul style="list-style-type: none"> • iznosi svoje mišljenje o utjecaju glume na razvoj fabule, sukob među likovima i, uz pomoć učitelja, navodi primjere iz filma • iznosi, uz pomoć učitelja, emocije koje gluma u filmu izaziva kod gledatelja te navodi primjere

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

Prijedlog kurikuluma za nastavu Filmske umjetnosti

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.6.5. Učenik gleda dugometražni igrani film u kinu ili školi i prema zadanim smjernicama prije projekcije filma iznosi primjere i zaključke.	<ul style="list-style-type: none">• prepoznaje filmska izražajna sredstva• uočava ulogu filmskih izražajnih sredstava u prikazu filmske radnje	<ul style="list-style-type: none">• izdvaja, uz navođenje učitelja, filmska izražajna sredstva koja su pridonijela zanimljivosti i uvjerljivosti filmske priče te iznosi svoje mišljenje

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.6.6. Učenik gleda isječke iz igranih filmova različitoga žanra.	<ul style="list-style-type: none">• promišlja o povezanosti teme, filmske priče i žanra• razumije izbor žanra	<ul style="list-style-type: none">• iznosi svoje mišljenje o povezanosti teme, filmske priče i žanra te ga obrazlaže• navodi, uz pomoć učitelja, način odabira žanra

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- isječci iz igranih filmova različitoga žanra

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.6.7. Učenik gleda dugometražni igrani film.	<ul style="list-style-type: none">• uočava povezanost filmske priče i žanra filma• prepoznaje povezanost scenografije i kostimografije sa žanrom filma	<ul style="list-style-type: none">• donosi zaključak o povezanosti filmske priče i žanra te, uz pomoć učitelja, navodi primjere• iznosi mišljenje o izgledu scena i kostima te ih, uz pomoć učitelja, povezuje sa žanrom

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.6.8. Učenik sluša izlaganje o povijesti igranoga filma, gleda kratke filmove.	<ul style="list-style-type: none">• otkriva početke zvuka u filmu• otkriva početke boje u filmu	<ul style="list-style-type: none">• uspoređuje, uz pomoć učitelja, nijemi i prvi zvučni film• uspoređuje, uz pomoć učitelja, početne filmove u boji s današnjim

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- povijesni pregled igranoga filma, kratki filmski primjeri (crno-bijeli film i film u boji, nijemi i zvučni film)

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.6.12. Učenik sudjeluje u završnom predstavljanju najuspješnijih radova učenika.	<ul style="list-style-type: none">• odabire jedan od svojih radova• priprema se za prezentaciju svojega rada	<ul style="list-style-type: none">• iznosi kriterije svojega izbora• prezentira svoj izabrani rad

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- radovi učenika tijekom školske godine

C. Kreativna dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.6.1. Učenik iznosi teme za dječji film.	<ul style="list-style-type: none"> • istražuje teme među vršnjacima • bilježi teme prema odgovorima vršnjaka • izdvaja tri najčešća odgovora 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje interes vršnjaka za istraživanje • nabraja odgovore vršnjaka • ističe tri najčešća odgovora • raspravlja o temama s ostalim učenicima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- snimljeni kadrovi učenika na zadanu temu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.6.2. Učenik, u paru, mobitelom, tabletom, kamerom ili fotoaparatom snima kadrove s različitim stanjem kamere.	<ul style="list-style-type: none"> • promišlja o načinu snimanja kadrova • snima kadar s istim motivom – statična i dinamična kamera • snima kadrove s različitim vrstama pokretne kamere 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentira kratke vježbe (u paru) • sudjeluje u razgovoru o snimljenim vježbama drugih učenika • uspoređuje snimljene kadrove i iznosi svoje mišljenje

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- snimljeni kadrovi učenika

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.6.3. Učenik glumi pet emocija prema izboru.	<ul style="list-style-type: none"> • istražuje vrste i karakteristike emocija • izabire pet emocija • vježba glumu izabranoga osjećaja (uključuje sve elemente glume) 	<ul style="list-style-type: none"> • glumi pred razredom koristeći mimiku lica, gestikulacije, govor • iznosi mišljenje o uvjerljivosti glume drugih učenika

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- Internet – istraživanje vrsta emocija i njihovih karakteristika

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.6.4. Učenik gleda dugometražni igrani film prema vlastitom izboru.	<ul style="list-style-type: none"> • izabire igrani film • prati različite vrste uloga • zapisuje svoja zapažanja 	<ul style="list-style-type: none"> • iznosi pred učenicima i učiteljem izbor filma • navodi uloge i opisuje ih • ističe svoja zapažanja o načinu glume glumaca • procjenjuje utjecaj glume na uspješnost filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film prema izboru učenika

Prijedlog kurikuluma za nastavu Filmske umjetnosti

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.6.5. Učenik gleda dugometražni igrani film prema vlastitom izboru.	<ul style="list-style-type: none">• izabire igrani film• prati filmsku priču• zapisuje ključne dijelove filmske priče• zapisuje filmska izražajna sredstva u funkciji naglašavanja	<ul style="list-style-type: none">• iznosi pred učenicima i učiteljem izbor filma• navodi ključne dijelove filmske priče• nabraja filmska izražajna sredstva u funkciji naglašavanja te navode potkrjepljuje primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film prema izboru učenika

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.6.6. Učenik piše kratke filmske priče za tri različita žanra.	<ul style="list-style-type: none">• izabire temu za svoje filmske priče• odabire žanrove• piše filmske priče prema izabranim žanrovima ističući karakteristike žanrova	<ul style="list-style-type: none">• predstavlja svoje priče pred učenicima u razredu• iznosi svoje mišljenje o radovima drugih učenika potkrjepljujući ga primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratke filmske priče za tri različita žanra

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.6.7. Učenik istražuje žanrove kratkih dječjih filmova.	<ul style="list-style-type: none">• istražuje na internetu dječje filmsko stvaralaštvo• izabire tri kratka filma različitoga žanra	<ul style="list-style-type: none">• prikazuje izabrane filmove• iznosi svoje zaključke o povezanosti radnje filma i žanra i, uz pomoć učitelja, navodi primjere

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dječji kratki filmovi različitoga žanra

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.6.8. Učenik u svojoj skupini (4) mobitelom, tabletom, kamerom ili fotoaparatom snima crno-bijeli nijemi film.	<ul style="list-style-type: none">• sudjeluje u pisanju filmske priče prema ideji skupine• sudjeluje u snimanju filma	<ul style="list-style-type: none">• sudjeluje u prezentiranju rada svoje skupine• iznosi svoje mišljenje o filmovima drugih skupina potkrjepljujući ga primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dječji kratki crno-bijeli nijemi filmovi

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.6.9. Učenik na internetu istražuje najuspješniji par komičara u povijesti filma – Stanlija i Olija.	<ul style="list-style-type: none">• pronalazi informacije o Stanliju i Oliju• gleda kratke isječke nijemih filmova• odabire jedan kratki film ili isječak• zapisuje svoja razmišljanja	<ul style="list-style-type: none">• prezentira informacije koje je prikupio o Stanliju i Oliju• prikazuje izabrani kratki film ili isječak• iznosi svoja razmišljanja o temi, filmskoj priči, glumi, odnosu među likovima, humoru, kostimima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- učenička istraživanja – Stanlio i Olio

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.6.10. Učenik istražuje dokumentarne filmove novijega datuma.	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje teme filma • uočava filmske priče • odabire jedan kratki film ili isječak • zapaža karakteristike odabranog dokumentarnoga filma 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentira i obrazlaže svoj izbor dokumentarnoga filma • prepričava filmsku priču • potkrjepljuje karakteristike dokumentarnoga filma primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dokumentarni filmovi novijega datuma – izbor učenika

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.6.11. Učenik istražuje animirane filmove novijega datuma.	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje teme filmova • uočava filmske priče • odabire jedan kratki animirani film • zapaža vrstu i karakteristike odabranoga animiranoga filma 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentira i obrazlaže svoj izbor animiranoga filma • prepričava filmsku priču • potkrjepljuje vrstu i karakteristike odabranoga animiranoga filma primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- animirani filmovi novijega datuma – izbor učenika

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.6.12. Učenik sudjeluje u pripremama završne prezentacije radova učenika.	<ul style="list-style-type: none"> • priprema završno filmsko događanje 	<ul style="list-style-type: none"> • sudjeluje, uz pomoć učitelja, u realizaciji završnoga događanja prema dodijeljenoj ulozi

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

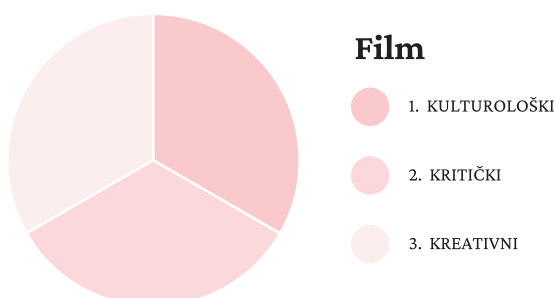
- radovi učenika tijekom školske godine

Mrežni izvor

- Kragić, Bruno, Gilić, Nikica. 2003. *Filmski leksikon*. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža. <https://film.lzmk.hr/Projekt>

Metodički priručnici

- Zlatarić, Marina, Đorđić Ana. 2023. *Metodički priručnik za nastavu - filmovi s obradom*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/12/Filmska-pismenost-Metodicki-prirucnik-za-nastavu-Filmovi-s-obradom.pdf>
- Zlatarić, Marina. 2023. *Filmski priručnik za vrtiće, osnovne i srednje škole*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/12/FILMSKI-PRIRUCNIK-MARINA-ZLATARIC.pdf>
- Zlatarić, Marina. 2023. *Animirani film*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/11/Animirani-film-Marina-Zlataric.pdf>

Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u 6. razredu OŠ

Osnovna škola Film 7. razred – 35 sati godišnje

A. Kulturološka dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.7.1. / OŠ F A.7.2.</p> <p>Učenik upoznaje proces nastanka filma – od ideje do knjige snimanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje važnost ideje • prepoznaje ulogu sinopsisa • uočava sadržaj scenarija • uočava razliku između scenarija i knjige snimanja • prepoznaje ulogu knjige snimanja 	<ul style="list-style-type: none"> • zaključuje što je sinopsis • navodi, uz pomoć učitelja, sadržaj scenarija • navodi razliku između scenarija i knjige snimanja • zaključuje što je sadržaj knjige snimanja i, uz pomoć učitelja, navodi ga

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- primjeri sinopsisa, scenarija i knjige snimanja; kratkometražni igrani filmovi

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.7.3.</p> <p>Učenik gleda dugometražni igrani film u kinu ili školi i prema zadanim smjernicama prije projekcije filma iznosi primjere i zaključke.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uočava odgovore na zadane zadatke / upute prije projekcije filma • prepoznaje mogući scenarij • prepoznaje podatke iz knjige snimanja 	<ul style="list-style-type: none"> • odgovara, uz pomoć učitelja, na zadane zadatke / upute prije projekcije filma • navodi ideju, prepričava sinopsis, uz pomoć učitelja • uočava primjer za scenarij i knjigu snimanja

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.7.4. / OŠ F A.7.5.</p> <p>Učenik gleda igrani film snimljen prema književnom djelu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uočava mogućnosti preoblikovanja književnoga djela u film • razumije proces preoblikovanja književnoga djela u film • usvaja pojam adaptacija 	<ul style="list-style-type: none"> • iznosi svoja zapažanja o preoblikovanju književnoga djela u kadrove • navodi, uz pomoć učitelja, primjere preoblikovanja dijela književnoga djela • razumije i koristi pojam adaptacija

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film nastao prema književnom djelu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.7.6. Učenik gleda kratke filmske primjere – trikovi u filmu, specijalni efekti.	<ul style="list-style-type: none"> • uočava trikove u kratkim filmskim primjerima • uočava specijalne efekte u kratkim filmskim primjerima • razumije uporabu trikova i specijalnih efekata u filmovima 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi, uz pomoć učitelja, trikove • prepoznaje trik kao karakteristiku animiranih filmova • navodi, uz pomoć učitelja, specijalne efekte

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki filmski primjeri – trikovi, specijalni efekti u filmu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.7.7. Učenik gleda dugometražni igrani film sa specijalnim efektima u kinu ili školi.	<ul style="list-style-type: none"> • uočava specijalne efekte • prepoznaje utjecaj specijalnih efekata na radnju filma • prepoznaje utjecaj specijalnih efekata na žanr filma 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi primjere specijalnih efekata i iznosi svoje dojmove • povezuje specijalne efekte s radnjom filma i žanrom te, uz pomoć učitelja, ističe njihovu ulogu u filmu

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film sa specijalnim efektima

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.7.8. Učenik gleda dugometražni igrani film.	<ul style="list-style-type: none"> • uočava odgovore na zadane zadatke / upute prije projekcije filma • prepoznaje izbor filma • upoznaje filmske festivale za djecu 	<ul style="list-style-type: none"> • odgovara, uz pomoć učitelja, na zadane zadatke / upute prije projekcije filma • iznosi svoje mišljenje o izboru filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film – festivalski film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.7.9. Učenik gleda kratkometražne eksperimentalne filmove.	<ul style="list-style-type: none"> • uočava različitost filma u odnosu na druge žanrove • prepoznaje inovacije u filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje, uz pomoć učitelja, eksperimentalni film s drugim filmskim žanrovima • navodi inovacije koje zapaža

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni eksperimentalni filmovi

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.7.10. Učenik gleda kratkometražne klasike hrvatskog kratkog dokumentarnog filma.	<ul style="list-style-type: none"> • uočava odgovore na zadane zadatke / upute prije projekcije filma • uočava teme dokumentarnih filmova • prepoznaje filmske priče 	<ul style="list-style-type: none"> • odgovara na zadane zadatke / upute prije projekcije filma • navodi teme filmova • prepričava, uz pomoć učitelja, filmske priče

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni klasici hrvatskog kratkog dokumentarnog filma

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.7.11. Učenik gleda dječje filmove i filmove mladeži.	<ul style="list-style-type: none"> prepoznaje odabir tema u dječjim filmovima i filmovima mladeži uspoređuje filmsko stvaralaštvo djece i mladih 	<ul style="list-style-type: none"> navodi izbor tema u dječjim filmovima i filmovima mladeži iznosi sličnosti i razlike u filmskom stvaralaštvu djece i mladeži

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dječji filmovi, filmovi mladeži – filmsko stvaralaštvo osnovnoškolaca i srednjoškolaca

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.7.12. Učenik sudjeluje u završnom predstavljanju najuspješnijih radova učenika.	<ul style="list-style-type: none"> odabire jedan od svojih radova priprema se za prezentaciju svojega rada 	<ul style="list-style-type: none"> iznosi kriterije svojega izbora prezentira svoj rad

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- radovi učenika tijekom školske godine

B. Krićka dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.7.1. / OŠ F B.7.2. Učenik usvaja proces nastanka filma – od ideje do knjige snimanja.	<ul style="list-style-type: none"> izabire jedan od prikazanih kratkometražnih filmova prepoznaje ideju prepoznaje sinopsis prepoznaje scenarij prepoznaje sadržaj knjige snimanja 	<ul style="list-style-type: none"> navodi ideju izabranoga filma preprićava sinopsis preprićava, uz pomoć učitelja, sadržaj scenarija izabranoga dijela filma preprićava, uz pomoć učitelja, sadržaj knjige snimanja izabranoga dijela filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- primjeri sinopsisa, scenarija i knjige snimanja; kratkometražni igrani filmovi

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.7.3. Učenik gleda dugometražni igrani film u kinu ili školi i prema zadanim smjernicama prije projekcije filma iznosi primjere i zaključke.	<ul style="list-style-type: none"> uoćava temu filma bilježi sinopsis piše dio scenarija piše dio knjige snimanja 	<ul style="list-style-type: none"> navodi temu iznosi sinopsis prezentira svoj dio scenarija uz komentare prezentira svoj dio knjige snimanja uz komentare

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.7.4. / OŠ F B.7.5. Učenik gleda igrani film snimljen prema književnom djelu.	<ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje književno djelo i film • uočava sličnosti • uočava razlike • prepoznaje prikaz osjećaja u književnom djelu i filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi dijelove književnoga djela i način na koji su prikazani u filmu • izdvaja sličnosti i razlike i, uz pomoć učitelja, potkrjepljuje ih primjerima • izdvaja, uz pomoć učitelja, prikaze likova riječima i kadrovima i komentira ih

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film nastao prema književnom djelu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.7.6. Učenik gleda kratke filmske primjere – trikovi u filmu, specijalni efekti.	<ul style="list-style-type: none"> • razlikuje trikove i specijalne efekte • prosuđuje način izvođenja trikova i specijalnih efekata 	<ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje, uz pomoć učitelja, trikove i specijalne efekte te navodi njihove karakteristike • iznosi svoje zaključke o nastanku trikova i specijalnih efekata te ih potkrjepljuje primjerima iz prikazanih filmova

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki filmski primjere – trikovi, specijalni efekti u filmu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.7.7. Učenik gleda dugometražni igrani film sa specijalnim efektima u kinu ili školi.	<ul style="list-style-type: none"> • bilježi specijalne efekte • izdvaja primjere utjecaja specijalnih efekata na radnju filma • uočava primjere utjecaja specijalnih efekata na žanr filma 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi specijalne efekte • povezuje specijalne efekte i radnju filma te, uz pomoć učitelja, navodi primjere • donosi, uz pomoć učitelja, zaključak o njihovom utjecaju na žanr filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film sa specijalnim efektima

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.7.9. Učenik gleda kratkometražne eksperimentalne filmove.	<ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje eksperimentalne filmove • razumije ulogu inovacija u nastanku filma 	<ul style="list-style-type: none"> • razlikuje inovacije u različitim filmovima i, uz pomoć učitelja, navodi ih • izdvaja inovacije u filmovima i iznosi svoje mišljenje o njihovoj ulozi u filmovima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni eksperimentalni filmovi

C. Kreativna dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.7.1. / OŠ F C.7.2. Učenik u skupini (4) prolazi proces od ideje do knjige snimanja.	<ul style="list-style-type: none"> • razmišlja o ideji • piše sinopsis • piše scenarij • piše knjigu snimanja • snima kratki film prema knjizi snimanja 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentira svoj rad u skupini • sudjeluje u analizi svojeg i tuđih radova • uspoređuje radove i izabire tri najbolja

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- radovi učenika – sinopsis, scenarij, knjiga snimanja, kratki film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.7.4. / OŠ F C.7.5. Učenik istražuje filmove za djecu nastale prema književnom djelu.	<ul style="list-style-type: none"> • istražuje na internetu • zapisuje podatke o filmovima • istražuje književna djela • zapisuje podatke o književnom djelu • pronalazi poveznice, isječke ili <i>trailere</i> na internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • iznosi rezultate svojega istraživanja • navodi podatke o filmovima i književnim djelima • prikazuje isječke i/ili <i>trailere</i> i komentira ih • predlaže i sudjeluje u raspravi o književnom djelu prema kojemu bi trebalo snimiti film

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- istraživanja učenika – dječji film prema književnom djelu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.7.6. Učenik (u paru) snima trik i / ili specijalni efekt.	<ul style="list-style-type: none"> • promišlja o trikovima i specijalnim efektima • isprobava mogućnosti • snima trik i / ili specijalni efekt 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentira rad u paru pred učenicima • iznosi svoje mišljenje o uvjerljivosti snimaka drugih učenika

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- radovi učenika – trikovi i specijalni efekti

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.7.9. Učenik u skupini (4) snima kratki eksperimentalni film.	<ul style="list-style-type: none"> • odabire temu • piše filmsku priču • istražuje mogućnosti snimanja prema filmskoj priči • snima kratki film 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentira tijek rada u skupini • prikazuje kratki film • iznosi mišljenje o filmovima drugih skupina i potkrjepljuje ga primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki eksperimentalni filmovi učenika

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.7.10. Učenik istražuje dokumentarne filmove novijega datuma.	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje teme filmova • uočava filmske priče • odabire tri kratka dokumentarna filma • zapaža karakteristike odabranih dokumentarnih filmova 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentira i obrazlaže svoj izbor dokumentarnih filmova • prepričava filmske priče • potkrjepljuje karakteristike dokumentarnih filmova primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dokumentarni filmovi novijega datuma – izbor učenika

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.7.12. Učenik sudjeluje u pripremama završne prezentacije radova učenika.	<ul style="list-style-type: none"> • priprema završno filmsko događanje 	<ul style="list-style-type: none"> • predstavlja svoj rad učenicima u razredu • iznosi svoje mišljenje o radovima drugih učenika • sudjeluje, uz pomoć učitelja, u realizaciji završnoga događanja prema dodijeljenoj ulozi

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

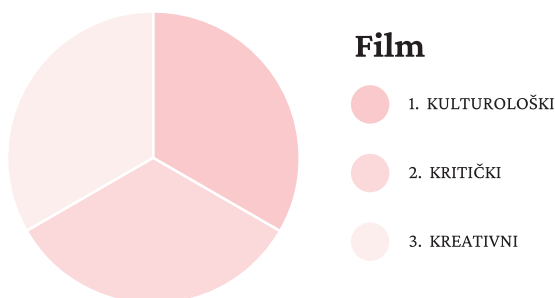
- radovi učenika tijekom školske godine

Mrežni izvor

- Kragić, Bruno, Gilić, Nikica. 2003. *Filmski leksikon*. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža. <https://film.lzmk.hr/Projekt>

Metodički priručnici

- Zlatarić, Marina, Đordić Ana. 2023. *Metodički priručnik za nastavu - filmovi s obradom*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/12/Filmska-pismenost-Metodicki-prirucnik-za-nastavu-Filmovi-s-obradom.pdf>
- Zlatarić, Marina. 2023. *Filmski priručnik za vrtiće, osnovne i srednje škole*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/12/FILMSKI-PRIRUCNIK-MARINA-ZLATARIC.pdf>
- Zlatarić, Marina. 2023. *Animirani film*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/11/Animirani-film-Marina-Zlataric.pdf>

Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u 7. razredu OŠ

Osnovna škola Film 8. razred – 35 sati godišnje

A. Kulturološka dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.8.1. Učenik gleda kratke filmske primjere, upoznaje filmsko izražajno sredstvo – boja u filmu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uočava prve tehnike filmova u boji – tintiranja i toniranja • uočava prirodne i neprirodne boje u filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje prve tehnike bojanja filmova i komentira ih • nabraja prirodne i neprirodne boje i potkrjepljuje ih primjerima iz prikazanih kratkih primjera

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki primjeri filmova s naglašenim bojama

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.8.2. Učenik gleda kratke filmske primjere, upoznaje filmsko izražajno sredstvo – filmska maska.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uočava dramaturšku ulogu maske u filmu • prepoznaje način odabira maske za glumce i statiste • uočava povezanost maske i žanra filma 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi, uz pomoć učitelja, utjecaj maske na gledatelje • ističe primjere odabira maske za glumce i statista • donosi zaključak o utjecaju žanra filma na izgled maske

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki primjeri filmova s naglašenim filmskim maskama

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.8.3. Učenik gleda dugometražni igrani film.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uočava odgovore na zadane zadatke / upute prije projekcije filma • uočava povezanost maske i radnje filma • prepoznaje žanr filma 	<ul style="list-style-type: none"> • odgovara na zadane zadatke / upute prije projekcije filma • izdvaja maske, opisuje ih, navodi primjere i povezuje s radnjom filma • navodi žanr filma i povezuje ga s maskom

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.8.4. Učenik gleda kratke filmske primjere, upoznaje montažu slike.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uočava različite načine spajanja kadrova • upoznaje kontinuiranu, diskontinuiranu, paralelnu i ritmičku montažu • uočava montažne spone 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi mjesta spajanja kadrova • prepoznaje, uz pomoć učitelja, vrste montaže • prepoznaje, uz pomoć učitelja, montažne spone – rez, pretapanje, zatamnjenje i odtamnjenje, zavjesu

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki filmski primjeri montaže

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.8.5.</p> <p>Učenik gleda kratke filmske primjere, upoznaje montažu zvuka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapaža povezanost slike i zvuka • prepoznaje izbor zvukova • uočava različite vrste zvukova 	<ul style="list-style-type: none"> • povezuje, uz pomoć učitelja, kadrove i zvukove • navodi, uz pomoć učitelja, način izbora zvukova za film – nabraja različite vrste zvukova i potkrjepljuje ih primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki filmski primjeri – montaža zvukova

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.8.6.</p> <p>Učenik gleda kratkometražne filmove i prepoznaje vrste montaže slike i zvuka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uočava odgovore na zadane zadatke / upute prije projekcije filma • uočava načine povezivanja kadrova • prepoznaje izbor zvukova • uočava utjecaj montaže i zvuka na doživljaj filma 	<ul style="list-style-type: none"> • odgovara na zadane zadatke / upute prije projekcije filma • izdvaja, uz pomoć učitelja, primjere za različite načine montaže, opisuje ih i komentira • izdvaja, uz pomoć učitelja, primjere za različite zvukove, opisuje kadrove i komentira • navodi svoje mišljenje o utjecaju montaže na doživljaj filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni filmovi različitih rodova

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.8.7.</p> <p>Učenik gleda kratkometražne filmove i upoznaje ulogu svjetla u filmu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uočava različitu vrstu svjetla u filmovima • prepoznaje prirodno svjetlo, umjetno, građeno i svjetlo u boji 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi uočena svjetla u filmu • opisuje, uz pomoć učitelja, kadrove s prirodnim, umjetnim, građenim i svjetlom u boji

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki filmski primjeri – svjetlo u filmu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F A.8.8.</p> <p>Učenik prepoznaje Zagrebačku školu crtanog filma / <i>Surogat</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • otkriva povijest Zagrebačke škole crtanog filma • gleda filmove ZŠCF-a • otkriva dobitnika Oscara, film <i>Surogat</i> • uočava odgovore na zadane zadatke / upute prije projekcije <i>Surogata</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje važnost Zagrebačke škole crtanog filma • iznosi svoje mišljenje o prikazanim filmovima • odgovara, uz pomoć učitelja, na zadane zadatke / upute prije projekcije filma <i>Surogat</i>

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- povijesni pregled i filmovi Zagrebačke škole crtanog filma; *Surogat*

Prijedlog kurikuluma za nastavu Filmske umjetnosti

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.8.9. Učenik gleda dugometražni igrani film, upoznaje filmsku kritiku.	<ul style="list-style-type: none">• uočava odgovore na zadane zadatke / upute prije projekcije filma• sluša filmsku kritiku na pogledani film• uočava sadržaj i način pisanja filmske kritike	<ul style="list-style-type: none">• odgovara na zadane zadatke / upute prije projekcije filma• iznosi svoje mišljenje o filmskoj kritici gledanoga filma• navodi, uz pomoć učitelja, sadržaj i način pisanja filmske kritike

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.8.10. Učenik samostalno izabire dugometražni film i samostalno ga analizira.	<ul style="list-style-type: none">• prepoznaje utjecaj filmskih izražajnih sredstava na radnju, likove i doživljaj filma• prepoznaje montažu kadrova i izbor zvukova• prepoznaje žanr	<ul style="list-style-type: none">• navodi primjere filmskih izražajnih sredstava koji su naglasili radnju, likove i doživljaj filma• navodi primjere za montažu slike i zvukova• navodi vrstu žanra

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film – izbor učenika

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.8.11. Učenik gleda dječje filmove i filmove mladeži.	<ul style="list-style-type: none">• prepoznaje odabir tema u dječjim filmovima i filmovima mladeži• uspoređuje filmsko stvaralaštvo djece i mladih	<ul style="list-style-type: none">• navodi izbor tema u dječjim filmovima i filmovima mladeži• iznosi sličnosti i razlike u filmskom stvaralaštvu djece i mladeži

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dječji filmovi, filmovi mladeži – filmsko stvaralaštvo

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F A.8.12. Učenik sudjeluje u završnom predstavljanju najuspješnijih radova učenika.	<ul style="list-style-type: none">• odabire jedan od svojih radova• priprema se za prezentaciju svojega rada	<ul style="list-style-type: none">• iznosi kriterije svojega izbora• prezentira svoj rad

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- radovi učenika tijekom školske godine

B. Kritička dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.8.1. Učenik gleda kratke filmske primjere, obraća pažnju na filmsko izražajno sredstvo – boja u filmu.	<ul style="list-style-type: none"> uspoređuje boje u kratkim filmskim primjerima uočava emocije koje boje izazivaju zapaža ugođaj koji boje izazivaju 	<ul style="list-style-type: none"> navodi uočene boje i iznosi svoj doživljaj navodi emocije te ih potkrjepljuje opisom boje u kadru navodi ugođaj te ga potkrjepljuje opisom boje u kadru

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki primjeri filmova s naglašenim bojama

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.8.2. Učenik gleda kratke filmske primjere, obraća pažnju na filmsko izražajno sredstvo – filmska maska.	<ul style="list-style-type: none"> uočava osjećaje koje filmska maska može izazvati kod gledatelja prepoznaje ulogu maske u filmu 	<ul style="list-style-type: none"> navodi emocije te ih potkrjepljuje opisom maske u kadru navodi primjere utjecaja maske na doživljaj filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki primjeri filmova s naglašenim filmskim maskama

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.8.4. Učenik gleda kratke filmske primjere, obraća pažnju na montažu slike.	<ul style="list-style-type: none"> procjenjuje utjecaj montaže na filmsku priču i gledatelje prepoznaje montažu kao stvaralački i kreativan čin 	<ul style="list-style-type: none"> iznosi svoje mišljenje o utjecaju montaže na filmsku priču i gledatelje i, uz pomoć učitelja, navodi primjere iz filma raspravlja o montaži kao stvaralačkom i kreativnom činu i, uz pomoć učitelja, iznosi primjere kako montaža može film učiniti dinamičnijim, zabavnijim ili dosadnijim

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki filmski primjeri montaže

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F B.8.5. Učenik gleda kratke filmske primjere, obraća pažnju na montažu zvuka.	<ul style="list-style-type: none"> procjenjuje utjecaj montaže zvuka na filmsku priču i gledatelje prepoznaje montažu zvuka kao stvaralački i kreativan čin 	<ul style="list-style-type: none"> iznosi svoje mišljenje o utjecaju montaže zvuka na filmsku priču i gledatelje i, uz pomoć učitelja, navodi primjere iz filma raspravlja o montaži zvuka kao stvaralačkom i kreativnom činu i, uz pomoć učitelja, iznosi primjere kako montaža zvuka može film učiniti dinamičnijim, zabavnijim ili dosadnijim

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki filmski primjeri – montaža zvukova

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F B.8.7.</p> <p>Učenik gleda kratkometražne filmove i obraća pažnju na ulogu svjetla u filmu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje informacije koje svjetlo u filmu daje • uočava ulogu različitoga svjetla u filmu • zapaža sjene i njihovu ulogu u filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • otkriva, uz pomoć učitelja, informacije koje svjetlo daje (doba dana, izgled ljudi i njihovo emocionalno raspoloženje, izgled predmeta, ambijent, određene boje, radnja filma) • ističe, uz pomoć učitelja, ulogu svjetla na atmosferu, odvajanja glumca od pozadine, naglašavanje dramatičnosti i kontrasta • izdvaja kadrove sa sjenom i, uz pomoć učitelja, objašnjava volumen koji se sjenom može postići

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki filmski primjeri – svjetlo u filmu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F B.8.8.</p> <p>Učenik gleda animirani film <i>Surogat</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje kritiku ponašanja čovjeka u surogatskom svijetu stvarnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • iznosi svoje mišljenje o odnosu čovjeka prema stvarnosti i virtualnom surogatu stvarnosti te ih potkrjepljuje primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- animirani film Zagrebačke škole crtanog filma – *Surogat*

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ F B.8.9.</p> <p>Učenik gleda dugometražni igrani film, upoznaje filmsku kritiku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sluša i bilježi dijelove filmske kritike na film • zapisuje svoja zapažanja i zaključke 	<ul style="list-style-type: none"> • iznosi svoje mišljenje o filmskoj kritici filma te ga potkrjepljuje primjerima • dopunjuje filmsku kritiku svojim mišljenjem te ga potkrjepljuje primjerima iz filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

C. Kreativna dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.8.1. Učenik mobitelom, tabletom, kamerom ili fotoaparatom snima kadrove s prirodnim i neprirodnim bojama.	<ul style="list-style-type: none"> • samostalno i promišljeno snima kadrove • razvija sposobnost naglašavanja motiva bojom 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentira snimljene kadrove • uspoređuje snimljene kadrove drugih učenika • iznosi svoja razmišljanja o snimljenim kadrovima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- snimljeni kadrovi učenika na temu – boja u filmu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.8.2. Učenik istražuje filmove s izraženim maskama.	<ul style="list-style-type: none"> • istražuje na internetu filmove s maskama • zapisuje podatke o filmovima • zapisuje podatke o maskama 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentira svoje istraživanje • prikazuje izabrane isječke iz filmova ili najave / <i>trailere</i> • iznosi svoje mišljenje o izboru drugih učenika

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- izbor učenika – isječci iz filmova i / ili traileri, istraživanje

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.8.4. Učenik snima deset kratkih kadrova i montira ih.	<ul style="list-style-type: none"> • piše dvije različite priče prema snimljenim kadrovima • montira kadrove prema svojim pričama 	<ul style="list-style-type: none"> • prikazuje snimljene kadrove • prezentira svoje priče • prikazuje svoje dvije vježbe • sudjeluje u razgovoru o snimljenim vježbama

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- radovi učenika – kadrovi, priče, montaža

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.8.5. Učenik montira zvukove u svoje vježbe montaže slike.	<ul style="list-style-type: none"> • odabire zvukove za svoje dvije, prethodno montirane vježbe • montira zvukove (šumovi, glazba) 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentira odabrane zvukove • prikazuje svoje dvije vježbe obogaćene zvukovima (šumovi, glazba) • sudjeluje u razgovoru o vježbama drugih učenika

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- radovi učenika – kadrovi, priče, montaža zvuka

Prijedlog kurikuluma za nastavu Filmske umjetnosti

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.8.7. Učenik mobitelom, tabletom, kamerom ili fotoaparatom snima kadrove s prirodnim i umjetnim svjetlom.	<ul style="list-style-type: none">• samostalno i promišljeno snima kadrove• razvija sposobnost naglašavanja motiva svjetlom	<ul style="list-style-type: none">• prezentira snimljene kadrove• uspoređuje snimljene kadrove drugih učenika• iznosi svoja razmišljanja o snimljenim kadrovima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- snimljeni kadrovi učenika na temu svjetla

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.8.10. Učenik samostalno izabire dugometražni film i piše filmsku kritiku.	<ul style="list-style-type: none">• piše filmsku kritiku o izabranom filmu	<ul style="list-style-type: none">• čita svoju filmsku kritiku pred učenicima• raspravlja s učenicima o izboru filmova i kritikama

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film – izbor učenika

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ F C.8.12. Učenik sudjeluje u pripremama završne prezentacije radova učenika.	<ul style="list-style-type: none">• priprema završno filmsko događanje	<ul style="list-style-type: none">• predstavlja svoj rad učenicima u razredu• iznosi svoje mišljenje o radovima drugih učenika• sudjeluje, uz pomoć učitelja, u realizaciji završnoga događanja prema dodijeljenoj ulozi

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

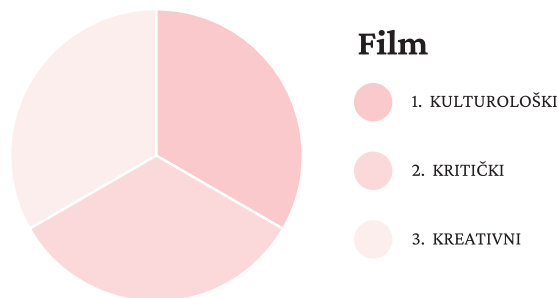
- radovi učenika tijekom školske godine

Mrežni izvor

- Kragić, Bruno, Gilić, Nikica. 2003. *Filmski leksikon*. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža. <https://film.lzmk.hr/Projekt>

Metodički priručnici

- Zlatarić, Marina, Đorđić Ana. 2023. *Metodički priručnik za nastavu - filmovi s obradom*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/12/Filmska-pismenost-Metodicki-prirucnik-za-nastavu-Filmovi-s-obradom.pdf>
- Zlatarić, Marina. 2023. *Filmski priručnik za vrtiće, osnovne i srednje škole*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/12/FILMSKI-PRIRUCNIK-MARINA-ZLATARIC.pdf>
- Zlatarić, Marina. 2023. *Animirani film*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/11/Animirani-film-Marina-Zlataric.pdf>

Prijedlog postotne zastupljenosti predmetnih područja u 8. razredu OŠ

E. Povezivanje s ostalim područjima kurikuluma i međupredmetnim temama

Nastavni predmet Film povezan je drugim umjetničkim područjem pa se pojedine teme povezuju s ishodima u drugim područjima predmeta Hrvatski jezik (književnost i stvaralaštvo s naglaskom na književno djelo za cjelovito čitanje, jezik i komunikacija), ali i međupredmetno (Glazbena kultura, Likovna kultura, Tehnička kultura, Sat razrednika). Prepoznavanje osjećaja, radnje, uočavanje odnosa među likovima, razvijanje vještina, kritičkoga mišljenja i kreativnosti dio su svih predmeta umjetničkoga područja.

Kurikulum za nastavni predmet Hrvatski jezik (Predmetno područje Kultura i mediji) Marina Zlatarić

Prijedlog dopune ishoda predmetnog područja Kultura i mediji
unutar nastavnog predmeta Hrvatski jezik

5. razred osnovne škole

A. Kulturološka dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM A.5.1. Učenik gleda dječje filmove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uočava razliku između dječjega filma i filma za djecu • prepoznaje odabir tema u dječjim filmovima 	<ul style="list-style-type: none"> • usvaja pojmove dječji film i film za djecu • navodi izbor tema u dječjim filmovima • izdvaja filmove s istom temom i uspoređuje ih uz pomoć učitelja

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dječji filmovi – filmsko stvaralaštvo osnovnoškolaca

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM A.5.2. Učenik gleda dugometražni igrani film i prepoznaje kadar, plan, vertikalni kut snimanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje kadar • uočava kratki i dugi kadar • prepoznaje statični i dinamični kadar • zapaža dubinski i plošni kadar • prepoznaje plan snimanja i vrste planova • prepoznaje vertikalni kut snimanja i vrste (gornji, donji rakurs, u visini očiju) 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje kadar • navodi primjere za kratki i dugi kadar • razlikuje, uz pomoć učitelja, dubinski i plošni kadar • usvaja filmska izražajna sredstva (plan, vertikalni kut snimanja) • imenuje, uz pomoć učitelja, vrste planova i vertikalnih kutova snimanja (gornji, donji rakurs, u visini očiju)

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM A.5.3. Učenik uspoređuje kratke filmove različitih rodova.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje filmove različitih rodova • uočava razlike između filmova različitoga roda 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi, uz pomoć učitelja, razlike između igranog, dokumentarnog, animiranog i eksperimentalnog filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki filmovi različitih rodova (igrani, dokumentarni, animirani, eksperimentalni)

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM A.5.4. Učenik gleda kratke animirane filmove.	<ul style="list-style-type: none"> gleda različite vrste kratkih animiranih filmova uočava razliku između različitih vrsta animiranoga filma 	<ul style="list-style-type: none"> uspoređuje filmove različitih vrsta navodi, uz pomoć učitelja, razlike između različitih vrsta animiranoga filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki animirani filmovi – različite vrste

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM A.5.5. Učenik gleda dugometražni igrani film u kinu ili školi (film snimljen prema književnom djelu za cjelovito čitanje).	<ul style="list-style-type: none"> gleda film prema zadanim smjernicama uočava odgovore na zadane zadatke/upute prije projekcije filma 	<ul style="list-style-type: none"> iznosi svoj doživljaj filma navodeći primjere odgovara, uz pomoć učitelja, na zadane zadatke/upute prije projekcije filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film snimljen prema književnom djelu za cjelovito čitanje

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM A.5.6. Učenik otkriva početke filma (dokumentarni filmovi).	<ul style="list-style-type: none"> otkriva <i>cameru obscuru</i> gleda dokumentarne filmove <i>Izlazak radnika iz tvornice Lumière</i> i <i>Ulazak vlaka u stanicu</i> prepoznaje rad braće Lumière prepoznaje vrijeme projekcije dokumentarnih filmova <i>Izlazak radnika iz tvornice Lumière</i> i <i>Ulazak vlaka u stanicu</i> u Hrvatskoj 	<ul style="list-style-type: none"> iznosi dojmove o <i>cameri obscuri</i> iznosi dojmove o dokumentarnim filmovima braće Lumière navodi važnost rada braće Lumière prepoznaje interes za film u Hrvatskoj već u samim počecima filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- camera obscura, dokumentarni filmovi braće Lumière *Izlazak radnika iz tvornice Lumière* i *Ulazak vlaka u stanicu*

B. Krićka dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM B.5.1. Ućenik gleda dječje filmove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> uspoređuje dječji film i film za djecu procjenjuje filmske priće dječjih filmova 	<ul style="list-style-type: none"> potkrjepljuje, uz pomoć ućitelja, primjerima razlike između dječjih filmova i filmova za djecu izražava svoje mišljenje o prikazu filmskih prića

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dječji filmovi – filmsko stvaralaštvo osnovnoškolaca

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM B.5.3. Ućenik uspoređuje kratkometražne filmove razlićitih rodova i iznosi zaključke i primjere.</p>	<ul style="list-style-type: none"> prepoznaje karakteristike igranoga, dokumentarnoga, animiranoga i eksperimentalnoga filma i navodi ih 	<ul style="list-style-type: none"> uoćene karakteristike razlićitih filmskih rodova, uz pomoć ućitelja, potkrjepljuje primjerima iz prikazanih filmova

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni filmovi razlićitih rodova (igrani, dokumentarni, animirani, eksperimentalni)

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM B.5.4. Ućenik gleda kratke animirane filmove i uoćava razlike.</p>	<ul style="list-style-type: none"> zapaža karakteristike crtanoga filma prepoznaje naćin nastanka stop-animacije uoćava razlićite tehnike stop-animacije prepoznaje 3D animaciju zapaža zvukove 	<ul style="list-style-type: none"> izdvaja karakteristike crtanoga filma i, uz pomoć ućitelja, potkrjepljuje odgovore primjerima iz filma iznosi svoje zaključke o nastanku stop-animacije navodi, uz pomoć ućitelja, tehnike stop-animacije i potkrjepljuje odgovore primjerima iz filma iznosi zaključke o nastanku 3D animacije navodi primjere zvukova i komentira njihovu ulogu u kadrovima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki animirani filmovi – razlićite vrste

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM B.5.5.</p> <p>Učenik gleda dugometražni igrani film (snimljen prema književnom djelu za cjelovito čitanje) u kinu ili školi i prema zadanim smjernicama prije projekcije filma iznosi primjere i zaključke.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje razvoj fabule u filmskoj priči • izdvaja kadrove s različitim planovima • izdvaja kadrove s različitim vertikalnim kutovima snimanja • uočava zvukove • navodi likove, kostime i izgled scena 	<ul style="list-style-type: none"> • iznosi svoje mišljenje o razvoju radnje, događaja i odnosu među likovima u filmskoj priči • izdvaja, uz pomoć učitelja, kadrove s različitim planovima i opisuje ih • navodi, uz pomoć učitelja, kadrove s različitim vertikalnim kutovima snimanja i opisuje ih • opisuje kadrove s različitim zvukovima i komentira ih • komentira glumu glumaca, izbor kostima i izgled scena

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film snimljen prema književnom djelu za cjelovito čitanje

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM B.5.6.</p> <p>Učenik upoznaje početke filma (dokumentarni filmovi).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje ulogu camere obscure za početke filma • prepoznaje emocije publike izazvane tijekom projekcije filmova 	<ul style="list-style-type: none"> • tumači, uz pomoć učitelja, povezanost camere obscure i filma • iznosi svoja razmišljanja o prvim dojmovima i emocijama publike

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- camera obscura, dokumentarni filmovi braće Lumière *Izlazak radnika iz tvornice Lumière* i *Ulazak vlaka u stanicu*

C. Kreativna dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM C.5.1. Učenik izrađuje plakat za festival dječjeg filmskog stvaralaštva.</p>	<ul style="list-style-type: none"> izabire motive iz dječjeg filma/filmova za plakat osmišljava izgled plakata izabire podatke za plakat izrađuje plakat 	<ul style="list-style-type: none"> prezentira svoj plakat analizira plakate ostalih učenika iznoseći svoje mišljenje uz argumente sudjeluje u odabiru najboljega plakata

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- filmski plakat učenika – filmovi dječjeg filmskog stvaralaštva

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM C.5.2. Učenik mobitelom snima različite planove i vertikalne kutove snimanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> promišlja o vrsti plana tijekom snimanja prizora promišlja o vrsti vertikalnog kuta snimanja tijekom snimanja prizora razvija sposobnost naglašavanja osjećaja i/ili radnje snimljenim kadrovima 	<ul style="list-style-type: none"> prezentira svoje kadrove pred učenicima i učiteljem aktivno sudjeluje u razgovoru o snimljenim kadrovima drugih učenika navodi, uz pomoć učitelja, kadrove drugih učenika koji naglašavaju osjećaje i radnju

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- snimljeni kadrovi učenika na zadanu temu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM C.5.3. Učenik (u paru/skupini) prema zajedničkoj, zadanoj temi mobitelom snima kratke primjere/vježbe za svaki filmski rod.</p>	<ul style="list-style-type: none"> istražuje zadanu temu i mogućnosti snimanja kratkih primjera/vježbi promišlja o načinu snimanja kratkih primjera kadrovima naglašava karakteristike svakog filmskog roda 	<ul style="list-style-type: none"> sudjeluje u pisanju sinopsisa za kratke vježbe prezentira kratke vježbe (u paru/skupini) iznosi svoje mišljenje o kratkim primjerima/vježbama drugih učenika i potkrjepljuje ih primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki filmski primjeri učenika, primjeri različitih rodova prema zadanim uputama

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM C.5.4. Učenik samostalno snima kratki animirani film – stop-animaciju.	<ul style="list-style-type: none"> • razmišlja o ideji za film • piše priču • izrađuje storyboard • izrađuje likove • izrađuje scenografiju • snima kadrove • spaja/montira kadrove u jednostavnom programu za montažu (na mobitelu ili računalu) • snima i/ili odabire zvukove s interneta • montira zvukove • dodaje naslov i odjavu 	<ul style="list-style-type: none"> • predstavlja svoj kratki animirani film pred učenicima u razredu • iznosi tijekom rada od ideje do kratkoga filma • prihvaća sugestije i komentare učenika i učitelja • iznosi svoje mišljenje o filmovima drugih učenika i mišljenje potkrjepljuje primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki animirani filmovi učenika – stop-animacija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM C.5.5. Učenik u kinu ili kod kuće gleda dugometražni igrani film prema svojem izboru (primjeren dobi).	<ul style="list-style-type: none"> • izabire film • zapisuje podatke o filmu • zapisuje svoja zapažanja 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentira pred učenicima svoj izbor filma • iznosi svoja zapažanja i komentare te ih obrazlaže primjerima iz filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film prema izboru učenika

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM C.5.6. Učenik izrađuje kameru obscuru.	<ul style="list-style-type: none"> • istražuje na internetu podatke o izradi camere obscure • izrađuje kameru obscuru prema izabranom materijalu 	<ul style="list-style-type: none"> • iznosi pojedinosti o svojem radu pred učenicima • prezentira učenicima i učitelju fotografiju kroz svoju kameru obscuru • analizira radove učenika i svoje mišljenje obrazlaže

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- radovi učenika – camera obscura

KORELACIJA:

1. Predmetna

- KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO
– dugometražni igrani film snimljen prema književnom djelu za cjelovito čitanje
- HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA
– kako pripremiti govor/izdvajanje važnih informacija, pisanje bilješki i natuknica, priprema govora, izvođenje govora pred razredom

2. Međupredmetna

- LIKOVNA KULTURA
– animirani film, plakat
- GLAZBENA KULTURA
– zvuk u filmu
- TEHNIČKA KULTURA
– izrada camere obscure

Mrežni izvor

- Kragić, Bruno, Gilić, Nikica. 2003. *Filmski leksikon*. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža. <https://film.lzmk.hr/Projekt>

Metodički priručnici

- Zlatarić, Marina, Đorđić Ana. 2023. *Metodički priručnik za nastavu - filmovi s obradom*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/12/Filmska-pismenost-Metodicki-prirucnik-za-nastavu-Filmovi-s-obradom.pdf>
- Zlatarić, Marina. 2023. *Filmski priručnik za vrtiće, osnovne i srednje škole*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/12/FILMSKI-PRIRUCNIK-MARINA-ZLATARIC.pdf>
- Zlatarić, Marina. 2023. *Animirani film*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/11/Animirani-film-Marina-Zlataric.pdf>

6. razred osnovne škole

A. Kulturološka dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM A.6.1. Učenik gleda kratke filmove s dječjih filmskih festivala.	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje interes djece za određene teme • prepoznaje filmske priče • prisjeća se pojmova dječji film i film za djecu 	<ul style="list-style-type: none"> • prepričava filmske priče uz pomoć učitelja • uočava važnost dječjeg filmskog stvaralaštva • koristi pojam dječji film

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dječji filmovi – Smotra hrvatskog školskog filma, Revija hrvatskog filmskog stvaralaštva djece, DUFF – Dubrovnik film festival

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM A.6.2. Učenik gleda dugometražni igrani film, razlikuje stanje kamere.	<ul style="list-style-type: none"> • uočava odgovore na zadane zadatke/upute prije projekcije filma • prepoznaje različita stanja kamere • razlikuje statičnu i dinamičnu kameru 	<ul style="list-style-type: none"> • sudjeluje, uz pomoć učitelja, u razgovoru o filmu • usvaja novo filmsko izražajno sredstvo (stanje kamere) • koristi nazive (statična i dinamična kamera)

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM A.6.3. Učenik gleda dugometražni igrani film u kinu ili školi te pažnju usmjerava na filmsku priču i glumu.	<ul style="list-style-type: none"> • uočava odgovore na zadane zadatke/upute prije projekcije filma • prepoznaje filmsku priču • navodi elemente razvoja fabule • uočava različite filmske uloge • uočava elemente uvjerljive glume • uočava važnost glumca 	<ul style="list-style-type: none"> • odgovara na zadane zadatke/upute prije projekcije filma • prepričava filmsku priču uz pomoć učitelja • opisuje različite filmske uloge • imenuje, uz pomoć učitelja, elemente uvjerljive glume • prepoznaje, uz pomoć učitelja, utjecaj glume na uspješnost filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film snimljen prema književnom djelu za cjelovito čitanje

Prijedlog kurikuluma za nastavu Filmske umjetnosti

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM A.6.4. Učenik gleda isječke iz igranih filmova različitoga žanra.	<ul style="list-style-type: none">• razlikuje žanrove• uočava karakteristike različitih filmskih žanrova	<ul style="list-style-type: none">• izdvaja, uz pomoć učitelja, karakteristike različitih žanrova• imenuje, uz pomoć učitelja, različite žanrove

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- isječci iz igranih filmova različitoga žanra

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM A.6.5. Učenik sluša izlaganje o povijesti igranoga filma, gleda kratke filmove.	<ul style="list-style-type: none">• prepoznaje karakteristike prvih igranih filmova• slijedi smjernice tijekom izlaganja učitelja• uočava odgovore na zadane zadatke/upute prije projekcije filma	<ul style="list-style-type: none">• navodi, uz pomoć učitelja, karakteristike prvih igranih filmova• prepoznaje tijek razvoja igranoga filma kroz povijest• odgovara, uz pomoć učitelja, na zadane zadatke/upute prije projekcije filmova

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- povijesni pregled igranoga filma, kratki filmski primjeri (crno-bijeli film i film u boji, nijemi i zvučni film)

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM A.6.6. Učenik gleda dugometražni igrani film <i>Mališan</i> Charlieja Chaplina.	<ul style="list-style-type: none">• prepoznaje karakteristike filma• prepoznaje razvoj fabule u filmskoj priči• uočava temu filma• prepoznaje vrijeme nastanka filma• uočava ulogu glume u filmu• izdvaja zvukove• prepoznaje humor• uočava kostimografiju	<ul style="list-style-type: none">• navodi, uz pomoć učitelja, karakteristike filma• opisuje događaje i odnos među likovima• navodi, uz pomoć učitelja, temu filma i komentira ju• smješta film u određeno doba (nijemi, crno-bijeli)• opisuje kadrove i zvukove u opisanim kadrovima• iznosi svoj doživljaj humora u filmu• opisuje i komentira kostime

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film *Mališan* Charlieja Chaplina

B. Kritička dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM B.6.1. Učenik gleda kratke filmove s dječjih filmskih festivala.	<ul style="list-style-type: none"> • razvija kritičko mišljenje • uočava razloge odabira filmova kao najboljih 	<ul style="list-style-type: none"> • iznosi svoje mišljenje o filmovima i potkrjepljuje ga primjerima iz filmova • prepoznaje, uz pomoć učitelja, razloge izbora filmova kao najboljih

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dječji filmovi – Smotra hrvatskog školskog filma, Revija hrvatskog filmskog stvaralaštva djece, DUFF – Dubrovnik film festival

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM B.6.2. Učenik prema zadanim smjernicama uspoređuje stanja kamere.	<ul style="list-style-type: none"> • uočava odgovore na zadane zadatke/upute prije projekcije filma • prepoznaje različita stanja kamere • razlikuje statičnu i dinamičnu kameru 	<ul style="list-style-type: none"> • sudjeluje, uz pomoć učitelja, u razgovoru o filmu • usvaja novo filmsko izražajno sredstvo (stanje kamere) • koristi nazive (statična i dinamična kamera)

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM B.6.3. Učenik gleda dugometražni igrani film u kinu ili školi i prema zadanim smjernicama prije projekcije filma iznosi primjere i zaključke (fabula, gluma).	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje filmska izražajna sredstva • uočava ulogu filmskih izražajnih sredstava u prikazu filmske priče • prepoznaje povezanost razvoja fabule i glume • povezuje glumu i emocije 	<ul style="list-style-type: none"> • izdvaja, uz navođenje učitelja, filmska izražajna sredstva koja su pridonijela zanimljivosti i uvjerljivosti filmske priče te iznosi svoje mišljenje • iznosi svoje mišljenje o utjecaju glume na razvoj fabule, sukob među likovima i, uz pomoć učitelja, navodi primjere iz filma • iznosi, uz pomoć učitelja, emocije koje gluma u filmu izaziva kod gledatelja te navodi primjere

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film snimljen prema književnom djelu za cjelovito čitanje

Prijedlog kurikuluma za nastavu Filmske umjetnosti

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM B.6.4. Učenik gleda isječke iz igranih filmova različitoga žanra.	<ul style="list-style-type: none">• promišlja o povezanosti teme, filmske priče i žanra• razumije izbor žanra	<ul style="list-style-type: none">• iznosi svoje mišljenje o povezanosti teme, filmske priče i žanra te ga obrazlaže• navodi, uz pomoć učitelja, način odabira žanra

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- isjecci iz igranih filmova različitoga žanra

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM B.6.5. Učenik sluša izlaganje o povijesti igranoga filma, gleda kratke filmove.	<ul style="list-style-type: none">• otkriva početke zvuka u filmu• otkriva početke boje u filmu	<ul style="list-style-type: none">• uspoređuje, uz pomoć učitelja, nijemi i prvi zvučni film• uspoređuje, uz pomoć učitelja, početne filmove u boji s današnjim

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- povijesni pregled igranoga filma, kratki filmski primjeri (crno-bijeli film i film u boji, nijemi i zvučni film)

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM B.6.6. Učenik gleda dugometražni igrani film <i>Mališan</i> Charlieja Chaplina.	<ul style="list-style-type: none">• uočava događaje i odnose među likovima u filmskoj priči• prepoznaje karakteristike glume u filmu• uspoređuje glumu sa svojim iskustvom gledanja filmova	<ul style="list-style-type: none">• iznosi svoje mišljenje o razvoju radnje, događaja i odnosu među likovima u filmskoj priči• iznosi, uz pomoć učitelja, karakteristike glume (mimika lica, gestikulacije)• iznosi svoje zaključke o glumi u filmu <i>Mališan</i> i filmovima današnjega doba te ih potkrepljuje primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film *Mališan* Charlieja Chaplina

C. Kreativna dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM C.6.1. Učenik iznosi teme za dječji film.	<ul style="list-style-type: none"> • istražuje teme među vršnjacima • bilježi teme prema odgovorima vršnjaka • izdvaja tri najčešća odgovora 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje interes vršnjaka za istraživanje • nabraja odgovore vršnjaka • ističe tri najčešća odgovora • raspravlja o temama s drugim učenicima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- snimljeni kadrovi učenika na zadanu temu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM C.6.2. Učenik, u paru, mobitelom snima kadrove s različitim stanjem kamere.	<ul style="list-style-type: none"> • promišlja o načinu snimanja kadrova • snima kadar s istim motivom – statična i dinamična kamera • snima kadrove različitim vrstama pokretne kamere 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentira kratke vježbe (u paru) • sudjeluje u razgovoru o snimljenim vježbama drugih učenika • uspoređuje snimljene kadrove i iznosi svoje mišljenje

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- snimljeni kadrovi učenika

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM C.6.3. Učenik glumi pet emocija prema izboru.	<ul style="list-style-type: none"> • istražuje vrste i karakteristike emocija • izabire pet emocija • vježba glumu izabranoga osjećaja (uključuje sve elemente glume) 	<ul style="list-style-type: none"> • glumi pred razredom koristeći mimiku lica, gestikulacije, govor • iznosi mišljenje o uvjerljivosti glume drugih učenika

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- Internet – istraživanje vrsta emocija i njihovih karakteristika

Prijedlog kurikuluma za nastavu Filmske umjetnosti

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM C.6.4. Učenik prema piše kratke filmske priče za tri različita žanra.	<ul style="list-style-type: none">• izabire temu za svoje filmske priče• odabire žanrove• piše filmske priče prema izabranim žanrovima ističući karakteristike žanrova	<ul style="list-style-type: none">• predstavlja svoje priče pred učenicima u razredu• iznosi svoje mišljenje o radovima drugih učenika potkrjepljujući ga primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratke filmske priče za tri različita žanra

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM C.6.5. Učenik u svojoj skupini (4) mobitelom snima crno-bijeli nijemi film.	<ul style="list-style-type: none">• sudjeluje u pisanju filmske priče prema ideji skupine• sudjeluje u snimanju filma	<ul style="list-style-type: none">• sudjeluje u prezentiranju rada svoje skupine• iznosi svoje mišljenje o filmovima drugih skupina potkrjepljujući ga primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dječji kratki crno-bijeli nijemi filmovi

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM C.6.6. Učenik na internetu istražuje najuspješniji par komičara u povijesti filma – Stanlija i Olija.	<ul style="list-style-type: none">• pronalazi informacije o Stanliju i Oliju• gleda kratke isječke nijemih filmova• odabire jedan kratki film ili isječak• zapisuje svoja razmišljanja	<ul style="list-style-type: none">• prezentira informacije koje je prikupio o Stanliju i Oliju• prikazuje izabrani kratki film ili isječak• iznosi svoja razmišljanja o temi, filmskoj priči, glumi, odnosu među likovima, humoru, kostimima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- učenička istraživanja – Stanlio i Olio

KORELACIJA:**1. Predmetna**

- KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO
– dugometražni igrani film snimljen prema književnom djelu za cjelovito čitanje
- HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA
– kako pripremiti govor/gledanje filma, izdvajanje važnih informacija, pisanje bilješki i natuknica, priprema govora, izvođenje govora pred razredom)

2. Međupredmetna

- GLAZBENA KULTURA
– zvuk u filmu
- SAT RAZREDNIKA
– teme dječjih filmova

Mrežni izvor

- Kragić, Bruno, Gilić, Nikica. 2003. *Filmski leksikon*. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža.
<https://film.lzmk.hr/Projekt>

Metodički priručnici

- Zlatarić, Marina, Đordić Ana. 2023. *Metodički priručnik za nastavu - filmovi s obradom*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/12/Filmska-pismenost-Metodicki-prirucnik-za-nastavu-Filmovi-s-obradom.pdf>
- Zlatarić, Marina. 2023. *Filmski priručnik za vrtiće, osnovne i srednje škole*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/12/FILMSKI-PRIRUCNIK-MARINA-ZLATARIC.pdf>
- Zlatarić, Marina. 2023. *Animirani film*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/11/Animirani-film-Marina-Zlataric.pdf>

7. razred osnovne škole

A. Kulturološka dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM A.7.1.</p> <p>Učenik prepoznaje proces nastanka filma – od ideje do knjige snimanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje važnost ideje • prepoznaje ulogu sinopsisa • uočava sadržaj scenarija • uočava razliku između scenarija i knjige snimanja • prepoznaje ulogu knjige snimanja 	<ul style="list-style-type: none"> • zaključuje što je sinopsis • navodi, uz pomoć učitelja, sadržaj scenarija • navodi razliku između scenarija i knjige snimanja • zaključuje što je sadržaj knjige snimanja i, uz pomoć učitelja, navodi ga

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- primjeri sinopsisa, scenarija i knjige snimanja; kratkometražni igrani filmovi

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM A.7.2. / A.7.3.</p> <p>Učenik gleda igrani film snimljen prema književnom djelu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uočava mogućnosti preoblikovanja književnoga djela u film • razumije proces preoblikovanja književnoga djela u film • usvaja pojam adaptacija 	<ul style="list-style-type: none"> • iznosi svoja zapažanja o preoblikovanju književnoga djela u kadrove • navodi, uz pomoć učitelja, primjere preoblikovanja dijela književnoga djela • koristi pojam adaptacija

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film nastao prema književnom djelu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM A.7.4.</p> <p>Učenik gleda kratkometražne klasike hrvatskog kratkog dokumentarnog filma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uočava odgovore na zadane zadatke/upute prije projekcije filma • uočava teme dokumentarnih filmova • prepoznaje filmske priče 	<ul style="list-style-type: none"> • odgovara na zadane zadatke/upute prije projekcije filma • navodi teme filmova • prepričava, uz pomoć učitelja, filmske priče

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni klasici hrvatskog kratkog dokumentarnog filma

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM A.7.5. Učenik gleda kratkometražne eksperimentalne filmove.	<ul style="list-style-type: none"> • uočava različitost filma u odnosu na druge žanrove • prepoznaje inovacije u filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje, uz pomoć učitelja, eksperimentalni film s drugim filmskim žanrovima • navodi inovacije koje zapaža

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometražni eksperimentalni filmovi

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM A.7.6. Učenik gleda dječje filmove i filmove mladeži.	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje odabir tema u dječjim filmovima i filmovima mladeži • uspoređuje filmsko stvaralaštvo djece i mladih 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi izbor tema u dječjim filmovima i filmovima mladeži • iznosi sličnosti i razlike u filmskom stvaralaštvu djece i mladeži

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dječji filmovi, filmovi mladeži – filmsko stvaralaštvo osnovnoškolaca i srednjoškolaca

B. Krićka dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM B.7.1.</p> <p>Ućenik prepoznaje proces nastanka filma – od ideje do knjige snimanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • izabire jedan od prikazanih kratkometraţnih filmova • prepoznaje ideju • prepoznaje sinopsis • prepoznaje scenarij • prepoznaje sadržaj knjige snimanja 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi ideju izabranoga filma • preprićava sinopsis • preprićava, uz pomoć ućitelja, sadržaj scenarija izabranoga dijela filma • preprićava, uz pomoć ućitelja, sadržaj knjige snimanja izabranoga dijela filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- primjeri sinopsisa, scenarija i knjige snimanja; kratkometraţni igrani filmovi

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM B.7.2. / B.7.3.</p> <p>Ućenik gleda igrani film snimljen prema knjiţevnom djelu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje knjiţevno djelo i film • uoćava slićnosti • uoćava razlike • prepoznaje prikaz osjećaja u knjiţevnom djelu i filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi, uz pomoć ućitelja, dijelove knjiţevnoga djela i naćin na koji su prikazani u filmu • izdvaja slićnosti i razlike i, uz pomoć ućitelja, potkrjepljuje ih primjerima • uspoređuje, uz pomoć ućitelja, prikaz osjećaja likova u knjiţevnom djelu i filmu te ih komentira

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometraţni igrani film nastao prema knjiţevnom djelu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM B.7.4.</p> <p>Ućenik gleda kratkometraţne klasike hrvatskog kratkog dokumentarnog filma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje dokumentarni film kao svjedok vremena • uoćava vaţnost dokumentarnoga filma za budućnost 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi, uz pomoć ućitelja, primjere filmova koji biljeţe vrijeme za budućnost • iznosi svoje mišljenje o temama dokumentarnih filmova

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometraţni klasici hrvatskog kratkog dokumentarnog filma

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM B.7.5.</p> <p>Ućenik gleda kratkometraţne eksperimentalne filmove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje eksperimentalne filmove • razumije ulogu inovacija u nastanku filma 	<ul style="list-style-type: none"> • razlikuje inovacije u razlićitim filmovima i, uz pomoć ućitelja, navodi ih • izdvaja inovacije u filmovima i iznosi svoje mišljenje o njihovoj ulozi u filmovima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratkometraţni eksperimentalni filmovi

C. Kreativna dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM C.7.1. Učenik u skupini (4) prolazi proces od ideje do knjige snimanja.	<ul style="list-style-type: none"> • razmišlja o ideji • piše sinopsis • piše scenarij • piše knjigu snimanja • snima kratki film prema knjizi snimanja 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentira svoj rad u skupini • sudjeluje u analizi svojega i tuđih radova • uspoređuje radove i izabire tri najbolja

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- radovi učenika – sinopsis, scenarij, knjiga snimanja, kratki film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM C.7.2. / C.7.3. Učenik istražuje filmove za djecu nastale prema književnom djelu, gleda samostalno izabrani dugometražni film.	<ul style="list-style-type: none"> • istražuje na internetu • zapisuje podatke o filmovima • istražuje književna djela • zapisuje podatke o književnom djelu • uspoređuje film i književno djelo 	<ul style="list-style-type: none"> • iznosi rezultate svojega istraživanja • navodi podatke o filmovima i književnim djelima • iznosi sličnosti i razlike između filma i književnoga djela potkrjepljujući ih primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- istraživanja učenika, film za djecu snimljen prema književnom djelu – izbor učenika

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM C.7.4. Učenik istražuje dokumentarne filmove novijega datuma.	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje teme filmova • uočava filmske priče • odabire tri kratka dokumentarna filma • zapaža karakteristike odabranih dokumentarnih filmova 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentira i obrazlaže svoj izbor dokumentarnih filmova • prepričava filmske priče • potkrjepljuje karakteristike dokumentarnih filmova primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dokumentarni filmovi novijega datuma – izbor učenika

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM C.7.5. Učenik u skupini (4) snima kratki eksperimentalni film.	<ul style="list-style-type: none"> • odabire temu • piše filmsku priču • istražuje mogućnosti snimanja prema filmskoj priči • snima kratki film 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentira tijek rada u skupini • prikazuje kratki film • iznosi mišljenje o filmovima drugih skupina i potkrjepljuje ga primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki eksperimentalni filmovi učenika

KORELACIJA:

1. Predmetna

- KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO
– dugometražni igrani film snimljen prema književnom djelu za cjelovito čitanje
- HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA
– razgovor, rasprava

2. Međupredmetna

- GLAZBENA KULTURA
– zvuk u filmu
- LIKOVNA KULTURA
– apstrakcija

Mrežni izvor

- Kragić, Bruno, Gilić, Nikica. 2003. *Filmski leksikon*. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža.
<https://film.lzmk.hr/Projekt>

Metodički priručnici

- Zlatarić, Marina, Đorđić Ana. 2023. *Metodički priručnik za nastavu - filmovi s obradom*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/12/Filmska-pismenost-Metodicki-prirucnik-za-nastavu-Filmovi-s-obradom.pdf>
- Zlatarić, Marina. 2023. *Filmski priručnik za vrtiće, osnovne i srednje škole*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/12/FILMSKI-PRIRUCNIK-MARINA-ZLATARIC.pdf>
- Zlatarić, Marina. 2023. *Animirani film*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/11/Animirani-film-Marina-Zlataric.pdf>

8. razred osnovne škole

A. Kulturološka dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM A.8.1.</p> <p>Učenik gleda kratke filmske primjere, upoznaje montažu slike i zvuka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uočava različite načine spajanja kadrova • upoznaje kontinuiranu, diskontinuiranu, paralelnu i ritmičku montažu • uočava montažne spone • zapaža povezanost slike i zvuka • prepoznaje izbor zvukova • uočava različite vrste zvukova 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi mjesta spajanja kadrova • prepoznaje, uz pomoć učitelja, vrste montaže • prepoznaje, uz pomoć učitelja, montažne spone – rez, pretapanje, zatamnjenje i odtamnjenje, zavjesu • navodi, uz pomoć učitelja, način izbora zvukova za film • nabraja različite vrste zvukova u filmu i potkrjepljuje ih primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki filmski primjeri montaže

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM A.8.2.</p> <p>Učenik gleda dugometražni igrani film u kinu ili školi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje utjecaj filmskih izražajnih sredstava na radnju, likove i doživljaj filma • prepoznaje montažu kadrova i izbor zvukova • prepoznaje žanr 	<ul style="list-style-type: none"> • navodi primjere filmskih izražajnih sredstava koji su naglasili radnju, likove i doživljaj filma • navodi primjere za montažu slike i zvukova • navodi žanr

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM A.8.3.</p> <p>Učenik prepoznaje Zagrebačku školu crtanog filma / <i>Surogat</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • otkriva povijest Zagrebačke škole crtanog filma • gleda filmove ZŠCF-a • otkriva dobitnika Oscara, film <i>Surogat</i> • uočava odgovore na zadane zadatke/upute prije projekcije <i>Surogata</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje važnost Zagrebačke škole crtanog filma • iznosi svoje mišljenje o prikazanim filmovima • odgovara, uz pomoć učitelja, na zadane zadatke/upute prije projekcije filma <i>Surogat</i>

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- povijesni pregled i filmovi Zagrebačke škole crtanog filma; *Surogat*

Prijedlog kurikuluma za nastavu Filmske umjetnosti

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM A.8.4. Učenik gleda dugometražni igrani film, upoznaje filmsku kritiku.	<ul style="list-style-type: none">• uočava odgovore na zadane zadatke/upute prije projekcije filma• sluša filmsku kritiku o gledanom filmu• uočava sadržaj i način pisanja filmske kritike	<ul style="list-style-type: none">• odgovara na zadane zadatke/upute prije projekcije filma• iznosi svoje mišljenje o filmskoj kritici gledanoga filma• navodi, uz pomoć učitelja, sadržaj i način pisanja filmske kritike

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM A.8.5. Učenik samostalno izabire dugometražni film i samostalno ga analizira.	<ul style="list-style-type: none">• uočava filmsku priču• analizira filmsku priču• prepoznaje utjecaj filmskih izražajnih sredstava na radnju, likove i doživljaj filma• prepoznaje žanr	<ul style="list-style-type: none">• prepričava filmsku priču• navodi primjere tijekom analize filmske priče• navodi primjere filmskih izražajnih sredstava koji su naglasili radnju, likove i doživljaj filma• navodi žanr

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film – izbor učenika

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
OŠ KIM A.8.6. Učenik gleda dječje filmove i filmove mladeži.	<ul style="list-style-type: none">• prepoznaje odabir tema u dječjim filmovima i filmovima mladeži• uspoređuje filmsko stvaralaštvo djece i mladih	<ul style="list-style-type: none">• navodi izbor tema u dječjim filmovima i filmovima mladeži• iznosi sličnosti i razlike u filmskom stvaralaštvu djece i mladeži

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dječji filmovi, filmovi mladeži – filmsko stvaralaštvo

B. Krićka dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM B.8.1.</p> <p>Ućenik gleda kratke filmske primjere, obraća pažnju na montažu slike i zvuka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • procjenjuje utjecaj montaže na filmsku priću i gledatelje • prepoznaje montažu kao stvaralaćki i kreativan ćin • procjenjuje utjecaj montaže zvuka na filmsku priću i gledatelje • prepoznaje montažu zvuka kao stvaralaćki i kreativan ćin 	<ul style="list-style-type: none"> • iznosi svoje mišljenje o utjecaju montaže na filmsku priću i gledatelje i, uz pomoć ućitelja, navodi primjere iz filma • raspravlja o montaži kao stvaralaćkom i kreativnom ćinu i, uz pomoć ućitelja, iznosi primjere kako montaža mođe film ućiniti dinamićnijim, zabavnijim ili dosadnijim

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- kratki filmski primjeri montaže

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM B.8.3.</p> <p>Ućenik gleda animirani film <i>Surogat</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje kritiku ponašanja ćovjeka u surogat svijetu stvarnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • iznosi svoje mišljenje o odnosu ćovjeka prema stvarnosti i virtualnom surogatu stvarnosti te ga potkrjepljuje primjerima

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film nastao prema književnom djelu

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM B.8.4.</p> <p>Ućenik gleda dugometražni igrani film, upoznaje filmsku kritiku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sluša i bilježi dijelove filmske kritike o filmu • zapisuje svoja zapažanja i zaključke o gledanome filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • iznosi svoje mišljenje o filmskoj kritici filma te ga potkrjepljuje primjerima • dopunjuje filmsku kritiku svojim mišljenjem te ga potkrjepljuje primjerima iz filma

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film

C. Kreativna dimenzija

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM C.8.1.</p> <p>Učenik snima deset kratkih kadrova i montira ih, montira zvukove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • piše dvije različite priče prema snimljenim kadrovima • montira kadrove prema svojim pričama • odabire zvukove za svoje dvije, prethodno montirane vježbe • montira zvukove (šumovi, glazba) 	<ul style="list-style-type: none"> • prikazuje snimljene kadrove • prezentira svoje priče • prezentira odabrane zvukove • prikazuje svoje dvije vježbe obogaćene zvukovima (šumovi, glazba) • sudjeluje u razgovoru o vježbama drugih učenika

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- radovi učenika – kadrovi, priče, montaža

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
<p>OŠ KIM C.8.4.</p> <p>Učenik samostalno izabire dugometražni film i piše filmsku kritiku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • piše filmsku kritiku o izabranom filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • čita svoju filmsku kritiku pred učenicima • raspravlja s učenicima o izboru filmova i kritikama

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- dugometražni igrani film – izbor učenika

KORELACIJA:**1. Predmetna**

- KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO
– dugometražni igrani film snimljen prema književnom djelu za cjelovito čitanje
- HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA
– kritika

2. Međupredmetna

- LIKOVNA KULTURA
– animirani film
- GLAZBENA KULTURA
– zvuk u filmu
- SAT RAZREDNIKA
– teme dječjih filmova i filmova mladeži

Mrežni izvor

- Kragić, Bruno, Gilić, Nikica. 2003. *Filmski leksikon*. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža.
<https://film.lzmk.hr/Projekt>

Metodički priručnici

- Zlatarić, Marina, Đordić Ana. 2023. *Metodički priručnik za nastavu - filmovi s obradom*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/12/Filmska-pismenost-Metodicki-prirucnik-za-nastavu-Filmovi-s-obradom.pdf>
- Zlatarić, Marina. 2023. *Filmski priručnik za vrtiće, osnovne i srednje škole*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/12/FILMSKI-PRIRUCNIK-MARINA-ZLATARIC.pdf>
- Zlatarić, Marina. 2023. *Animirani film*. Zagreb: Hrvatski audiovizualni centar, Filmska pismenost. <https://filmskapismenost.hr/wp-content/uploads/2023/11/Animirani-film-Marina-Zlataric.pdf>

Srednja škola

Ana Đorđić
Jelena Modrić
Dejan Đurić

Kurikul za predmet Film

(Dejan Durić, Ana Đorđić, Jelena Modrić)

1. Svrha i opis nastavnog predmeta

1.1. Svrha predmeta

Svrha je nastavnoga predmeta Film omogućiti učenicima razumijevanje filma kao audiovizualne umjetnosti te dijela nacionalne i internacionalne kulture i baštine, ovladavanje filmskom pismenošću i putem osposobljavanja učenika da usvoje konvencije audiovizualnog oblikovanja i tumačenja filmskoga djela (razumijevanje filmskih izražajnih sredstava, razumijevanje odnosa filma i društva, odnosno iskustvene zbilje te mjesta filmske umjetnosti u suvremenom svijetu, kritičko promišljanje o filmskim oblicima, kreativno stvaranje i izražavanje korištenjem strategija filmske pismenosti) i konvencije oblikovanja filmskoga djela, razvijanje kreativnog i kritičkog mišljenja te kreativnog djelovanja, stvaranje filmski pismenih učenika, filmsko, društveno i humanističko odgajanje mladih te razvijanje komunikacijskih i analitičkih vještina.

Filmska pismenost potiče umjetnički, društveni, emocionalni i intelektualni razvoj učenika te proaktivno djeluje na razvoj temeljnih kompetencija. Također doprinosi razumijevanju, analiziranju i izražavanju misli, osjećaja, stavova, ideja te vrijednosti vezanih uz učenikovu iskustvenu zbilju. Time potiče razvoj na osobnoj, kulturnoj i društvenoj razini te jača kapacitete pojedinca za kreativno i kritičko mišljenje. Razvoj psihomotoričkih, kognitivnih, socijalnih, emotivnih i osobnih vještina vodi prema razvoju osobnog identiteta te stvaranja znanja o vlastitostima, kao i o drugim kulturama.

1.2. Opis

Nastavni predmet Film svrstavamo u humanističko i umjetničko područje odgoja i obrazovanja. Učenici usvajaju znanja o filmskoj i audiovizualnoj kulturi te njezinim dodirnim točkama s drugim auditivnim, vizualnim, narativnim ili izvedbenim umjetnostima.

Poučava se u srednjoj školi kao obvezni ili fakultativni predmet, idealno u svim razredima, a potencijalno u razredima u kojima škola takav predmet može realizirati. Minimalan broj nastavnih sati jest jedan školski sat tjedno, odnosno 35 školskih sati godišnje. S obzirom na specifičnost nastavnog predmeta Film te s obzirom na složenost srednjoškolskog sustava

obrazovanja (gimnazije, četverogodišnje i trogodišnje strukovne škole), različite materijalno-tehničke (smjenski rad, manjak prostora zbog više škola u istoj zgradi, (ne)postojeća oprema za projekciju filмова - platno, projektor i pristup mreži) i kadrovske uvjete (broj zaposlenih nastavnika, broj nastavnika osposobljenih za filmsku edukaciju, broj obveznih, izbornih i fakultativnih predmeta) te (ne)postojanje nezavisnog kina u lokalnoj zajednici, ishodi nisu podijeljeni prema razredima, nego su navedeni sumativno kako bi bili ostvarivi i kako bi se nastavniku ostavila sloboda u kreiranju nastavnih sadržaja sukladno (pred)znanju i potrebama učenika, kao i realnim mogućnostima školske ustanove. Inovativan pristup kurikulu koji podrazumijeva povjerenje u stručne, psihološko-pedagoške i metodičke kompetencije nastavnika omogućuje edukaciju koju kreira sam nastavnik, sukladno različitim kontekstima u kojima obavlja nastavnički posao, ali i sukladno poštovanju koju društvo nastavniku duguje.

U nastavnom predmetu Film učenici stječu znanja u trima predmetnim područjima, koja su u međusobnoj korelaciji: povijest filma, teorija i analiza, kreativna i kulturna djelatnost.

Povijest filma ima za svrhu upoznavanje hrvatskoga i svjetskoga filmskoga stvaralaštva. Ono učenicima omogućuje stjecanje filmskoga znanja, filmske kulture i kulturnog identiteta, a svjetsko filmsko stvaralaštvo u dodatku omogućuje razvijanje tolerancije i razumijevanja osobitosti različitih kultura i podneblja. Filmska djela predstavljaju temelj intelektualnog, estetskog i emocionalnog audiovizualnog doživljaja. Učenici upoznaju filmsko stvaralaštvo različitih kultura od početaka filmske umjetnosti do suvremenosti te njihovu korelaciju s društvenim, kulturnim, povijesnim i političkim procesima. Učenike se usmjerava na filmološko i estetsko razumijevanje filmskih djela s ciljem razvoja sklonosti prema gledanju filмова, filmofiliji te stvaranja kompetentna i filmski pismena gledatelja, kao i novih generacija kinopublike. Teorija i analiza filma ima za svrhu učenike upoznati s temeljima filmskoga jezika, kao i osnovnim parametrima nastanka i oblikovanja filmskoga djela kako bi ga mogli razumjeti i tumačiti. Time se doprinosi razvijanju mašte te potiče usvajanje i usustavljanje estetskih mjerila vrednovanja i recepcije filmskoga djela koje nudi ideje, vrijednosti, iskustva i znanja pa u korelaciji s navedenim učenici mogu razmatrati teme koje su njima važne i aktualne ili vezane

uz društveno-kulturni kontekst u koji su uronjeni. Svrha kreativne i kulturne djelatnosti upoznavanje je učenika s filmom kao stvaralačkom audiovizualnom djelatnošću, čime doprinosi razvoju kreativnog i kritičkog mišljenja te kulturnog i društvenog djelovanja, kao i razvijanju mašte te mogućnosti reagiranja na teme s kojima se učenici susreću u svom životu, što može biti poticajno za njihovo kreativno izražavanje i stvaranje te za razvoj komunikacijskih kompetencija, empatije, tolerancije, ali i dubljeg spoznavanja i razumijevanja svih umjetnosti, a ne samo filmske. Učenici dobivaju priliku da samostalno ili u grupi osmisle, razrade, izrade, odnosno oblikuju određenu ideju.

Suvremeno koncipiranim i osmišljenim sadržajem, kao i primjenom recentnih metoda poučavanja, učenika se stavlja u središte nastavnoga procesa kako bi se potaknuo razvoj njegovih intelektualnih, emocionalnih, društvenih i kreativnih kapaciteta, čime se posljedično proaktivno utječe na razumijevanje drugih nastavnih predmeta poput Hrvatskoga jezika i književnosti, stranih jezika, Likovne umjetnosti, Glazbene umjetnosti, Filozofije, Etike, Psihologije, Sociologije, Povijesti, Politike i Gospodarstva te Geografije. S obzirom na to da živimo u kulturi koja je usmjerena na sliku te je temeljno audiovizualno orijentirana, filmska pismenost nužna je kako bi osobni i društveni razvoj učenika bio sveobuhvatan. Time se potiče društveno osjetljivo ponašanje te načela otvorenosti, demokratičnosti, tolerantnosti koji su nužan preduvjet za život u suvremenom dobu i razvoj temeljnih humanističkih vrijednosti.

Kurikul se temelji na slijedenju kognitivnih razvojnih faza učenika, što znači da su metode učenja i poučavanja te odabir sadržaja prilagođeni razvojnoj dobi učenika te slijedi recentne spoznaje znanosti koja je u temelju proučavanja filma – filmologije, ali i metodike filmske edukacije.

Učenje i poučavanje ili kurikul uključuje načela metodike filmske edukacije.

Cjelovito učenje i poučavanje dodatno se ostvaruje kroz osmišljavanje suradnje s filmskim klubovima, filmskim institucijama, ljetnim školama, festivalima i revijama filmova za djecu i mlade, umjetničkim projektima i priredbama, kulturnim ustanovama.

2. Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja

Učenik:

1. Usvaja i razumije filmski jezik te razvija filmsku pismenost kroz intelektualni, estetski, kreativni i emocionalni doživljaj, analizu i interpretaciju filmskoga djela.
2. Primijenjuje stečena filmska znanja na kreativno i analitičko proučavanje filma, na rješavanje problemskih situacija te na iskazivanje stvaralačkog mišljenja.
3. Gleda i tumači kanonske i druge filmove hrvatske i svjetske kinematografije te primjenjuje gledateljsko iskustvo i znanje o filmu, čime oblikuje argumentirano i kritičko mišljenje te filmski ukus.
4. Sudjeluje u filmskim događajima filmskih, umjetničkih, kulturnih, obrazovnih i znanstvenih institucija te oblikuje i stvara poimanje filmske umjetnosti te filmskoga djela kao vida kulturne baštine i kulturnoga dobra.
5. Razumije odnos filmskoga djela i kulturnih, društvenih, povijesnih, ekonomskih, političkih i tehnoloških promjena u kontekstu kojih je filmsko djelo nastalo.
6. Oblikuje filmski ukus, razvija kritičko mišljenje te usvaja stavove i vrijednosti demokratskoga društva koje počiva na humanizmu, i u korelaciji s filmskim stvaralaštvom i zahvaljujući filmskom stvaralaštvu.

2.1. Struktura predmetnog područja

Uvod

Učenje i poučavanje predmeta Film odvija se putem triju predmetnih područja: teorija i analiza, povijest filma, kreativna i kulturna djelatnost. Navedena područja međusobno korespondiraju te se nadopunjuju tvoreći strukturu predmeta, a na taj način doprinose potpunom razvoju učenika.

A) Teorija i analiza

Teorija filma i analiza temelji se na razvijanju teorijske i analitičke aparature nužne za objašnjavanje gledateljeva doživljavanje filmskoga djela te oblikovanje kritičkog mišljenja. Cilj je obrazovati sposobnog i stručnog gledatelja koji će moći samostalno, strukturirano, artikulirano i konstruktivno uobličiti misli i stavove o filmskom djelu te njegovu kontekstu. Pritom je bitno poticati samostalnost u učeniku te ga usmjeravati na aktivno gledanje te aktivno sudjelovanje u raspravama o filmskom djelu i njegovom okruženju kao i stvarati senzibilitet prema demokratičnosti i prihvaćanju različitosti s obzirom na teme, probleme, ideje, stilske postupke koji se u pojedinim filmskim djelima javljaju.

B) Povijest filma

Kako bi se filmsko djelo moglo razumjeti u svojoj ukupnoj složenosti, nužno je poznavanje i razumijevanje povijesnoga konteksta nastanka i razvoja filmske tehnologije, umjetnosti i industrije. Estetski, industrijski i tehnološki kontekst doprinosi razumijevanju filmskih djela, kao i pravaca, stilskih razdoblja i postupaka, autorskih poetika kao i složenih procesa u suvremenom filmskom stvaralaštvu, koji istodobno ovise o lokalnim posebnostima i globalnim filmskim procesima. Navedeno se također temelji na razumijevanju odnosa filmske umjetnosti te političkog, kulturnoga, društvenoga konteksta određenog razdoblja u povijesti filma.

Ukazuje se na položaj filmske umjetnosti unutar sustava umjetnosti te njezinu važnost za pojedinca i društvo u cjelini. Filmska umjetnost pritom može imati različite uloge: estetski i intelektualno odgajati pojedinca; upućivati na probleme i procese iz čovjekova, odnosno učenikova okruženja te poticati senzibilitet za kritičkim i aktivnim suočavanjem s takvim izazovima; služiti kao sredstvo usporedbe različitih razdoblja i njihovih društvenih vrijednosti i procesa; sredstvo povezivanja čovjeka i njegova okruženja; poticati na razmišljanje o različitim društvenim i kulturnim pitanjima; upoznavanje različitih kulturnih krugova te njihovih filmskih baština i posebitosti čime se doprinosi razvijanju međukulturnoga razumijevanja kao i shvaćanju položaja filma u globaliziranom svijetu.

Razumijevanje povijesti filma kao i poznavanje filmske teorije i analitičkih alata za njihovu interpretaciju doprinosi razvoju stvaralačkih i istraživačkih kompetencija učenika kao i razvoju kritičkog mišljenja.

C) Kreativna i kulturna djelatnost

Aktivnost uključuje upoznavanje s praktičnim aspektima filmske umjetnosti kroz problemsku prizmu: zakonitostima filmske tehnologije kao i kreativnim mogućnostima služenja filmskom umjetnošću i pismenošću. Time se potiču stvaralački potencijali učenika te razvijanje istraživačkih i kreativnih kapaciteta putem korištenja filmskog medija te njegovih izražajnih sredstava.

Učenici se upoznaju kroz teorijski i praktični aspekt s procesom nastanka filmskoga djela, filmskom tehnologijom, njegovim narativnim osobitostima, scenarističkim uobličavanjem, filmskim izražajnim sredstvima te vizualnim, auditivnim i verbalnim kodovima koji tvore filmsko djelo. Dolaze u dodir s različitim kreativnim načinima korištenja izražajnih mogućnosti filmskoga jezika i filmskoga djela te bivaju uključeni u stvaralački proces, a navedeno povezuju s vlastitim iskustvom i doživljajem svijeta. Pritom se učenike potiče na razvijanje istraživačkih i kreativnih kompetencija: učenik promišlja i osmišljava određenu kreativnu ideju, postavlja problem ili koncept koji nastoji razmotriti ili osmisлити te promišlja o različitim mogućnostima oblikovanja ideje, problemske situacije ili koncepta te njihovim odabirima u kontekstu korištenja filmskoga djela ili oblikovanja kraćega audiovizualnoga uratka.

2.2. Razrada ishoda

Povijest filma		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
Učenik objašnjava pretpovijesni i povijesni kontekst nastanka filmske umjetnosti.	<ul style="list-style-type: none"> opisuje pretpovijest filma: predznanstveno i znanstveno razdoblje objašnjava čovjekovu potrebu za bilježenjem pokreta (od spiljskih crteža preko optičkih igračaka pa do serija fotografija), navodi izume nužne za “rođenje” filma (kamera, filmska vrpca, projektor) navodi prvu javnu filmsku projekciju 28. prosinca 1895. 	<ul style="list-style-type: none"> razlikuje pretpovijesni i povijesni razvoj filma, objašnjava okolnosti prve javne filmske projekcije te navodi izume koji su omogućili “rođenje” filma
Učenik prepoznaje i objašnjava temeljne filmske stilske epohe, pravce i poetike.	<ul style="list-style-type: none"> opisuje temeljne filmske stilske epohe, pravce i poetike (kao što su to: nijemi film - rani i zreli, zvučni film, klasični narativni stil, modernistički stil, francuski novi val, talijanski neorealizam, filmska avangarda, postmodernistički stil) 	<ul style="list-style-type: none"> razlikuje filmove iz različitih filmskih razdoblja, opisuje njihova temeljna obilježja te osobitosti njihove poetike u kontekstu stilske epohe
Učenik obrazlaže povijesni razvoj pojedinih filmskih rodova.	<ul style="list-style-type: none"> objašnjava povijesni razvoj filmskih rodova povezuje činjenični film s kasnijom rodovskom podjelom na igrani i dokumentarni film opisuje razliku između animiranog i eksperimentalnog filma na primjerima navodi širu rodovsku podjelu (namjenski film - propagandni, obrazovni, videospot) 	<ul style="list-style-type: none"> prepoznaje filmske rodove te navodi dominantna obilježja ranih filmova s obzirom na rodovsku klasifikaciju filma
Učenik navodi najznačajnije događaje u povijesti filma općenito.	<ul style="list-style-type: none"> objašnjava značenje ključnih prekretnica u povijesti filma (zvučni film, film u boji, montaža, razvoj žanrova, razvoj stilova pripovijedanja, pojava televizije, video, digitalna revolucija) 	<ul style="list-style-type: none"> objašnjava uzroke i promjene razvoja filmske umjetnosti i filmskog jezika uzrokovane tehničko-tehnološkim inovacijama
Učenik poznaje određen broj filmova svjetske kinematografije.	<ul style="list-style-type: none"> svako polugodište učenik gleda između 5 i 10 filmova svjetske kinematografije različitih autora, stilskih pravaca i estetike ostvaruje neposredan kontakt s filmskim djelom 	<ul style="list-style-type: none"> stvara cjelovitu sliku o pojedinom filmskom djelu na temelju usporedbe s drugim filmskim djelima i vlastitim gledalačkim iskustvom
Učenik navodi najznačajnije pojave u povijesti hrvatskoga filma.	<ul style="list-style-type: none"> navodi prvu filmsku projekciju i prve kinodvorane opisuje prve filmove: kratkometražni nijemi, zvučni, dugometražni, prvi film nagrađen Oscarom navodi hrvatsku filmološku literaturu objašnjava značaj filmskih škola i udruga 	<ul style="list-style-type: none"> navodi povijesni razvoj hrvatskog filma
Učenik poznaje određeni broj filmova hrvatske kinematografije.	<ul style="list-style-type: none"> svako polugodište učenik gleda između 5 i 10 filmova hrvatske kinematografije različitih autora, stilskih pravaca i estetike ostvaruje neposredan kontakt s filmskim djelom 	<ul style="list-style-type: none"> stvara cjelovitu sliku o pojedinom filmskom djelu na temelju usporedbe s drugim filmskim djelima i vlastitim gledalačkim iskustvom

Učenik obrazlaže važnost Zagrebačke škole crtanog filma.	<ul style="list-style-type: none"> • koristi vremenske odrednice za smještanje Zagrebačke škole crtanog filma u povijesni kontekst • prepoznaje karakteristike animiranih filmova (reducirana animacija, grafizam, simbolizam, stilski raznolikost) • tumači najznačajnije predstavnike i nagrađivane filmove 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje utjecaj Zagrebačke škole crtanog filma te navodi povijesni, društveni, tehničko-tehnološki i kulturni kontekst u kojem je djelovala.
Učenik razumije važnost očuvanja filmske baštine.	<ul style="list-style-type: none"> • analizira i objašnjava rad Kinoteke pri Hrvatskom državnom arhivu • procjenjuje uzroke i posljedice koji su doveli do potrebe za zaštitom i restauracijom filmskog gradiva (gubici filmskog gradiva kroz povijest, vijek trajanja filma na filmskoj vrpici i na digitalnom mediju) • navodi različite načine čuvanja filmskog gradiva (vrste gradiva, specijalni uvjeti, pristup) 	<ul style="list-style-type: none"> • obrazlaže vlastiti kulturni identitet i povezuje ga s hrvatskom kinematografijom te uspoređuje sa svjetskom
Učenik uspoređuje različite pristupe povijesti filma (estetska povijest, tehnološka povijest, ekonomska povijest, društvena povijest...).	<ul style="list-style-type: none"> • objašnjava razloge zbog kojih nastaju različiti pristupi povijesti filma • vrednuje složenost utjecaja znanosti i umjetnosti kroz pojavu novih tehnologija • opisuje razvoj filma u umjetničku disciplinu: razvoj stilskih strategija oblikovanja filmskoga djela • objašnjava utjecaj ekonomije na film (film kao industrija, zarada, prikriveno oglašavanje i izlaganje proizvoda u filmu) • povezuje i objašnjava utjecaj filma na kulturu i druge umjetnosti, društveni i kulturni utjecaji na film 	<ul style="list-style-type: none"> • uočava različite pristupe povijesti filma
Učenik prepoznaje utjecaj društvenog, filmskopovijesnoga, političkoga, povijesnoga, institucijskoga i kulturnog konteksta na filmsko djelo.	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje namjenu propagandnog filma • uočava složenu povezanost filma i popularne kulture • prepoznaje citatnost • tumači filmski klasik i kulturni film • objašnjava odnos filma i društvenih, političkih, povijesnih i kulturnih pitanja 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretira ukupan kontekst u odnosu na nastajanje pojedinoga filmskog djela

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- **filmovi:** nastavnik samostalno bira opus (dugometražnih i/ili kratkometražnih) filmova različitih kinematografija, stilskih pravaca i povijesnih razdoblja prema dobi učenika, njihovu znanju, tehničko-tehnološkim uvjetima i organizacijskom ustroju škole (jednosmjenski ili smjenski rad)
- **literatura:**
 - **Bordwell, David.** 2005. *O povijesti filmskog stila*. Zagreb: Hrvatski filmski savez.
 - **Gilić, Nikica.** 2010. *Uvod u povijest hrvatskog igranog filma*. Zagreb: Leykam international.
 - **Peterlić, Ante.** 2008. *Povijest filma: rano i klasično razdoblje*. Zagreb: Hrvatski filmski savez.
 - **Peterlić, Ante.** 2012. *Iz povijesti hrvatske filmologije i filma*. Zagreb: Leykam international.
 - **Škrabalo, Ivo.** 2008. *Hrvatska filmska povijest ukratko (1896-2006)*. Zagreb: Hrvatski filmski savez.
- **dodatna literatura:**
 - **Borjan, Etami.** 2013. *Drugi na filmu, Etnografski film i autohtono filmsko stvaralaštvo*. Zagreb: Hrvatski filmski savez.
 - **Pavičić, Jurica.** 2011. *Postjugoslavenski film. Stil i ideologija*. Zagreb: Hrvatski filmski savez.
 - **Peterlić, Ante.** 2010. *Filmska čitanka*. Zagreb: Hrvatski filmski savez.
- **metodička literatura:**
 - **Đorđić, Ana.** 2021. *Film u školi*. Zagreb: Hrvatski filmski savez.
 - *Hrvatski filmski ljetopis*
 - Croatian Film: <https://www.croatian.film/hr/>
 - European film Factory: <https://www.europeanfilmfactory.eu/>
 - Filmska naSTAVa: <https://filmskanastava.hfs.hr/>
 - Filmska pismenost: <https://filmskapismenost.hr/>
 - **Težak, Stjepko.** 2002. *Metodika nastave filma na općeobrazovnoj razini*. Zagreb: Školska knjiga.
 - **Vrabec, Miroslav.** 1966. *Filmska umjetnost i škola*. Sarajevo: Zavod za izdavanje udžbenika.
 - **Vrabec, Miroslav.** 1967. *Film i odgoj. Osnove teorije filmskog odgoja*. Zagreb: Školska knjiga.

Teorija filma		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
Učenik objašnjava faze nastanka filmskoga djela (pretprodukcija, produkcija, postprodukcija).	<ul style="list-style-type: none"> prepoznaje redoslijed etapa stvaralačkog procesa nastanka filma objašnjava odnos između pretprodukcije (pisanje scenarija, pronalazak ekipe, osiguravanje financija, pripreme za snimanje), produkcije (snimanje filma) i postprodukcije (montaža slike i zvuka, kolor korekcija, finalno oblikovanje zvuka, izrada kopije za distribuciju) navodi i opisuje filmska zanimanja (uvodna i odjavna špica) objašnjava važnost kinokulture 	<ul style="list-style-type: none"> stvara cjelovitu sliku o nastajanju filmskog djela te opisuje pojedine faze
Učenik objašnjava ulogu <i>treatmenta</i> , sinopsisa, scenarija i knjige snimanja.	<ul style="list-style-type: none"> razlikuje kada i tko piše <i>treatment</i>, sinopsis, scenarij i knjigu snimanja opisuje kako se prijavljuje filmski projekt, što je potrebno razlikuje sinopsis i scenarij (tehničke specifikacije, što je od informacija navedeno) prepoznaje i tumači knjigu snimanja (koje sve informacije sadrži, zašto je potrebna, tko ju “čita”) 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje razliku <i>treatmenta</i>, sinopsisa, scenarija i knjige snimanja
Učenik obrazlaže klasifikaciju filma s obzirom na rodove, vrste i žanrove.	<ul style="list-style-type: none"> opisuje osobitosti filmskih rodova: igranog, dokumentarnog, animiranog, eksperimentalnog, (obrazovnog, propagandnog) razlikuje žanrove (igrani film): drama, akcijski, kriminalistički, western, ljubavni, komedija, znanstveno-fantastični razlikuje film za djecu i dječji film prepoznaje filmske vrste: nijemi i zvučni film, kratkometražni, srednjemetražni i dugometražni film, crno bijeli film i film u boji, profesijski i neprofesijski / amaterski film 	<ul style="list-style-type: none"> razlikuje filmske rodove, žanrove i vrste te uočava njihova osnovna obilježja
Učenik određuje rod, vrstu i žanr pojedinog filma.	<ul style="list-style-type: none"> prepoznaje filmski rod, vrstu i žanr na pogledanom filmskom primjeru opisuje i razlikuje dominantna obilježja pogledanog filma prepoznaje i tumači hibridni film 	<ul style="list-style-type: none"> analizira filmsko djelo primjenjujući pojmove vezane uz rod, vrstu i žanr
Učenik argumentira funkciju filmskih izražajnih sredstava: scenarija, glume, režije.	<ul style="list-style-type: none"> objašnjava složenost procesa od ideje do scenarija analizira strukturu scenarija (činovi) objašnjava sustav filmskih zvijezda kroz povijest razlikuje stilove glume opisuje autorski pristup filmu i režiji prepoznaje mizanscen kao element koji je zapisan u scenariju, a potom “oživljen” pomoću glume i režije 	<ul style="list-style-type: none"> tumači funkciju scenarija, glume i režije na pojedinom filmskom djelu

Prijedlog kurikuluma za nastavu Filmske umjetnosti

Učenik argumentira funkciju filmskih izražajnih sredstava: kadriranja (planovi, stanja kamere, rakursi), fotografije, specijalnih i vizualnih efekata.	<ul style="list-style-type: none">• objašnjava proces nastajanja knjige snimanja• opisuje filmsko zanimanje: direktor fotografije (snimatelj, "švenker")• tumači psihološke funkcije planova i rakursa• razlikuje stanja kamere• prepoznaje specijalne i vizualne efekte (popis ekipe, efekti prije i nakon digitalne revolucije)	<ul style="list-style-type: none">• tumači funkciju kadriranja, fotografije, planova, stanja kamere, rakursa, specijalnih i vizualnih efekata na pojedinom filmskom djelu
Učenik argumentira funkciju filmskih izražajnih sredstava: montaže i zvuka (šum, govor, glazba).	<ul style="list-style-type: none">• nabraja vrste montaže i montažne spone• prepoznaje i opisuje elemente zvučne slike• objašnjava prizorne i neprizorne elemente zvučne slike• opisuje zvukove s izvorom izvan okvira kadra (u <i>off-u</i>)• nabraja podvrste govora u zvučnoj slici (dijalog, monolog, izvanprizorna naracija)	<ul style="list-style-type: none">• tumači funkciju i obilježja montaže, zvuka i glazbe na pojedinom filmskom djelu
Učenik argumentira funkciju filmskih izražajnih sredstava: scenografije i rekvizite, kostimografije i maske.	<ul style="list-style-type: none">• prepoznaje povijesni film i njegove temeljne značajke• opisuje filmska zanimanja: scenograf, kostimograf, rekviziter, masker, garderobijer, scenski radnik• razlikuje autorska i suradnička zanimanja	<ul style="list-style-type: none">• tumači funkciju i obilježja scenografije i rekvizite, kostimografije i maske na pojedinom filmskom djelu
Učenik koristi usvojene analitičke filmološke pojmove u analizi različitih stilskih postupaka u filmu.	<ul style="list-style-type: none">• navodi temeljna stilska razdoblja• prepoznaje stilske figure• raspravlja o filmološkim pojmovima i stilskim postupcima u zadanim primjerima filmske kritike• koristi filmološke pojmove u analizi i interpretaciji filma	<ul style="list-style-type: none">• razlikuje različite stilske postupke u pojedinom filmskom djelu
Učenik analizira odnos između forme i sadržaja filmskoga djela.	<ul style="list-style-type: none">• razlikuje utjecaj naracije i stilskih pravaca na sadržaj• prepoznaje utjecaj sadržaja na narativna i izražajna rješenja• uspoređuje avangardu u filmu i u povijesti umjetnosti	<ul style="list-style-type: none">• opisuje kako oblici naracije i stilska sredstva utječu na sadržaj filmskog djela
Učenik definira kadar i njegove vrste, scenu, sekvencu.	<ul style="list-style-type: none">• opisuje kadar, scenu i sekvencu• razlikuje objektivni, subjektivni i autorski kadar• prepoznaje scenu u jednom kadru (kadar-scena)• prepoznaje sekvencu u jednom kadru (kadar-sekvencu)	<ul style="list-style-type: none">• razlikuje kadar, scenu i sekvencu
Učenik razlikuje adaptaciju i ekranizaciju.	<ul style="list-style-type: none">• navodi primjere iz domaće i svjetske kinematografije• uočava i opisuje odnos adaptacije i adaptirana filmskog djela	<ul style="list-style-type: none">• opisuje odnos književnog predloška i filmskog djela

Učenik obrazlaže film kao umjetničko djelo, medij i industriju zabave.	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje što film čini umjetničkim djelom • nabraja najvažnije filmske festivale u zemlji i svijetu • raspravlja o razlici nezavisnog filma i filmske industrije • opisuje važnost nezavisnih kinoprikazivača i art kinodvorana • nabraja filmske industrije u svijetu (Hollywood, Bollywood, Nollywood, Hong Kong) • analizira složen međuođnos filma i njegove mogućnosti prenošenja poruke(a) 	<ul style="list-style-type: none"> • uočava filmsko djelo kao sredstvo zabave, kao umjetničko djelo i kao medij
Učenik obrazlaže odnos filma prema ostalim umjetnostima.	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje i prepoznaje intermedijalnost u filmu • prepoznaje citatnost • prepoznaje adaptaciju • uspoređuje konvencije drugih umjetnosti u filmu • opisuje korištenje filmskih konvencija u drugim umjetnostima (npr. montaža i roman) 	<ul style="list-style-type: none"> • tumači metatekstualnost, intermedijalnost te odnos filma i drugih umjetnosti razumijevajući da je film više od sinteze drugih umjetnosti
Učenik objašnjava karakteristike TV-serija u odnosu na film.	<ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje filmski jezik u filmu i u TV-seriji • prepoznaje sličnosti i razlike u strukturiranju priče • uočava preklapanja filma i televizije (konvergencija medija) • razlikuje načine gledanja (kinodvorana, TV prijemnik, računala, pametni telefoni...) 	<ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje filmski jezik u filmskim djelima i TV-serijama
Učenik objašnjava karakteristike videoigara u odnosu na film.	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sličnosti i razlike filma i videoigara • objašnjava korištenje filmskog jezika u filmu i u videoigramama • prepoznaje i opisuje temeljne značajke industrije videoigara • uspoređuje objavnu špicu filma s popisom ekipe videoigre • razlikuje filmsku pismenost i AV pismenost 	<ul style="list-style-type: none"> • uspoređuje filmski jezik u videoigramama i u filmskim djelima
Učenik izražava osobni doživljaj pojedinog filmskog djela koristeći temeljnu filmološku terminologiju.	<ul style="list-style-type: none"> • provodi cjelovitu analizu filmskog djela u svrhu izražavanja kritičkog stava • uočava i tumači pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje • kritički vrednuje pojedino filmsko djelo • prepoznaje i koristi filmološku terminologiju (filmska izražajna sredstva) 	<ul style="list-style-type: none"> • kritički analizira i interpretira filmsko djelo služeći se temeljnom filmološkom terminologijom

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- **filmovi:** nastavnik samostalno bira korpus (dugometražnih i/ili kratkometražnih) filmova različitih kinematografija, stilskih pravaca i povijesnih razdoblja prema dobi učenika, njihovu znanju, tehničko-tehnološkim uvjetima i organizacijskom ustroju škole (jednosmjenski ili smjenski rad).
- **literatura:**
 - *Filmska enciklopedija*. 1986, 1990. Gl. ur. Ante Peterlić. Zagreb: LZMK. Odabrane natuknice.
 - *Filmski leksikon*. Odabrane natuknice.
 - **Gilić, Nikica**. 2007. *Filmske vrste i rodovi*. Zagreb: AGM.
 - **Kallay, Jasmina**. 2015. *Napiši scenarij*. Zagreb: Hrvatski filmski savez.
 - **Peterlić, Ante**. 2010. *Filmska čitanka*. Zagreb: Hrvatski filmski savez.
 - **Peterlić, Ante**. 2018. *Osnove teorije filma*. Zagreb: Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu.
 - **Turković, Hrvoje**. 2008. *Retoričke regulacije. Stilizacije, stilske figure i regulacija filmskog i književnog izlaganja*. Zagreb: AGM.
 - **Turković, Hrvoje**. 2010. *Nacrtna filmske genologije*. Zagreb: Matica Hrvatska.
- **odatna literatura:**
 - **Barišić, Ilija**. 2019. *Filmska gramatika videoigara*. Zagreb: Hrvatski filmski savez.
 - **Gilić, Nikica**. 2007. *Uvod u teoriju filmske priče*. Zagreb: Školska knjiga.
 - **Kovačević, Sanja**. 2017. *Kvalitetne TV serije: milenijsko doba ekrana*. Zagreb: Jesenski i Turk.
 - **Nichols, Bill**. 2020. *Uvod u dokumentarni film*. Zagreb: Hrvatski filmski savez.
 - **Paulus, Irena**. 2012. *Teorija filmske glazbe kroz teoriju filmskog zvuka*. Zagreb: Hrvatski filmski savez.
 - **Peterlić, Ante**. 2002. *Studije o 9 filmova*. Zagreb: Hrvatski filmski savez.
 - **Turković, Hrvoje**. 2008. *Narav televizije*. Zagreb: Meandar.
 - **Turković, Hrvoje**. 2021. *Tipovi filmskog izlaganja, prilozi teoriji izlaganja*. Zagreb: Hrvatski filmski savez.
- **metodička literatura:**
 - **Đorđić, Ana**. 2021. *Film u školi*. Zagreb: Hrvatski filmski savez.
 - *Hrvatski filmski ljetopis*
 - Croatian Film: <https://www.croatian.film/hr/>
 - European Film Factory: <https://www.europeanfilmfactory.eu/>
 - Filmska naSTAVA: <https://filmskanastava.hfs.hr/>
 - Filmska pismenost: <https://filmskapismenost.hr/>
 - **Težak, Stjepko**. 2002. *Metodika nastave filma na općeobrazovnoj razini*. Zagreb: Školska knjiga.
 - **Vrabec, Miroslav**. 1966. *Filmska umjetnost i škola*. Sarajevo: Zavod za izdavanje udžbenika.
 - **Vrabec, Miroslav**. 1967. *Film i odgoj. Osnove teorije filmskog odgoja*. Zagreb: Školska knjiga.

Preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Odgajanje opažaja i razvoj kritičkog mišljenja kroz istraživačko gledanje cilj je analize filmskog djela. Nastavnik doprinosi učenikovu razumijevanju filmskog djela vodeći ga procesom aktivnog gledanja. Od izražavanja prvog doživljaja o filmskom djelu preko formalne analize i interpretacije te sagledavanja djela u različitim kontekstima, učenik razvija kritički stav te osobne i društvene kompetencije kao i interkulturalno razumijevanje.

Kreativna i kulturna djelatnost		
odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
Učenik vodi dnevnik filmova.	<ul style="list-style-type: none"> istražuje podatke o filmu i piše u bilježnicu: ime filma (originalni jezik, redatelj, godina) odabire i bilježi dodatne informacije o filmu (može ispisivati rod i žanr, pojedine filmske autore kao što su to skladatelj, scenarist, montažer, direktor fotografije) izdvaja te zapisuje pojedinosti iz filma koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje 	<ul style="list-style-type: none"> formativno vrednovanje
Učenik piše filmsku kritiku.	<ul style="list-style-type: none"> planira pisanje teksta u skladu sa strukturom i oblikom publicističkog funkcionalnog stila analizira filmsko djelo i obrazlaže svoje mišljenje u pisanoj formi, bilježi svoje stavove i dojmove (primjerice, piše za školski list ili za omiljeni mrežni portal u rubrici <i>Kultura</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> oblikuje filmsku kritiku u 200 do 400 riječi koristeći filmološku terminologiju
Učenik oblikuje knjigu snimanja prema zadanoj predlošku.	<ul style="list-style-type: none"> osmišljava i dizajnira knjigu snimanja koja sadrži sve bitne informacije za svaki kadar (INT/EXT, DAN/NOĆ, lokacija, likovi, plan, stanje kamere, zvučna slika) 	<ul style="list-style-type: none"> piše knjigu snimanja
Učenik koristi mrežne alate za filmsku edukaciju.	<ul style="list-style-type: none"> istražuje i prikuplja informacije na mrežnim stranicama (Filmska enciklopedija, Filmski leksikon, Hrvatski filmski ljetopis - arhiva u PDF-u) istražuje i prikuplja informacije na mrežnim portalima (Filmska naSTAVA, Filmska pismenost (HAVC)) 	<ul style="list-style-type: none"> formativno vrednovanje
Učenik kreativno analizira i interpretira film u bilo kojoj umjetničkoj formi.	<ul style="list-style-type: none"> odabire film interpretira film u različitim umjetničkim formama (prednosti i mane pojedinih umjetničkih formi) oblikuje rad služeći se različitim tehnikama, oblicima izražavanja i medijima 	<ul style="list-style-type: none"> javno izlaže svoju analizu i interpretaciju filma
Učenik oblikuje scenarij za jednu scenu.	<ul style="list-style-type: none"> zamišlja te potom opisuje situaciju opisnim rečenicama ispisuje scenarij koristeći dijalog, definira prostor i vrijeme radnje (INT/EXT, DAN/NOĆ), mizanscen i naznačuje zvučnu kulisu 	<ul style="list-style-type: none"> raspisuje jednu scenu u formi scenarija
Učenik oblikuje sinopsis.	<ul style="list-style-type: none"> osmišljava priču te definira likove, radnju, ambijent i atmosfera zamišljenog filma ispisuje sinopsis 	<ul style="list-style-type: none"> piše sinopsis

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- **filmovi:** nastavnik samostalno bira korpus (dugometražnih i/ili kratkometražnih) filmova različitih kinematografija, stilskih pravaca i povijesnih razdoblja prema dobi učenika, njihovu znanju, tehničko-tehnološkim uvjetima i organizacijskom ustroju škole (jednosmjenski ili smjenski rad)
- **literatura:**
 - **Kallay, Jasmina.** 2015. *Napiši scenarij: Osnove scenarijske teorije i prakse.* Zagreb: Hrvatski filmski savez.
 - **Midžić, Enes.** 2009. *Živuće fotografije i pokretne slike.* Zagreb: Školska knjiga.
 - **Tanhofer, Nikola.** 1981. *Filmska fotografija.* Zagreb: Filmoteka 16.

Dodatna kreativna i kulturna djelatnost

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda
Učenik snima kratkometražni film.	<ul style="list-style-type: none"> opisuje i aktivno sudjeluje u procesu izrade kratkometražnog filma od ideje do realizacije (scenarij, traženje lokacija i/ili glumaca, uvježbavanje, snimanje, montaža, premijera) ispisuje dokumentaciju potrebnu za prijavu filma na festival mladeži
Učenik posjećuje filmske festivale, radionice, tribine i druge filmske aktivnosti.	<ul style="list-style-type: none"> razlikuje specifičnosti organizacije te opisuje međudnos ciljne publike i pojedine teme (festival, radionica, tribina) sudjeluje u filmskim aktivnostima razumije i opisuje specifičnosti organizacija, ciljne publike i posvećenosti pojedinoj temi (festival, radionica, tribina)
Učenik volontira na filmskom festivalu.	<ul style="list-style-type: none"> nalazi posao volontera na festivalu koristi mogućnost gledanja projekcija sudjeluje u procesu organizacije filmskog festivala
Učenik izrađuje filmski plakat.	<ul style="list-style-type: none"> oblikuje filmski plakat u digitalnom ili fizičkom obliku koristeći različite tehnike (crtež, kolaž, animacija, grafika)
Učenik se stvaralački izražava potaknut filmskim djelom.	<ul style="list-style-type: none"> koristi filmsko djelo kao inspiraciju za samostalno stvaralačko izražavanje osmišljava koncept, odabir tehnike i alate
Učenik sudjeluje u školskoj <i>pitching</i> radionici.	<ul style="list-style-type: none"> osmišljava filmski projekt te oblikuje njegovu prezentaciju u 3 ili 7 minuta nakon čega slijede pitanja i odgovori iz publike piše razradu (sinopsis, prijedlog vizualnog identiteta filma, dominantnih AV elemenata...) koju potom uvježbava i prezentira
Učenik odlazi na kinoprojeksijske.	<ul style="list-style-type: none"> uspoređuje doživljaj kinoprojeksijske i gledanja filma na TV prijemu/računalu opisuje specifičnosti kinoprojeksijske

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ishod se ne vrednuje, samo se formativno prati. Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su dobi, interesima učenika, tehničko-tehnološkim mogućnostima škole (dostupnost opreme za stvaranje filma), fizičkim okruženjem (dostupnost kinodvorana i filmskih festivala). Sadržaji izvanučioničkog tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija u smislu neposrednoga iskustvenoga učenja. Ishodom se potiče osobni razvoj te aktivno uključivanje učenika u kulturni i društveni život zajednice.

3. Povezanost s odgojno-obrazovnim područjima, međupredmetnim temama i ostalim predmetima

Nastavni predmet Film ubrajamo u umjetničko, društveno-humanističko i jezično-komunikacijsko odgojno-obrazovno područje jer se bavi oblicima komunikacije, umjetničkom disciplinom, njezinim povijesnim razvojem, utjecajem na društvo i tehnologiju pa tako i na način života te spoznaje svijeta, temama ljudskog života te predstavlja kulturnu djelatnost i baštinu.

Filmska pismenost otvorena je povezivanju s nizom odgojno-obrazovnih područja:

- **Jezično-komunikacijsko:** Film prije svega počiva na vizualnim i auditivnim kodovima, a također i na verbalnim, stoga doprinosi razvoju komunikacijskih vještina i kompetencija, čime se učenici osposobljavaju za vizualnu, auditivnu i verbalnu komunikaciju. Znanja i vještine stečene na predmetu Film time se mogu nadopunjavati s ostalim predmetima iz jezično-komunikacijskoga područja poput hrvatskog i stranih jezika jer službenje vizualnim i auditivnim jezikom potiče razvoj komunikacijskih sposobnosti i vještina te razvoj kritičkoga mišljenja.
- **Umjetničko:** Filmska pismenost u izravnoj je korelaciji s umjetničkim područjima, posebice književnošću, likovnom i glazbenom kulturom i umjetnošću. Film kao složeno umjetničko djelo uključuje i elemente drugih umjetničkih područja: književnosti, kazališta, glazbe, likovnosti, dizajna, arhitekture pa razumijevanje filmskog jezika, izražajnih sredstava te zakonitosti oblikovanja filmskoga djela doprinosi boljem razumijevanju ostalih umjetnosti te razviju umjetničke komunikacije te stvaralačkih kompetencija. Filmsko djelo kao umjetničko djelo dio je određene kulture pa upoznavanje povijesti filma pomaže razumijevanju drugih kultura te stvaranju interkulturalnih kompetencija, čime doprinosi razvoju razumijevanja drugih kultura i njihovim osobitosti.
- **Tehničko i informatičko:** Film je složena djelatnost koja počiva na razvoju različitih tehnologija koje je trebalo izumiti kako bi se film razvio u umjetničku djelatnost. Stoga oblikovanje filmskog djela počiva na sofisticiranom razvoju tehnologija koje omogućuju bilježenje i reprodukciju slike i zvuka, a njihovo poznavanje razvija tehničke kompetencije učenika. U suvremenosti razvoj filmske tehnologije sve više počiva na informatičkim i digitalnim parametrima, uporabi računalnih

programa te razvoju digitalne pismenosti, što omogućuje korelaciju s informatičkim područjem te osposobljava za uspješno i odgovorno korištenje digitalnih tehnologija i informacija, kao i razumijevanju odnosa čovjeka i tehnologije te načina na koji tehnološke te informatičke inovacije mijenjaju čovjekovo okruženje i način života te utječu na oblikovanje, distribuciju i recepciju umjetničkoga djela.

- **Matematičko:** Matematički, proporcijski i geometrijski obrasci predstavljaju važan segment oblikovanja kompozicije filmskog kadra te doprinose razvoju matematičkih kompetencija.

Odgojno-obrazovni ishodi Filma povezani su s kurikulumima sljedećih međupredmetnih tema:

- **Osobni i socijalni razvoj:** Film potiče razvijanje učenikovih osobnih kompetencija poput samopostovanja i samopouzdanja, procjenjivanja i usmjerenja vlastitih emocija i djelovanja, prihvaćanje drugačijega i različitoga, suradnički duh i brigu za zajednicu, čime doprinosi razvoju socijalnih i komunikacijskih vještina, što oblikuje asertivnu i aktivnu osobu. Poznavanje povijesti i konteksta filmske umjetnosti doprinosi usvajanju civilizacijskih i kulturnih vrijednosti.
- **Učiti kako učiti:** Film potiče razvijanje različitih oblika pismenosti, samostalnost u učenju i korištenju znanja i vještina u svrhu rješavanja problemskih situacija; samostalno i odgovorno korištenje informacija, njihovo razumijevanje te adekvatnu i kritičku interpretaciju.
- **Građanski odgoj i obrazovanje:** Film potiče razvijanje građanskih kompetencija jer učenik kroz upoznavanje sadržaja i forme različitih filmskih djela uočava u njima i općeljudske te općedruštvene teme koje ga potiču na promišljanje o problemima iz njegove neposredne blizine ili društva, što stvara senzibilitet za ljudska i društvena pitanja, demokratska načela, stvaranje tolerantnog društva u kojem se poštuju ljudska prava, potiče stvaranje aktivnog i asertivnog građanina.
- **Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije:** Film potiče razvijanje digitalne pismenosti jer su digitalne platforme bitan čimbenik u distribuciji i recepciji filmskoga djela, a digitalna tehnologija ujedno je i važan čimbenik u oblikovanju filmskoga djela. Na taj način učenik stječe različite uvide u mogućnosti koje nudi digitalno okruženje te uočava na koji način ono utječe na proizvodnju i recepciju umjetničkoga djela te usmjerava njegov odnos s okruženjem te razvija svijest i odgovornost o korištenju informacijske i

komunikacijske tehnologije, njezinim kreativnim potencijalima, ali i kritičkom pristupu njezinu korištenju kao i informacijama.

- **Poduzetništvo:** Film potiče u kreativnom aspektu organizacijske i upravljačke sposobnosti, kreativan pristup osmišljavanju ideja i njihove realizacije, timski rad.
- **Održivi razvoj:** Film potiče razvijanje kompetencija za budućnost jer uporaba različitih tehnologija usmjerava na promišljanja o njihovom utjecaju na čovjekov okoliš te poticanje odgovornosti prema njemu, što doprinosi razvoju kritičkog mišljenja te aktivnog sudjelovanja u načinima rješavanja problemskih situacija iz neposrednoga života. U temelju toga je razvoj empatije i solidarnosti kao ključa razvoja društvene zajednice.

4. Učenje i poučavanje

Filmska edukacija (filmski odgoj i obrazovanje) usmjerena je cjelovitom humanističkom i umjetničkom razvoju učenika s tendencijom otkrivanja njegovih potencijala, ali i s tendencijom njegove kompetentne participacije u audiovizualnim sadržajima, kao i kulturnim sadržajima općenito. Ciljevi su predmeta razvijanje filmske pismenosti te, dugoročno, filmske i audiovizualne kulture, poticanje humanističkog svjetonazora, istraživanje iskustva i ideja filma kao umjetnosti, zabave, industrije te razumijevanje audiovizualnog jezika u različitim društvenim, kulturnim, povijesnim i vrijednosnim kontekstima.

Preporučeni metodički sustav filmske edukacije jest interpretativno-analitički koji se kombinira s problemskim i filmološkokritičkim te, u manjoj mjeri, s integracijsko-korelacijskim sustavom radi ostvarivanja ciljeva filmske edukacije, definiranih trima predmetnim područjima.

Materijali i izvori

Uz navedenu preporučenu i dodatnu literaturu prema kojoj nastavnik izrađuje nastavne materijale, nastavnik se služi i navedenim mrežnim stranicama te filmovima i drugim audiovizualnim sadržajima, odabranim prema metodičkim načelima, specifičnostima nastavnog predmeta Film te s obzirom na složenost srednjoškolskog sustava obrazovanja, materijalno-tehničke uvjete, ali i s obzirom na kognitivni i emocionalni razvoj učenika u konkretnom razrednom odjeljenju. Film se pritom ne tretira tek kao nastavno sredstvo, već kao nastavni sadržaj - film nije didaktičko pomagalo, nego umjetnički i kulturni produkt.

Okružje

Prostor edukacije najčešće je učionica, ali filmska se edukacija ostvaruje i u izvanškolskim prostorima poput kinodvorana nezavisnih kina, filmskih festivala, kinoklubova, kulturnih centara, knjižnica i drugih ustanova u kulturi te prostora civilnog društva u kojima se organiziraju kulturno-umjetničke manifestacije kojima je u fokusu film i ostali audiovizualni sadržaji. Virtualno okružje također može biti dijelom nastavnog procesa.

5. Vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda

Vrednovanje u nastavnom predmetu Film provodi se sustavnim prikupljanjem informacija o ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda. Sastavnice vrednovanja u predmetu proizlaze iz odgojno-obrazovnih ishoda organiziranih u trima predmetnim područjima koja su u međusobnoj korelaciji: povijest filma, teorija i analiza, kreativna i kulturna djelatnost. Sve su sastavnice vrednovanja jednako relevantne pri određivanju zaključne ocjene. Prilikom vrednovanja ostvarenosti ishoda (brojčano ocjenjivanje), posebnu je pozornost potrebno posvetiti učenikovu odnosu prema nastavnom predmetu Film te njegovoj uključenosti u aktivnosti i angažmanu.

Kurikul za predmet Hrvatski jezik (Predmetno područje Kultura i mediji)

Razrada ishoda

1. razred srednje škole

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
KULTURA I MEDIJI		
Učenik obrazlaže povijesni razvoj filmskih rodova.	<ul style="list-style-type: none"> • objašnjava povijesni razvoj filmskih rodova • povezuje činjenični film s kasnijom rodovskom podjelom u igrani i dokumentarni film • opisuje razliku između animiranog i eksperimentalnog filma na primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje filmske rodove te navodi dominantna obilježja ranih filmova s obzirom na rodovsku klasifikaciju filma
Učenik poznaje određen broj filmova hrvatske i svjetske kinematografije.	<ul style="list-style-type: none"> • svako polugodište učenik gleda između 2 i 5 filmova hrvatske i svjetske kinematografije različitih autora, stilskih pravaca i estetike • ostvaruje neposredan kontakt s filmskim djelom 	<ul style="list-style-type: none"> • stvara cjelovitu sliku o pojedinom filmskom djelu na temelju usporedbe s drugim filmskim djelima i vlastitim gledalačkim iskustvom

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- **filmovi:** nastavnik samostalno bira opus (dugometražnih i/ili kratkometražnih) filmova različitih kinematografija, stilskih pravaca i povijesnih razdoblja prema dobi učenika, njihovu znanju, tehničko-tehnološkim uvjetima i organizacijskom ustroju škole (jednosmjenski ili smjenski rad)
- **literatura:**
 - *Filmska enciklopedija*. 1986, 1990. Gl. ur. Ante Peterlić. Zagreb: JLZMK. Odabrane natuknice.
 - *Filmski leksikon*. 2003. Ur. Bruno Kragić i Nikica Gilić. Zagreb: LZMK. Odabrane natuknice.
 - Gilić, Nikica. 2007. *Filmske vrste i rodovi*. Zagreb: AGM.
 - Peterlić, Ante. 2018. *Osnove teorije filma*. Zagreb: Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu
 - Turković, Hrvoje. 2010. *Nacrt filmske genologije*. Zagreb: Matica hrvatska
- **dotatna literatura:**
 - Nichols, Bill. 2020. *Uvod u dokumentarni film*. Zagreb: Hrvatski filmski savez
 - Peterlić, Ante. 2002. *Studije o 9 filmova*. Zagreb: Hrvatski filmski savez
 - Turković, Hrvoje. 2021. *Tipovi filmskog izlaganja, prilozi teoriji izlaganja*. Zagreb: Hrvatski filmski savez

Metodička literatura:

- Đorđić, Ana. 2021. *Film u školi*. Zagreb: Hrvatski filmski savez
- *Hrvatski filmski ljetopis*
- Croatian Film: <https://www.croatian.film/hr/>
- European film Factory: <https://www.europeanfilmfactory.eu/>
- Filmska naSTAVa: <https://filmskanastava.hfs.hr/>
- Filmska pismenost: <https://filmskapismenost.hr/>
- Težak, Stjepko. 2002. *Metodika nastave filma na općeobrazovnoj razini*, Zagreb: Školska knjiga.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Odgajanje opažaja i razvoj kritičkog mišljenja istraživačkim gledanjem cilj je analize filmskog djela. Nastavnik doprinosi učenikovu razumijevanju filmskog djela vodeći ga procesom aktivnog gledanja. Od izražavanja prvog doživljaja o filmskom djelu preko formalne analize i interpretacije te sagledavanja djela u različitim kontekstima, učenik razvija kritički stav te osobne, kulturne i društvene kompetencije, kao i interkulturno razumijevanje.

2. razred srednje škole

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
KULTURA I MEDIJI		
Učenik objašnjava ulogu <i>treatmenta</i> , sinopsisa, scenarija i knjige snimanja.	<ul style="list-style-type: none"> razlikuje kada i tko piše <i>treatment</i>, sinopsis, scenarij i knjigu snimanja opisuje kako se prijavljuje filmski projekt, što je potrebno razlikuje sinopsis i scenarij (tehničke specifikacije, što je od informacija navedeno) prepoznaje i tumači knjigu snimanja (koje sve informacije sadrži, zašto je potrebna, tko ju „čita“) 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje razliku <i>treatmenta</i>, sinopsisa, scenarija i knjige snimanja
Učenik poznaje određeni broj filmova hrvatske i svjetske kinematografije.	<ul style="list-style-type: none"> svako polugodište učenik gleda između 2 i 5 filmova hrvatske i svjetske kinematografije različitih autora, stilskih pravaca i estetike ostvaruje neposredan kontakt s filmskim djelom 	<ul style="list-style-type: none"> stvara cjelovitu sliku o pojedinom filmskom djelu na temelju usporedbe s drugim filmskim djelima i vlastitim gledalačkim iskustvom

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- filmovi:** nastavnik samostalno bira opus (dugometražnih i/ili kratkometražnih) filmova različitih kinematografija, stilskih pravaca i povijesnih razdoblja prema dobi učenika, njihovu znanju, tehničko-tehnološkim uvjetima i organizacijskom ustroju škole (jednosmjenski ili smjenski rad).
- literatura:**
 - Filmska enciklopedija*. 1986, 1990. Gl. ur. Ante Peterlić. Zagreb: JLZMK. Odabrane natuknice
 - Filmski leksikon*. 2003. Ur. Kragić, Bruno i Nikica Gilić. Zagreb: LZMK. Odabrane natuknice
 - Gilić, Nikica. 2007. *Uvod u teoriju filmske priče*. Zagreb: Školska knjiga
 - Kallay, Jasmina. 2015. *Napiši scenarij*. Zagreb: Hrvatski filmski savez
 - Peterlić, Ante. 2018. *Osnove teorije filma*. Zagreb: Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu
- dodatna literatura:**
 - Peterlić, Ante. 2002. *Studije o 9 filmova*. Zagreb: Hrvatski filmski savez
 - Turković, Hrvoje. 2021. *Tipovi filmskog izlaganja*, prilozi teoriji izlaganja. Zagreb: Hrvatski filmski savez

Metodička literatura:

- Đorđić, Ana. 2021. *Film u školi*. Zagreb: Hrvatski filmski savez
- Hrvatski filmski ljetopis*
- Croatian Film: <https://www.croatian.film/hr/>
- European film Factory: <https://www.europeanfilmfactory.eu/>
- Filmska naSTAVA: <https://filmskanastava.hfs.hr/>
- Filmska pismenost: <https://filmskapismenost.hr/>
- Težak, Stjepko. 2002. *Metodika nastave filma na općeobrazovnoj razini*, Zagreb: Školska knjiga.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Odgajanje opažaja i razvoj kritičkog mišljenja istraživačkim gledanjem cilj je analize filmskog djela. Nastavnik doprinosi učenikovu razumijevanju filmskog djela vodeći ga procesom aktivnog gledanja. Od izražavanja prvog doživljaja o filmskom djelu preko formalne analize i interpretacije te sagledavanja djela u različitim kontekstima, učenik razvija kritički stav te osobne i društvene kompetencije, kao i interkulturalno razumijevanje.

3. razred srednje škole

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
KULTURA I MEDIJI		
Učenik argumentira funkciju filmskih izražajnih sredstava (scenarij, gluma, režija, fotografija, montaža, zvuk, scenografija, kostimografija).	<ul style="list-style-type: none"> objašnjava složenost procesa od ideje preko scenarija pa sve do filma razlikuje stanja kamere, kutove snimanja i filmske planove nabroja i objašnjava funkciju montažnih sponi prepoznaje i opisuje elemente zvučne slike prepoznaje povijesni film i njegove temeljne značajke opisuje filmska zanimanja: scenarist, glumac, redatelj, direktor fotografije, montažer, dizajner zvuka, scenograf, kostimograf 	<ul style="list-style-type: none"> tumači funkciju scenarija, glume, režije, fotografije, montaže, zvuka, scenografije i kostimografije na pojedinom filmskom djelu
Učenik poznaje određeni broj filmova hrvatske i svjetske kinematografije.	<ul style="list-style-type: none"> svako polugodište učenik gleda između 2 i 5 filmova hrvatske i svjetske kinematografije različitih autora, stilskih pravaca i estetike ostvaruje neposredan kontakt s filmskim djelom 	<ul style="list-style-type: none"> stvara cjelovitu sliku o pojedinom filmskom djelu na temelju usporedbe s drugim filmskim djelima i vlastitim gledalačkim iskustvom

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- filmovi:** nastavnik samostalno bira opus (dugometražnih i/ili kratkometražnih) filmova različitih kinematografija, stilskih pravaca i povijesnih razdoblja prema dobi učenika, njihovu znanju, tehničko-tehnološkim uvjetima i organizacijskom ustroju škole (jednosmjenski ili smjenski rad).
- literatura:**
 - Filmska enciklopedija*. 1986, 1990. Gl. ur. Ante Peterlić. Zagreb: JLZMK. Odabrane natuknice
 - Filmski leksikon*. 2003. Ur. Kragić, Bruno i Nikica Gilić. Zagreb: LZMK. Odabrane natuknice
 - Peterlić, Ante. 2018. *Osnove teorije filma*. Zagreb: Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu
 - Peterlić, Ante. 2010. *Filmska čitanka*. Zagreb: Hrvatski filmski savez
- dodatna literatura:**
 - Gilić, Nikica. 2007. *Uvod u teoriju filmske priče*. Zagreb: Školska knjiga
 - Paulus, Irena. 2012. *Teorija filmske glazbe kroz teoriju filmskog zvuka*. Zagreb: Hrvatski filmski savez
 - Peterlić, Ante. 2002. *Studije o 9 filmova*. Zagreb: Hrvatski filmski savez
 - Turković, Hrvoje. 2021. *Tipovi filmskog izlaganja, prilozi teoriji izlaganja*. Zagreb: Hrvatski filmski savez

Metodička literatura:

- Đorđić, Ana. 2021. *Film u školi*. Zagreb: Hrvatski filmski savez
- Hrvatski filmski ljetopis*
- Croatian Film: <https://www.croatian.film/hr/>
- European film Factory: <https://www.europeanfilmfactory.eu/>
- Filmska naSTAVa: <https://filmskanastava.hfs.hr/>
- Filmska pismenost: <https://filmskapismenost.hr/>
- Težak, Stjepko. 2002. *Metodika nastave filma na općeobrazovnoj razini*, Zagreb: Školska knjiga.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Odgajanje opažaja i razvoj kritičkog mišljenja istraživačkim gledanjem cilj je analize filmskog djela. Nastavnik doprinosi učenikovu razumijevanju filmskog djela vodeći ga procesom aktivnog gledanja. Od izražavanja prvog doživljaja o filmskom djelu preko formalne analize i interpretacije te sagledavanja djela u različitim kontekstima, učenik razvija kritički stav te osobne i društvene kompetencije, kao i interkulturno razumijevanje.

4. razred srednje škole

odgojno-obrazovni ishodi	razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
KULTURA I MEDIJI		
Učenik koristi usvojene analitičke filmološke pojmove u analizi različitih stilskih postupaka u filmu.	<ul style="list-style-type: none"> • navodi temeljna stilska razdoblja • prepoznaje stilske figure • raspravlja o filmološkim pojmovima i stilskim postupcima u zadanim primjerima filmske kritike • koristi filmološke pojmove u analizi i interpretaciji filma 	<ul style="list-style-type: none"> • razlikuje različite stilske postupke u pojedinom filmskom djelu
Učenik poznaje određen broj filmova hrvatske i svjetske kinematografije.	<ul style="list-style-type: none"> • svako polugodište učenik gleda između 2 i 5 filmova hrvatske i svjetske kinematografije različitih autora, stilskih pravaca i estetike • ostvaruje neposredan kontakt s filmskim djelom 	<ul style="list-style-type: none"> • stvara cjelovitu sliku o pojedinom filmskom djelu na temelju usporedbe s drugim filmskim djelima i vlastitim gledalačkim iskustvom

Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- **filmovi:** nastavnik samostalno bira opus (dugometražnih i/ili kratkometražnih) filmova različitih kinematografija, stilskih pravaca i povijesnih razdoblja prema dobi učenika, njihovu znanju, tehničko-tehnološkim uvjetima i organizacijskom ustroju škole (jednosmjenski ili smjenski rad).
- **literatura:**
 - *Filmska enciklopedija*. 1986, 1990. Gl. ur. Ante Peterlić. Zagreb: JLZMK. Odabrane natuknice
 - *Filmski leksikon*. 2003. Ur. Kragić, Bruno i Nikica Gilić. Zagreb: LZMK. Odabrane natuknice
 - Peterlić, Ante. 2018. *Osnove teorije filma*. Zagreb: Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu
 - Peterlić, Ante. 2010. *Filmska čitanka*. Zagreb: Hrvatski filmski savez
 - Turković, Hrvoje. 2008. *Retoričke regulacije. Stilizacije, stilske figure i regulacija filmskog i književnog izlaganja*. Zagreb: AGM
- **dodatna literatura:**
 - Gilić, Nikica. 2007. *Uvod u teoriju filmske priče*. Zagreb: Školska knjiga
 - Peterlić, Ante. 2002. *Studije o 9 filmova*. Zagreb: Hrvatski filmski savez

Metodička literatura:

- Đorđić, Ana. 2021. *Film u školi*. Zagreb: Hrvatski filmski savez
- *Hrvatski filmski ljetopis*
- Croatian Film: <https://www.croatian.film/hr/>
- European film Factory: <https://www.europeanfilmfactory.eu/>
- Filmska naSTAVa: <https://filmskanastava.hfs.hr/>
- Filmska pismenost: <https://filmskapismenost.hr/>
- Težak, Stjepko. 2002. *Metodika nastave filma na općeobrazovnoj razini*, Zagreb: Školska knjiga.

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Odgajanje opažaja i razvoj kritičkog mišljenja istraživačkim gledanjem cilj je analize filmskog djela. Nastavnik doprinosi učenikovu razumijevanju filmskog djela vodeći ga procesom aktivnog gledanja. Od izražavanja prvog doživljaja o filmskom djelu preko formalne analize i interpretacije te sagledavanja djela u različitim kontekstima, učenik razvija kritički stav te osobne i društvene kompetencije, kao i interkulturno razumijevanje

Prijedlog kurikuluma
Filmske umjetnosti
kurikuluma za nastavu
umjetnosti Prijedlo
ma za nastavu Films
nosti Prijedlog kuri
nastavu Filmske um
jedlog kurikuluma z
Filmske umjetnosti
kurikuluma za nast
umjetnosti Prijedlo
ma za nastavu Films
nosti Prijedlog kuri
nastavu Filmske um
jedlog kurikuluma z
Filmske umjetnosti
kurikuluma za nast
umjetnosti Prijedlo
ma za nastavu Films
nosti Prijedlog kuri
nastavu Filmske um
jedlog kurikuluma z
Filmske umjetnosti

